

Mature: vlada se je izkazala

MARJAN KEMPERLE

»Sramota na maturi« smo lani ob tem času ustrelili velik naslov na prvi strani Primorskega dnevnika. Sramotni so bili slovenski prevodi naslovov maturitetnih nalog: bili so nerazumljivi, polni napak, skratka pomanjkljivi. O zgrešenih naslovih na slovenskih zrelostnih izpitih so pisali tudi vsedrjavni časopisi in poročale tiskovne agencije, na ministrstvu za šolstvo so zanje poiskali in našli neprepričljiv odgovor. Pri nas se je takrat marsikdo zmrdoval nad našim pisanjem, češ da smo pretiravali. Bi bilo mar bolje, da bi vso zadevo po zamejsko utišali?

Ce molčis, desetim odgovoris, a te kljub temu nihče ne slisi. Ce zakricis, te bo morda kdo le slisal, in uslisal. Tako je tudi bilo.

Letošnji prevodi naslovov maturitetnih nalog so bili domala brezhibni (tista manjkajoča vejica v drugem, Cankarjevem naslovu je le klasična izjema, ki potrjuje trditve...). Ne trdim, da so pravilni prevodi zasluga zamejskega dnevnika, ki je lani zakričal nad kršenjem dostojanstva slovenskega jezika in nad zalitvijo mladih ljudi, ki so na maturi iskali vizum za vstop v družbo, kot temu pravimo. A verjetno se gre tudi takratnemu ostrému pisanju zahvaliti, da so se letos na ministrstvu za šolstvo bolj potrudili in se izognili starim napakam.

Skupni imenovalac letošnjih maturitetnih naslovov je bila aktualnost. Ministrstvo za šolstvo je v ta okvir vključilo tudi »zgodovinski naslov« za slovenske šole. Tretja, skupna tema se je namreč nanašala na rojstvo neodvisne republike Slovenije, kar tudi kaže na veliko pozornost, ki jo je ministrstvo za šolstvo letos posvetilo maturam na slovenskiholah.

Ob predstavitvi nove vlade smo zapisali, da jo bomo sodili po dejanjih. S pravilnimi prevodi naslovov, z naslovom o Cankarju in vojni v Bosni in Hercegovini ter z naslovom o rojstvu neodvisne Slovenije si je vlada zasluzila pozitivno oceno.

TRST / OB 50-LETNICI PRVIH ŽRTEV GROZLJIVE TOVARNE SMRTI MED NACISTI

Včeraj svečanost v tržaški Rižarni

Govorniki R. Damiani, posl. G. Maris in Stanka Hrovatin opozorili na nevarnost fašizma

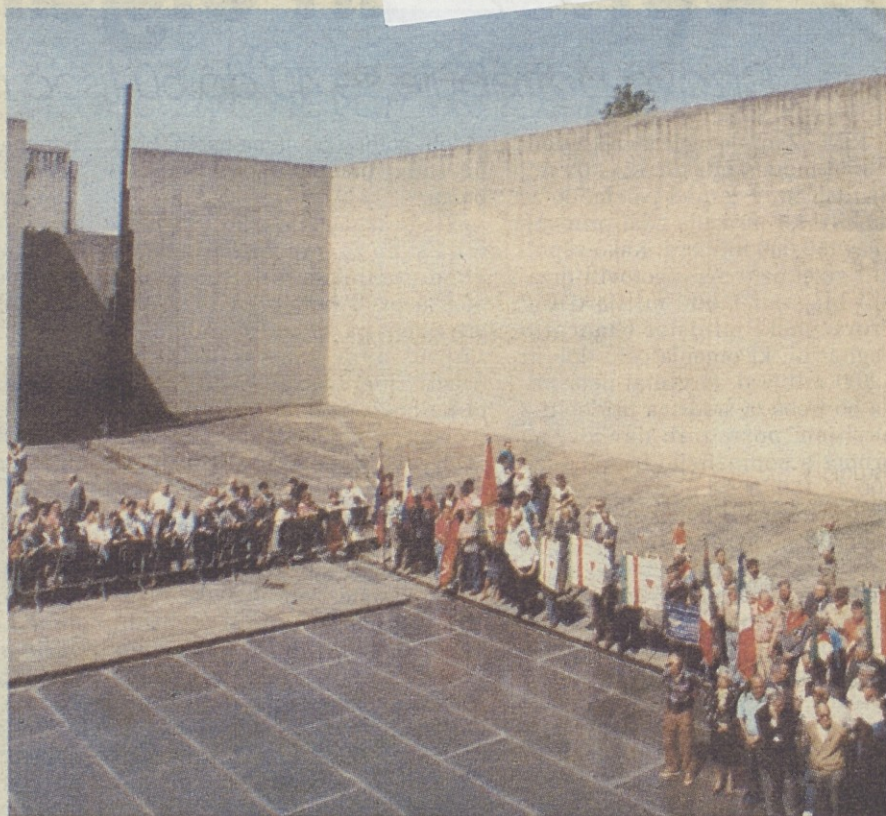
TRST - »Nikoli več Rižarna«. S tem pozivom se je včeraj dopoldne sklenila svečanost v tržaški Rižarni ob 50-letnici prvih žrtev te grozljive tovarne smrti med nacistično okupacijo naših krajev. Svečanosti se je kljub delavniškemu dnevu udeležilo precejšnje število ljudi, mnogi od katerih so prišli iz Slovenije, polnostevilno pa so bile zastopane krajevne in deželne oblasti.

Svečanost se je pricela z molitvami katoliškega

duhovnika, židovskih rabinov in pravoslavnega popa, govorili pa so tržaški občinski odbor-nik za kulturo Roberto Damiani, predsednik združenja nekdanjih deportirancev posl. Gianfranco Maris in bivša partizanka Stanka Hrovatin v slovenscini. Slednja je med drugim opozorila, kaj je predstavljal fašizem za Slovence. »To je bil poskus kulturnega genocida,« je dejala, »to je bil glavni vzrok, da se je toliko

naših ljudi potopilo v večinskem morju, da je izgubilo svojo identiteto, da danes njihovi otroci in vnuki ne vedo, od kod prihajajo ali pa se sprenevedajo, ko pravijo, da so postali Italijani po kulturi in pozabljajo, da je bila najbolj zlahtna italijanska kultura pod fasizmom pregnana na otoke, od Ponze do Tremitev, Lipari, Ventoten, v zapore, od Coroneja, Koprskih zaporov pa do Regina coeli in Turija.«

Na 3. strani

Z včerajšnje svečanosti na dvorišču tržaške Rižarne (Foto KROMA)

ŠOLSTVO / ZRELOSTNI IZPITI

Aktualnosti in Slovenija za začetek letošnjih matur

TRST, GORICA - Na slovenskih visjih srednjih solah v Trstu in v Gorici je včeraj 171 kandidatov z nalogo v slovenscini začelo svojo letošnjo maturitetno avanturo. Ministrstvo za šolstvo je za letošnjo maturo izbralo predvsem aktualne teme, kot so na primer solidarnost in sožitje, informiranje, brezposelnost in delovna mesta. Slovenski prevodi naslovov so bili - z razliko od prejšnjih let - pravilni, omeniti pa gre tudi, da je ministrstvo vključilo med obravnavane teme tudi naslov o neodvisni republiki Sloveniji.

Na 5. in 9. strani

Prva eksperimentalna matura na pedagoškem liceju A.M. Slomska (f. KROMA)

ODNOSI MED SOSEDI

Župan Illy na Sežanskem

SEZANA - Včeraj je sezansko občino obiskal tržaški župan Riccardo Illy, kar je prvi obisk tržaškega župana v tej občini. Sezanski župan Ivan Vodopivec in Illy sta v pogovoru ocenila, da kraja, oddaljena le deset kilometrov, povezujejo številne skupne zadeve, kot so plinifikacija Sezane, skupno sodelovanje pri varovanju okolja, skupno načrtovanje avtocest, ki bo v kratkem prek Fernetičev povežala Italijo in Slovenijo, ter sodelovanje pri snovanju krajinskega parka na Krasu, v katerega naj bi bilo

vključeno tudi dirkališče v Prešnici. Zavzela sta se zlasti za skupen nastop tržaških in sezanskih podjetnikov pri zagotavljanju pomoči in sodelovanju pri obnovi porušene BiH. Predlagala sta, da naj bi se kmalu sestali obe občinski upravi.

Včeraj dopoldne so v Sezani odprli tretji mednarodni sejem maledga gospodarstva, ki bo odprt do nedelje. Udeležuje se ga približno sto razstavljalcev iz Slovenije in italijanskega zamejstva, popestrili pa so ga tudi z obsejmsko ponudbo.

(V. C.)

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Furlanski podjetniki gledajo na Vzhod

Predsednik furlanskih industrijcev Carlo Melzi se je med poročilom skupščini furlanskih podjetnikov zavzel za okrepitev sodelovanja s Slovenijo in s Hrvasko in odločno obsodil vsak poskus spreminjanja mej.

Stran 3

Deželna vlada na robu krize

Deželni odbor predsednika Renza Travanutta (DSL) je v hudih političnih težavah in je na robu upravne krize.

Stran 6

Prizivno sodišče ni pristojno odločala bo kasacija

Glede priziva, ki ga je na prvostopenjsko razsodbo vložil nekdanji goriški župan Scarano, bo odločalo kasacijsko sodišče

Stran 9

Presenečenja v Wimbledonu se vrstijo

Po senzacionalnem torkovem porazu najboljše igralka na svetu Steffi Graf je včeraj v 1. kolu teniskega turnirja v Wimbledonu med moškimi izpadel drugi igralec sveta, Nemec Michael Stich.

Stran 26

POLETNI DAR VLADE

Spet nove podražitve

RIM - Najpozneje do konca meseca julija bo Berlusconijska vlada sprejela vrsto davčnih oziroma gospodarskih ukrepov, s katerimi namerava pridobiti svežih 5.500 milijard lir, kolikor znaša razlika med predvidenim in dejanskim javnim deficitom.

Med drugim napovedujejo podražitve bencina, cigaret in drugih tobačnih izdelkov ter kolekov oziroma povišanje posrednih davscin, in to v brk mednarodnim opozorilom, da imamo v Italiji že itak prevec

davkov in pristojbin.

Poletni manevrček naj ne bi prizadel zdravstva in socialnega skrbstva, ni pa jasno, kako bo z davkom na osebne dohodke IRPEF oziroma ustreznimi količniki.

Prav tako se ne ve, ali bo država povnila ljudem tistih 85.000 lir, ki so jih morali vplačati za družinskega zdravnika, ali pa ne.

Nadaljnjih 40 do 50 tisoč milijard lir se bo steklo v državno blagajno v okviru finančnega zakona za leto 1995.

Na 2. strani

Včerajšnji rezultati

Nigerija-Bolgarija 3:0

Romunija-Švica 1:4

RADIO
KOPER - CAPODISTRIA
modri val

45 let z vami

EKONOMSKA PROPAGANDA ZA ITALIJO:

PUBLIEST s.r.l.

T R S T - Ulica dei Montecchi 6

V OKVIRU VLADNIH UKREPOV ZA PRIDOBITEV 5.500 MILIJARD LIR

Julija se podražijo bencin in cigarete

Država potrebuje še 40 do 50 tisoč milijard lir

RIM - Zgornja meja javnega deficita bi morala biti pri 154.000 milijardah lir, v resnici pa smo jo že prebili, saj izkazuje zdaj primanjkljaj 159.000 milijard. Kako zapolniti vrzel oziroma zagotoviti državni blagajni 5.000 milijard lir? Proračunski minister Giancarlo Pagliarini, ki omenja celo dobrih 5.500 milijard, je včeraj pojasnil, da bo treba ta sredstva pridobiti z navitjem posrednih davkov, na primer s podražitvijo bencina (za 100 do 150 lir pri litru?), cigaret in drugih tobacnih izdelkov ter kolekov. Kaj bo se prišlo na vrsto, se sicer ne ve, vsekakor pa bo ministrski svet sprožil tale manevrček se pred poletnimi počitnicami, kakor je zatrdil podtajnik v predsedstvu vlade Gianni Letta. Toda to bo sele zacetek. Septembra bodo namreč Berlusconi jevi ministri pripravili finančni zakon za leto 1995, ki bo predvideval »vrnitev« se drugih 40 do 50 tisoč milijard lir v državno blagajno. Kako, bomo

videli, gotovo pa ne na način, ki bi bil za povprečnega državljana neboleč.

Vlada izgotavlja zdaj programsko listino za prihodnje triletnje, ki jo bo predložila v pretres parlamentu proti koncu tega meseca, brz zatem pa se bo lotila ukrepov za pridobitev 5.500 milijard lir. Palaca Chigi zagotavlja, da ti ukrepi ne bodo prizadeli zdravstva in socialnega skrbstva, razen tega naj ne bi prinesli povišanja kolicnikov za odmero davka na osebne dohodke IRPEF. Toda sindikalni krogi so malce le zaskrbljeni, kajti izjave raznih ministrov niso povsem uglasene, zato je težko razumeti, kaj imajo resnično v mislih. Vzemimo obljubo o povračilu 85.000 lir, ki jih je bilo treba plačati za družinskega zdravnika: poslanska komisija za socialne zadeve je predlagala odpravo te takse, proračunska komisija pa se ni izrekla, ampak je zavezala ministrski svet, naj vprašanje reši v okviru fi-

nancnega zakona. V resnici ni mogoče predvideti, kaj se bo zgodilo. Zaenkrat bodo denarno sankcijo proti tistim, ki takse niso poravnali, ukinili, če pa bo taksa ostala, jo bo treba vplačati s sankcijo vred.

Sploh pa je težko odgovoriti na vprašanje, ali misli Berlusconi res do kraja sanirati javne finance. V torek ga je k temu odločno pozval Giorgio La Malfa, včeraj pa je z njim popolnoma soglasal zakladni minister Lamberto Dini: »Resancija javnih financ je imperativ in če ga ne bomo spoštovali, ne bomo mogli doseči prav nobenega makroekonomskega cilja.« Dini je tudi kritiziral Ciampijevo vlado, ki da je kriva recesije, ker se ni ravnala po smernicah, ki jih je začrtala Amatova vlada. Ministra je dopolnil guverner Bance d'Italia Antonio Fazio: »Treba je zmanjšati obračunske primanjkljaje, hkrati pa postopno potlačiti razmerje med javnim dolgom in narodnim dohodkom.«

Gianni De Michelis oproščen v Milanu

Čaka ga vrsta drugih sodnih obravnav

Bivši zunanji minister Gianni De Michelis (Telefoto Ap)

MILAN - Bivši italijanski zunanji minister Gianni De Michelis in njegov osebni tajnik Giorgio Casadei sta bila včeraj v Milanu oproščena obtožbe, da sta krsila zakon o javnem finansiranju strank.

Včerašnji proces je zadeval vsoto 70 milijonov lir, ki naj bi jih bivšemu ministru izplačali s posredovanjem neke britanske firme. Dejansko De Michelis tistega denarja ni nikoli dobil in zato je sodni zbor bivšega ministra in njegovega tajnika oprostil, ker nista zagrešila kaznivenga dejanja. Istocasno pa je sodni zbor odredil, da se tožilstvu vrne dokazno gradivo o 140 milijonih lir, s katerimi naj bi De Michelis plačal pet svojih sodelavcev in ki je bila tudi navedena v obtožnici. Tožilstvo bo moralo presoditi, ali gre tudi v tem primeru za kaznivo dejanje.

Z včerašnjim procesom pa so se za bivšega zunanjega ministra sodne nevsčnosti sele začele. V kratkem bo moral pred sodišče zaradi maksipodkupnine v aferi Enimont, vpleten je v preiskave o zlorabah kooperacije, benesko tožilstvo pa je zahtevalo, naj mu kazensko sodišče sodi zaradi podkupnin v zvezi z gradnjo beneskega letališča in avtoceste Benetke-Padova.

V del teh postopkov je vpleten tudi Casadei, ki je že odsedel nekaj mesecev preventivnega pripora v Bologni in v Milanu.

Ne De Michelis ne Casadei nista hotela komentirati včerašnje oprostilne razsodbe.

NOVICE

Sgarbi obiskal rimske maturante

RIM - Predsednik poslanske komisije za kulturo je včeraj, kot napovedano, obiskal maturante rimskega liceja Dante Alighieri. »Prisel sem, da bi simbolično voščil vsem italijanskim maturantom in jim zazelel dobro delo,« je pojasnil Sgarbi novinarjem in fotografom, ki so ga v velikem številu pričakali pred solskimi durmi. Po pogovoru z novinarji je Sgarbi obiskal maturante in jim zazelel dober uspeh. Po oceni rimskega solskega skrbnika je Vittorio Sgarbi prvi italijanski parlamentarec, ki je obiskal maturante.

Nacionalno zavezništvo za vrnitev kraljevih potomcev

RIM - Senator Nacionalnega zavezništva Saverio Porcari je včeraj predložil predlog ustavnega zakona, s katerim zeli odpraviti XIII. prehodno ustavno določilo, ki prepoveduje vrnitev italijanskega kralja in njegovih moških potomcev. »Po petdesetih letih je to vprašanje vse bolj aktualno, saj gre za prehodno določilo, ki je poleg vsega navzkriž s pravico. Poleg tega pa kraljevi moški potomci ne ogoržajo več republike,« je povedal novinarjem Porcari. Izrazil je tudi upanje, da bo sedanji parlament »presegel strah pred prikaznijo preteklosti«.

Namesto očeta ubili sina

LAMEZIA TERME (CATANZARO) - Niti sedemnajstletni fant ne bil včeraj v Lamezii terme ubit v mafijski zasedi. Tarca atentata pa je bil po oceni policije njegov oče.

Zrtev atentata je Nicolino Calidonna, ki bi dopolnil 17 let čez nekaj dni. Fant je vozil očetov mercedes, ker se je moski počutil slabo in si ni upal za volan. Nicolino in njegov oče Peppino sta se skupaj z družino vračala domov s sprejema. Med potjo je moral Nicolino ustaviti mercedes, ker je bil sredi kolovoza ustavljen fiat uno. Komaj se je mercedes ustavil, so neznanci streljali proti vozniku. Nicolino je omahnil, medtem ko je morilec pobegnil.

Peppino Calidonna je imel že nekajkrat opravka s pravico in naj bi bil povezan s krajevnim kriminalom. Včerašnji atentat preiskovalci pripisujejo obračunavanju med kriminalnimi tolpaми.

Vlada nedosledna v odnosu do dežel

FIRENCE - Vlada z besedami zavzema pozitivna stališča do decentralizacije, dejstva pa ne ustrezajo obljubam. Nasprotno. Tako trdijo predsednik italijanskih dežel, m ki so se zbrali na posvetu v Firencah in ki so s posebnim dokumentom zahtevali, da med konferenco vlada-dežele predsednik vlade Berlusconi pojasni odnos do krajevnih avtonomij, predvsem pa do dežel. V dokumentu je navedena vrsta ukrepov, s katerimi vlada skuša krniti pristojnosti dežel.

DSL / ZAČELO POSVETOVANJE MED ČLANSTVOM

D'Alema in Veltroni zanikata spopad

Način posvetovanja je vzbudil polemike - Cuore napoveduje svoje primarne volitve

RIM - Sklepi politične koordinacije DSL o posvetovanju in o postopku izvolitve novega tajnika niso zadovoljili vse stranke. V Bologni so se odločili za »ustvarjalno tolmačenje« navodil, v Turinu se je skupina voditeljev javno ogradila od takega načina posvetovanja, satirični tednik Cuore pa je napovedal lastne »primarne volitve«, v soboto pa bo dal v premislek in izbiro svojih 283 kandidatov v prilogi, ki bo obsegala 24 strani.

Notranja dialektika pri Hrastu se torej nadaljuje. A kaj pravita Massimo D'Alema in Walter Veltroni, ki sta po splošni oceni političnih komentatorjev glavna kandidata za Occhettovo nasledstvo? Predvsem poudarjata vzajemno spoštovanje in prijateljstvo in zanikata, da bi

sploh bila nasprotnika.

»Nimam se za kandidata,« je dejal Walter Veltroni uredniku TG5 Enricu Mentani, vendar je dodal da bo upošteval izid posveta. V bistvu, če bi dovolj članov Hrasta podprlo njegovo kandidaturo se ne bi umaknil. »D'Alema nimam za tekmeča,« je dodal Veltroni, »ker nisem kandidat, predvsem pa, ker sva velika prijatelja«. Urednik L'Unità pa se vsekakor ni izmikal vprašanju o perspektivi stranke in o orisu lastne vizije. »DSL mora razširiti zavezništvo in preseči dosedanje koalicijske progresiste,« je dejal in dodal, da mora stranka krepiti svojo zakoreninjenost v družbi, vendar mora zato upoštevati kulturna društva, volunterstvo, kulturne in interesne

sфере.

Odločnejši je bil Massimo D'Alema, ki je izhajal iz ugotovitve, da »DSL potrebuje tajnika, ki bo spodbudil kolektivno inteligenco tega dela italijanske levice, ne pa čarovnika, ki bo s čudežno palico rešil vse probleme«. Zavrnil je znamko »človeka aparata«, ki mu jo nekateri skušajo nalepiti, kot glavni problem pa nakazal oblikovanje koalicije, ki bo lahko tekmovala z Berlusconiem. V tem okviru je dejal, da ni nikjer zapisano, da morajo biti v tem zavezništvu samo progresisti. Nasprotno, po njegovem ga je treba razširiti na katoliške in laike.

D'Alema je kritiziral Occhettov odstop, ker je v stranki povzročil travmo.

MAFIJA / USPEŠNA PREISKAVA PALERMSKEGA TOŽILSTVA

Odkrili in aretirali domnevne morilce palermskega duhovnika Pina Puglisija

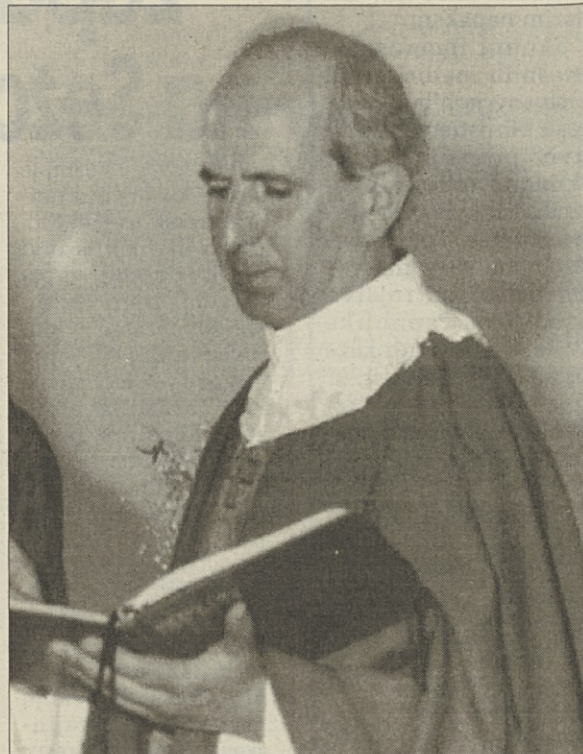
PALERMO - Ubili so ga, ker je vzgajal otroke, skušal organizirati mlade in skrbeti za priletne. S tem clovekoljubnim delom in z vztrajno protimafijsko akcijo se je duhovnik Giuseppe Puglisi, župnik palermske cetrri Brancaccio zapisal smrti. To jasno izhaja iz izsledkov palermskega tožilstva, ki je včeraj odkrilo in aretiralo mandatorje zločina, ki je septembra lani pretresel Italijo. Zaradi sodelovanja pri umoru pogumnega župnika so bili aretirani brata Giuseppe in Filippo Graviano, ki sta po nalogu Totaja Riine vodila mafijsko družino cetrri Brancaccio, Gaetano Castiglione in Antonio Catanzaro, ter zdravnik Salvatore Nangano.

Poleg bratov Graviano je po dosedanjih izsledkih preiskave prav zdravnik Nangano ključna osebnost v preiskavi. Zdravnik sicer formalno ni član mafijske družine, vendar je po oceni preiskovalcev bil »Cosi nostri« zelo koristen, saj je svoje poklicne in framasonske vezi (Nangano je član palermske prostozidarske lože) izkoristil, da je zbiral zaupne novice, ki so bile mafijcem izredno koristne. Poleg tega pa naj bi Nangano, ki je večkrat zdravil ranjene mafijce in tiste, ki so se skrivali pred roko pravice,

tudi nadzoroval g. Giuseppa Puglisija in sproti poročal bratoma Graviano, ki sta se skrivala pred pravico.

»Hotel bi razumeti, zakaj zavirate delo, kogar skuša otroke vzgajati v duhu vzajemnega spoštovanja in z vrednotami kulture in zakonitosti,« je Giuseppe Puglisi večkrat zavrnil tiste, ki so mu po telefonu grozili, naj se ne vtika v zadeve cetrri. S prižnice je večkrat poudaril, da »kdor se poslužuje nasilja ni clovek«, ob prvi obletnici umora Giovannija Falconeja, njegove zene in spremstva je organiziral spominski večer in prvič se je pripetilo, da je okoli sto mladih v sprevodu po ulicah cetrri Brancaccio vzklikalo proti mafiji.

Zaradi tega je bil pri mafiji osovražen. »Cosa nostra« je najprej poskusila z grožnjami po telefonu, nato so zazgali dostavno vozilo podjetja, ki je popravljalo Puglisijevo cerkev, končno so segli po nasilju. Toda pogumni župnik se ni vdal in je vztrajal v svojem dušnopastirskem poslanstvu. Do usodnega lanskega 15. septembra, ko so ga zahrbtni morilci ubili s strelom pištole v tilnik. Duhovnika so umorili, ko se je zvečer vračal domov, potem ko je medmaso spet pozval farane, naj se uprejo mafiji.

Palermski duhovnik Giuseppe Puglisi

OBLETNICA / DOŽIVETA SVEČANOST OB 50-LETNICI PRVIH ŽRTEV NACISTIČNE TOVARNE SMRTI V TRSTU

»Nikoli več Rižarna«

Med mnogimi udeleženci polnoštevilno zastopane deželne in krajevnne oblasti - Govorniki posl. G. Maris, R. Damiani in S. Hrovatin opozorili na vedno živo nevarnost fašističnih klic

TRST - »Kar 50 milijonov ljudi je žrtvovalo svoja življenja za osvoboditev izpod nacifasizma. Nekoč smo nekoliko retorično pravili: "Kesserling, če se boš povrnil, te bomo pričakali, mi zivi in mrtvi". Toda Kesserling sam se v resnici ne more povrniti, mi ne smemo čakati prav njega. Vračajo se drugi, in to prav zaskrbljujoče. Gre za tiste, tudi člane sedanje vladne večine, ki danes brez sramu in kazni poveljujejo fasizem in njegovega vodjo, ki netijo sovraštvo, ki odpirajo vprašanje meja...Danes preživljamo težak trenutek, iz katerega se bomo izkopali le, če bomo iskali resnico in spostovali spomin. Kajti spomin je vedenje in svoboda lahko sloni le na vedenju.«

Tako je med drugim povedal posl. Gianfranco Maris, predsednik združenja nekdanjih deportirancev ANED, ko je včeraj spregovoril kot slavnostni govornik na spominski svečanosti ob 50-letnici začetka obratovanja tovarne smrti v trzaski Rižarni. Svečanosti se je kljub delavniškemu dopoldnevu udeležilo precejšnje število ljudi, mnogi od katerih so prišli iz Slovenije, kar polnoštevilno pa so bili navzoči predstavniki deželni in krajevnih oblasti, med temi deželni vladni komisar Cannarozzo, predsednik deželne sveta FJK Degano, podpredsednik Budin, vsi župani s Trzaskega ali njihovi namestniki in drugi, v glavnem vsi tudi s svojimi prapori. Pri-

sotni so bili nadalje predstavniki borčevskih organizacij, tudi iz Slovenije, političnih strank in drugih organizacij.

Svečanost se je pričela z verskimi obredi. V italijanski in slovenski je molil g. Anton Zužek, v hebrejski je molilo več rabinov tudi v spomin na žrtve v drugih nacističnih uničevalnih taboriscih, v srbski pa pravoslavni pop. V imenu Občine Trst je nato imel besedo odbornik za kulturo Roberto Damiani. Njegove besede so izkazevale izreden etični naboj in širino. Damiani je najprej ugotovil, kako je zlovesca kaprica zgodovine hotela, da se je takšno ostudno teptanje božjih in človeških zapovedi izvršilo prav v Trstu, ki bi je že po svoji naravi poklican, da je mikrokozmos harmoničnega sožitja, in ki je postal velik, ko je dejansko bil stičišče jezikov, narodov, kultur in verstev. Odbornik je zaključil z upanjem, da bi se tudi pri nas začelo novo obdobje velike solidarnosti ob polnem spostovanju razlik, ki bogatijo, in da bi Trst postal znova most med sestrskimi kulturami.

V slovenski je nato spregovorila nekdanja partizanka Stanka Hrovatin. Začela je z branjem odlomka iz Nekropole Borisa Pahorja, o kateri je dejala, da bi morala postati skupno s Tomizzovo Materado obvezno učno ctivo tukajšnje solske mladine. Dejala je, da Slovenci lahko posebno dobro razumemo tragedijo istrskih be-

guncev tudi zato, ker po nas posebno neusmiljeno udrihal bi fasizma. Hrovatinova je v strnjениh besedah prikazala gorje, ki ga je povzročil fasizem, ter zaključila: »-Cas je, da se skupno borimo za edine vrednote vredne človeka: za mir, svobodo, miroljubno sožitje, solidarnost. Če za tem ne stremimo zvestno, ne prihajamo več v te celice, na to ploščad vznemirjati "ponižane kosti" in oskrunjen pepel.«

Spored je v imenu prirediteljev povezoval predstavnik komisije za muzej trzaski Rižarne dr. Ballarin, ki je ob koncu pozval k mirnemu sožitju v želji, da bi se trzaska Rižarna nikoli več ne ponovila.

Dva prizora s slovensosti v Rižarni: zgoraj govor predsednika ANED Gianfranca Marisa, spodaj pa pripadniki borčevskih organizacij (Foto Kroma)

V ČASNIKARSKEM KROŽKU

Danes predavanje o nacistični okupaciji

TRST - Danes se bo v prostorih Casnikarskega krožka v Trstu (Korzo Italia 13) ob 17.30 pričel posvet o nacistični okupaciji naših krajev. Predaval bo profesor na dunajski univerzi Karl Stuhlpfarrer, ki se s tem vprašanjem že dolgo študijsko bavi in ki med drugim sodeluje z Dezelnim institutom za preučevanje zgodovine odporne gibanja v Furlaniji-Juljski krajini.

Predavanje se uokvirja v niz pobud, ki jih trzaska občinska uprava v sodelovanju z drugimi ustanovami in organizacijami prireja zato, da bi prispevala k obujanju spomina na dogodke izpred 50 in več let.

Omenimo naj nadalje, da je Dezelni institut za preučevanje zgodovine odporne gibanja v Furlaniji-Juljski krajini skupno s komisijo za muzej trzaski Rižarne stopil v stik z upravitelji drugih podobnih spomenikov v Italiji in v Evropi, da bi skupno osnovali »evropsko pot spomina«. V okviru tega projekta bi morali napisati tudi ustrezen vodnik.

VIDEM / LETNA SKUPŠČINA INDUSTRIJCEV

Furlanski podjetniki gledajo na Vzhod

VIDEM - »Ugodnosti popotresne obnove je konec in čas je, da zamenjamo prijeme. Prihodnost naše dežele gre v smeri vzhoda, predvsem bližjih sosedov, kot so Slovenija, Hrvaška in Avstrija. Zaradi tega je nedopustno, da svoje energije trošimo v brezpredmetnih teoprijah o vprašanju meja in podobnem. Prizadevajmo si, da bosta Slovenija in Hrvaška čimprej prišli v Evropsko unijo in s tema državama ustvarimo trdnjše odnose v sodelovanju in dogovarjanju.« Predsednik furlanskih industrijcev Carlo Melzi je na skupščini videmskega združenja industrijcev govoril brez dlak na jeziku in nakazal smer bodočega gospodarskega razvoja. S tem pa je v bistvu odgovoril vsem tistim iz nove vladne koalicije, ki so prve korake v mednarodni politiki začeli z napadalno politiko do bližnje Slovenije.

Predsednik videmskih industrijcev pa je bil jasen tudi o krajevni problematiki: »Travanutova deželna vlada naj ostane. Nobenega smisla nima, da bi jo zamenjali. Najprej je treba izglasovati nov deželni volilni zakon in sele potem se bo lahko začelo politično preverjanje.«

Poziv furlanskih podjetnikov, ki predstavljajo doberšen del gospodarske stvarnosti v Furlaniji-Juljski krajini, je pokazal, da stopnjevanje napetosti z bližnjima sosedoma škodi v prvi vrsti krajevne gospodarstvu. Treznost in pragmatičnost zahtevata drugačen odnos. Govorita v prid sodelovanja in medsebojne integracije, »ker Slovenija in Hrvaška sodita v srednjeevropski kulturni prostor.«

Melzijevo poročilo je bilo poučno za marsikatero novopečenega vladnega politika. Na isti ton je bil uglasen tudi prispevek županov iz Furlanije-Juljske krajine, združenih v ANCI, ki se zavzemajo za mir, sodelovanje in solidarnost med narodi ter predlagajo, da bi se organiziralo srečanje vseh županov iz FJK, Slovenije, Istre in Koroske. S tem bi naredili prvi korak na poti medsebojnega sodelovanja, ki je se kako potrebno prav zaradi nezasilanih teženj nekaterih vladnih predstavnikov, ki bi na tej meji želeli dvigniti bodočo zico in postavili nove zidove in to v času, ko so v Evropi takšne pregrade samo že zgodovina.

Rudi Pavšič

MANJŠINA / SSK PRI SLOVENSKIH KRŠČANSKIH DEMOKRATIH

Peterle potrdil podporo manjšini v prizadevanjih za zaščitni zakon

Slovenska skupnost namerava obiskati vodstva vseh slovenskih strank

TRST - »Slovenija vodi jasno in odprto politiko do Italije. Mi smo pripravljeni na dialog in na sporazumno reševanje odprtih problemov, nikakor pa ne moremo pristajati na izsiljevanja, neresnična podtikanja in na neodgovorne manipulacije, ki za seboj skrivajo jalove, a vseeno nevarne načrte. Prepričam sem, da bomo naposled našli skupni jezik, se zlasti, če bomo dopustili, da pred politiko spregovori stroka, da pridejo na dan objektivna dejstva in resnični problemi, med katere sodi tudi zaščita slovenske manjšine v Italiji. Tako npr. dobro delujejo nekatere komisije, ki so bile ustanovljene v okviru pogovorov za t. i. posodabljanje Osimskih sporazumov. Sicer pa je tudi naš mednarodni položaj zelo trden.«

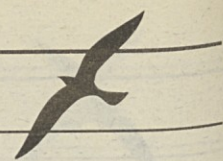
Tako je povedal predsednik Slovenskih krščanskih demokratov, slovenski zunanji minister Lojze Peterle, delegaciji stranke Slovenske skupnosti iz Italije, ki je bila gost v Ljubljani. Do srečanja je prišlo na pobudo SSK, ki namerava opraviti krog sestankov z vodstvi vseh parlamentarnih strank v Sloveniji, da bi z njimi izmenjala informacije in ocene o se vedno neres-

nih vprašanjih slovenske manjšine v Italiji, o odnosih med Italijo in Slovenijo ter med matico in zamejstvom. Delegacijo SSK so sestavljali glavni tajnik Martin Breclj, predsednik Marjan Terpin, podtajnik Ivo Jevnikar ter Andrej Berdon za Trzasko, Ales Figelj za Gorisko in Salvatore Venosi za Videmsko. V imenu SKD sta se poleg predsednika Peterleta pogovorov udeležila član strankinega izvršnega odbora Peter Vencelj, ki je sicer državni sekretar za Slovence po svetu, in glavni tajnik Edvard Stanic.

Predstavniki SSK so na sestanku izčrpnje spregovorili o sedanjem političnem trenutku Slovencev v Italiji. Med drugim so poudarili, da Slovenci v Italiji kot edina izmed priznanih manjšin v tej državi se vedno nimajo urejenega niti temeljnega pravnega statusa, saj se vedno ni bil odobren tolikokrat obljubljeni zaščitni zakon. Dejali so, da gre za hud madež na italijanski demokraciji, pa tudi za nespoštovanje ustavnih določil in mednarodnih obvez Italije. Zdaj pa se pojavlja nevarnost, da se bo položaj slovenske manjšine se poslabšal, saj v Italiji stopajo na oblast ljudje in sile, ki se celo odprto

sklicujejo na fasizem, ali so vsaj to delali do včeraj. Delegacija SSK je izrazila potrebo, da bi s problemi slovenske manjšine v Italiji bolje informirali italijansko, slovensko, pa tudi mednarodno javnost. V tem smislu so napovedali tudi nekaj konkretnih pobud. Kar zadeva stranke v Sloveniji, pa so se zavzeli za to, da bi se ognile medsebojnemu obračunavanju v zadevah, ki so višjega interesa, kot sta prav gotovo obstoj in razvoj slovenskih manjšin v sosednjih državah.

Na srečanju je tekla beseda se o vrsti problemov, ki zadevajo Slovence v Italiji ter odnose med le-timi in matico, npr. o pravicah, ki naj bi jih v Sloveniji uživali Slovenci brez slovenskega državljanstva. Govor je bil nadalje o potrebi po boljši omaziranosti Slovencev v Italiji, kakor tudi o naporih, da bi prislo do osnivanja kontaktnega odbora med predstavniki Slovencev v Italiji ter vladnimi organi, ki so v Sloveniji zadolženi za Slovence v zamejstvu. Voditelji SKD so na sestanku potrdili voljo, da bodo se naprej prispevali k reševanju nakazanih vprašanj ter da bodo podpirali prizadevanja Slovencev v Italiji.

DEŽELNI SVET / PROBLEM ZA PREDSEDNIKA TRAVANUTA

Spet težave s parki: LS napada Ghersino

Odbor odložil predložitev zakonskega osnutka

VIDEM - Napovedani zakonski osnutek o parkih ustvarja politične težave odboru predsednika Renza Travanut. Svetovalska skupina Ljudske stranke je zaprosila predsednika, naj začasno »zamrzne« predlog o ustanovitvi deželnih naravnih parkov, dokler ne bodo razčistili nekatera vprašanja v zvezi z zaščitenimi območji v Furlaniji. Osnutek, kot znano, predvideva tudi ustanovitev Kraskega parka, ki pa, kot kaže, ni predmet političnih sporov med koalicijskimi zavezniki.

Deželni odbornik za parke je predstavnik Ljudske stranke Tiziano Chiarotto, za zahtevo po odložitvi predložitve zakonskega osnutka pa se skrivajo nesoglasja med LS in

odbornikom za načrtovanje Paolom Ghersino (Zelena lista). Spor ne zadeva toliko problematiko parkov, ampak predvsem afero, ki je izbruhnila okrog vprašanja projekta za zaščito izliva Tilmenta v občini Latisana. Neka danska družba je tam načrtovala gradnjo turističnega naselja, ki bi redno zaposlil približno dvesto ljudi. Načrt so podprle krajevne uprave, proti njemu pa so se izrekli naravovarstveniki in Zelena lista.

Polemike so izbruhnile v trenutku, ko je deželni tehnični odbor zavrnil ta urbanistični projekt in tako ustavil postopek za gradnjo omenjenega turističnega naselja. Občinski upravitelj Latisane so prepričani, da se za tem vetom skriva politična vo-

lja odbornika Ghersine, ki med drugim formalno odgovarja za delo deželne tehnice odbora. Velike pomisleke nad tem sklepom je izrazil tudi predsednik Travanut, rdečo luc za izvedbo tega načrta pa je ostro kritiziral predvsem odbornik za zdravstvo Giorgio Mattassi (DSL), ki je med drugim doma iz Latisane.

Ljudska stranka je torej zahtevala in dosegla začasno »zamrznitev« osnutka o parkih, afera Tilment pa je kasneje vso zadevo še bolj zaostila. Zaradi tega se je v težavah znašel tudi sam odbornik Chiarotto, ki je se prejšnjo soboto na posvetu Sveta slovenskih organizacij v Devinu odkrito zagovarjal deželni predlog o naravnih parkih.

Odbornik Paolo Ghersino

Študija o psihiatriji in psihologiji vojne

Jutri v Trstu
predstavitev

TRST - Jutri bodo v dvorani zavarovalne družbe Ras na Trgu republike 1 predstavili knjigo »Psihologija in psihiatrija vojne«. Knjigo, ki jo uredil Eduard Klain in izdala založba Edizioni Universitarie Romane, bodo predstavili na pobudo Združenja za jadranske kulturne izmenjave in Italijansko-avstrijski kulturni krožek. Knjiga je zbirka člankov, ki so jih po prvem letu vojne napisali hrvatski psihoterapevti in psihiatri o svojem delu z vojaki, ranjenci, begunci in deportiranci.

SKLAD MITJE ČUKA

Nepretirana ambicija je pri otroku pozitivna sila

JELKA CVELBAR

Otroci so si različni, čeprav se morda nam starejšim zdi, da so si sedanji mladi vsi enaki, da nikogar nič ne zanima, da si za nič ne prizadevajo. In vendar so si otroci, če jih spoznamo po bliže, različni. Poznamo take, ki so ambiciozni, in one, ki jim ambicija nič ne pomeni. Se celo pri bratih lahko ugotovimo, s tem v zvezi neznanske razlike.

Ambicija - lahko bi ji z domačo besedo rekli castihlepnost, če bi ta ne vzbujala negativnega odtenka - je lahko tudi pozitivna sila. Če pomislimo na castihlepnega otroka, potem si navadno iz svojih otroških let priključimo v spomin stremuha, ki ni bil ravno priljubljen v razredu in ki so njegovo castihlepje gojili starši. Ostali otroci pa smo seveda izkoriščali vsako najmanjšo priložnost za to, da smo mu nagajali in ga poniževali. Dajali smo mu »injekcije« z borovimi iglicami, ki smo jih s sprehoda prinesli v solo, mu natresli v hlačke kostonja in zganjali podobne vragolije, za kar nas je danes, čeprav nekoliko prepozno, sram. Seveda gre v opisanem primeru za otrokovo nekoliko pretirano castihlepje, ki je postajalo v razredni skupnosti moteče. Kajti sicer, kljub vsemu, v naše življenje sodi vsaj kanček castihlepnosti.

Biti castihlepen (odslej bomo besedo vsekakor nadomestili z ambiciozen) pomeni biti pripravljen truditi se za dosego cilja, ki smo si ga zastavili. Kdor se namreč ne nauči dosegaati cilje, ta se ne bo mogel uveljaviti v življenju. Torej je ambicija v pravi meri pozitivna sila, ki ji psihologi pravijo delovna motivacija.

Intenzivnost tega tipa motivacije je pri otrocih različna. Nastopa pa vedno v življenju, tudi v šolskem. Tekmovalne igre so priljubljene že pri zelo majhnih otrocih: kdo bo hitreje tekkel, kdo bo zgradil večji stolp, kdo bo nanese največji kup peska... V prvem obdobju je otroku skoraj vseeno, če pri tem izgubi ali zmaga, toda po 4. letu starosti postane zmaga že nekaj zelo pomembnega in resnega.

V razdobju od 4. do 6. leta se otroci prepričajo, da bodo nekaj dosegli, le če bodo to dovolj trdno hoteli. Posebej samostojnejši otroci dobijo občutek, da so »sami svoje sreče kovač«, da je torej od njih samih odvisno, če bodo dosegli zastavljeni cilj. Pri tem igra primerjanje z drugimi manjšo in vsekakor drugačno vlogo kot pri odraslih. Če otroci razmišljajo, da bodo v nečem dobri, potem to se ne pomeni, da mislijo biti boljši od nekoga drugega. Otrok, ki je sposoben preizkusiti svojo moč, razvija v sebi pozitivne silnice, ki mu bodo s pomočjo vedoželjnosti pomagale se naprej razvijati sposobnosti, ki jih ima.

Otrokova ambicija tudi ni veliko odvisna od tega, kar želijo starši ali učitelji od njega in kar je njim pomembno. Ne gre namreč za to, da bodo z doseganjem cilja dajali zadovoljenje odraslim. Ta način ambicije vpliva na otroka pozitivno, seveda le tako dolgo, dokler ne gre za pridobivanje ekonomskih dobrin in dokler morebitni poraz ni prikazan kot katastrofa. Lahko pa se taka motivacija spremeni v negativno, če bomo otroku kazali svojo naklonjenost le v primeru, da bo nalogo izpeljal do konca, ko bo nekaj delal samo zato, da ga bodo pohvalili starši ali učitelji ali takrat, ko bodo zastavljene naloge zanj pretežavne in preveč obremenjujoče. V tem primeru se bo lahko zgodilo, da bo otrok z vso silo skušal pritegniti pozornost nase ali pa nasprotno, da bo otrok popolnoma pustil in opustil vsako zanimanje za vse, torej ne bo več nesar storil za dosego cilja.

Gre seveda za ekstremne primere, ko je otrok tako bolesto zazrt v svoj cilj, da ne vidi drugega v življenju in torej v primeru, da se doseganje tega cilja ponesreči, nima druge oprijemne točke, ki bi ga reševala iz poraznega občutka nesposobnosti.

Se preden pa bomo nadaljevali to razmišljanje, naj poudarimo, da je pri tem obnasanju za otroka zelo pomemben zgled staršev.

TRST / PRED POROTNIM SODIŠČEM

Jutri razsodba o primeru Paglavec

TRST - Usoda 20-letnega Massimiliana Spangherja in 23-letnega Roberta Venture, ki ju dolžijo, da sta kriva za smrt 18-letnega Alessandra Paglavca iz Standrza, bo verjetno znana sele jutri. Na včerajšnji obravnavi pred porotnim sodiščem v Trstu so namreč bili na vrsti sklepni posegi javnega tožilca Mancusa ter odvetnikov obtožencev in civilne stranke. Jutri bi morale slediti morebitne replike, nakar bo sodni zbor izrekel sodbo.

Javni tožilec je bil v svojem posegu zelo jednat, govoril je morda petnajst minut. Po njegovem mnenju je pricevanje mladoletnega R.B., ki je tudi med obtožence, verodostojno. Za Spangherja (odgovarjati mora zaradi nenamernega umora) je tako zahteval 12 let ječe, za Venturo (moralna pomoč, vozil je avtomobil, v katerem je bila četverica) pa

polovico manj. Mancuso je menil, da je kriv tudi R.B., a o njem bodo posebej razpravljali sele septembra.

V imenu civilne stranke je odv. Portelli zahteval 70 milijonov lir za moralno škodo, ker so oblatili lik žrtve. Spangherjev zagovornik Tarlaio je v svojem posegu podrobno razčlenil položaj obtožence in naglasil, da ni imel nikakršnega razloga za tako početje, poleg tega ima »krit« ves čas od 17.00 do 1. ure ponoči, odv. Bevilacqua pa je vztrajal na tem, da besede R.B. niso verodostojne. Istega mnenja je bil tudi Venturov zagovornik Genovese: mladoletni tožilec med drugim pravi, da je Paglavec umrl pred 20. uro, medtem ko so ga v Fari videli okrog 20. ure. Ventura sicer nima nobenega alibija, je rekel Genovese, vendar se nima česa bati, sicer bi si ga v vsem tem času že priskrbel.

Alessandrov moped, ki so ga našli blizu kraja zločila

PREDSTAVITEV NOVE POBUDE

Cronaca-La Stampa bogati pluralizem

TRST - Tržaski dnevnik »La Cronaca« izhaja od 13. junija skupno z uglednim turinskim dnevnikom »La Stampa«. Gre za tako imenovano založniško pobudo »tandem«, po kateri bralec dobi za ceno tisoč tristo lir dva dnevnika, v tem primeru Cronaco in Stampo. Pobuda je na vsedržavnem in tudi na krajevnem merilu povzročila razhajanja in tudi polemike (posebno v novinarskem sindikatu in med založniki), hkrati pa je naletela tudi na ugodne sprejemne.

»Tandem« med tržaskim in turinskim časopisom so uradno predstavili včeraj popoldne v gledališču Miela, kamor so prireditelji povabili tudi tržasko župana Riccarda Illyja. Kljub nekaterim težavam, ki jih

Fabio Amodeo

je ta zamisel ustvarila v novinarskem in v založniškem svetu, je župan to pobudo ocenil zelo pozitivno in kot prispevek k političnemu in družbenemu pluralizmu v tržaski stvarnosti. Zdrava konkurenca, je poudaril Illy, je dobrodošla in koristna tudi med javnimi občili, po-

sebeno v kulturno ter družbeno raznolikem mestu kot je Trst. Ta pobuda bo po županovem prepričanju koristila tudi ostalim mestnim časopisom (se posebej Piccolo) in jih spodbudila, da bodo boljši in popolnejši.

O rojstvu tega zelo tvegane načrta sta spregovorila direktor Cronace Fabio Amodeo in Walter Spreafico, ki je predsednik novinarske zadrage. Oglasila sta se tudi namestnik direktorja turinskega dnevnika Luigi La Spina in njegov upravni direktor. Amodeo je poudaril, da predstavlja novinarska pobuda »tandem« v vsakem smislu veliko tveganje, prvi odzivi med bralci pa so precej spodbudni. Od vsega tega bo največ koristi odnesla prav tržaska skupnost.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
finančni in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Naročnina za Italijo 372.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ZRELOSTNI IZPITI / ZAČETEK S PISNO NALOGO V SLOVENŠČINI

Slovenija na maturi

Aktualne teme in velika pozornost ministrstva za šolstvo do slovenske šole

Aktualnost je pljusnila na mature. Za italijanski solski sistem, ki je s časom »zaslovel« po svoji staromodnosti, predstavljajo letosnji maturitetni naslovi o aktualnih temah solidarnosti in sožitju, informatiki in informiranju, Združeni Evropi, brezposelnosti in delovnih mestih, lepo novost. Za slovenske šole pa so bile prve naloge letošnjih matur se mnogo več.

Ministrstvo za šolstvo je letos »ohranilo« slovenski leposlovni naslov (znani »drugi« naslov) in ga celo »aktualiziralo«. Kandidatom je dalo možnost, da so vojno tragiko Cankarjevih »Podob iz sanj« primerjali tragediji v Bosni in Hercegovini, ki je nam zelo blizu. A to se ni bilo vse.

Tudi tretji naslov (tako imenovani »zgodovinski«) je bil »slovenski«. Nanašal se je na »rojstvo neodvisne republike Slovenije« in na njegov vpliv na nase vsakdanje življenje. Ministrstvo za šolstvo se je torej letos tako potrudilo, da je »ponudilo« slovenski soli in slovenskim maturantom kar dve temi, ki bi jim morali biti pri srcu, poleg tega pa je bil tudi prvi naslov, tisti o priznavanju in spoštovanju različnosti med posamezniki in narodi, kot nalašč napisan zanje. Dejstvo, da so bili slovenski prevodi italijanskih naslovov tokrat točni in takorekoč brezhibni (»Le pri drugem naslovu je neke zmanjkala vejica,« je s slavistično pikolovskostjo pokomentiral eden od predsednikov komisij), se bolj potrjuje vtis o veliki pozornosti, ki jo je ministrstvo za šolstvo vložilo v pripravo nalog za slovenske šole. Po dolgih letih zapostavljanja slovenske besede v maturitetnih nalogah in sramotno slabih prevodov iz italijanskega originala, je bilo torej »uradni slovenski besedi« končno zadosćeno.

Slovenski kandidati so ponujene možnosti izkoristili po svojih moćeh. Na pedagoškem liceju, kjer so prvič pomagali »eksperimentalni učiteljski zrelostni izpit«, je večina izbrala prvi in četrty naslov o različnih oblikah nemega sporoćanja. Na tej so li opravlja izpite 11 kandidatov: devet dam in dva korenjaka. »O njih sem dobil dober vtis; razred je živahen in vsaj na prvi pogled dobro pripravljen,« je o njih povedal predsednik komisije.

Na poklicnem zavodu so bili dijaki v zadregi: naslovi so bili tako mamljivi, da kandidati niso vedeli, katerega naj bi izbrali. Po mnenju notranje članice komi-

Na znanstvenem liceju: tudi osvežitni požirek na maturi prav pride (f. KROMA)

Matura na trgovskem zavodu: skljućeni nad listi ali s pogledom naprej... (f. KROMA)

sije skorajda ni bilo moće sestaviti »boljsih naslovov«. »Vse solsko leto smo razpravljali o teh aktualnih vprašanjih; če ne bodo pisali pozitivno, ne bodo tokrat imeli nobenih izgovorov,« je dodala. Za predsednika komisije so bili naslovi povprećnemu dijaku zelo dostopni; vsakdo se je lahko na široko razpisal, vprašanje pa je, kako so vsebinsko obravnavali izbrano temo.

Na znanstvenem liceju je večina dijakov izbrala prvi naslov, nekateri so se lotili »Cankarja in Bosne«, dijaki iz Slovenije pa so se seveda odloćili za »naslov o Sloveniji«. Podobno so izbirali tudi njihovi »bratrance« na klasićnem liceju: polovica je pisala o solidarnosti in miroljubnem cloveskem sožitju, za kar so se v velikem številu odloćili tudi kandidati na trgovskem tehničnem zavodu.

Danes bo 115 slovenskih maturantov na Trzaskem pisalo drugo nalogo, nakar bodo imeli kandidati nekaj dni »oddiha« za pripravo na ustne izpite. (M.K.)

PRVI TRIJE SKUPNI ZA VSE ŠOLE

Naslovi nalog

Prvi trije naslovi maturitetnih nalog v slovenscini so bili skupni za vse slovenske višje srednje šole.

1. naslov: Ideali solidarnosti in miroljubnega cloveskega sožitja zahtevajo, da se različnosti med posamezniki in narodi priznavajo in spostujejo kot neodpovedljiva cloveska dedišćina.

Kje so torej vzroki globokega odpora in nepremagljivega odklona, ki dandanes pogostoma oznaćujejo odnose med različnimi narodnostnimi skupnostmi in različnimi ljudstvi?

2. naslov: Primerjajte tragiko, ki preveva Cankarjeve »Po dobe iz sanj« s sedanjim tragićnim dogajanjem v Bosni in Hercegovini.

3. naslov: Kaj vam pomeni rojstvo neodvisne republike Slovenije in kako je dogodek vplival na vase vsakdanje življenje.

Četrty naslov je bil za posamezne šole razlićen.

4. naslov za klasićni licej: »Nasa politična ureditev se ne zgleduje po tujih ustavah... In ime, ki ji ustreza, je demokracija... Ljubimo lepoto, vendar z uravnovešenim odnosom do nje; gojimo misel, toda ne da bi se ji z naslodo udajali... Rekel bi na kratko, da je nase mesto, kot celota, živa sola za Grćijo.« (Tucidid)

Kandidat naj obrazloži vlogo Aten v politični in kulturni zgodovini Grćije; pri tem naj se posebej zaustavi ob znaćilnostih mestne ustave, v kateri so na izvir in nepopovljiv naćin izražene osnovne vrednote Polisa.

Pove naj dalje, ali je za našo državo javna ureditev, ki je povezana z narodnimi kulturnimi izročili in političnimi navadami, povsem uskladjiva z razvojem politične nadnarodnostne ustanove, kakršna je Združena Evropa.

4. naslov za znanstveni licej, trgovski tehnićni zavod in oddelek za geometre: »Lahkost« informatike. Razmislijanja ob sledecem tekstu:

»Res je, da bi software ne mogel izraziti moći svoje lahkote razen preko tezkosti hardwareja; vendar je software, ki vodi, ki vpliva na zunanju svet in na stroje. Ti obstajajo samo v odvisnosti softwareja in se razvijajo tako, da uporabljajo programe, ki so cedalje bolj kompleksni. Druga industrijska revolucija se ne javlja, kot prva, s prizori orjaskih teznostnih sil, kot so n. pr. pri valjarnih strojih ali pri vlivljanju jekla v livarnah, temveć kot bits (minimalne enote) za tok informacij, ki se pretakajo v tokokrogih v obliki elektronskih impulzov.

Kovinski stroji sicer se vedno obstajajo vendar sledijo ukazom brez-teznih bitov.«

I. Calvino - Ameriske lekcije.

4. naslov za pedagoški licej: Sporoćanje je možno brez besed: z izrazom oblića, z lego telesa, s kretnjami rok, s podobami.

Kandidat naj razmislija o teh različnih oblikah nemega sporoćanja in o njihovi veliki vzgojni moći.

4. naslov za poklicni zavod: Potrebno je, da se clovek naući biti prožen, da lahko v teku svojega življenja večkrat spremeni vrsto dela in kraj bivanja. Stalno in zajamćeno delovno mesto postaja vedno bolj neuresnićljiv sen.

To je - pravijo - rešitev za odpravo brezposelnosti. Je pa v bistvu posplošitev življenjskega vzorca Združenih držav Amerike: ta vzorec bi lahko predstavljal našo bodoćnost.

Kako naj gledamo na tovrstno perspektivo: navdušeno, z nezaupanjem ali s strahom?

Kandidati so morali izbrati in razviti eno od danih nalog.

KLASIĆNI LICEJ / MATURANTKA

Kandidatka Maja in »njen« Nietzsche

Nekaj minut preden je odbilo poldne, je prva dijakinja-maturantka klasićnega liceja zapustila tretje nadstropje liceja Franceta Prešerna in sosolce, ki so se na hodniku se »mucili« s slovensko nalogo. V slabih stiri urah je opravila svoje. Maja Puglia (»Pristno slovenski priimek, kajne,« se je posalila) je v drugem nadstropju srećala »domaćo« profesorico in ji razkrila, da se ji je ućenje Nietzscheja obrestovalo. Kako, smo jo povprašali.

»Pisala sem prvo nalogo, o sožitju in solidarnosti. Pri iskanju vzrokov za odpor in nesporazume med narodnostnimi skupnostmi sem se oprla na Nietzschejevo teorijo o volji sibkih do moći. Sibki so tisti, ki potrebujejo trdne ideologije, dogmatično vernost in ozkogledno moralo. Zato se cele skupine zapirajo vase, da bi branile svojo kulturno dedišćino, svoj kulturni zaklad pred tujiimi vplivi. Prav to zapiranje pa povzroći propad kulture, ki se lahko bogati le v stiku z alternativno in drugaćnostjo. Tega pa so zmožni samo tako imenovani moćni, ki se ne bojijo negotovosti in nesmisla življenja, pać pa ga zastran tega ljubijo in so pri-

pravljeni na pustolovščino in novost.«

Ali je matura pustolovščina?

»Bolj kot drugo je preizkus za lastne živce. Tu ne gre toliko za vprašanje znanja. Če si vseh pet let studiral, te ne bodo vrgli, pa ćprav igra tudi sreća pri tem izpitu veliko vloge.«

Kako bi ocenila predlagane naslove?

»Imeli smo veliko srećo.«

Kako to, da si za izhodišće svoje naloge izbrala Nietzscheja?

»Ker mi je filozofija vseć.«

Kaj pa bos studirala, če bos nadaljevala studij?

»Fiziko.«

Ali ni v tej izbiri neka protislovnost, če ti ze filozofija tako leži?

»Nikakor ne. Humanistične vede so mi vsek. K njim se bom lahko vrnila vsakić, ko se mi bo zahotelo. Izbrala sem znanstveno fakulteto, da bom zapolnila vrzel v svojem znanju,« je samozavestno zatrdila maturantka klasićnega liceja Franceta Prešerna Maja Puglia. Zanj je bila prva maturitetna preizkusnja že mimo, medtem ko so se njeni sosolci se sklanjali nad listi in slovarji. (M.K.)

ŠOLSTVO / LICEJ F. PREŠERNA

Išlo je dijaško glasilo Nova pot

Druga letošnja številka »zaslovela« zaradi ravnateljve »cenzure«

Tik pred iztekom solskega leta je iz fotokopirnega stroja liceja Franceta Prešerna prikukala Nova pot, glasilo dijakov. Zaslovela je že pred izidom zaradi znane ravnateljve cenzure aforizmov v italijansćini, ki pa cenzura sploh ni bila, če je že lahko Nova pot izšla.

Druga letošnja številka dijaškega glasila je bogata. Iz nje izvemo, »da je v Novi poti kar trideset odstotkov italijanskih prispevkov«, da je kritika dijakinje, ki se je obregnila ob dejstvo, »da je 3/4 solskega lista napisala III. b«, »povsem upravićena«; iz skupinskega intervjuja članov izvemo vse o skupini Status symbol; fotokronika nas popelje na ekskurzijo »di(v)jakov« III. razredov v Firence. Pesmi o »psikić« sta skorajda monopolizirali rubriko o zaljubljenih dusah, medtem ko si športni del delita košarkarski Jadran in Ayrtón Sena. Izredno domiselno je vprašalnik o znanju slovensćine, ki ga je pripravila Sara Brezigar, izpod nje-nega peresa pa je tudi prispevek o Barceloni, ki daje številki mednarodni ton, saj je napisan v anglešćini. Na 36. strani so objavljeni »znani« aforizmi v italijansćini z ravnateljvev pripisom. »Upam, da boste v bodoće pred odloćitvami v podobnih primerih malo globlje razmislili in reagirali z večjim obzirom do stališć svojega bližnjega,« je zapisal ob koncu.

Ko smo že pri aforizmihi napozorim na tistega, ki si ga je Erika Balde izbrala za naslov svojega prispevka. »Najdaljša je pot, ki te pripelje k sebi, in najtežja je vaja, ki rodi najpreprostejši napev.« (R. Tagore). (M.K.)

NOVICE

Drevi bodo zagoreli kresovi

Poleg koledarskega je po muhastem vremenu zadnjih tednov končno, kot vse kaže, napočilo poletje. V njegov pozdrav bodo danes zvečer kot v starih casih zagoreli kresovi. Tako se tudi v bistveno spremenjenih pogojih obnavljajo stari običaji, ki imajo poleg kulturnega tudi narodnostni pomen. V raznih krajih na Trzaskem se bodo ljudje zbrali okrog grmad suhljadi, ki jih bodo okrog 21. ure prižgali, ter ob ognju pokramljali in zapeli. Posebno živahno bo pri Stadionu 1. maj pri Sv. Ivanu, kjer prireja kresovanje KD Skamperle, pri Pikelcu na Opčinah na pobudo Sklada M. Cuka, v Sempolaju in drugod.

Z ukradenim motornim kolesom ni prišel daleč

Najprej je 23-letni Gianfranco Tonchella trdil, da je motorno kolo pred dnevi kupil od nekega znanca, vendar je dokumente izgubil, a ko so ga agenti pospremili na kvesturo, je priznal, da ga je ukradel. Tonchella, ki prebiva v Ul. Toti, so ustavili v Ul. S. Michele. Moped je ukradel na Drevo-redu XX. septembra, na vogalu z Ul. Gatteri, lastnik pa je se istega dne krajó prijavil.

Ostal bo v zaporu

Antonio Fiorenza bo ostal v zaporu, kjer je že približno dva meseca. Na včerajšnjem zaslišanju pred namestnikom državnega pravdnika je namreč znova zanikal kakršnokoli odgovornost pri razpečevanju ponarejenih bankovcev za 100 tisoč lir (njegov odvetnik je menil, da bi ga verjetno osvobodili, če bi krivdo priznal). Fiorenza namreč dolžijo, da je v raznih javnih lokalih poravnal račune s ponarejenim denarjem. Sedaj ga bodo soočili z osebami, ki ga obtožujejo, da jih je skušal opehariti.

DRŽAVNI PRAZNIK IZKORISTILI ZA NAKUPE V TRSTU

Včeraj velik naval Hrvatov

Hude težave v prometu in nepopisno veselje trgovcev

Včerajšnji državni praznik protifasiističnega boja so mnogi Hrvati izkoristili za izlet v Trst in nakupe v njem. Ze zgodaj zjutraj so se razvile na mejnih prehodih pri Pesku in Rabujezu dolge kolone avtomobilov in avtobusov, s katerimi se je pripeljalo k nam na stotine gostov, ki so nato dobesedno preplavili Terezijansko cetr in celo nabrežje. Z osebnimi vozili so zatrpali pokrito parkirišče v Silosu ob železniški postaji, kakor tudi parkirišča na območju med Domom pristaniških delavcev in pokrito ribarnico. Ne samo, tu se je nagnetlo tudi na desetine avtobusov, zaradi česar so tržaski vozniki nejevoljno godrnjali. Nikakor pa niso bili nejevoljni trgovci in branjevci na Ponterosu, ampak so si nasprotno zadovoljno meli roke, saj so s hrvaškimi kupci zaslužili prav lepe denarce - tudi nemske marke in ameriske dolarje...

Prometna gneča, ki jo je se bolj zaostila redna zavora, kakrsne smo vajeni v mestnem središču od torka zjutraj do petka zvečer, jih torej ni tako motila, kakor jih moti, če jo povzroči protestni sprevod kovinarjev ali železarjev...

Sicer pa se je veliko gostov iz Hrvaske odpravilo globlje v Furlanijo-Juljsko krajino in predvsem v Palmanovo. Tam, pravijo, je vse bolj poceni kot v Trstu. Verjetno imajo prav, saj so enakega mnenja tudi številni Tržacani, ki so že s tržaskimi trgovci bolj zadovoljni kot s tukajšnjimi.

Nazadnje velja omeniti, da se mnogi Hrvati odločajo tudi za nakupe na slovenskih tleh, saj zatrpjujejo, da je v obeh sosednjih državah praktično vse blago cenejše kot v njihovi domovini.

POLITIČNI IN UPRAVNI ZAPLET

Dežela na robu politične krize

Travanut ima morda štete dneve

Deželni odbor predsednika Renza Travanuta (DSL) je na robu politične krize. Povod za politični zaplet so dali nekateri manjši spodrseljaji odbora na včerajšnji seji deželnega sveta, kar je še dodatno zaostriilo itak že napete odnose v manjšinski politični koaliciji, ki sloni na sodelovanju med Ljudsko stranko, DSL in nekaterimi levosredinsko usmerjenimi silami. Krizo, če bo do nje seveda prišlo, pa bo pospešil nedavni izid evropskih volitev, ki je tudi v naši deželi zabeležil zmago Berlusconijsve stranke.

Zgodaj popoldne sta tajnika furlanske in tržaske Severne lige, Roberto Visentin in Roberto Tanfani podpisala skupno z namestnikom deželnega koordinatorja »Forza Italia« Robertom Antonionijem skupno izjavo. V njej so pozvali LS, naj takoj umakne zaupnico deželni vladi. »Kartel svobosčin« je predlagal oblikovanje nove desno-sredinske koalicije, v nasprotnem primeru je kot edino možnost ponudil razpust deželnega sveta

in predčasne volitve. Očitno po starem volilnem sistemu.

Na to poslanico je pozno popoldne odgovoril deželni koordinator LS Isidoro Gottardo, ki je v pismu deželnemu koordinatorju Berlusconijsve stranke Luigiju Caligarisu priznal politične težave v koaliciji. Takoj zatem se je oglašil tudi vodja svetovalske skupine Ljudske stranke, ki je pristal na srečanje z Berlusconijsvimi pristasi in s Severno ligo. Voditelj Ljudske stranke so dali jasno vedeti, da je Travanut prišel na končno postajo in da je v bistvu politična kriza pravzaprav odprta.

Sinoči se je oglasila še svetovalska skupina DSL, ki ugotavlja, da je treba nadaljevati na poti izvajanja upravnega programa v korist reševanja, predvsem gospodarskih vprašanj. DSL vsekakor priznava, da je treba ustvariti pogoje za razširitev oziroma za utrditev deželne politične koalicije. Predstavniki DSL so pripravljeni na soočenje z demokratičnimi silami, ki so navzoče v deželni skupščini.

ZA PREMOSITIEV KRIZE

Jutri v Rimu dva važna sestanka z Borghinijem

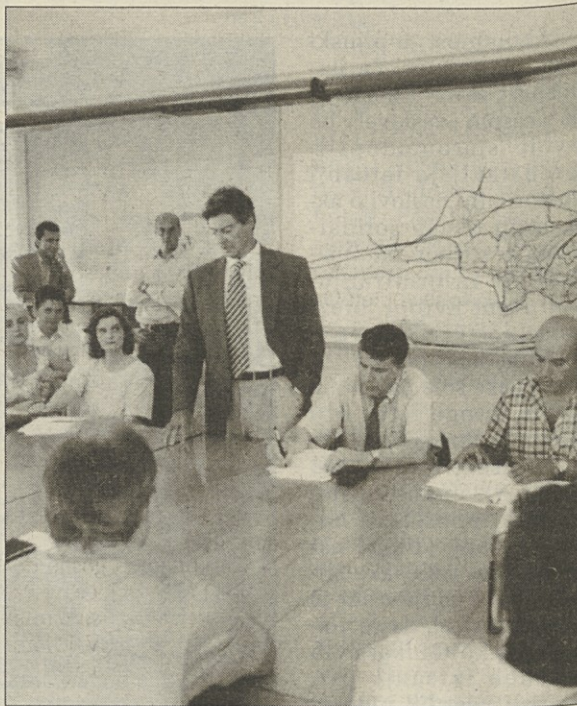
Deželni odbornik za industrijo Lodovico Sonigo je sprejel včeraj delegacijo CGIL, CISL in UIL, ki ga je seznanila z zaostritvijo krize v tržaski industriji ter s sržem jutrišnjih dveh pomembnih srečanj v Rimu s sefom medministrskega odbora za delo in zaposlovanje Gianfrancom Borghinijem. Na jutranjem sestanku, ki bi se ga moral udeležiti tudi župan Riccardo Illy, naj bi Borghini pojasnil vladino stališče do krize v skedenjski železarni in Trzaskem arzenalu sv. Marku oziroma do ruskega pristopa k reševanju ladjedelnice. Na popoldanskem snidenju pa bodo sindikalisti in zastopnik vlade preučili protokol o soglasju za podpis programskega sporazuma o premostitvi gospodarske krize na Trzaskem, ki naj bi ga deželna uprava Furlanije-Juljske krajine in ministrski svet podpisala prihodnji teden. Protokol zadeva razmah gradbeništva in pristanisča, sanacijo poldržavnih podjetij in poenotenje ključnih gospodarskih ustanov.

Tržaski občinski odbornik za urbanistiko Fabio Cargnello (na sliki) je sinoči izročil predsednikom rajonskih svetov osnutek novega splošnega regulacijskega načrta tržaske občine. Rajonski sveti bodo imeli do konca julija čas, da izrazijo svoje obvezno mnenje, tržaski občinski svet pa bi moral urbanistični dokument odobriti na začetku oktobra. Kot določa zakon, bo tudi potem se čas za pripombe in ugovore pred dokončno odobritvijo.

OBČINA TRST / IZDELAN OSNUTEK

Regulacijski načrt odslej v javni razpravi

Rajonski sveti že seznanjeni

Udelzencem sinočnjega sestanka, med katerimi so bili tudi predstavniki jursarskih odborov, je odbornik Cargnello skupno z enim izmed načrtovalcev prof. Cacciaguerro tudi obrazložil splošne značilnosti načrta ter odgovarjal na vprašanja navzočih. Poudaril je, da so v osnutku prav gotovo materialne napake in druge netočnosti, ki pa bi jih zeleli popraviti prav s sodelovanjem rajonskih svetov (pri katerih bodo se posebni sestanki), jursarskih odborov, pa tudi navadnih občanov. V imenu jursarskih odborov se je v razpravi oglašil Karel Grgič in iznesel vrsto pripomb. Med drugim se je obregnil ob dejstvo, da osnutek ohranja vse obstoječe cone za ljudske gradnje. Odbornik Cargnello je v odgovoru dejal, da namerava občinska uprava te cone preveriti v teku 2 let, pri čemer jih bo prav gotovo morala reducirati v predvidevanju manjše naseljitvene zmogljivosti občine.

Omenimo naj, da bo kopija osnutka novega regulacijskega načrta od jutri popoldan na ogled v Palaci Costanzi pri županstvu vsak delavnik od 8.30 do 13.30 ter od 14.30 do 19.30.

V TRSTU IN PRI VIDMU

Uspešno zaključen prvi del tečaja za podjetnice

Te dni se je zaključil prvi del tečaja za podjetnice v režiji instituta za družbene in gospodarske raziskave IRES, za katerega je dala pobudo Deželna zveza zadrg skupaj z organizacijama obrtnikov CNA in kmetov CIA. Tečaj finansira Evropska unija v okviru programa New Opportunities for Women, njegov namen pa je ustanavljati podjetja, ki bi jih vodile ženske in ki bi delovala na področju obrti, kmetijstva, storitev in združništva.

Kakor so povedali na včerajšnji tiskovni konferenci, je trajal prvi del tečaja od septembra lani do tega meseca. Udeležilo se ga je okoli 60 upravicenk, ki so dale skozi 100 učnih dni, od tega polovico na sedežu Enaipa v Pasian di Pratu (Videm) in polovico pri tržaskem Business Innovation Centru. Tečaj je predmetno zajemal podjetniško organizacijo, marketing, eko-

nomijo, trgovsko in delovno pravo, računovodstvo in kreditiranje z olajšavami. Docenti so bili iz vrst univerzitetnikov, podjetniških konzulentov in fre-sa, sicer pa so na njem sodelovali strokovnjaki in tehniki iz javnopravnih ustanov in bank, ki so se jim pridružile številne uveljavljene podjetnice s svojimi izkusnjami in navsveti.

Med zamisli, ki so jih iznesle tečajnice v Trstu, gre uvrstiti servisiranje podjetij (promocija, upravljanje sejmov in razstav, služba za prevajalstvo in tolmačenje, organizacija zasedanj idr.), razvoju kmetijskih, agroturističnih in rekreacijskih dejavnosti, spodbujanje proizvodnje na področju oblaci, umetnostne obrti, lesnega pohištva in gradbeništva itd.

Na tiskovni konferenci so obzvalovali počasnost, s katero ministrstvo za delo finansira take dejavnosti.

V GASILSKI KASARNI

Dekletce padlo v globino in se huje poškodovalo

Gasilci so včeraj morali nuditi pomoč v lastnem »domu«, v novi kasarni v Ul. D'Alviano: se-le osem let stara Norina Vescio, ki je v kasarno prišla s stricem, je namreč padla z višine starih metrov in se huje poškodovala, tako da so jo odpeljali najprej v bolnišnico Biurlo Garofolo in zatem na Katinaro, kjer so jo sprejeli s pridržano prognozo.

V kasarni so včeraj zjutraj imeli na vrsti zdravniške preglede osebja, ki gasilec pri-skoci na pomoč le v posebnih primerih. Mala Nerina je spremljala strica, ki je šel na pregled. Pustil jo je samo, očitno ni mislil, da bo zavila v tisti del stavbe, kamor je stop strogo prepovedan: na tleh vsakega nadstropja so namreč odprti-ne, skozi katere se gasilci v sili po železnem drogú spušcajo do vozil v pritličju. Otrok je padel

prav skozi eno teh odprtin in se udaril v glavo, prsi, v trebuh, zlomil si je levo roko. Že na kraju samem so dekletcu nudili prvo pomoč, iz Bur-la pa so jo premestili na Katinaro, kjer se zdravi na oddelku za ozivljanje.

Usodna slabost

Kljub takojšnjemu posegu niso resili življenja 71-letnemu Danteju Loredanu iz Milj (Ul. Mocenigo), ki ga je včeraj obsla slabost v Ul. Ponchielli. Odpeljali so ga v glavno bolnišnico, vendar je priletni moski kmalu izdihnil.

Resil ga je hiter poseg

Medtem ko je bil na avtobusu st. 35, ki je bil tisti trenutek na Trgu Oberdan, je 69-letnega Gastona Kucicha zadela infarkt. Srce mu ni bilo cele tri minute, nakar so ga le ozivili in odpeljali na zdravljenje v glavno bolnišnico.

NA AVTOCESTI PRI SESLJANU

Kombi v tovornjak

Sprva je kazalo, da je nezgoda, ki se je včeraj popoldne pripetila na avtocesti v Sesslanu, terjala celo človeška življenja, kasneje se je na srečo izkazalo, da so bile take vesti neutemeljene, čeprav se za vse potnike kombija z videmsko registrsko tablico le ni dobro končalo: enega, Paola Berinija iz Tricesima, so namreč celo s helikopterjem odpeljali proti Trstu, kjer so ga s prognozo okrevanja v 40 dneh sprejeli v glavni bolnišnici. Drugi potnik, Lorezo Lizzi, prav tako iz Tricesima, se bo v tržaski bolnišnici zdravil 10 dni, medtem ko jo je sofer Bruno Vidoni iz Vidma odnesel brez praske.

Ni jasno, kako je do nesreče pravzaprav prišlo. Ugotovili so le, da se je kombi (bil je namenjen proti Devinu) nekaj sto metrov pred mostom, ki Sesslan povezuje z Vizovljami, zaletel v spre-daj vozeci tovornjak z grško registrsko tablico. Ko smo od soferja, 54-letnega Tseasa Panaiotisa skušali izvedeti, kaj

se je pripetilo, se je le prekrizal in rekel: »No problem«. Očitno je mislil nase, čes da na nima nobene krivde. Kombi je s svojo desno stranjo zadela prav v zadnji le-vi rob težkega vozila, tako da mu je odtrgalo skoraj vso desno stran z vrati vred. Vec metrov je drsel ob tovornjaku (grški sofer je z roko pokazal, da je kombi zanasalo) in se naposled ustavil. Policija pa

ni zelela povedati, ce je bil tovornjak na svojem voznem pasu ali pa je nenadoma zapeljal v levo v trenutku, ko ga je kombi nameraval prehiteti. Možno je tudi, da je kombi zavil na prehitevalni pas, a je kdo pripeljal za njim in se je nenadoma spet pomaknil na redni vozni pas. Preiskavo vodi cestna policija iz Cervignana.

SEŽANA / KONEC SEZONE MOPZ TABOR

Ganljiv koncert v Domu upokojencev

Openski zbor že po tradiciji zaključuje sezono pri nekdanjem pevcu Karlu »Štručki«, sedaj gostu Doma

V četrtek, 16.6.94 je MoPZ Tabor z Opcin zaključil svoje letošnje pevsko sezono z nastopom v Domu upokojencev v Sezani. Gost doma je namreč že stiri leta pevec Karlo »Štručka«, ki je v zboru pel od njegovega nastanka do pred dvanajstim leti, ko je zbolel. Od takrat zaključujejo openski pevci svoje pevske sezone v njegovi družbi, najprej pri njem doma, sedaj pa že stiri leta v domu upokojencev v Sezani.

V nabit polni dvorani je na začetku pozdravil prisotne dirigent zbora Sveto Grgič. Povedal je, da ima zbor sicer s svojim nastopom predvsem namen počastiti svojega bivšega pevcu, a obenem zeli razveseliti tudi ostale goste. Pevovodja je tudi

poudaril, da je zboru se posebej drago, če lahko s svojim petjem razveseli človeka, ki je v stiski.

Zbor je zapel trinajst pesmi: v prvem delu umetne, med katerimi je doživela največje odobravanje Kosovelova Bori sumijo, ki jo je uglasbil Ciril Pregelj. V drugem delu pa je zbor predstavil narodne pesmi. Vmes sta nastop MoPZ Tabor popestrila mlada harmonikarja Mitja Malalan in Egon Taučer, ki sta na svojih frajtonarjah zaigrala posamezno in skupno nekaj zanimivih in veselih skladb.

Na koncu so gostje doma vse nastopajoče nagradili z dolgim in kar ganljivim aplavzom. V imenu vseh se je zboru in harmonikarjem zahvalil ravnatelj doma dr. Sila ter jih

povabil, da se cimprej spet vrnejo in zapojejo ter zaigrajo.

Na kraju je za preseñenje poskrbel prav Karlo »Štručka«, ko je po tolikih letih nepokretnosti prisel sam s svojim vozickom do pevovodje Grgiča in mu v zahvalo zboru in v spomin na ta večer izročil sliko, ki jo je sam izdelal. A. Skerlavaj

Vabilo

Gledališka skupina SKD Tabor z Opcinbo v začetku septembra začela z vajami novega glasbenega showa, zato vabi višesolce (se posebej fante), ki ljubijo gledališče, da prisostvujejo informativnemu sestanku, ki bo v Prosvehnem domu na Opcinah jutri ob 18.30.

25. TABOR SLOVENSКИH PEVSKIH ZBOROV

Kriška dekleta v Šentvidu

Dekliški zbor Vesna se je udeležil tudi množičnega shoda

Letošnjega jubilejnega 25. tabora slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični se je kot gost iz tržaškega zamejstva udeležil dekliski pevski zbor Vesna iz Kriza. Dekleta so pod vodstvom zborovodje Bogdana Kralja nastopila v soboto zvečer na običajnem koncertu zamejskih sestavov, veliko odobravanje pa je doživel izbrani spored pesmi Pavleta Merkuja.

Prireditve na predvečer množičnega shoda slovenskih pevskih sestavov (letos se je v Šentvidu zbralo kar 6.000 pevcev) je izzvenela v pesmih, ki so jih poleg kriškega zbora podali se domaći moski in zenski zbor, Mešani pevski zbor Bazovica z Reke, Moski pevski zbor Skala iz Gabrij, Mešani pevski zbor Gorotan iz Gorotana na Koroskem, Mešani pevski zbor Pavel Av-

gust iz Gornjega Senika v Porabju, Moski pevski zbor Jopa z Baskega jezera, Mešani pevski zbor Rupa-Pec in pa dekliski zbor Plamen iz Toronta. Koncert, ki je doživel tudi poseg državnega sekretarja Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije Petra Vencija, je kot običajno posnela RTV Slovenija, predvidoma pa bo posnetek v oddaji čez leto dni, ko se bo odvijal prihodnji tabor pevskih zborov.

Dekliski pevski zbor Vesna se je nato udeležil se nedeljskega množičnega shoda, tabora v pravem pomenu besede, ko je prisotne pevce slavnostno nagovoril predsednik Slovenije Milan Kučan. Glasbeni program je dopolnil se gledališki utrinek, ki ga je podal Polde Bibic.

Damiana Ota

VSakoletno srečanje

50-letniki pri Vrbskem jezeru

V Landskronu občudovali let ptic roparic in prikaz njihovih večšin

Kot je že navada, so se »petdesetletniki« s Tržaškega tudi letos srečali in praznovali v veselem razpoloženju. Za cilj so si izbrali Korosko. Ob Vrbskem jezeru so imeli »frustik«, nato pa se s colnom popeljali po jezeru. Kosilo je

bilo v gradu Landskron, kjer so med drugim lahko sledili prikazu večšin ptic roparic. Vračali so se skozi karavanski predor in zaključili izlet s prijetno družabnostjo v restavraciji pri izviru Ljubljaniče.

VČERAJ-DANES

Danes, ČETRTEK,
23. junija 1994

PINA

Sonce vzide ob 5.16 in zatone ob 20.58 - Dolžina dneva 15.42 - Luna vzide ob 20.52 in zatone ob 5.16.

Jutri, PETEK,
24. junija 1994

JANEZ

VREME VČERAJ: temperatura zraka 25,6 stopinje, zračni tlak 1024,6 mb narašča, veter 7 km na uro severozahodnik, vlaga 69-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 21,9 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Alice Cubei, Luca D'Agno, Alessia Rubatto, Stefano Gavagnin, Michael Cavalieri, Nicoletta Sorini, Martina Scussell, Davide Lanci, Tancredi Ferro.

UMRLI SO: 67-Francesco Rasura, 63-letni Francesco Hogievina, 87-letna Anna Paris, 60-letni Luciano Pieri, 56-letni Ferruccio Cresevič, 82-letni Renato Lipolt, 79-letni Francesco Enneri, 85-letna Maria Pugliese, 68-letni Rocco Balestra, 86-letna Atlantica Pergoli, 29-letni Gianluca Ive.

LEKARNE

Od ponedeljka, 20., do nedelje, 26. junija 1994.

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 ter od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Combi 17 (tel. 302800), Trg 25. aprila 6 - Naselje sv. Sergija (tel. 281256), Ul. Flavija 89 - Zavljje (tel. 232253).

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Combi 17, Trg 25. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Ul. Mazzini 43, Ul. Flavija 89 (Zavljje).

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Mazzini 43 (tel. 631785).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118. Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

PRIEDITVE

SKD GRAD iz Banov priredi danes, 23. t. m., ob 20.45 v društvenih prostorih za Sve-toivanski praznik KULTURNO-ZABAVNI VECER s klepetuljama Tonco in Vanko in ansambлом mlajših harmonikasev glasbene matice iz Boljunca. Toplo vabljeni.

SKD VIGRED vabi danes, 23. t. m. na KRESOVANJE, ki bo pri sempo-lajskem kalu ob 20. uri.

SKLAD MITJA CUK vabi na KRES danes, 23. t. m. od 19. ure dalje na openski Piklc - nasproti strelisca. Kresovali bomo s pomočjo slovenskih zamejskih skavtov, ob petju, igri, prigrizku in zabavi.

OB PRILIKI SV. IVANA vabi župnijska skupnost iz Devina, Stivana in Medje vasi na KONCERT nabožne glasbe v novi cerkvi v Stivanu, ki bo jutri, 24. t. m., ob 20.30. Pel bo zbor J. Gallus iz Trsta. Vodi ga Janko Ban.

MPZ VESNA prireja jutri, 24. t. m., ob 21. uri na dvorišču doma A. Sirka v Krizu ZAKLJUCNI KONCERT.

SKD SLAVEC Ricmanje - Log priredi jutri, 24. t. m., ob 21. uri na prireditvenem prostoru "Zrebcevo" v Ricmanjih, v sklopu stoletnice društva, KONCERT MIX ORKESTRA S PEVCI. Nastopajoči bodo izvajali izvirne popevke 3. Zamejskega festivala v Trstu, ki ga je priredilo KD Barkovlje. Vabljeni!

K.D. ROVTE KOLONKOVEC, ul. Monte Sernio 27, vabi v soboto, 25. junija 1994, ob 20.30 na CELOVEČERNI NASTOP moskega pevskega zbora Tabor z Opcin pod vodstvom Sveta Grgiča. Na frajtonarce bosta igrala Mitja Malalan in Egon Tavcer.

SKAVTI IN SKAVTINJE 4. cete zaključujejo podvig pred poletnim taborom s prireditvijo LEPA VIDA (po naše) v nedeljo, 26. t. m., ob 18. uri v Marijinem domu pri Sv. Ivanu. Vsi toplo vabljeni!

SKD CEROVLJE - MAVHINJE organizira pod pokroviteljstvom občine Devin - Nabrezina in VZPI - ANPI SLAVJE ob 50-letnici poziga vasi Cerovlj, Mavhinj, Medje vasi in Vizovelj z naslednjim sporedom: petek, 1. julija, ob 20.30 predstavitev brosure "Uporni plameni" ter otvoritev zgodovinske razstave v prostorih osnovne sole J. Murn Aleksandrov v Mavhinjah. V nedeljo, 3. t. m., ob 10.30 masa v cerkvi sv. Nikolaja, ob 20. uri bo sledila proslava s kulturnim programom na trgu v Mavhinjah. Vabljeni!

IZLETI

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST organizira v nedeljo, 26. t. m. avtobusni izlet na Kočevsko. Odhod iz Trsta ob 7. uri s Trga Oberdan, ob 7.20 z Opcin - izpred Prosvehnega doma Tabor. Vpisovanje pri ZSSDI (tel. 635627), ob vpisu je treba plačati 20.000 lir za prevoz. Na razpolago je se nekaj prostih mest, zamudniki naj pohitijo. Izlet vodi Ervin Gombac (tel. 396889).

KLUB PRIJATELJSTVA in VINCENCIJEVA KONFERENCA v Trstu organizirata 5. julija izlet v Sappado, val Disende (izvir Pieve), Misurino in Auranzo. Vpisovanje v trgovini Fortunato do 28. t. m.

S I N D I K A T UPOKOJENCEV CGIL iz Nabrezine organizira v soboto, 17. julija enodnevn izlet na jeze-

ro Weisensee (Avstrija). Za vse informacije tel. na st. 200036 ali 200007 (g.a Ida)

PRISPEVKI

Ob 5. obletnici smrti našega dragega Ljubota Grilanca daruje družina 100.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V spomin na Majdo Legisa por. Milic daruje družina Gruden (Zgonik 39) 30.000 lir za Center za rakasta obolenja.

Ob 3. obletnici smrti dragega Leopolda Azmana darujejo svojci 100.000 lir za Dijasko matico.

V spomin na Majdo Legisa por. Milic daruje družina Fabiani 30.000 lir za SK Kras. V isti namen daruje družina Furlan (Salez 50) 20.000 lir za MPZ Rdeca zvezda.

V spomin na Danila Perica daruje Alojz Udovič 100.000 lir za Dijasko matico.

Namesto cvetja na grob Mirkota Daneua daruje Mara Luksa 30.000 lir za SD Kontovel.

V spomin na Nado Kemperle daruje Mara Luksa 20.000 lir za MPZ Vasilij Mirk.

N.N. daruje 50.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na Majdo Legisa por. Milic darujeta Slava in Marica Furlan 50.000 lir za Center za rakasta obolenja.

Namesto cvetja na grob Genije Kalc in Josipa Zagar darujeta Alma in Sandro 25.000 lir za Sklad Luchetta, Ota, D'Angelo, Hrovatin in 25.000 lir za OS K.D. Kajuh.

V spomin na Nado Stoka vd. Kemperle darujeta Mario in Sonja 30.000 lir za KD Prosek-Kontovel.

V spomin na Nado Stoka vd. Kemperle darujeta Pepi in Vesela Starc 30.000 lir za KD Prosek-Kontovel.

Namesto cvetja na grob Evgenije Kalc in Pepija Zagarja daruje Ivanka Grgic (Drejceva) 30.000 lir za padrski spomenik NOB.

V spomin na pred kratkim umrle Padricarje Lidijo Grgic, Evgenijo Kalc in Pepija Zagarja darujejo Svetko, Ana in Matejka 60.000 lir za KD Slovan.

V spomin na g. Nado Kemperle daruje družina Zorn 20.000 lir za prosko cerkev.

Namesto cvetja na grob drage tete Marije Veljak daruje Ida 50.000 lir za SKD Barkovlje.

Namesto cvetja na grob drage Marije Veljak daruje Mario Gregoric 50.000 lir za SKD Barkovlje.

V spomin na drago g. Marijo Veljak darujeta Pina in Zorka Pertot 50.000 lir za SKD Barkovlje.

V spomin na Kado Kemperle darujejo Lisjakovi (Kontovel) 20.000 lir za popravilo cerkve na Kontovelu.

V spomin na Genijo Grgic vd. Kalc in Josipa Zagarja daruje Vida Grgic 20.000 lir za SZ Slo-ga.

V spomin na drago Majdo Legisa darujejo prijatelji Programske strukture Radia Trst A 270.000 lir za samatorsko cerkvico.

Namesto cvetja na grob Nade Kemperle darujeta Milka in Neda Cijak 30.000 lir za MPZ Vasilij Mirk.

V spomin na Karlota Stolfu daruje Kristina

Milic (Zgonik 14) 50.000 lir za samatorsko cerkvico.

V spomin na Evgenijo Kalc darujeta Pavel in Maja Fonda 50.000 lir Dom na Brdini.

V spomin na mario Veljak darujeta Pavel in Maja Fonda 50.000 lir za SKD Barkovlje.

Namesto cvetja na grob Nade Stoka Kemperle darujeta Valerija in Mariza z družinama 30.000 lir za Skupnost Družina Općine.

Ob obletnici smrti očeta Zeljka in brata Sergija Grzinić daruje Sonja Grzinić Gasperčić 50.000 lir za Etnografski muzej v Skednju, 50.000 lir za Zbor Fantje izpod Grmade in 50.000 lir za Slovensko dobrodelno društvo.

V počastitev spomina prijatelja Danila Perica daruje Darko Svab z družino 100.000 lir za TPPZ.

Zapustila nas je naša draga

Angela Košuta vd. Obdržalek

Pogreb bo jutri, 24. t.m., ob 11. uri v mrtvaski kapeli na pokopališču pri sv. Ani.

Zalostno vest sporočajo hci Elfi, vnukinja Irene in zet Luciano.

Trst, Nabrezina,
23. junija 1994

Zapustila nas je naša draga

Anna Terbizan vd. Siviz

Pogreb bo jutri, 24. t. m., ob 10. uri iz mrtvasnice glavne bolnišnice.

Zalostno vest sporočajo sinova Silvio in Livio, snahi Nadia in Tatiana, vnuki Tatiana, Alessandro, Alexandra in Glen ter ostalo sorodstvo

Trst, 23.6.1994

Zalovanju se pridružujedružina Stoch (Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

23. 6. 1989 23. 6. 1994

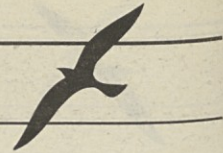
Minilo je pet let, odkar nas je zapustil naš dragi

Ljubo Grilanc

Ostaja le se boleč spomin v naših srcih

zena Margherita, Marina in Ivo

Prosek, 23. junija 1994

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Molière

ZDRAVNIK PO SILI

Režija Zvone Sedlbauer

PREDSTAVA NA PROSTEM

Danes, 23. t. m., ob 21. uri **REPEN** - na Monzarju

Sportno rekreacijsko društvo
Vaška skupnost Praprotna
 prireja

20. ŠAGRO V PRAPROTU

24., 25., 26. in 27. junija 1994

KINO

Dobrodošla v nas
krog draga

Jasmina Smotlak

Srečno življenjsko
 pot ti želijo
 nonoti, pranoi,
 Iztok in Pavla

ARISTON - POLETNI KINO: 21.30 »Un'anima divisa in due« r. Silvio Soldini, i. Fabrizio Benvogli, Maria Bakò, Felice Andreasi.

EXCELSIOR - 18.35, 20.25, 22.15 »Tre colori - Film rosso« r. Krzysztof Kieslowski.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.10, 20.05, 22.00 »L'albero, il sindaco e la mediateca« r. Eric Rohmer.

NAZIONALE 1 - 17.00, 19.30, 22.00 »Nel mondo del padre«.

NAZIONALE 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Alladin«, risani film, prod. Walt Disney.

NAZIONALE 3 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Una pallottola spuntata 33 e 1/3 - L'insulto finale«, i. Leslie Nielsen.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »F.T.W.«.

GRATTACIELO - 18.30, 20.15, 22.00 »Giovani, carini e disoccupati«, i. Winona Ryder.

MIGNON - Zaprti zaradi popravil.

EDEN - 16.00 - 22.00 »Godimenti bagnati« porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 18.00, 20.00, 22.10 »Mr. Hula Hoop«, r. Joel Coen, i. Paul Newman.

ALCIONE - 20.15, 22.00 »Senza pelle«, r. A. D'Alatri, i. Anna Galiena, Kim Rossi Stuart.

LUMIERE - 20.00, 22.15 »My life - Questa mia vita«, i. Michael Keaton, Nicole Kidman.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - Tajništvo Trsta sporoča, da je tržaško solsko skrbništvo dne 20. t. m. objavilo seznam premestitev osnovnosolskih učiteljev. 25. t. m. bodo na oglasni deski solskega skrbništva razobešene pokrajinske letvice začasne namestitve neučnega osebja.

OBVESTILA

TABORNIKI RMV obveščajo, da bo dvodnevni tabor na Opcinah 25. in 26. t. m., ob 15. uri v Pro-

OBCINA REPENTABOR,
 KD KRASKI DOM, VZPI ANPI

vabijo

na predstavitev knjige dr. ce Pavle Jerina - Lah

PAVLA PARTIZANSKA BOLNIŠNICA
V TRNOVSKEM GOZDU

v Kulturnem domu na Colu v sobota, 25. t. m., ob 20.30

KD SLAVKO ŠKAMPERLE
 s pomočjo tabornikov

priredi

KRES

danes, 23. junija s
pričetkom ob 21. uri
na dvorišču stadiona
1. Maj.

Kresovali bomo ob
 petju in veseli družbi.

Vabljeni!

635626 do 23. junija t.l.
SKUPINA SONCNI ZAREK Zadrugnega centra za socialno dejavnost bo tudi letos organizirala obmorski poletni center in sicer od 29. avgusta do 9. septembra v Brojni pod Križem. Vpisovanje in pojasnila na sedežu zadruge, Ul. Cicerone 8, tel. st. 360072 vsak dan od 9. do 13. ure, razen sobot.

SKD I. GRUDEN obvesča, da se nadaljuje vpisovanje v poletni ZIV-ZAV. Prijavnice dobite v otroških vrtcih, na sedežu Hranilnice in posojilnice v Nabrezini ter v podružnici v Sestljanu. Za vsa podrobnejša pojasnila tel. na st. 200620.

SKLAD MITJA CUK prireja tudi letos poletne lekcije za popravne izpite. Vse informacije dobite vsak dan med 10. in 12. uro (razen sobote in nedelje) do 15. julija v uradih Sklada, Narodna ul. 126 - Opcine (tel. st. 212289).

SKLAD MITJA CUK obvesča, da bodo od 1. julija dalje do septembra t.l. prekinjene dejavnosti sivilskih popravil.

SKLAD MITJA CUK obvesča, da z vzgojno svetovalnico zaključijo 28. t. m. Svetovanje se bo znova zacelo v septembru.

POLETNO SREDISCE Sklada Mitja Cuk na Opcinah - Prosvetni dom in Marjanisce od 16. do 27. avgusta. Informacije in vpisovanje v uradih Sklada Narodna ul. 128, Opcine med 8.30 in 12.30, razen ob sobotah.

KRUT obvesča družinske članke udeležencev 10-dnevnega oddiha v hotelu BELLEVUE na Malem Losinju, da jih lahko pokličejo na tel. st. 00385-532-231222.

MALI OGLASI

UVELJAVLJENO in priznано uvozno/izvozno komercialno podjetje na go-riskem išče za takojšnje zaposlitev uradnika/co z znanjem slovenskega jezika za pokritje funkcije odgovornega finančnega v vodstvenem delu na računalniško vodenem knjigovodstvu, vsekakor sprejemno tudi prijave kandidatov, ki nimajo večjih izkušenj. Tel. na st. (0481) 21711 od 9.30 do 16.30.

KAROSERIJA GUSTIN z Opcin, Ul. Carsia 45 išče re-

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611

oglas - obvestila:

8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja:

8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

snega avtolicarja. Tel. st. 214522.

SLASCICARNA SAINT HONORE - Opcine išče marljivo vajenka. Tel. st. 213055.

PRODAM kože mlekari-ce. Tel. 229264 v večernih urah.

PRODAM kompletno pohištvo za spalnico. Tel. 272701 v večernih urah.

PRODAM volkswagen golf 1300, temno sive metalizirane barve, letnik november '84, v odličnem stanju, možnost kateregakoli preizkusa, za 3.800.000 lir. Tel. 416832.

PRODAM OPEL KADETT 1,2 GLS, letnik 86, po ugodni ceni. Tel. st. 383060 v večernih urah.

OPEL CORSA GSI 1600, letnik oktober '90, 73.000 prevoženih km, stresno okno, bele barve, ugodno prodam. Tel. st. (0481) 882006 v jutranjih urah.

PRODAM po ugodni ceni te dni revidirano vozilo kombi ford transit 100L (vrsta autocarro van diesel) v dobrem stanju, opremljen, tudi za kampiranje, prevoženih 88.000 km. Tel. od 16. do 19. ure na st. 215315.

KLAVIR stenski, primeren za učenje, prodam. Tel. ob uradnih urah na st. 366633 - zvečer ali 351426.

PEC za ogrevanje Riello (metan) 18.000 kal, v odličnem stanju prodam po zelo ugodni ceni zaradi selitve. Tel. st. 365847 - zgodaj zjutraj ali pozno zvečer.

STANOVANJE v Rojanu, opremljeno, 85 kv. m z dvoriščem in vrtom dajemo v najem nerezidentom. Tel. st. 420604 po 20.30 ali pustiti sporočilo.

ODDAM mladice nemškega ovčarja. Tel. st. 226483.

PROFESORICA nudi privatne lekcije iz latinščine. Tel. st. (040) 728601 ob urah obedov.

NUDIM lekcije iz matematike in fizike za višje sole. Tel. st. 43176.

UNIVERZITETNA STUDENTKA nudi lekcije iz nemščine in italijansčine. Tel. st. 251005.

GOSPA nemškega materinega jezika nudi lekcije za vse stopnje znanja po zmer-nih cenah. Tel. st. 220730.

DIPLOMIKANA na fakulteti tujih jezikov z izkusno poučevanja nudi lekcije iz angleščine. Tel. na st. 308089.

OSMICA je odprta pri Miskotu na Opcinah - Ul. Peonie 3.

OSMICA pri Batkovich je odprta do 26. t. m., Repen 32.

OSMICO je odprl Branko Slavec, Mackolje st. 133.

OSMICO imajo pri Kraljevih, Slivno st. 9.

OSMICO ima odprto Colja v Samatorci st. 20.

OSMICO je odprl Miro Lauriha, Dolina 233.

OSMICO je odprl Stanko Gruden v Samatorci. Vabljeni!

V KRIZU ima odprto osmico Boris Kosuta.

OSMICO je odprl Janko Budin, Koludrovca 5.

PEPE SERVOTOV je v Doberdobu odprl osmico. Toci belo in crno vino domače proizvodnje.

RIBOGONJICA AGRO ITTICA GLINSICA iz Boljunca je odprta vsak petek in soboto od 8.30 do 12.30 celo leto. Nudi prvovrstne kanadske losose. Tel. st. 228297.

ČESTITKE

Z Anusko in Katjušo se veseli male JASMINE OPZ F.Venturini.

Na Smotlakovih vratih pentlja roza ze tretjic visi. Le tiho bodi Sasa, ker v družini si v manjšini. Adriana pa skrbi, da se zenski spol v hisi uveljavi. Zato ti poleg Anuske in Katjuse se brhko JASMINO podari. Tega se nona Danica veseli in mali Jasmini vso srečo zeli.

ŠTANDREŽ / POBUDA VRŽOT 94

Dobro obiskana šagra konec tedna pa še finale turnirja v beach wolleyu

Jutri nastop skupine "Estensione est"

Množičen obisk na šagri na Plošču v nedeljo zvečer - foto Studio Reportage

V Standrežu se te dni zaključuje odmevna prireditve, tako po množičnosti glede udeležbe, kakor glede navdušenja. Veliki turnir v beach wolleyu se namreč blizu vrhuncu in seveda koncu. Za zmagovalca konkurenca je bila zares velika, saj se je prijavilo nad osemdeset ekip - bomo izvedeli v nedeljo. To, da je nagrada za prvo mesto potovanje za dve osebi v Spanijo, pa je itak že znano.

V okviru beach wolley turnirja je bil v Standrežu, v priredbi KD Oton Zupancič, ob koncu prejšnjega tedna tudi vaski praznik, na odprtem, pred domom na Plošču. Najbolj živo je bilo v nedeljo popoldne in zvečer, ko so prireditelji pripravili tudi zanimiv program z nastopom Vanke in Tonce, harmonikarja in zbora iz Mirna. Na prireditve je prišlo zalsti veliko domačinov. V ponedeljek je za zabavo skrbel Studio D.J. Z zanimanjem so si številni obiskovalci te dni ogledali tudi razstavo slik Hermana Kosica, ki bo odprta se do konca turnirja. Jutri zvečer bo v Standrežu, po tekmi v beach wolleyu nastopil ansambel Estensione est.

OBVESTILA

Na območju **Poljan in Doberdoba** bo danes dopoldne, predvidoma od 9. ure dalje, prišlo do prekinitve dobave vode zaradi del na omrežju.

RAZSTAVE

SKD HRAS vabi na ogled razstave Skedenjska krusarica v župnijski dvorani v Doberdobu (Goriska ulica), vsak dan do sobote 25. junija od 18. do 20. ure, v nedeljo 26. junija pa od 10. do 12. ure.

V KATOLISKI KNJIGARNI je do 24. t.m. odprta razstava fotografij F. Mosettija in V. Nanuta.

V Ronkah obnovili slovensko komisijo

Na občini v Ronkah so po skoraj šestih letih zadnjič se je namreč komisija sestala leta 1988 - pred kratkim obnovili komisijo za slovensko manjšino. Sestavljajo jo Cristiano Peric, Stefanija Pahor, Karlo Mucic, Ivano Gon, Nicola Rusca, Sonja Bozic, Aleksander Furlan, Edes Korosec, Lucija Lavrencic, Livio Peric. Komisija se je te dni (v petek 17. t.m.) ze sestala in izvolila predsednika (Sonja Bozic) in podpredsednika (Karlo Mucic) ter tajnika (Nicola Rusca) ter določila tudi, da bo nalogo prevajalke opravljala Klavdija Sulic Ferfolja, ki je zaposlena v občinski knjižnici v Ronkah. Seje, kjer so se dogovorili o porazdelitvi nalog in spregovorili tudi o programu dela, se je udeležil tudi občinski odbornik za kulturne dejavnosti Livio Furlan. Ko bodo v komisiji razpravljali o solski problematiki, to pa je eno bistvenih vprašanj, o katerem bo morala razpravljati omenjena komisija, se bo seje udeležil pristojni odbornik F. Miniussi.

IZLETI

DRUŠTVO PROSTOVOLJNIH KRVODAJALCEV V SOVODNJAH priredi 3. julija izlet na Planino Razor in (po želji) vzpon na Vogel. Prevoz bo z lastnimi sredstvi.

GLEDALIŠČE

SSG gostuje jutri, 24. t.m. ob 20.30 v KSC Danica na Vrhu s komedijo Zdravnik po sili. Režija Zvone Sedlbauer.

KONCERTI

V KULTURNEM DOMU v Novi Gorici bosta danes ob 20.30 nastopila pianist H.J. Roedelius in saksofonist J. Novoselic.

KINO

GORICA VITTORIA 20.45 (Gorica kinema) »La strategia della lumaca«. Režija Sergio Cabrera. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 18.30-20.10-22.00 »Giovani, carini e disoccupati«. I. Winona Ryder in Ethan Hawke.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
AL MORO (Alesani), Carduccijska ulica tel. 5302683.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU
CENTRALE, Trg della Repubblica 26, tel. 410341.

DEZURNA LEKARNA V DOBERDOBU
PRI JEZERU (AL LA-GO) - Vrtna ul. 2 - tel. 78300.

POGREBI

Danes, ob 8. uri, Francesca Panitar, iz splosne bolnisnice na glavno pokopalisce, ob 9.30, Ernesta Qualizza vd. Obit iz splosne bolnisnice na glavno pokopalisce, ob 10. uri, Virgilio Santo, iz splosne bolnisnice v Turjak, ob 11. uri, Dino Nadalutti, iz splosne bolnisnice v cerkev pri sv. Ani in na glavno pokopalisce, ob 13.15, Tullio Del Torre, iz splosne bolnisnice v Romans.

RESTAVRACIJA-PIVNICA

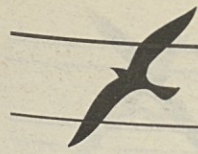
Ulica Galatti 11 - Tel. 365276 (ob nedeljah zaprto)

vsak večer glasba z **UMBERTOM LUPI**danes nastopa tudi **folkloristični ansambel BANDA SLUC**

Pripravljamo zabavne bankete za poroke in rojstne dneve

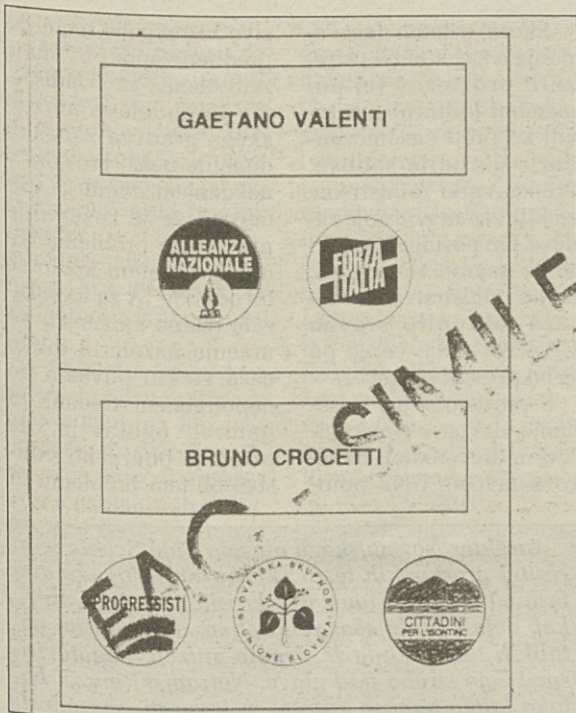
BIR903

KAKŠNA BO GLASOVNICA

Glasovanje enostavno

Kdor nima volilnega potrdila naj jutri zaprosi za duplikat

Glasovnica za nedeljsko baloto je sila preprosta. Včeraj so nam na Prefekturi posredovali fac simile glasovalnega listica, ki ga objavljamo. V zgornjem delu je narisana pravokotnik in v njem vpisano ime Gaetano Valenti, pod pravokotnikom pa sta simbola strank, oziroma gibanj, ki podpirata tega kandidata (Alleanza nazionale in Forza Italia). V spodnjem delu glasovnice je prav tako narisana pravokotnik z vpisanim pravokotnik z imenom Bruno Crocetti, pod pravokotnikom pa so simboli strank in gibanj, ki ga podpirajo (Progresisti, Slovenska skupnost in Cittadini per l'Isontino). Glasovanje je s tehničnega vidika sila preprosto: prekrizamo pravokotnik z imenom kandidata, ki je po našem mnenju

bolj primeren za opravljanje zahtevne funkcije župana. Pravilna izpolnitev glasovnice je tokrat izrednega pomena, saj je dragocen vsak glas. Prav tako je nesmiselno, da oddamo belo glasovnico. Sicer pa so Goričani doslej zmeraj dokazali visoko stopnjo zrelosti in bodo tudi tokrat množično sli na volišča. Posebej se, ker neposredno oddajo, kdo bo v prihodnjih starih letih goriski župan in kakšno bo politično ozračje v mestu ob meji.

Kot volilno potrdilo velja odrezek, ki so jim ga vrnilo na glasovanju 12. junija. Če kdo odreza nima več, lahko zaprosi za duplikat volilnega potrdila na občini in to jutri in v soboto od 8. do 19. ure in v nedeljo od 7. do 22. ure.

BALOTAŽA / STALIŠČE SLOVENSKE SKUPNOSTI

Bruno Crocetti je nosilec politike odprtosti in sodelovanja na vseh ravneh

Poziv k premišljenemu glasovanju

V zvezi z nedeljsko baloto smo prejeli sledeče stališče SSK:

"Slovenska skupnost Gorica stopa v odločilni krog občinskih volitev, 26. junija, v prepričanju, da bodo njeni volilci ponovno dokazali visoko stopnjo razumevanja trenutka, v katerem se nahajamo. Prvo geslo v podporo inž. Brunu Crocettiju je "Ne za močno Italijo na račun manjšinskih in posameznikovih pravic". To pomeni, da bomo v nedeljo izbirali med dvema vrstama politike: na eni strani je skorajda slepa vera v pohod nove desnice, na drugi strani so zmerne sile, ki želijo na vsak način vzpostaviti v obmejnem območju vzdušje sodelovanja na vseh ravneh. Na

ravni razumevanja med Italijo in Slovenijo, na ravni sodelovanja med vsemi narodnostnimi skupnostmi na Goriskem in na ravni sodelovanja s tistimi državnimi institucijami, ki imajo posluh za splošno demokratizacijo življenja, v prvi vrsti za vsakršno manjšino, seveda tudi slovensko. Bati se je namreč, da bodo iste sile, ki so v državnem merilu prevzele vodstvo države, v našem obmejnem območju dosti manj demokratične, ali pa bodo celo v preveliki meri sledile pretiranemu navdušenju in zanesenosti. Slednja lahko povzroči velike motnje v odnosu med Italijo in Slovenijo kakor tudi v samem mestu Gorici, ki zaradi tega ne bi postalo mesto odpr-

to na vzhod in zahod, pač pa zaprt prostor, ki se ne bi mogel vključiti v nove evropske tokove.

Slovenska skupnost Gorica je prepričana, da bodo podobno razmišljali vsi tisti zavezniki "transverzale", ki so že v prvem krogu podprli inž. Bruna Crocettija za župana, kako tudi vsi tisti, ki so iz balotaze izpadli in bi na vsak način morali razumeti, za kaj pri izbiri goriskega župana sploh gre. V nedeljo se torej odloča usoda Gorice in njene prihodnosti kakor tudi glede kakovosti sožitja v tem našem mestu. Zato je prav, da prepričamo v svojo izbiro tudi druge, da se istočasno zavedamo, da je dragocen vsak glas SSK za inž. Bruna Crocettija."

Matura v Gorici: večina se je odločila za prvo nalogo

Včeraj se je za nekaj nad 500 tisoč dijakov zadnjih letnikov visjih srednjih sol začela matura. Spoprijeli so se s prvo pisno nalogo. Maturanti sol s slovenskim učnim jezikom so se celih šest ur trudili nad slovenskim spisom. Imeli so na razpolago pet naslovov med katerimi so potem izbrali tistega, ki je najbolj ustrežal njihovemu znanju in, zakaj ne, tudi trenutnemu razpoloženju. Naslovi so se nanašali na aktualne tematike, slovensko in italijansko literaturo, zgodovino in na strokovne in tehnične teme, različne od vrste, oziroma osamosvojitve Slovenije na vsakdanje življenje, tisti pa, ki so se čutili trdno podkovane v specifičnem strokovnem znanju so kajpak odločili za nalogo s tega področja. Na splošno so bili dijaki se kar zadovoljni z naslovi, čeprav se je, kot kaže, po Italiji, že vsul plaz polemik. Profesorji in dijaki glasno razmišljajo o vedno enakih, retoričnih in predvidljivih naslovih in o omejenih tematikah, ki ne puščajo kandidatu veliko možnosti, da res pokaže svojo intelektualno zrelost. In ob koncu se ugotovitev: zgleđa, da se ni ponovil lanski spodrslijaj glede prevoda naslovov nalog v slovenščino.

ZADNJI KROG SREČANJ / DREVI O GOSPODARSKIH VPRAŠANJH

SGZ : v programu Bruna Crocettija možnosti usklajenega razvoja

Poziv gibanja Cittadini za premišljeno glasovanje katoličanov

Inž. Bruno Crocetti si v teh dneh predvsem s številnimi neposrednimi srečanji in pogovori prizadeva prepričati se neodločene volilce. Brez velikih in donekih parol, ampak na podlagi zelo jasnih pojmov o reševanju konkretnih vprašanj gospodarstva, splošnega razvoja, sodelovanja in solidarnosti v krajevnem in mednarodnem kontekstu. In prav na tem področju se močno razlikuje od tekmeča, Gaetana Valentija, kakor je pokazala celotna volilna kampanja in kakor je prišlo posebej do izraza tudi na torkovem javnem srečanju v dvorani Fogar.

Inž. Crocetti je v ponedeljek imel tudi srečanje s predsedstvom SGZ v Gorici, obiskal je tudi nekatere druge ustanove.

Na srečanju s predstavniki SGZ (foto Studio Reportage) je bil govor predvsem o specifični gospodarski problematiki

Gorice, pri čemer ni mogoče mimo dejstva, da je razvoj v mnogočem odvisen od stopnje in kakovosti sodelovanja z bližnjo Slovenijo, Hrvaško in sosednjimi državami. Gorica pa se mora nujno pripraviti na nastajajoče spremembe, izkoristiti možnosti in izkušnje. Pri ložnosti ne gre zamuditi,

kajti konkurentov (zlasti v Avstriji in Nemčiji) ne primanjkuje. Predstavniki Slovenskega gospodarskega združenja so Crocettija seznanili tudi z dejavnostjo, vlogo in cilji združenja, pri čemer so poudarili, da delovanje ni v kontrapoziciji z nobenim in da želijo slovenski gospodarstveniki, kot se-

stavni del goriske stvarnosti, po najboljših močeh prispevati in sodelovati pri procesu gospodarske rasti in prevzemanju nove vloge Gorice. Poudarili so tudi, da je odprtost in pripravljenost na sodelovanje tako na krajevni ravni, kakor v mednarodnih odnosih bistveni element za ure-

snicevanje tega cilja. SGZ meni, da je program, ki ga zagovarja Bruno Crocetti naravnan v tej smeri in zato odločno podpira njegovo kandidaturo za župana.

K premišljenemu in odgovornemu glasovanju vabi skupina katoliško opredeljenih somišljenikov gibanja Cittadini per l'Isontino. Ugotavljajo, da je program Bruna Crocettija blizu politični stvarnosti in vlogi Gorice, blizu tudi sibojskim slojem prebivalstva. Volilce opozarjajo tudi na njihovo osebno odgovornost. Udeležba na volitvah in možnost soodločanja, ne glede na izbiro, je bistven element demokracije.

Bruno Crocetti je sinoči sodeloval na velikem srečanju na Rojcah, danes ob 18. uri pa bo na javnem zborovanju o gospodarski problematiki, v Palace hotelu, skupaj z dr. Eugeniom Del Pierom.

NOVICE

SSG bo jutri zvečer gostovalo v ŠKC Danica na Vrhu

SSG bo tudi letos gostovalo na Goriskem s tradicionalno poletno prireditvijo na prostem. Tokrat bo predstava jutri, 24. junija 1994 ob 20.30 na sportnem igrišču Kulturnega centra "Danica" na Vrhu in to za celotno Gorisko. Ansambel SSG se bo predstavil s prilagojeno Molierovo komedijo "Zdravnik po sili" v režiji Zvoneta Sedlbauerja. To delo je v pravkar zaključen abonmajski sezoni tako na Trzaskem, kot na Goriskem zelo lep uspeh. Prepričani smo zatorej, da bo tudi prilagojena poletna predstava zanimiva in duhovita, kar pomeni, da si jo je nadvse vredno ogledati. Naj pri tem dodamo, da imajo abonenti SSG popust na vstopnici.

Donatella Di Rosa predstavlja svojo prvo knjigo

Jutri, ob 18. uri, bodo v knjigarni Antonini, Korzo Italia 51/a, predstavili knjižni prvenec videmske dame Donatelle Di Rosa, in sicer knjigo "La scatola nera di lady Golpe". Poleg avtorice, ki je pred nedavnim razkrila svoje skrite čare neki znani reviji za moške, bosta gosta večera se mož avtorice, polkovnik Aldo Michittu in odgovorni urednik tednika Il Giornale di Gorizia, Giorgio Verbi.

V Perli izbirajo najlepše deklet

V novogoriskem hotelu in kazinoju Perla nastopa do 27. t.m. varietejska skupina Chic c'est Paris. Nočoj, ob 20.30, pa bo finalni večer lepote tekmovanja za naslov Miss Perla. Za naslov se bo potegovalo dvanajst lepih deklet. Ob tekmovanju pa bo tudi modna revija. Gostja večera pa bo, kakor napovedujejo, Fani Capalija.

"Polzja strategija" v kinu Vittoria

Četrtekova filmska srečanja Gorica Kinema v priredbi članov Kinoateljeja se počasi iztekajo. Drevi, ob 20.45, bodo namreč vrteli predzadnji film letošnjega ciklusa, in sicer celovečerec "Polzja strategija", režiserja Sergia Cabrere. V glavnih vlogah nastopajo Frank Ramirez in Florina Lemaitre. Film so predstavili na letošnjem filmskem festivalu v Benetkah, govori pa o arogantnem lastniku, ki hoče spremeniti staro stavbo v središču mesta Bogotà v tržnico. Zato ukaže stanovalcem, naj zapustijo svoje domove, a ti se s "polzjo strategijo" odhoda prefinjeno maščujejo nad lastnikom.

Kresovanje društva Jadro

Društvo Jadro v Ronkah pripravlja drevi, ob 20. uri družabnost s kresovanjem. Pri kmečkem turizmu "Altura" nad Polacem (pri družini Samsa) bodo namreč pozdravili najdaljši dan v letu ter si voščili nasvidenje po počitnicah. Na udeležbo na Prvem kresovanju vabi društvo clane in prijatelje.

Spreten zmikav in poznavalec

Lastnica prodajalne oblačil Grazia, na Verdijevem Korzu je včeraj prijavila krajo oblačil. Lastnica je krajo ugotovila okrog pol dvanajstih, vendar policistom ni znala povedati, kdo naj bi jo prelisicil. Spretni neznanec je bil očitno tudi dober poznavalec dragocenih modnih kreacij, saj plen znasa kar 5 milijonov in pol lir.

KRONIKA / ONESNAŽEVANJE

Sodila bo kasacija

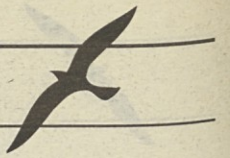
Zadeva upepeljevalnika za odpadke

Pred trzaskim prizivnim sodiščem je bila včeraj napovedana drugostopenjska obravnava proti nekdanjemu goriskemu županu Antoniu Scaranu in Pasqualeju Montanu, upravljatelju družbe Saspi iz Fierenc, ki je (in se zmeraj) po nalogu Občine upravlja upepeljevalnik za odpadke v goriski industrijski coni. Obravnava pa ni bilo, kajti sodišče (predsednik Del Conte, javni tožilec Reintotti) je ugotovilo, da ni pristojno in da glede priziva lahko odloča le kasacijsko sodišče v Rimu.

Scarano, Montano in Gianfranco Sforzina (slednji kot tehnični ravnatelj in odgovorni za objekt pri Sovodnjah) so se lani znašli pred goriskim pretorjem pod obtožbo onesnaževanja okolja. Na prvostopenjskem procesu sta bila Scarano in Montana obsojena na 15 dni aresta

(kazen so spremenili v globo v znesku 1.125.000 lir), Sforzina pa na denarno kazen 600 tisoč lir. Sodnik je takrat civilni stranki priznal tudi pravico do odškodnine, o čemer pa bo tekla beseda na ločni razpravi.

Sodišče je osvojilo zahtevo javnega tožilca, ki se je skliceval na člen 568 kazenskega postopnika. Ko gre za globbo - in to je prav primer, ki so ga obravnavali včeraj - namreč ni možen priziv na drugostopenjsko sodišče, ampak gre zadeva neposredno v presojo kasacijskega sodišča. In tako so sodniki tudi odločili. To pa pomeni, da bo do dokončne razsodbe prišlo sele čez dalj časa, saj je splošno znano, da sodni mlini meljejo zelo počasi. Do kazenske obravnave je prišlo po odločnem posegu skupine krajanov oz. odbora.

KOPER / STAVKA RIBIČEV

Jutri zapora na Črnem Kalu

Poklicni ribiči z Obale bodo zaprli cesto

Ker torkov sestanek, na katerem naj bi se poklicni ribiči s slovenske obale s predstavniki vlade dogovorili o reševanju njihovih problemov, ni bil uspešen, bo jutri od 10. ure naprej Črni Kal neprevozen. Ribiči so že prej napovedali, da bodo stavko izpeljali v obliki protestne zapore edine ceste, ki vodi na slovensko obalo. Kakih 90 članov združenja poklicnih ribičev bo cesto blokiralo s svojimi avtomobili. Na včerajšnji tiskovni konferenci so predstavniki staskovnega odbora ribičev povedali, da je na dogovorjeni sestank od pričakovanih predstavnikov vlade prišel le tukajšnji ribiški inspektor, ki seveda nima pristojnosti za reševanje njihovih težav.

Nove meje so ribiče zelo prizadele, saj slovenskega morja ni veliko, pa se tu so obsežna območja varovana ali namenjena dejavnostim, ki izključujejo ribolov. Predvsem pa je ribiče rezjal zakon o gospodarskih družbah, po katerem naj bi jih obravnavali enako kot samostojne podjetnike ali obrtnike. Menijo, da bi jih lahko primerjali s kmetovalci, ni-

kakor pa ne z obrtniki. Druga sporna stvar so prispevki, ki jih je zanje po osamosvojitvi plačevalo ministrstvo za delo, letos pa je s tem prenehalo in jih o tem obvestilo seje aprila. Zato zahtevajo poravnavo prispevkov za preteklo mesec tega leta in redno plačevanje tudi vnaprej. Od vlade zahtevajo ugodne kredite, da bi se lahko ribiči, ki zaradi osamo-

svojitve ne morejo več opravičati svojega dela, preusmerili v druge dejavnosti. Med njihovimi zahtevami sta se moratorij na izdajo ribiških dovoljenj in prepoved lova z lebdecimi kockami, kar delajo pri Delamarisu, ker so prepričani, da so prav lebdeče kocke povzročile izginjanje kakovostnih belih rib v našem morju.

Ribiči pravijo, da že dve leti strpno opozarjajo vlado in pristojna ministrstva na svoje težave, a so do sedaj dobivali samo obljube, zato so se odločili za pritisk, ker ne vidijo druge poti. »Dovolj nam je obljub in kompromisov, hočemo konkretne rešitve,« pravijo ribiči, ki bodo vzdrževali zaporo na Črnem Kalu, dokler ne bodo od pristojnega predstavnika vlade dobili pisnega zagotovila, da bodo

Raje se primerjajo s kmeti kot z obrtniki (Foto: S. Živulović)

njihove zahteve izpolnjene. Dejstvo je, da je ribištvo nepogrešljiva sestavina kulturne dediščine in identitete mest na slovenski obali. Tudi zato bi morala država

bolj pozorno prisluhniti njihovim prošnjam in se zavzeti, da bi ribištvo, s katerim se na tem območju ukvarja 93 ljudi, lahko preživelo.

Boris Vuk

NOVA GORICA, AJDOVŠČINA / VODOVODNE ZDRAHE

»Vodovodnih pip pa ne bomo zapirali«

Tako izjavljajo predstavniki ajdovskega izvršnega sveta o sporu z novogoriško občino

Vodovodnim sporom v Vipavski dolini med občinama Nova Gorica in Ajdovščina ni videti ne konca ne kraja. Javnemu podjetju Goriski vodovodi, ki ima nalogo zagotavljanja nemoteno oskrbo z vodo, že dalj časa oporeka ajdovska občina. Ajdovci želijo oskrbo svojih prebivalcev z vodo zaupati domačemu stanovanjsko-komunalnemu podjetju. Včeraj je ajdovski IS sklical tiskovno konferenco in na njej javnosti sporočil ukrepe, ki jih že izvaja.

Od torka, 21. junija, razne komisije, ki jih je ustanovil ajdovski IS, po napovedih predvidenega postopka prevzemajo posamezne objekte in vodovodne naprave sistema Hubelj na območju sedanje ajdovske občine do meje z novogoriško občino. Predvsem se zavdajo, da je ta postopek enostranski, ker zanj ni dal so-

glasja dosedanj (in po pravnih normah se vedno veljavni) upravitelj.

»Predvsem želimo povedati, da Ajdovci ne bomo zapirali pip proti Novi Gorici. Hubelj teče v dolino in hvala bogu je dobre pitne vode dovolj za ajdovske in novogoriške uporabnike. Vsakršna drugačna trditev v medijih se je pojavljala

mnenje, da bomo zapirali vodo - ni zrasla na Ajdovskem in tako kot je napisana, z neresničnimi in tendencioznimi trditvami, prikazuje voljo ajdovskih oblastnikov v negativni luči,« je povedal načelnik občinskega oddelka za gospodarstvo, finance in urejanje prostora ajdovske občine Evstahij Paljk. Po naročilu IS od torka dalje posebne komisije opravljajo odcitavanje vodovodnih stevcev, ki ga bodo dokončale do konca meseca. »Odcitke bodo poravnali vode na območju ajdovske občine se vedno plačali Goriskim vodovodom. Po tem datumu pa se bodo

sredstva od porabljene vode otekala na račun novega upravljalca stanovanjsko-komunalnega podjetja Ajdovščina. Tako bodo poslej plačevali le uporabniki v ajdovski, ne pa tudi tisti v novogoriški občini, ti pač s takim načinom plačevanja ne bodo obremenjeni.

Ce ne bo slo drugače, bodo objekte in naprave prevzeli tudi s silo, so rekli najbolj odgovorni v občinski vladi, »ker se, žal, z Novogoričani, ne z IS, ne z upravo Goriskih vodovodov, se posebej ne z direktorjem Franjem Batagorjem - ne da drugače zmeniti.«

Vojko Cuder

Spomin na pesnika in čitalnice

TOLMIN - Sinoči so v prostorih knjižnice Cirila Kosmaka v okviru proslav ob 150. obletnici rojstva Simona Gregorčiča pripravili literarni večer z naslovom Slovenska beseda. Učenci osnovne šole France Bevk iz Tolmina, dijaki tolminske gimnazije, gojenci glasbene šole in oktet Simon Gregorčič iz Kobarida so udeležence literarnega večera popeljali v obdobje čitalništva, ki je bilo v času pesnika Gregorčiča zelo razširjeno. (L. V.)

POSTOJNA / NOTRANJSKI MUZEJ

Konec igre s prostori

Notranjski muzej je končno dobil streho nad glavo

Skoraj triletna dogovaranja o zagotovitvi ustreznih prostorov tej pomembni kulturni instituciji so pred časom vendarle obrodila sadove. Predstavniki ministrstva za kulturo in notranje zadeve ter postojnskega IS so se namreč dogovorili, da bo ministrstvo za kulturo odkupilo stavbo UNZ Postojna, vanjo pa se bo preselil muzej.

S prodajo svoje dosežane stavbe v Gregorčičevem drevoredu 3 bo tako delavcem UNZ omo-

sivo hišno gobo moral že pred leti zapreti in mu je zato občina za skladiščenje in obdelavo muzejskega gradiva začasno dodelila nekaj prostora v nekdanjem domu JA. Sicer pa se je reševanje prostorske problematike muzeja, potem ko so se ob odhodu JA za to pokazale realne možnosti, po mnenju nekaterih toliko časa vlekle povsem po nepotrebnem. Sedanji IS namreč ugotavlja, da prejšnje občinsko vodstvo ob tem problemu ni

Direktor Notranjskega muzeja Tine Schein je o resitvi prostorskih težav, ki muzej pestijo že dobrih 80 let (od ustanovitve kraske muzejske zbirke), dejal: »Zelo sem zadovoljen, da je občini po tolikih letih vendarle uspelo muzeju zagotoviti spodobno streho nad glavo. Notranjski muzej bo tako lahko končno zazivel in javnosti spet odprl svoja vrata, za katerimi je zdaj 'skrival' dragocene muzejske predmete. Te so pomemben del kulturne in turistične ponudbe kraja, ki se ponša s 176-letno turistično tradicijo. Do preselitve muzeja v novo stavbo bosta sicer potrebni približno dve leti, saj je treba notranjost preurediti. Prvi posegi naj bi se začeli v začetku prihodnjega leta, do takrat pa bo treba pripraviti gradbeno dokumentacijo in predračune.« Vecino del bo financiralo ministrstvo za kulturo, nekaj bo morala zagotoviti tudi občina, za posamezne sklope muzejskih zbirk pa bodo poiskali tudi pomoč pokroviteljev.

gočena preselitve v prostore nekdanje komande garnizije v Postojni, izpraznjeni prostori v sedanji stavbi UNZ pa bodo na voljo muzeju.

Takšen sklep je pravzaprav že pred pol leta sprejela postojnska vlada, njegova uresničitev pa je bila odvisna od republike vlade oziroma pristojnih ministrstev, ki so zdaj omenjeni dogovor tudi uradno potrdili. Muzej je svoje razstavne prostore zaradi okužbe s

nastopalo enotno, o čemer nenazadnje prica tudi zajeten kupček sprejetih, razveljavljenih in ponovno sprejetih občinskih sklepov o preselitvi muzeja, namenjenih ministrstvu za obrambo in notranje zadeve. Taksne »igrice« so sogovornikom v Ljubljani pocasi že začele iti na živce - temu primerno pa se je vlekel tudi odgovor o preselitvi muzeja v eno od državnih stavb.

Mateja Godejša

SVIŠČAKI / RDEČI KRIŽ

Srečanje obeh strani meje

Sodelovanje je vse prej kot potrebno

V soboto bo na Sviščakih v ilirskobistrski občini 12. srečanje aktivistov Rdečega križa obmejnih občin Ilirske Bistrice in Opatije. Prav ta srečanja - prvo je bilo leta 1978 na Učki - so privedla do po-bratenja omenjenih občin in so bila osnova za sodelovanje tudi na širšem področju.

Prireditve so v začetku organizirali vsako leto, kasneje pa vsaki dve leti. Zadnje srečanje je bilo leta 1989 v občini Opatija, načrte za naslednja pa jim je pred tremi leti prekrizala vojna v Sloveniji.

Predsedstvi obeh občinskih organizacij RK sta menili, da je dolgoletna srečanja treba ohraniti, saj je plodno sodelovanje zaradi vojne v bližini in dela z begunci zdaj toliko bolj potrebno.

Letosnje srečanje, ki torej nekaj let prekinjeno sodelovanje znova ozivlja, bo imelo tokrat mednarodno udeležbo, saj je Rdeči križ Slovenije od oktobra lani enakopraven član družine nacionalnih organizacij. Na prireditve - začela se bo ob 10. uri - so organizatorji poleg velikega številke aktivistov z obeh strani meje povabili tudi visoke goste iz Mednarodne federacije Rdečega križa in Rdečega polmeseca, UNHCR, predstavnike Rdečega križa Slovenije in Hrvaske ter donatorje iz Italije (iz mest Siena, Chigga in Adria), Norveške in Švedske, ki s pošilkami človekoljubne pomoči najpogosteje pomagajo tukajšnjim beguncem in Rdečim Sloveniji.

Mateja Godejša

IDRIJA / TURIZEM

Rudnik odprt za turistične ogledde

Antonijev rov iz leta 1500 z multivizijsko projekcijo še zanimivejši

Slovenski kulturni minister Sergij Pelhan je včeraj v Idriji odprl najstarejši vhod v zivosrebrni rudnik iz leta 1500 - Antonijev rov, v katerem so obnovili podzemno kapelico Sv. Trojice. V vhodni rudarski zgradbi, imenovani Selštev, so obiskovalcem dela rudniške jame, ki bo odslej odprta za turistične ogledde, prikazali tudi 20-minutno multivizijsko projekcijo o rudiscu in 500-letni zgodovini idrijskega rudnika in mesta Idrije po vzoru kobariskega muzeja.

Po uvodnih taktih idrijske rudarske godbe sta na otvoritveni slovesnosti prisotne pozdravila direktor rudnika, mag. Marko Cigale, in idrijski zupan Janez Podobnik, o poltisocletnem liku idrijskega rudarja pa je spregovorila etnologinja Ivana Leskovec. Obiskovalci se bodo med ogledom jame, ki ga bodo v prihodnosti v njihovi etazah razširili se s prikazom različnih tehnik rudarjenja, seznanili z nastankom

rudisca, razvojem rudnika in mesta in v živo spoznali podzemni svet, ki so ga oblikovale številne generacije rudarjev.

Rudarsko zgradbo in najstarejši rudniški vhod so za obiskovalce v letu dni obnovili delavci rudnika pod vodstvom rudarskih strokovnjakov Martine Pisljar in Tomaža Klemencica ter restavrirali ljubljanskega restavratorskega centra, ki so obnovili podzemno kapelico z originalnim

Namesto rudarjev bodo po rudniških rovih odslej hodili turisti (Foto: R. Bric)

kipcem matere božje. Tako se postopoma uresničuje obnova nekdanjih rudniških objektov in predstavitev pričevanj o poltisocletni zgodovini rudarjenja, ki je zaznamovalo to najstarejše slovensko rudarsko mesto.

V Idriji potekajo tudi obnova gradu Gewerkenegg in edinstvenih primerkov rudniških naprav in strojev v tehničnem muzeju na jasku

Franciske, ureditev najzanimivejšega dela idrijske jame za turistične ogledde in obnova mestnega jedra ter drugih idrijskih zanimivosti.

Velik načrt idrijskih turističnih delavcev je, da bi Idrijo in njeno bogato tehniško, kulturno in naravno dediščino uvrstili med svetovne kulturnozgodovinske spomenike pod okriljem Unesca.

Včerajšnja otvoritev Antonijevega rova in predstavitev idrijskega podzemnega sveta predstavljata nov kamenček v mozaiku turistične podobe na Idrijskem in Cerkljanskem, ki z gradom Gewerkenegg, bolnišnico Franjo, Divjim jezerom, Bevkovo Zakojco in drugimi znamenitostmi v te kraje privablja čedalje več obiskovalcev.

Roman Bric

LJUDSKO IZROČILO / TRŽAŠKA FOLKLORNA SKUPINA

Stu ledi na gostovanju v prijaznem Gmündu

Naslednii teden odpotuje na festival v Maribor

Prehod na poletje je Tržasko folklorno skupino Stu ledi zajel v nadvse delovnem vzdušju. Prejšnjo soboto je bila namreč povabljen na avstrijsko-italijanski praznik folklorne v Gmündu, prihodnji teden pa bo odpotovala v Maribor na Mednarodni festival folklorne.

S prijaznim avstrijskim mestecem blizu Spittala je tržaska skupina Stu ledi navezala stike že novembra letos preko Tržaskega krožka pristanjskih delavcev. Sekcija za kulturo je namreč na povabilo skupine prebivalcev, ki že dalj časa gojijo zanimanje za italijansko kulturo in med katerimi bi zlasti omenili neutrudno Margarethe Miklautz, v občinski hiši pripravila razstavo o našem pristanišču. Fotografija Branko Sulčić in Lucio Panger sta kot že prej za podobno pobudo v Beljaku prosila folklorno skupino, da bi predstavila tudi tržaske noše, kar bi popestrilo razstavo, zlasti pa podalo celovitejšo sliko tržaske pokrajine, v kateri je slovenska narodnostna skupnost pomembna komponenta. Skedenjska in mandrjerska noša sta bili obiskovalcem tako všeč, da so povabili Stu ledi, naj v okviru prvega avstrijsko-italijanskega folklornega praznika predstavijo tudi naše ljudske plesne in pesmi. Poleg tržaske skupine je bil povabljen se zbor La Rosa in skupina fotografov iz Bassana del Grappa.

Praznik je bil v notranjem dvorišču novega gmündskega gradu, nedalet od mogočnega starega

gradu, ki je v preteklosti branil postojanko v dolini ob sotočju dveh rek. V novem gradu sta sedaj soli, telovadnica in velika razstavna dvorana, kjer so razstavili slike Pierluigija Luciota iz kraja Rosà, Bassiana Zonte iz Bassana del Grappa, Sebastiana Laduja iz Agorda, Ampella Pellattiera iz Vicenze in Edwina Strannerja iz Leobna. Poleg župana mesta Gmünd je na otvoritvi spregovoril tudi italijanski konzul v Celovcu Nicola Di Tullio, ki je podčrtal pomembnost avstrijsko-italijanskega praznika ob vstopu Avstrije v Evropsko skupnost. Na koncu je imel kratek pozdravni nagovor tudi predsednik TFS Stu ledi Marjan Spetic, ki je poudaril prisotnost slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini, v deželi, kjer se kulture pre-

pletajo.

Praznik sta priredila društvo Kulturinitiative Gmünd in mešani zbor Singgemeinschaft Gmünd, ki je v pozdrav gostom zapel italijansko pesem Bella bionda in slovensko Pa se slis. Folklorna skupina iz bližnjega Trebesinga je prikazala spleta koroskih plesov, moški zbor La Rosa pa nekaj skladb iz bogate italijanske zborovske zakladnice. Spored pa je zaključila tržaska folklorna skupina z daljšim nastopom. Prisotnim so bile zlasti vse bogate in raznolike noše ter razgiban repertoar, v katerem so bili seveda tržaski plesi, ki ponazarjajo tipično staro sago (na sliki), plesi iz severne Istre, ki prav tako predstavljajo ljudski praznik s plesom, temperamentni balùn iz južne Istre, plesi iz Benecije s

tekom pustnih blumarjev ter slikoviti plesi iz Režije. Plesalce je spremljala ženska pevka skupina Stu ledi, ki je s svojim petjem ganila občinstvo, čeprav besed ni razumelo. Navdušen aplavz je požel mladi Denis Novato, ki je pokazal svojo virtuoznost v igranju na diatonično harmoniko.

Takoj po vrnitvi iz Gmünd so člani TFS Stu ledi nadaljevali s pripravami na zahtevni Mednarodni folklorni festival v Mariboru. Pomembna prireditelj, pri kateri sodelujejo mednarodne folklorne organizacije in na kateri nastopajo tuje in domače skupine, traja približno teden dni. Tržaska folklorna skupina bo predstavila več splotov slovenskih ljudskih plesov in pesmi »z zahodnega roba«.

(bov)

POLETNE PRIREDITVE / VIDEM

Pester program letošnjega poletja v Vidmu

S skupnimi močmi se lahko več in bolje naredi: tako so sklenili v Vidmu, kjer so se organizatorji raznih poletnih pobud iz prejšnjih let združili in predstavili organsko povezan program. Glavna pobudnika letošnjega niza »Videm poleti« sta videmska občinska uprava in center Centro servizi e spettacolo, ki sta si s številnimi drugimi sodelavci omislila tri vsebinske sklope z vabljivimi naslovi: »Mestno podzemlje«, »Zemlja in mesto« in »Nebo nad mestom«. Skupno naj bi julija in avgusta na raznih prizoriščih bilo približno 80 predstav, katerim je treba pristeti se vodene obiske po raznih znamenitostih oz. pomembnejših prireditvah.

ditvah.

V »mestno podzemlje« sodita predvsem glasba »underground« in gledališče »off«: v tem nizu sta predvidena tudi nastop italijanske glasbene skupine Mau Mau in Mladinskega gledališča iz Ljubljane z uspešno Seherezade (14. julija). »Zemlja in mesto« po zamisli organizatorjev se najbolje ponazarjata jazz in folk glasba: v začetku julija se bo začel videmski jazz festival, več nekaj dni zatem pa Folkfest. In končno se »Nebo nad mestom«, v okvir katerega so pobudniki uvrstili Tarab, festival arabske glasbe, ki je s Folkestom med najbolj priljubljenimi poletnimi prireditvami v FJK.

GLASBA / POBUDA GM V TRSTU

Predavanje Valentine Longo

Seminar zgodovine glasbe

V petek, 7. t.m., je bila Valentina Longo gost sole Glasbene matice Marij Kogoj v Trstu s predavanjem o nastanku instrumentalne glasbe na območju Benetk in sirsega teritorija, ki ga je nekdaj obvladovala. Mlada predavateljica, ki je zaključila studij orgel in orgelske kompozicije na tržaskem konservatoriju Tartini l. 1990, je dve leti pozneje tudi diplomirala iz glasbene smeri na Filozofski fakulteti v Padovi pod mentorstvom S. Cattina.

V svojem predavanju na Glasbeni matici, ki je sodelovalo v okviru tečaja glasbene zgodovine, se je Longova zaustavila in pojasnila dogajanja v časovnem razdobju prve polovice 17. stoletja. Valentina Longo je pojasnila pojem dominacije z navajanjem del pomembnejših strokovnjakov, kot so Ortiz, Dalla Casa, Bovicelli in Bassano; iz njihovih razprav je razvidno koliksen del kompozicije je skladatelj prepustil improvizaciji izvajalca. Valentina Longo se je nato podrobneje zaustavila ob sonatah Pulitija, Cecchina in Vivarina; ti skladatelji, ki so živeli in delovali v beneski provinci, so v veliki večini pisali cerkveno glasbo, vendar v tem primeru je Longova vzela v postev njihove posvetne skladbe. Preko analize njihovih del je Valentina Longo tudi evidentirala povezavo s tehniko dominacije, ki postaja v njihovih delih koherenten element skladateljevega pisanja.

LUISA ANTONI

ZGODOVINOPISJE / »STORIA CONTEMPORANEA IN FRIULI«

Odkritja iz arhivov

MARKO WALTRITSCH

Naročnikom in v razne knjigarne so iz Vidma že odposlali 24. številko zbornika »Storia contemporanea in Friuli« (Sodobna zgodovina Furlanije), ki ga izdaja furlanski institut za zgodovino odporniškega gibanja. Čeprav je zbornik označen z letnico 1993, so v njem nekateri prispevki napisani v tem letu kot tudi reklama za dve knjigi, ki ju je v tem letu izdal videmski institut. V mislih imam knjigo dr. Toneta Ferencza z naslovom »La provincia di Lubiana« in knjigo Bruna dal Col - Rolanda »L'intendenza Montes e i gruppi di azione patriottica del Monfalconese e della Bassa friulana«. Medtem ko smo o prvi knjigi v dnevniku obsirno že pisali, bomo o drugi se poročali. »Intendenza Montes« je bila namreč služba furlanskih partizanov, ki je zbiral zivež in vse drugo, kar je bilo potrebno za delovanje furlanskih in delno tudi slovenskih partizanskih enot. Zahvaljujoč se tej službi je veliko blaga, zlasti ziveža iz tržiske ravnine slo na goriski Kras slovenski partizanski vojski.

V tem zborniku so trije daljši prispevki, eno osebno pričevanje, nekaj recenzij knjig in kratko poročilo o delovanju instituta. Daljši prispevki so izpod peresa Augusta Walzla, Anite Curtarolo in Elpidia Ellera.

August Walzl, ki je že znan sodelavec videmskega instituta (leta 1990 so tudi izdali njegovo delo o Zidih pod nacistično okupacijo na Koroskem, v Sloveniji in v Furlaniji-Juljski krajini), tokrat preučuje priprave za organizirane civilne uprave v operacijski coni Adriatisches Kuestenland. Opira se na najnovejšo dokumentacijo, tudi tisto, ki je bila dolga leta skrita v arhivih DDR. Zanimiva je začetna ugotovitev Augusta Walzla. 19. julija 1943, torej šest dni pred odstavitvijo Mussolinija, je iz Rima v Celovec pripotoval nemški arheolog, sicer SS-oficir Siegfried Fuchs, ki je celovskim sodelavcem povedal, da se v Rimu nekaj kuha in nanizal tudi vrsto podrobnosti. S stvarmi je bil bolj seznanjen kot uradni nacistični poročevalci v Rimu. Se istega dne je celovski Gauleiter Rainer poslal Himmlerju v Berlin telegram, ta je obvestil Martina Bormanna. Fuchsa so se istega dne z letalom poslali v Berlin, da je osebno poročal najvišjim nacističnim vrhovcem.

Ze v naslednjih dneh, 26. julija, dan po Mussolinijevi defenestraciji, je Gauleiter Rainer poslal Himmlerju v Berlin daljše poročilo v katerem je opozarjal na nevarnost zavezniskega izkrcanja na jadranskih obalah, opozarjal na pomembno vlogo Trsta in na nujnost, da se pripravi vse za prevzem oblasti ne le v Ljubljanski pokrajini, marveč tudi v Julijski krajini, torej v krajih, ki so svojčas bili sestavni del avstrijskega cesarstva. Rainer je ob sebi imel avstrijske, v glavnem koroske sodelavce, med njimi tudi take, ki so pred 1. vojno živeli v Gorici, Trstu ter Ljubljani. Veliko je bilo kočevskih Nemcev, ki so med vojnami odšli iz Jugoslavije. Opozarjal pa je, da je v slovenskih deželah zelo razvito slovensko partizansko gibanje, ki ima na Primorskem vsestransko podporo prebivalstva. Zanimivo je, ugotavlja Walzl, da je Rainer tokrat prvič uporabil besedo »Partisanen«, ko je vendarle veljalo pravilo, da jih je treba nazivati »Banditen«.

Ni nas namen, da bi tu povzeli celotni spis Augusta Walzla. Hoteli smo opozoriti, da je v njem veliko podatkov o nacističnih pripravah za zasedbo naših krajev, do česar je prišlo v septembru istega leta, po razpadu kraljevo-fasistične Italije.

Zanimivo je, da je Rainer, ki je takrat postal glavni nacistični zastopnik v teh krajih (za to si je tudi zelo prizadeval), imel v Berlinu več vpliva kot nekateri tamkajšnji vodilni funkcionarji. Ti so hoteli v Trst kot upravitelje poslati oficirje in funkcionarje iz vseh nemških dežel (pa čeprav so med njimi bili tudi nekateri taki, ki so dobro poznali Trst, Ljubljano, Reko ali Gorico). Rainer pa je hotel imeti svojo korosko garnituro. V tem je tudi uspel. V članku je tudi podroben seznam vseh funkcionarjev na nemškem poveljstvu v Trstu v začetku leta 1944.

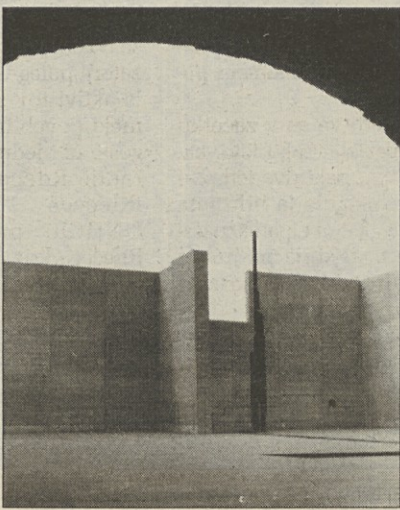
Iz spisa avtorice Anite Curtarolo, obogatene s številnimi fotografijami, izvemo kaj vse so fasistični kulturniki, predvsem slikarji in kiparji, naredili na javnih zgradbah v Furlaniji ob dvajsetletnici fasizma. Na procelja ali v notranjost javnih stavb so bili postavljeni kipi, veliko je bilo najrazličnejših fresk. Tistih, ki so imeli izraziti politični pomen, so po osvoboditvi odstranili. Stavbe, ki so zgrajene v takrat tipičnem imperialnem stilu, pa so seveda ostale.

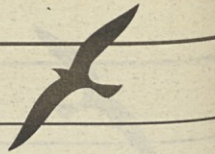
Zelo zanimiv, tudi za slovenske zgodovinarje, je daljši spis Elpidia Ellera o videmskem nadškofu Giuseppeu Nogari. V njem avtor preučuje dokumente in korespondenco med leti 1939 in letom 1955. Najbolj zanimivi so seveda dokumenti iz vojnega časa. Msgr. Nogara je zelo kontroverzna osebnost, se zlasti v odnosu do odporniškega gibanja, saj je znano, da sta v Furlaniji delovali dve partizanski organizaciji, garibaldinska in ozopovska. Znana so tudi njegova stališča do slovenske duhovščine. Ellero se tega vprašanja v svojem delu sicer ne dotika. Opozarja pa na nelahko delo videmskega nadškofa, ki se je soočal z raznoliko realnostjo furlanske duhovščine in vernikov. Nekateri so bili prepričani protifasisti, drugi pa so se odkrito, tudi s spisi v časopisu, zavzemali za lojalnost do imperialističnih teženj kraljevo - fasistične vlade, se zlasti takrat, ko je Italija svoj ekspedicijski korpus poslala v Rusijo, da bi se tam z nacisti boril proti Rdeči armadi. Brez dvoma ta Ellerov spis prispeva k spoznavanju osebnosti tega videmskega nadškofa.

Paolo Toldo objavlja svoje pričevanje o raziskavi v nekdanji Nemški demokratični republiki, kjer je nasel podatke o italijanskih vojaki - deportirancih, ki so umrli v raznih taboriščih.

Sledijo se recenzije nekaterih knjig, med temi tudi o knjigi o delavkah v podgorski predilnici (avtorji S. Benvenuti, A. Di Gianantonio in G. Nemeč), o knjigi o goriskih osebnostih (avtorja Silvano Poletto in Luigi Pillon) ter o knjigi Toneta Ferencza o Ljubljanski pokrajini.

Na sliki tržaska Rižarna, najbolj zlogasen pomnik o nacifasističnem delovanju pri nas

NEGOTOVA USODA BANGLADEŠKE PISATELJICE IN FEMINISTKE TASLIME NASRIN

Ženska, ki se sama bojuje proti koranu

Zaradi drznih izjav so jo fundamentalisti v Bangladešu obsodili na smrt, vlada pa je ne more ali noče zaščititi

SYDNEY - Kako živi ženska, ki ji zaradi njenega prepričanja grozijo s smrtjo, iščejo pa jo najbolj bojevití verski fundamentalisti - da bi jo ubili? Pisateljica in feministka Taslima Nasrin, doma iz Bangladeša, ki ji zaradi njenih nazorov grozijo s smrtjo, je v intervjuju z dopisnikom avstralske televizije ABC povedala, da v islamskih državah zenske se vedno niso vredne dosti več kot suznji. »Nasa vera neznejsemu spolu ne dopušča nobenega clotheskega dostojanstva,« je dejala. »Obravnavajo nas kot navadne služkinje brez pravic; pravijo, da smo nastale iz moškega rebra... Zato je moje pisanje naperjeno proti religiji, proti izkoriščanju. Če hočemo živeti kot enakopravna človeška bitja, nam ne preostane drugega, kot da zapustimo svet, v katerem vladata zakoni islama.«

Na vprašanje, ali torej napada islam, je Nasrinova, ki je sicer govorila bengalsko, brez obotavljanja odgovorila v čisti angleščini: »Tako je!« Njen sogovornik je nato pripomnil, da so njena dejanja bodisi neverjetno pogumna ali pa gospa ni povsem pri pameti. »Menim, da moje delo ni nesmiselno ali noro,« je odvrnila Nasrinova, ki se že nekaj časa skriva pred domačimi oblastmi, potem ko je v pogovoru za neki indijski časnik izjavila, da bi bilo treba načela islamske vere, zapisana v koranu, temeljito prenoviti.

Bangladesh Times je namreč članek ponatisnil, kar je izzvalo bes in ogorčenje pravovernih in skrajnih muslimanskih organizacij. Vlada je nemudoma izdala nalog za aretacijo.

Nasrinova je sicer zaničkala obtožbe, da je zalila islam, ter pojasnila, da je indijski The Statesman njene izjave napacno citiral, vendar opravičila niso zalegla. Vodja bangladeskih fundamentalistov Mufti Nazrul je obljubil sto tisoč tak (stiritisoč nemških mark) nagrade tistemu, ki likvidira tridesletno predržno »krivoverko«, ker je zagrešila neodpusten zločin proti veri.

»Normalnega, mirnega življenja je zame konec,« je povedala Nasrinova za ABC, ki je pogovor prenaslala iz bangladeske prestolnice Daka. »Ne smem niti iz hiše, kaj sele v javnost.«

Menda je enega od svojih časopisnih prispevkov nasloвила s »Pokvarjeni članek«, ker to ime ustrežno odraža položaj ženske v islamski družbi, ki nanje

gleda kot na pokvarjeno in pokvarljivo blago. »Dovolj je že, da spregovorim o napredku, da protestiram proti krivičnim družbenim normam in diskriminaciji - takoj te proglasijo za grešnico.«

Nasrinova je napadla tudi bangladesko vlado, saj ta deluje z roko v roki s skrajneži. »Oblast in islam drug drugega politično izkoriščata,« je pojasnila. »Vlada noče in si ne upa ničesar reči ali storiti proti fundamentalistom, ker bi bil lahko ogrožen njen položaj.« Kljub temu je Taslima Nasrin poslala pisno tiskovnemu predstavniku parlamenta in zaprosila za zaščito.

Prejšnjo nedeljo je po ulicah Dake korakalo vsaj pet tisoč učencev in studentov iz bangladeskih muslimanskih sol, ki so zahtevali njeno glavo. Zato mnogi že opozarjajo, da je Taslima Nasrin pravzaprav naredila medvedjo uslugo osvobajanju žensk min liberalno mislečih v Bangladešu. Fundamentalisti so namreč zaradi nje združili svoje vrste, vlada pa se jim očitno ne bo postavila po robu. Država, ki ima velikanske razvojne možnosti, je zdaj pred izbruhom hude politične krize, je potožil neki azijski diplomat.

Anis Ahmet/Reuters

Kariera žensk se ponekod konča pri družini

SAMOMORI BRITANSKIH KMETOV

Za valovitimi angleškimi polji se skriva kruta resničnost

Poleg osamljenosti naj bi bila kriva tudi Evropska unija s svojo birokracijo

LONDON - Valovita polja, mocni hrasti in stare kamnite kmecke hišice so le maska temne in krute realnosti britanskega podeželja, zaradi katere se angleški kmetje pogosto odreka celo svojemu življenju.

Vsa podeželska nostalgija, ki so jo stoletja opevali največji angleški pesniki, je danes le še bled spomin iz preteklosti - ideal, ki je po dlel v boju z vsakdanjostjo in modernim načinom življenja, v katerem večino

življenjskih podroci obvladujejo nezivljenske statistike. Tudi tokrat so brez najmanjšega usmiljenja pokazale, da so lani vsak teden dva ali trije kmetje naredili samomor, ze leta 1990 pa je število samomo-

rov med kmeti kar za dva krat presešlo število samomorov med ostalim prebivalstvom, celo med zdravniki in zobozdravniki, ki so med najbolj obremenjenimi ljudmi v Veliki Britaniji. Tudi žene kmetov so kar za 20 odstotkov presegle običajno nacionalno povprečje za ženske.

Podatki so tako zaskrbljujoči, da je Nacionalna

kmečka zveza (NFU), v katero je včlanjenih 150 tisoč angleskih in waleskih kmetov, začela akcijo. Organizirala je mrežo telefonov za osebe v duševni stiski, vanjo pa se je do zdaj že včlanilo 29 okrajev. Nacrtujejo, da bi mrežo razširili tudi na Irsko.

Ministrstvo za zdravstvo je določilo dva strokovnjaka, ki bosta poskusila razi-

skati, zakaj so samomori med kmeti tako pogosti. Do prvih ugotovitev sta se strokovnjaka dokopala prav s statistikami, ki so pokazale, da sta glavna vzroka samomorov v vsej Veliki Britaniji finančna stiska in razpad zakona, med kmečkim prebivalstvom pa se jima pridružita se osamljenost in izolacija oziroma pomanjkanje družabnega življenja nasploh. Menda je k temu prispevalo tudi članstvo v Evropski uniji, ki je s sabo prineslo ogromno birokratskih opravil, tako da morajo kmetje poleg vsakodnevnih kmečkih opravil izpolnjevati tudi najrazličnejše obrazce in tabele...

Pojavlja pa se tudi zgodovinski kompleks mestnega prebivalstva, ki je začelo znova zapuščati zemljo in odhajati v mesta.

Strokovnjaki pa so se med svojim - za zdaj se predvsem birokratskim prebijanjem skozi statistike - dokopali še do enega pomembnega podatka: potencialni samomorilci pred svojim zadnjim dejanjem ponavadi obiščejo zdravnika. Zdravstveno osebje so na to že opozorili in ga poučili, kako naj s takimi ljudmi ravna in kako naj jih odvrne od samomorskih dejanj.

Caroline Brothers / Reuters

VERA IN POLITIKA

Muslimanski bratje, državni sovražniki št.1

KAIRO - Muslimanskim bratom, ki so poglavitna opozicijska sila v Egiptu, so oblasti vse doslej gledale skozi prste. V zadnjem času pa so se znasli sredi vladne kampanje, ki namerava občutno omejiti svobodo njihovega delovanja. Potem ko jih je predsednik Husni Mubarak obtožil, da prav oni »stojijo za terorističnimi dejanji« v tej državi, se Muslimanskim bratom nikoli ni uspelo skriti pred budnim ocesom egiptovskih oblasti. Zdaj pa so prvič po letu 1981, odkar je prisel na oblast Mubarak, pred sodišče pozvali vodjo Muslimanskih bratov Hameda Abou al-Nasra, potem ko je ta, podobno kot vsako leto, objavil svojo deklaracijo ob muslimanskem prazniku žrtve v maju.

Do zaslišanja je prišlo po poskusu odvetniške zbornice, v kateri imajo Muslimanski bratje večino, da bi organizirala ulično manifestacijo zaradi islamiističnega odvetnika, ki je izdihnil za posledicami mučenja. Takrat je policija s silo zatrla demonstracije in priprla približno trideset odvetnikov, med njimi tri predstavnike Muslimanskih bratov in hkrati članov upravnega odbora zbornice. Deset drugih zagovornikov Muslimanskih bratov so priprli nekaj dni kasneje na različnih koncih Egipta, v okviru afere, poimenovalne Salsabil, kot se imenuje nformacijska družba, katere lastnike so obtožili, da so podjetje zlorabljali le za zunanji videz, pod katerim je dejansko potekala dejavnost nezakonite organizacije.

Hkrati s sodnimi procesi je egiptovski parlament, kjer ima veliko večino nacionalnodemokratska stranka predsednika Mubaraka, na hitro sprejel zakon, po katerem ima vlada pravico imenovati dekane fakultet. Te so doslej volili med člani učiteljskega zbora, ki so močno zastopani tudi v vrstah Muslimanskih bratov.

Ceprav se je v minulih dveh letih govorilo predvsem o oboroženih integristih iz vrst Jamae Islamiye, v političnih krogih v Egiptu menijo, da so najpomembnejša organizacija prav Muslimanski bratje. Ustanovljeni so bili leta 1928 in so prezivali, kljub hudim udarcem, ki jim jih je zadal predsednik Gamal Abdel Naser v letih 1954 do 1964. Pod naklonjenim pogledom nekdanjega predsednika Anvarja Sadata so se člani te organizacije reorganizirali. Danes se njihova navzočnost na političnem prizorišču kaže predvsem v obvladovanju poglavitnih strokovnih sindikatov: farmacevtskega, zdravniškega, odvetniškega in inženirskega. »Med vsemi islamističnimi skupinami so Muslimanski bratje najnevarnejši,« zatrjuje Makram Mohammed Ahmed, glavni urednik stirinajst dnevnika al-Mussawar, znanega po svojih pogledih, ki so blizu predsednikovim.

»Zelijo se polastiti oblasti in se vtihotapiti v vojaške in policijske vrste,« je prepričan. Dokaz za to naj bi bili po njegovem »dokumenti o nacrtih, ki so jih odkrili pri obtoženi v aferi Salsabil, od katerih je al-Mussawar objavil odlome pred stirinajstimi dnevi. »Te strategije niso nikoli opustili,« je prepričan Ahmed.

Tiskovni predstavnik Muslimanskih bratov Mamun al-Hodeiby to zanika. Po njegovem je vsa kampanja, naperjena zoper Muslimanske brate, »posledica tega, da je vlada opravila z oboroženimi integristi, zdaj pa se je spravila nad nas.«

Mona Salem / AFP

Kmalu nas bo preveč na planetu

RIM - Združeni narodi so sporočili, da bo skokovito naraščanje svetovnega prebivalstva že v prihodnjih tridesetih letih pripeljalo do zaskrbljujočega pomanjkanja obdelovalne zemlje, problem pa bo najbolj zgoč prav v državah, kjer ljudje že zdaj nimajo hrane na pretek.

Predstavnik Kmetijske organizacije (FAO) Jacques Diouf je povedal, da bo na septembrski konferenci Združenih narodov, na kateri bo glavna tema problematika naraščanja svetovnega prebivalstva, FAO predstavila nevarnosti in posledice prenaseljenosti. »Ključni problem naraščanja prebivalstva so negativne posledice, ki jih ima prenaseljenost za okolje. Najhuje je to, da so ponavadi posledice nepopravljive,« je povedal Diouf, ki je dodal, da se bo do leta 2030 število prebivalcev s 5,5 milijarde povečalo na devet milijard. Že do leta 2010 se utegne število lačnih v Afriki s 180 povzpeti na 300 milijonov, kar pomeni, da bi se povečalo za 32 odstotkov. Po Dioufovem mnenju bi lahko problem resili le s kaksnim »prelomnim tehnološkim odkritjem«, ki bi preprečilo poseljevanje in uničevanje plodne zemlje. Samo med leti 1950 in 1970 se je namreč količina obdelovalne zemlje zmanjšala za 25 odstotkov, do konca tisočletja pa naj bi je bilo se za 15 odstotkov manj.

Zaradi konference Združenih narodov o naraščanju svetovnega prebivalstva, ki bo septembra v Tokiu, je prišla svetovna organizacija navzkriž z Vatikanom, saj se njuni pogledi na to, kako zmanjšati naraščanje prebivalstva, močno razhajajo. Združeni narodi so namreč izdelali nacrt, po katerem naj bi svetovno prebivalstvo do leta 2050 naraslo na 7,27 milijarde. V dvajsetletnem nacrtu predlagajo med drugim tudi splošno uzakonitev pravice do splava in propagiranje kontracepcije, kar pa je seveda močno v nasprotju z načeli, ki jih zagovarja Sveti sedež.

Samantha Conti / Reuters

Kaj se skriva za lepoto narave?

VELIKA BRITANIJA

Vedno več žensk se odloča za družine, kjer ni prostora za moža

LONDON - Velika večina Angležinj najraje ne bi imela moskih pod nogami. To je dejstvo, ki izhaja iz javnomnenjske raziskave in ki močno skrbi britansko ministrstvo za družbene zadeve. Minister Lilley je dejal, da je presenetljivo, koliko žensk je mnenja, da je mož le breme. Med ženskami je vedno bolj prisotna tendenca, da živijo same, po možnosti s sinom ali z dvema in da pri tem računajo bolj na prijateljstvo kot na tradicionalnega moskega ob strani.

Statistika kaže, da je kar 70 od sto žensk srečnejših, če nimajo moskega, ki se jim potepa po hiši: vse postaja enostavnejše od vzgoje otrok do smotrnega izkoriščanja prostega časa. Pojav povezujejo z dej-

stvom, da je vedno moskih brez zaposlitve, kar je se zlasti opazno pri mladih. Kaj naj ženske počnejo z brezposelnim moskim, ki se jim mota po hiši, se sprašuje minister Lilley. Polovica otrok ne živi več v tradicionalni družini (oče, mati in otroci), mnogi so »izgubili očeta po poti«. Poleg tega je vedno več žensk, ki se odloča za materinstvo, ne da bi bile poročene, tako da otroci živijo v družinah, kjer je morda več polbratov, edina vez med posameznimi otroki pa je samo mati.

Skupina britanskih biologov je že izdelala teorijo, po kateri bo čez 50 ali 100 let moski postal povsem nepotreben, saj se bodo ženske dale umetno oploditi.

VIETNAM / ZASEBNA POBUDA

Varna med klobuki

Hanojski zasebni prodajalec klobukov je mlado muco, ki se je zatekla med klobuke, pustil pri miru, ker privablja kupce. (Telefoto AP)

NOVICE

Prvi spomenik v vojni padlim ameriškim psom

WASHINGTON - Včeraj so v Pentagonu odkrili bronasti kip dobermana, ki bo na otoku Guam spominjal na vse ameriške vojaške pse, ki so padli v drugi svetovni vojni. Kip bodo postavili na pasje pokopališče pri ameriskem oporišču Orote Point. Boji za Guam so se začeli 21. julija in končali 10. avgusta 1944, v njih je padlo 6.900 ameriških in 18.500 japonskih vojakov. Med vojaškimi operacijami je bilo ubitih tudi 25 psov, ki so bili v glavnem dobermani, najbolj priljubljen na pasma marincev.

Ukradli vikinške dragulje

AARHUS (DANSKA) - V mosegaardskem muzeju pri Aarhusu (vzhodni Jutland) so neznanci ukradli vikinški nakit in druge dragocenosti izredne vrednosti. Uprava muzeja je obljubila 125.000 kron nagrade vsakomur, ki bo omogočil vrnitev ali najdbo dragocenega nakita, med katerim je tudi svetovno znani Tissope ringen, dva kilograma teška zlata ogrlica.

Tragični pariški praznik glasbe: 2 mrtva in 2 ranjena

PARIZ - Dva mrtva in dva ranjena, od katerih je eden v kritičnem stanju, je tragičen obračun pariskega praznika glasbe v noci na sredo. Najprej so neznanci z nožem ubili nekega 20-letnega African v neki gosposki pariški četrti, ob zori pa so našli truplo nekega fanta, ki so ga ubili s streljo iz pištole. Policija je imela vso noč polne roke dela, da bi preprečila vandalske izgrede in nasilje.

Na desetine mrtvih v tovarni

PEKING - Resevalne ekipe so izpod rusevin neke tekstilne tovarne v kitajskem Zhuhaiju na meji z Macao odkopale 52 trupel. Tovarno je pred tem poskodoval požar, delavci pa so poskušali iz tovarne rešiti stroje, ko se je celotna struktura zaradi močnega naliva sesedla kot iz lepenke. Poleg mrtvih je bilo v tej tragediji pri delu se 147 ranjenih delavcev.

Spodnji dom zavrnili zakon proti beračenju

LONDRA - Konservativci Johna Majorja so včeraj v spodnjem domu britanskega parlamenta doživeli hud poraz, saj so poslanci zavrnili njihov zakonski predlog, ki naj bi prepovedal beračenje. »Za beračenje so krivi konservativci, saj se je pod njihovo vladavino potrojilo število ljudi brez doma,« je poudaril neki laburistični poslanec.

ZDA / EKSPLOZIJA IN POŽAR

Nesreča v tovarni

Po eksploziji v nekem kemičnem obratu v ameriškem Bristolu, v katerem je bilo ranjenih 39 oseb, so oblasti izselile prebivalstvo in zaprle bližnjo hitro cesto. (AP)

SUDAN / ITALIJANSKO ODKRITJE

Nubijska kultura

Nasli 4500 let stare grobove in izkopanine

RIM - Arheološka odprava, ki sta jo vodila brata Angelo in Alfredo Castiglioni, je v Nubijski puščavi odkrila ostanke 4.500 let stare kulture. V Uadiju Elei so odkrili grobove, ki so neobčajni za Nubijo. Mrtve so pokopavali v fetalnem položaju, ležeče na levem boku, v grobovih pa so odkrili posodo, smaragdni in zlati nakit. Uadi Elei se nahaja 400 kilometrov od Nila in 300 kilometrov od Rdečega morja. To je eno redkih rodovitnih območij Nubijske puščave, kar pojasnjuje, zakaj se je tu razvila visoka kultura. Potomci te civilizacije so bili baje Beji, ki so jim Rimljani pravili Blemmi. Plinij Starejši je Blemme opisal kot fantastična bitja brez glave in z enim ocesom na prsih, brzokone da bi opravičil za Rimljane neverjetno dejstvo, da so jim za zavezništvo plačevali poseben letni davek, saj ni nobenemu generalu padlo na um, da bi jih poskusil podjarmiti. Brata Castiglioni sedaj isceta sponzorje za prihodnjo odpravo v Nubijsko puščavo. Po njunem

mnenju to območje severnega Sudana skriva še marsikatero arheološko skrivnost. Pred časom je prav tako neka italijanska odprava odkrila mesto, kjer so Egipčani pridobivali dobršen del svojega zlata.

Priletni otrok...

Jacob Elwell, ki ga zaradi njegove strasti do zrnjev vsi imenujejo »stari otrok«, v Renu pod Siero Nevado še zadnjič pregleduje svoje zrnje, ki bodo poleteli v nebo. (AP)

Mafijski odvetnik Ragan v svoji knjigi trdi, da je Johna Kennedyja umorila mafija

NEW YORK - Floridski mafijski kolovodja Santo Trafficante naj bi stiri dni pred svojo smrtjo odvetniku Franku Raganu zaupal, da je ameriškega predsednika Johna Fitzgeralda Kennedyja ubila mafija. To naj bi mu povedal 13. marca 1987 v avtu na neki avtocesti pri Tampu. Ze leta 1979 je neka parlamentarna komisija ameriškega parlamenta kot prva podala tezo o mafijski zaroti pri umoru ameriškega predsednika Kennedyja.

Raganove trditve pa so le ene od tolikih, ki so se pojavile v zadnjih treh desetletjih. Njegova teza pa ima eno glavno hibo, razen njega, so vsi domnevni protagonisti že umrli. Frank Ragan pa se ne meni za tako »malenkost«, ker upa, da bo njegova komaj natisnjena knjiga »The Mob Lawyer« (Mafijski odvetnik) postala prava knjižna uspešnica.

Kot je Ragan povedal v intervjuju za Washington Post, je bil po Traffi-

cantejevem priznanju ves iz sebe. »Nisem vedel, kaj naj storim kot odvetnik, kot clovek, kot njegov star prijatelj...« je povedal Ragan. Leta je molcal tudi svoji zeni, ker je bil zanj prehud šok ugotovitev, da je sinov boter ukazal umor ameriškega predsednika.

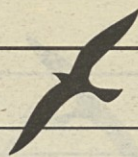
Stevilni pa ne verjamejo njegovim trditvam. Prva med njimi je hči pokojnega mafijskega kolovodje Mary Jo Trafficante: »Tistega dne je bil moj

oce v bolnišnici v Miamiu. Bil je tako bolan, da ni bil v stanju, da bi iz Miamijskega odletel v Tampa.« Podobne izjave je dala tudi Trafficantejeva vdova Josei in njen družinski odvetnik Henry Gonazalez.

Frank Ragan pa se ni pustil ugnati. Novinarjem je pokazal odrezek nekega krajevnega časopisa iz Tampe, kjer je črno na belem zapisano, da je bil Santo Trafficante v tem mestu. Se več, Ragano naj bi imel celo priče, ki

bi lahko potrdile, da se je sestal s sefom floridske mafije.

Santo Trafficante naj bi po Raganovih trditvah naročil umor ameriškega predsednika Kennedyja sefu neworleanske mafije Carlosu Marcellu. Dvojica je baje s tem umorom poskusala za vedno pridobiti naklonjenost sefa mogočnega sindikata soferjev tovornjakov Jimmyja Hoffa, ki je bolezensko sovražil Kennedyja.

AVSTRIJA / POŠTA

Dolgovi bodo narasli na 110 milijard šilingov

Dobiček pri telekomunikaciji

DUNAJ - Dolgovi Avstrijske pošte (ÖPT) bodo letos dosegli rekordno vsoto 110 milijard šilingov (1993: 96,4 milijarde). To je sporočil generalni direktor Josef Sindelka. Zadolženost javnega podjetja je v prvi vrsti posledica narasčajic neobhodnih investicij pošte, ki jih izvaja na osnovi milijardnih posojil, ter s tem povezanih obrestnih bremenitev.

S težavami in izgubami je povezano tudi delovanje pošte na področju dostave pism in paketov, medtem ko je podjetje na komunikacijskem področju dobro zaslužilo. Kljub težavnim gospodarski si-

tuaciji mora ÖPT finančnemu ministru prepustiti obratni presežek (letos 8, 2 milijardi šilingov), saj je zadolžena prepustiti razliko med dohodki (57,1 milijarda) in izdatki (48, 9 milijard) ne glede na gospodarsko stanje podjetja državi. ÖPT misli težave premestiti med drugim z varčevalnimi ukrepi, med drugim z zmanjšanjem osebja za nadaljnjih 5000 uslužbencev na 50.000.

Hkrati vodstvo pošte zahteva izločitev ÖPT iz javnega proračuna ter njeno preoblikovanje v kapitalno družbo, kar bi podjetju dalo več gibčnosti na kapitalnem trgu. I.Sch.

AVSTRIJA / PRAVOČASNO PRED SLAVNOSTNIM PODPISOM NA KRFU

Klestil moral popustiti

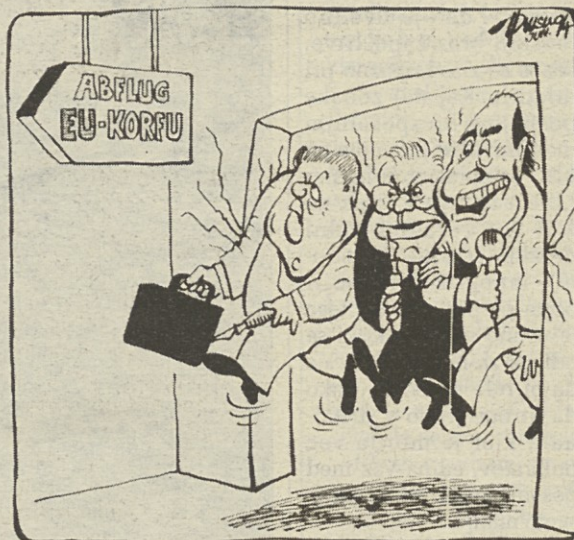
Po razgovoru s kanclerjem Vranitzkym na štiri dokončno rešeno sporno vprašanje, kdo ima zunanjepolitično kompetenco v organih Evropske unije

DUNAJ - »Provincialne sale« okrog vprašanja, kdo od najvišjih avstrijskih politikov ima pravico zastopati državo v Svetu Evropske unije, je vsaj med zveznim predsednikom Klestilom in zveznim kanclerjem Vranitzkym - konec. Socialdemokratski kancler je po razgovoru s predsednikom na štiri oči izjavil, da je vprašanje kompetenc rešeno. Zvezni predsednik da »nikdar ni oporekal njegovo (Vranitzkyjevo) zunanjepolitično kompetenco«.

Klestil sam je tik pred razgovorom z Vranitzkym v torek zvečer izjavil, da pripada pravica zastopstva Avstrije v Svetu Evropske unije načelno kanclerju ter zunanjemu ministru, pri pose-

bej pomembnih dogodkih - kot na primer pri podpisu pristopne pogodbe z EU v petek na groškem otoku Krf - pa naj bi imel pravico do udeležbe tudi zvezni predsednik.

Zdaj očitno razčiscen kompetenčni spor med predsednikom in kanclerjem na eni ter znotraj koalicijske na drugi strani je dokaj odkrito kritiziral zunanji minister Alois Mock. V pogovoru za Avstrijsko radiotelevizijo (ORF) je »Monsieur d'Europe« dejal, da je bilo to merjenje moči na najvišji politični ravni »popolnoma nepotrebno in odveč«. »V bistvenih zadevah smo v preteklosti se vedno našli skupni imenovalec, in z malce dobre volje bo tudi tokrat slo«, je dejal Mock.

Boj avstrijskih politikov za mesta v EU. Iz »Kleine Zeitung«

Kot smo poročali, se je merjenje moči med zveznim predsednikom in

zvezni vladi oz. tudi znotraj zvezne vlade začelo takoj po referendumski

odločitvi o pristopu Avstrije k EU. Prva žrtev spora je bila državna sekretarka za vprašanja EU Brigitte Ederer, ki je na zahtevo Ljudske stranke izpadla iz četverice, ki bo na grškem otoku Krf podpisala pristopno pogodbo z EU (podpisali bodo Vranitzky, Mock ter uradnika Scheich in Stacher), druga žrtev pa je bil sam zunanji minister Mock, katerega je - vsaj deloma - izrnil zvezni predsednik.

Klestil ne bo podpisal pristopne pogodbe, zato bo v imenu Republike Avstrije podal izjavo o pristopu. Namesto Mocka se bo predsednik - »za kratek čas« udeležil tudi seje Svete Evropske unije in sicer na strani zveznega kanclerja Vranitzkega. Ivan Lukan

NOVICE

Velika večina avstrijskih državljanov v tujini, je glasovalo za pristop k EU

DUNAJ - Velika večina avstrijskih državljanov, ki živijo v tujini, je 12. junija na referendumu o pristopu Avstrije k Evropski uniji glasovala za vključitev Avstrije v Evropo. Notranje ministrstvo je včeraj sporočilo, da je glasovalo za pristop Avstrije k EU skoraj 51.500 oseb (80, 25 odstotka), 12.600 oseb (19, 75 odstotka) pa proti. S tem se je spremenil tudi končni izid referenduma: 66,58 odstotka je glasovalo za pristop k Evropski uniji, 33,42 pa proti. Pred prestavnjem glasovnic avstrijskih državljanov v tujini je odstotek glasov za pristop k EU znašal 66, 39 odstotka.

3-odstotna inflacija

DUNAJ - Inflacija v Avstriji se je stabilizirala. Kot že aprila in maja letos je potrošniški indeks tudi v mesecu juniju znašal tri odstotke (napram mesecu juniju leta 1993). Podrazil se je predvsem krompir, gradbeni material ter izdatki za stanovanje, ceneje so postale predvsem prenočitve tako v inozemstvu kot v tuzemstvu.

AVSTRIJA / PROCES STOLETJA SE NAGIBA H KONCU

Unterweger težko obremjen

GRADEC - Sodna obravnava proti literatu in amnestiranemu dosmrtnemu jetniku Jacku Unterwegerju - obtožen je 11-kratnega umora v mileju prostitutk - se nagiba h koncu. Spektakularni porotniški proces naj bi se - po zaključnih zaslišanjih prič ter pledojejih državnega tožilca in obrambe - že naslednji teden končal z razsodbo.

Prvotna napoved Unterwegerja, češ v teku obravnave bo razbremenil vse očitke in indice, se v teku obravnave ni povsem uresnicila. Sicer so razne priče skušale raz-

bremeniti obtoženca z alibiji, vendar so poleg nekaterih bremenilnih izjav drugih prič zlasti strokovnjaki podali za Unterwegerja neugodne ekspertize: vzorci tkiva obtoženčeve rute pri eni izmed žrtev, las v Pragi umorjene žrtve v obtoženčevem avtomobilu, porazno strokovno mnenje psihiatra.

Konec koncev neizbežno sumljiva ostaja tudi okolščina, da se je Unterweger v času umorov skoraj vedno nahajal v bližini kraja zločina, izjave prič potrjujejo njegovo nagnjenosti k obce-

vanju s prostitutkami, nagnjenost k sadizmu in agresivnosti. Po izjavah kriminalistov samo on pride v postev kot storilec. Zato so očitno poskrbeli tudi za primer, da ga porotniško sodišče v zvezi z umori oprosti zaradi pomanjkanja dokazov: obtožba vsebuje tudi delikt telesne poškodbe, ki jo je potrdila prizadeta prica in ki ga obtoženi tudi ne zavrača. Tudi obsojda samo v tej točki obtožbe bi zadostovala, da Unterweger spet izgubi svobodo, saj je bil 1990. leta amnestiran le pogojno. Igor Schellander

Obtoženi J. Unterweger.

DUNAJ

Škandal s spričevali

DUNAJ - Škandal s kupljenimi zrelostni izpiti dobiva vse večje razsežnosti.

Po najnoveših podatkih je v zadnjih desetih letih v avstrijski prestolnici kupilo maturitetno spričevalo okoli 340 oseb, cena za spričevalo pa je nihala med 80.000 do 120.000 šilingov.

Posledice za vse v škandalu vpletene osebe doslej se niso povsem jasne, preiskave namreč se niso zaključene.

KOROŠKA / V SMISLU EVROPSKE INTEGRACIJE

Srečanje oktetov

Na mednarodni prireditvi so sodelovali pevci in pevke iz Slovenije, Slovaške in Koroške - Suški oktet kot gostitelj

CELOVEC - V gradu na Suhi pri Pliberku na (avstrijskem) Koroškem je bilo konec preteklega tedna zelo odmevno mednarodno srečanje oktetov.

Tamkajsnji oktet, ki steje med najboljše v Astriji, je v smislu evropske integracije poleg domačih oktetov iz Sentvida na Glinji in ženskega okteta z Obirskega k sodelovanju povabil se Mariborski oktet in Oktet iz Bratislave.

Predvsem slednja dva sta s kvalitetnim petjem in občuteno izbranim repertoarjem navdusila stvelo in strokovno publiko, kar pa ne zmanjšuje prav tako kvaliteten prispevek ostalih nastopajočih oktetov k uspešni izvedbi te povezovalne prireditve. (F.W.)

Na mednarodnem srečanju na Suhi je sodeloval tudi Mariborski oktet.

AVSTRIJA / PROJEKT

Kako z medvedi? Strokovnjaki danes odločajo

World Wildlife Found proti odstrelu

DUNAJ - Danes bo za Nizjo Avstrijo posebej odločilen dan, saj se bodo vodilni strokovnjaki in interesna združenja ukvarjali z vprašanjem, katero v preteklih dneh čedalje bolj zaposluje javnost: kako bo z medvedi?

Pretekli teden je medved »Djuro«, član medvedje skupine, ki jo je World Wildlife Found (WWF) v okviru ekološkega projekta zopet udomačil na območju gore Ötscher, raztrgal tele, nekaj dni navrh pa je tuj medved (pri WWF menijo, da je prišel s Slovaške ali Slovenije) pri Furthu ob reki Triesting raztrgal kar enajst ovc.

Take vesti kajpada

plašijo javnost, kmetje v regiji postajajo živčni, lovci in občinski funkcionarji pa zahtevajo odstrel nevarnih zveri.

Predstavniki World Wildlife Found, predstavniki prizadetih skupin, lovskih društev in pristojni strokovnjaki nizjeavstrijske deželne valde naj bi razčistili situacijo in nadaljnje ukrepe.

Organizacija WWF izpostavlja nujno potrebo po nadaljevanju udomačenja medvedov in se medtem zavzema za ustanovitev javnega zavarovalniškega sklada za popravilo škode, ki jo povzročajo novi prebivalci avstrijskih gozdov. I.Sch.

AVSTRIJA

Ekološki škandal v mestu St. Pölten

ST. PÖLTEN - Glavno mesto Nizje Avstrije ima svoj ekološki škandal. Oblasti so odkrili, da je v fundamente skladišnice nekega podjetja za predelavo in odstranjevanje industrijskih odpadkov bilo zabetoniranih in na tak način ilegalno »pospravljenih« nekaj sto ton posebnih odpadkov.

Laborske preiskave, za katere snovi da gre in ali je ogrožena tudi talna voda se tečejo. Podjetje je v preteklosti že večkrat bilo vpleteno v skandalozne, protizakonite dejavnosti.

Komunalni politiki v St. Pöltnu zdaj očitavajo tudi pristojnim nadzoranim organom pri okrajnem glavarstvu da kljub mnogim opozorilom niso pravčasno in pravilno ukrepali.

ŠKOFIJE - PROTEST OBRTH ZBORNICE

Italijanske tovornjake spuščajo, naših pa ne

Prevozniki menijo, da Italija krši meddržavni sporazum

LJUBLJANA - Čeprav na mejnem prehodu Skofije na slovensko-italijanski meji, kjer je italijanska stran že 13. junija prepovedala prehod vseh tovornih vozil s skupno težo nad petimi tonami, ni večjih problemov ali zastojev, saj v glavnem upoštevajo to odredbo, se protesti slovenskih prevoznikov nadaljujejo. Poleg cestnega sindikata Slovenije, ki zaradi neurejenih razmer v tej panogi (tudi zaradi omejitve ne omejitve na Skofijah) že dalj časa grozi z zaporo mejnih prehodov z Italijo, je seveda zanimivo razgrniti tudi stališče približno 6800 zasebnih avtoprevoznikov, združenih v Obrtni zbornici Slovenije.

Le nekaj dni po uvedbi te omejitve je ta zbornica prometnemu ministristvu izrazila globoke pomisleke o ustreznosti tega ukrepa. Zasebni prevozniki namreč ne morejo razumeti dejstva, da je omenjeno ministristvo za zaščito tujih državljanov (prebivalcev Milij) oskodovalo slovenske prevoznike. Hkrati izražajo bojazen, da bo takšno urejanje zadev sprožilo plaz upravičenih zahtev naših državljanov, ki že zahte-

vajo ustavitve tranzitnega prometa v nočnem času, na primer v Ajdovščini. Prometno ministristvo tudi opozarja, da se nov režim ne izvaja dosledno, saj imajo na voljo podatke, da so tudi po uvedbi omejitve (od 15. do 18. junija) slovensko-italijanski mejni prehod Skofije prestopila nekatera italijanska vozila večje skupne teže kot pet ton, in sicer iz Slovenije v Italijo. Obrtna zbornica je prejela tudi opozorilo, da za-

radi omejenega delovnega časa naših carinskih organov na mejnem prehodu Fernetici vozila naših prevoznikov, namenjena v Koper, porabijo preveč časa (tudi do dva dni) za prehod meje. Obrtna zbornica Slovenije je od prometnega ministristva zahtevala, naj v reševanje problematike meddržavnega cestnega prometa z Italijo v mešano komisijo vključi tudi predstavnike zbornice oziroma obalne regije. Obrtniki so prometnemu ministru Igorju Umeku predlagali ukinitve spremembe prometnega režima na mejnem prehodu Skofije, s čimer bi se lahko izognili neprijetnostim (zapor mejnih prehodov s strani slovenskih in italijanskih prevoznikov), ki utegnejo nastati ob izvajanju tako neziviljenjskih ukrepov. Hkrati so predlagali, naj se to vprašanje rešuje s pred-

stavniki italijanskega ministristva za promet in zveze in ne z lokalnimi obmejnimi oblastmi. Pri pogajanjih s sosedi bi naši pogajalci morali upoštevati strokovne in gospodarske interese slovenskega cestnega prevoznictva, kot tudi celotnega gospodarstva regije in republike. V dopisu ministru Umeku obrtniki ocenjujejo, da je omenjena sprememba prometnega režima na tem mejnem prehodu kr-

senje dolocil sporazuma med vlado Republike Slovenije in vlado Republike Italije o ureditvi mednarodnega cestnega potniškega in tovornega prevoza in sporazuma med RS in Evropsko gospodarsko skupnostjo na področju prometa, saj bi morali vsa vprašanja v zvezi z ureditvijo prometa med državama reševati pristojni organi obeh držav oziroma mešana komisija.

Mile Čuk

Sindikata cestnega prometa preklinal stavko

LJUBLJANA - Zaradi uspešnih pogajanj s predstavniki ministristva za promet in zveze, ki jih je tokrat vodil minister Umek, se je Sindikat cestnega prometa Slovenije odločil, da ne bo postavil ovir na mejnih prehodih z Italijo. Prometno ministristvo je namreč zagotovilo, da bodo predstavniki sindikata sodelovali pri pripravi pogajalskih izhodisc za srečanje državnih delegacij Italije in Slovenije sredi julija, ki bosta preučili ukrep italijanskih oblasti, s katerim so čez mejni prehod Skofije prepovedale promet za težke tovornjake. (B. M.)

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO

Kmalu razširitev kolektiva

Maks Tajnikar o dejavnostih ministristva

LJUBLJANA - Minister za gospodarske dejavnosti Maks Tajnikar je na včerajšnji novinarski konferenci predstavil dejavnosti ministristva. Med drugim je napovedal, da se bo ministristvo za gospodarske dejavnosti, ki ima zdaj nekaj več kot sto zaposlenih, v prihodnje se razširilo. V okviru ministristva bodo namreč delovali Urad Republike Slovenije za obrt, Direkcija RS za oskrbo z energijo, Direkcija RS za rudna bogastva, nekaj inspektoratov...

omenjeni dokument v izhodu enak tistemu, ki so ga nedavno predstavili na srečanju poslovnorazvojnega sveta pri gospodarskem forumu Liberalne demokracije Slovenije.

Ministristvo bo prihodnji teden objavilo tudi javni razpis za uporabo proračunskih sredstev v višini 7, 7 milijarde tolarjev. Sklad za razvoj malega gospodarstva bo tudi letos subvencioniral obrestne mere in dajal jamstva za najeta posojila, proračun tega sklada pa naj bi se tudi povečal za znesek, ki mu po zakonu pripada iz naslova privatizacijske kupnine. Prav tako naj bi gospodarstvu pomagala pospeševalna mreža za razvoj malega gospodarstva, ki ima letos na razpolago 200 milijonov tolarjev. Industriji bo Tajnikarjevo ministristvo letos namenilo 1, 6 milijarde tolarjev za subvencioniranje obrestnih mer za najeta posojila. Nadaljevali bodo tudi projekt prenove podjetij, usposabljanja menedžerjev, ter projekt turistične promocije in financiranja slovenskih turističnih predstavitev v tujini, je med drugim povedal Tajnikar. Ministristvo bo letos sodelovalo pri usposabljanju svetovalec-turističnih delavcev, sofinanciralo pa bo tudi ustanovitev višje šole za hotelirstvo.

Na ministristvu za gospodarske dejavnosti so pripravili tudi obsežen dokument za razvoj industrijske politike, ki je že v vladni proceduri. Po besedah državnega sekretarja za industrijo Iva Banica pa je

Ministristvo bo letos nadaljevalo tudi izvajanje programa sanacije gospodarstva, pri čemer je minister Tajnikar povedal, da so se izgube v lanskem letu, glede na leto 1992, zmanjšale za 42 odstotkov in so skupaj znašale 115 milijard tolarjev. Kar 78 odstotkov vseh izgub pa je nastalo v družbenih podjetjih. Tajnikar je tudi napovedal, da v slovenskem elektrogospodarstvu drugo leto ne bo več rednih stevil. Energetska strategija je že v pripravi, prav tako tudi nov zakon o energetski oskrbi, v drugem branju pa je tudi zakon o dekomisiji JE Krško. Glede vprašanja lastniških razmerij v JEK potekajo s Hrvati pogajanja, vendar so po Tajnikarjevih besedah razhajanja med slovensko in hrvaško stranjo se precejšnja. Slovenija je Hrvatom pripravljena priznati 30 odstotkov lastništva v JEK, medtem ko bi Hrvati radi imeli 50 odstotkov lastništva. O železarnah je minister povedal, da namen države ni zaprtje jeklarne Store, temveč bodo v prihodnje poskušali poiskati strateskega partnerja, ki bi podjetje prestrukturiral, prevzel terjatve (kolikšen del, se se ne ve) in namesto države zagotovil 51 milijonov mark. Med številnimi zakoni, ki jih pripravljajo na ministristvu, sta tudi dva, ki predvidevata povečanje javnega dolga. Gre za zakon o prevzemu terjatev iz leta 1990 v višini 407 milijonov tolarjev za podjetje TAM in zakon o državnem prevzemu terjatev Splosne plovbe iz Pirana v višini 90 milijonov dolarjev, ki jih Splosna plovba dolguje bankam v Pariskem klubu.

Alenka L. Jakomin

V OSPREDJU

10 tisoč mark za vestičko

Nocoj bo podeljena Kresnikova nagrada, po mnenju večine literarologov najpomembnejša slovenska literarna nagrada (Prešernova - po letosnji izkušnji - tako ni nujno tudi literarna), četudi je specialistična, saj jo prejme avtor najboljšega romana, ki je izšel v minulem letu. Triletna tradicija nagrade je - sodeč po izjavah založnikov, ki spremljajo prodajo, in knjižničarjev - slovenskemu romanu dvignila ugled med bralci in ga vrednostno približala ali celo postavila ob bok poeziji, ki jo Slovenci (kar je svetovni fenomen) najraje beremo in pišemo. Spremembe v poteku podeljevanja Kresnikove nagrade pa gredo letos naravnost v nasprotno smer. Upravni odbor, ki deluje pri Društvu slovenskih pisateljev, se je namreč odločil, da bo pet od 35 romanov oziroma avtorjev, ki se bodo pred zadnjim sestankom ziri-je potegovali za 10 tisoč nemških mark in Kresnikovo krono, javno obelodanjenih na dan prireditve (danes) ob 18. uri. Če smo si novinarji doslej domisljali, da sodelujemo pri popularizaciji slovenskega romana, branja kot taksnega in dvigovanja kulturne ravni slovenstva vobče, nam je upravni odbor (s topoumnim izgovorom, češ potem bo namesto 35 romanopiscev na Muljavo prislo samo pet finalistov) omenjeno domisljavo letos že v kati zatl. Zakaj naj zadnji teden dvigamo napetost, zaslišujemo romanopisce, pobiramo stave in podobno? Za bralca? Dajte no.

In kako boste o kresnikovanju in stanju romana obveščeni bralci? Po tiskovni konferenci bodo fotografi obsedeno iskali pet možnih nagrajencev in oddivljali proti Ljubljani razvijati filme. Novinarji bomo pripravili članek za prvo stran (taksen z luknjo za ime in naslov romana) in nato čakali na pol deseto, ko bomo izvedeli ime in naslov, potem oddirali do najbližjega (in edinega) muljavskega telefona in rešili cakanja se svoje sodelavce v redakcijah. Reportaze o dogodku boste v večini časopisov prebrali v ponedeljek (v soboto je namreč praznik), ko bo zadeva že »mrzla«. Da je stvar še bolj absurdna, podeljuje denarni del nagrade prav dnevni časopis, ki je v minulih dneh noro odločitev upravnega odbora nagrade Kresnik skušal kompenzirati z napovedmi knjižničarjev, izjavami ziranov - skratka z zunanji zadevami. Pa tule Dela nikakor ne kritiziram: kratkoglednost organizatorjev, ki jim televizijski prenos odtehta vse, je bila enaka za vse. Skoda le, da se tekma med Norveško in Italijo nocoj začne ob 22. uri. Me prav zanima, ce bi upravni odbor nagrade Kresnik ob televizijski prošnji, naj program (skupaj s kresno nočjo, kajpada) prestavi recimo na popoldanski čas, tudi tako kremenito vztrajal pri svoji odločitvi. Bi trma Vlada Zabota tudi v tem primeru ostala enako močna?

Tone Vrhovnik

ESS tudi o uskladitvi povračil zaposlenim

LJUBLJANA - Na včerajšnji četrti seji Ekonomsko-socialnega sveta (ESS) so obravnavali predlog pravil delovanja ESS, ki naj bi ga po previdevanjih sprejeli na naslednji seji, ki bo čez stiri- najst dni. Partnerji pa so se strinjali, da naj bi v prvem mandatu predsednika in njegovega namestnika ESS predlagala vlada.

Na seji ESS so obravnavali tudi problematiko uskladitve povračil materialnih stroškov za vse zaposlene. Za primerjavo naj navedemo, da dnevnica za službeno potovanje v domovini, ki traja od 8 do 12 ur, za zaposlene v gospodarstvu znaša 1.400 tolarjev, za zaposlene v negospodarstvu - torej sodnike, poslance, zaposlene v republikah državnih organih - pa za službeno potovanje v enakem obsegu 2.040 tolarjev. Zahteva po izenačitvi zneska povračil, nadomestil in drugih prejemkov zaposlenih v gospodarstvu in negospodarstvu je sicer zapisana že v veljavni tarifni prilogi splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo, kjer celo piše, da če v roku enega meseca od sprejetja pogodbe ne bo dosežen dogovor o poenotenju omenjenih izplačil, se pogodbeni stranki strinjata, da za gospodarstvo veljajo enaki zneski kot za negospodarstvo. Mesec dni od podpisa tarifne priloge je že minil, delodajalci pa praviloma dogovora ne spoštujejo. Za naslednjo sejo ESS bo zato imenovana komisija pripravila usklajen predlog povračil materialnih stroškov v skladu z veljavnim dogovorom o politiki plač v gospodarstvu in ga posredovala vladi kot osnovo za sprejem ustrezne uredbe.

ESS se je seznanil tudi s sprejetjem zakona o zajamčeni plači. Izoblikovali so stališče, da vsi socialni partnerji do konca julija pripravijo stališča za bolj sistemsko ureditev tega področja in dajo pobudo za sprejem novega zakona o zajamčeni plači. ESS pa je sprejel tudi pobudo delodajalcev, da se prilagodijo določila dogovora o kriterijih za individualne pogodbe o zaposlitvi poslovnih delavcev in delavcev s posebnimi pooblastili ter odgovornostmi v gospodarstvu, ki se nanašajo na medsebojna razmerja plač poslovnih delavcev in na delitev dobička po zaključnem računu. ESS predlaga Gospodarski zbornici in Združenju Manager, da omenjeni dogovor prilagodita.

Mija Gacnik

Tretji sejem drobnega gospodarstva v Sežani

SEZANA - Včeraj dopoldne so na ploscadi Blagovno-transportnega centra (BTC) v Sežani odprli tretji mednarodni sejem drobnega gospodarstva. Odprl ga je predsednik IO Obrtne zbornice Slovenije Stanislav Kramberger. Tako kot prejšnja dva je tudi letosnjega organiziral OZ Sezana.

Zlasti zanimivo je to, da se prireditve rojeva v obmejnem prostoru, kjer je veliko večjih sejmov, kot na primer v Trstu in Gorici. Sejem je specializiran za drobno gospodarstvo, ki v Sloveniji postaja eno od perspektivnejših panog nadaljnjega gospodarskega razvoja. O upravičenosti sejemske lokacije govori tudi podatek, da je sežanska občina med desetimi slovenskimi najmočnejšimi občinami na področju obrtništva in drobnega gospodarstva. Na sejm sodeluje 98 razstavljalcev iz Slovenije in italijanskega zamejstva. Predvsem so tu podjetniki in obrtniki, nekaj pa je tudi takih, ki so združeni v mešana slovensko-italijanska podjetja.

Ob sejmski je v teh dneh pomembna tudi bogata ponudba spremljevalnih prireditev. V mislih imamo predvsem dve okrogli mizi. Prva - o razvoju podjetništva v mejnih regijah - je bila včeraj popoldne, vodila pa jo je sekretarka za drobno gospodarstvo Stasa Baloh-Plahutnik. Povejmo, da je bila predvidena za slavnostno govornico ob otvoritvi, a je zaradi drugih obveznosti, ki jih je imela včeraj, otvoritev zamudila. Druga okrogla miza - o vodenju družinskega podjetja - bo potekala danes. V okviru sejma potekajo tudi razne razstave: razstava študijskih krozkov pri Ljudski univerzi v Sežani, kjer so se predstavili fotografi, sirarji in kiparji. Jutri ob 17. uri bodo predstavili sistem posredovanja ponudb in povpraševanja. Sobota je namenjena inovatorjem. Sejmske bo odprto od 10. do 20. ure, v soboto in nedeljo pa do 21. ure.

Vojko Cuder

Vladna stanovanjska komisija deluje po pravilniku

LJUBLJANA - Stanovanjska komisija vlade je 9. junija sprejela stanovanjski pravilnik, na podlagi katerega bo komisija odločala o oddajanju službenih stanovanj in dodeljevanju stanovanjskih posojil. Tako je v včerajšnjem sporočilu za javnost servis skupnih služb vlade zavnil očitke nekaterih medijev, da vladna stanovanjska komisija nima pravilnika za svoje delo. Kot so se pojasnili, vladi pravilnika se vedno niso posredovali zgolj iz tehničnih razlogov, saj je besedilo pravilnika treba se uskladiti s pristojno vladno službo za zakonodajo. V pravilniku pa je določeno, da se stanovanjska posojila dodeljujejo zgolj po kadrovskih merilih, kar je komisija tudi upoštevala pri dodelitvi posojila prislencem. Posojilni pogoji pa so glede na dobe vračanja in realne obrestne mere enaki kot pri Stanovanjskem skladu Republike Slovenije. Služba meni, da primerjava višine obrestne mere z bančnimi ustanovami ni smiselna, saj državni proračun ne deluje na profitni osnovi. (STA)

Zakaj je ministristvo zaščitilo tuje prevoznike, domače pa oskodovalo? (Foto: Z. P./FPA)

GLASBA / JUBILEJNA SEZONA SLOVENSKE FILHARMONIJE

Orkestru dajati evropsko širino

LJUBLJANA - Slovenska filharmonija bo v jubilejni sezoni 1994/95 - mineva namreč 200 let filharmonične družbe pri nas - proslavila to visoko obletnico s posebnim programom. Ze vse letosnje leto je deloma v tem znamenju, posebej pa bo v modrem abonmaju na sporedu vrsta del njihovih častnih članov (Haydn, Beethoven, Paganini, Dvorak in Brahms) - tudi tistih, ki so neposredno vezana na stike Ljubljane s temi mojstri: Beethovnova Pastoralna simfonija in Haydnova Misa in tempore belli.

V oranznem abonmaju se bo spored dopolnjeval z velikimi koncerti in pomembnimi deli našega stoletja. Posebej se bomo z izvedbo istega sporeda spomnili prvega koncerta 25. oktobra 1891 v takratni Tonhall (danasnji stavbi Slovenske filharmonije, ki je bila po požaru obnovljena): Wagner: Tannhäuser, Liszt: Klavirski koncert, Beethoven: 5. simfonija.

Umetniški vodja Slovenske filharmonije Ivo Petric poudarja, da bodo z vrsto naših odličnih in tudi priljubljenih gostov orkestru se nadalje dajali evropsko širino in primerjavo. Predvsem že-

lijo obdržati nekaj priznanih dirigentov, s katerimi so doslej uspešno sodelovali, se posebej Marka Letonjo, Milana Horvata, Jurija Simonova in Jánosa Kovácsa. V jubilejni sezoni bo orkester SF izvajal tudi tri novitete skladateljev P. Sivica, D. Skerla in N. Firsta ter deset slovenskih del, v vsakem abonmaju po pet. Poleg standardnih del, ki jih naša publika se posebej ceni, napovedujejo v novi sezoni kar nekaj zanimivih del, kot so Lutoslawskega Koncert za orkester, Nielsenov Koncert za flavto in orkester v D-duru, K 218, kantata Rahmaninova Zvonovi in prvič

v Ljubljani Barberjev Medejin ples mascevanja.

Orkester Slovenske filharmonije zadnjih dvajset let trdno in vztrajno dela, da bi se izboljšal kakovost igranja in si s tem tudi povečal število obiskovalcev koncertov. Boris Sinigoj, direktor SF, zadovoljno ocenjuje nedavni dogovor s Studentsko vlado Univerze v Ljubljani, po katerem bodo lahko študentje, ki niso iz Ljubljane, kupovali abonmaje po znatno nižji ceni (na voljo jim je kar 350 abonmajev). S tem želijo mlade vključiti v tiste dobrine, ki cloveka bogatijo in obenem svoje muziciranje promovirati po številnih slovenskih krajih. Zal pa se tako kot marsikatero javno ustanovo (dobiva sto odstotno podporo Ministrstva za kulturo) soočajo z denarnimi problemi. Planski nacrt je za sezono 1994/95 predvideval večji proračun kot doslej, vendar kulturno ministrstvo temu ni

ugodilo. Zato se dogaja, da nekateri vrhunski dirigenti in solisti filharmoničnemu orkestru niso (več) dosegljivi.

Svojo raven pa orkester kljub temu ohranja tudi s posnetki z abonmajskih koncertov in izdajami CD-jev (doslej je izšlo dvanajst plošč, šest pa naj bi jih se v jeseni). Poleg jubilejne abonmajske sezone bodo se naprej pomagali mladim solistom, pripravljali matineeje za Glasbeno mladino Slovenije, se udeleževali stalnih gostovanj v Velenju, Laskem, Celju, Sezani in Novi Gorici, ter skupaj s Cankarjevim domom pripravljali zdaj že tradicionalni prireditvi, kot sta božični in novoletni koncert.

Dva dni pred zaključkom letosnje sezone, 17. julija, bo orkester SF na Pogacarjevem trgu sodeloval pri otvoritvi Poletja v stari Ljubljani, zaključni koncert pa bo izvajal na otvoritvi festivala v Schladmingu. (T.F.)

IZ TUJIH GLEDALIŠČ

Gledališki festival Varna '94

Od leta 1993 naprej je Gledališki festival Varna del Poletnega festivala Varna, ki je potekal od 1. do 11. junija v Sofiji. Posvečen je glasbi, baletu in operi, hkrati pa je najbolj cenjen festival sodobne bolgarske drame. Na letošnjem so predstavili trinajst predstav, ki izhajajo iz dramskih predlog od Sofoklesa do Harolda Pinterja in modernih bolgarskih dramatikov, kot sta Jordan Radickov in Konstantin Iliev.

Življenje je absurdni smeh

V okviru gledališkega festivala Wachauer, ki poteka v avstrijskem mestu Krems od 17. do 26. junija, bodo predstavili poetični cirkus gledališče Cirque Invisible, glasbeno revijo Blaubarts Orchester v režiji Ulricha Wallerja, glasbeno parodijo Johanna Nepomuka Nestroya Tannhäuser, show flamenka, klovna in zonglerja Olé pod vodstvom Paula Morocca, klovnovsko zabavo Britanca Johnnija Melvilla, Der letzten Tage der Menschheit avstrijskega avtorja Karla Krausa, komedijo Anstandslos v koprodukciji s Volkstheater iz Dunaja in več kabaretov (Privat Josefa Haderja, Butterkipferl Steinböck & Rudla...) Dneve od 19. do 22. junija so posvetili spominu na H. C. Artmanna, njegovim mitom, pravljicam in kozmogonijam. Festival bo gostil tudi bolgarsko kulturno prizorišče; nadrealistično dada gledališče Sofia bo uprizorilo delo Elisaveta Bam Daniila Harsa, parodijo na leninistične ideje moci in nemoci v režiji Boika Bogdanova.

Biennale '94

Biennale '94, ki se je pod umetniškim vodstvom Manfreda Beilharza in Tankreda Dorsta začel 16. junija in bo trajal do 26. junija v Bonnu, programsko

zastopa nove evropske dramske igre gledaliških skupin iz različnih evropskih mest. Na festivalu gostujejo Gledališče Majakovski in Sola za rusko drznost iz Moskve, londonski Théâtre de Complicité/Royal National Theatre, Norrbottensteatern iz Lulee na Svedskem, Teatro o bando iz Lizbone, Théâtre d'Esch iz Luksemburga, Theater Klara iz Basla, Poljsko gledališče iz Varšave, Narodno gledališče iz Reykjavika, Sfumato iz Sofije, Kalitechnikos Organismos Fasma iz Aten, amsterdamski Toneelgroep, Slovaško narodno gledališče iz Bratislave, Laboratorio Teatro Settimo/Teatro di Dioniso iz Torina, helsinski Ylioppilasteatteri, pariški Théâtre de la Vile in La Métaphore iz Lilla, barcelonski Els Joglars, Divadlo Husa na provázku iz Brna. Na festivalu tokrat sodeluje tudi Slovensko narodno gledališče z Antigono Dusanova Jovanovica.

Vihar ali blaznost

Deset let stara mednarodna gledališka skupina Théâtre de Complicité, ki dosega velike uspehe v svetovnem merilu, ima svoje začetke v letu 1983. Takrat se je režiser, ustanovitelj in voditelj skupine Simon McBurney iz Pariza, kjer je studiral pri Jacquesu Lecoqu in delal skupaj z Jérômom Deschampsom, vrnil v London. Prva predstava se je imenovala Put It On Your Hand, sledila je A Minute Too Late, pozneje The Visit po Dürrenmattu in druge. V zadnjem času nastopajo s predstavama Street of Crocodiles (adaptacija Cimetovih prodajaln Bruna Schulza) in The 3 lives of Lucie Cabrol po Johnu Bergerju. Naslednja bo nastala na osnovi tekstov Daniila Harsa, premiero pa nacrtajuje za november 1994 v londonskem National Theatre. (S.D.)

VABILO NA RAZSTAVE

Miran Cencič: Brez naslova, 1994, mešana tehnika

Miran Cencič

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin, Tumov drevored 6. Na ogled je 13 slik, nastalih med letoma 1991 in 1994. Postavitev: avtor, dostopen je (brezplačno) tekst Klavdije Figelj. Odprto do 6. julija (ponedeljek, sredo, petek med 7.30 in 19. uro, torek in četrtek med 7.30 in 19. uro). Prost vstop. Slikar Miran Cencič je studij na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost zaključil leta 1990; zatem je vpisal slikarsko specialko pri prof. Janezu Berniku. Samostojno razstavlja od leta 1991: »Izhajam iz abstraktnega ekspresionizma. Najprej so na sliki le madeži, površine barve - razsežnosti, kakršne poznamo pri Jacksonu Pollocku. Kasneje se te kar na lepem formirajo v podobo. Gre za čarovnijo. V sliko dolbem, grebem, jo ranim. Kot v sanje, lupim jo po plasteh. Plasti, ki so že pozabljenе, pridejo spet na plan - podobno kot pri arheologiji.« (V. U.)

Vasilije Josip Jordan

Lamutov likovni salon. Kostanjevica na Krki, Oranovna 5. Na ogled je 30 slik, risb in grafik, nastalih ned letoma 1986 in 1994. Postavitev: Ida Tomse, tekst kataloga (500 tolarjev): Ida Tomse. Odprto do 15. septembra (od torka do nedelje med 9. in 18. uro). Prost vstop.

Prof. Vasilije Josip Jordan je studij na zagrebški Akademiji za likovno umetnost pri prof. Ljubu Babiču zaključil leta 1958. Samostojno razstavlja od leta 1961; predstavil se je že v vseh pomembnejših evropskih kulturnih centrih. Je dobitnik več nagrad za slikarstvo, sedaj pa deluje kot profesor na zagrebški akademiji: »Razstava predstavlja majhno retrospektivo mojih del in cikel Sestih violin. Vendar pa izvir cikla ni v glasbi - do violine sem prišel slučajno, ko sem našel ostanek, ohišje violine iz leta 1720. Zame je to pomenilo izlet v meni neznani svet.« (V. U.)

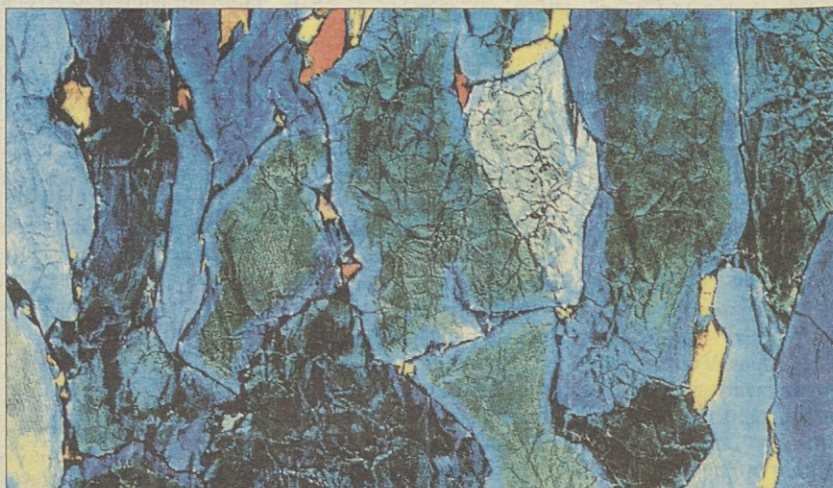
Vasilije Jordan: Violina VI (komoda), 1994, tempera

Janez Pristavec

Slike. Razstavi salon Rotovz. Maribor, Trg Borisa Kraigherja 3. Na ogled je 26 slik, nastalih v letih 1993 in 1994. Postavitev: avtor, Edita Mileta, tekst kataloga (300 tolarjev): Edita Mileta. Odprto do 9. julija (od ponedeljka do petka med 10. in 13. uro in 15. in 19. uro, sobota med 10. in 13. uro). Prost vstop.

Akademski slikar Janez Pristavec je studij na ljubljanski akademiji zaključil leta 1977. Samostojno razstavlja od 1979, za svoje delo je prejel nekaj nagrad. Kot likovni pedagog poučuje na

Srednji gradbeni soli v Mariboru: »Slika ne živi le v ateljeju, kjer nastane, temveč tudi na razstavi v galeriji - včasih zaradi poškodb vse do svojega fizičnega izničenja. Umetniki sicer živimo odmaknjeno življenje v ateljejih. Slike bi morale nastajati na happeningih, v ta proces bi morala biti vključena tudi publika. Sliko doživljamo podobno kot glasbo ali knjigo. V glasbo vstopamo neobremenjeno, lahko nas prevzame ali odbije. Tudi slika se gledalcu lahko odpre, gledalec lahko vstopi v peto dimenzijo - transcendentalne prostore - ali tudi ne.« (V. U.)

Janez Pristavec: 1809993, akril na papir

GLEDALIŠČE / SVETOVNI FESTIVAL SODOBNE DRAMATIKE DIONYSIA

Zasluženno priznanje Jančarjevi noviteti

VEROLI - Zаметki festivala Dionysia segajo v leto 1991, že naslednje leto pa so organizatorji dodali simpoziju se prikaz premikov v sodobni dramaturgiji. Naslov festivala je vsakic tudi tema predstavljenih dramskih del. Letosnjega so poimenovali Teater in integralizmi z željo, da bi z osvetlitvijo stiske posameznikov razkrili resnično sorodnost vsega človeštva: »Teater kot ogledalo, v katerem se zrcalita človek in družba, naj bi pripomogel k razumevanju med narodi in torej k miru na svetu«, je med drugim zapisano v letosnjem programu festivala, ki se je odvijal v Veroliju pri Frosinonu od 11. do 19. junija. Na festivalu so se zbrali dramatik, igralci, kritiki, režiserji in ugledni predstavniki raznih kulturnih institucij z vsega sveta.

Drago Jančar je lani sodeloval na simpoziju, letos pa je na festivalu predstavil svojo noviteto Halstat. Tematsko izhaja drama iz slovenskega prostora, saj je v njej cela vrsta namigov na slovensko stvarnost. Junaki nimajo spomina, samo nezavedno se iz njih občasno izlucsi spoznanje, ki je vezano na doživljanje iz preteklosti. Razbremenjujoči okvir predstavlja pirandelovski motiv o igralcih in avtorju. Dramatik s tem opozarja na možnost, da se prikazano ne nanasa na resnične dogodke, ali pa, da je le odraz sanj.

Gledalci kot stene rudniškega rova

Klatez Honza pride v opustošeni rudnik po navodilu dramatika, tako kot sta pred njim prišli Julia in Nela. Angaziral jih je za gledališko predstavo, v kateri bo nastopalo pet oseb. V rudniku sta že prof. Habilis in njegova asistentka Anastazija, ki vneta izkopavata kosti - ostanke

keltskih bojevnikov. Honza se je v svoji klateški eksistenci marsičesa naučil in početje v rudniku se mu zdi sumljivo. V teorijo o novem Halstatu, na kateri sloni profesorjeva avtoriteta, podvomi, čes da gre za posmrtno ostanke ljudi, ki so umrli med ali po drugi svetovni vojni. Ko profesor Honzo preigra, začne Nela spodbijati halstatsko teorijo o izkopaninah in profesorju prizna, da je Honza njen novi ljubimec. Zato ji hoče profesor, po krutem ritualu, izrezati srce. Prizorišče se nato pomakne iz rudniškega rova na klop v parku. Honza pripoveduje Juli o Nelin strasni smrti, ko se Nela pojavi. Tudi v njej živi spomin na dogajanje v rudniku, vendar Julia o tem nič ne ve. Mimo prideta se prof. Habilis in Anastazija. Klatezi se jima zdijo znani, ne vesta pa od kod.

Ob ogledu krstne predstave 15. junija v cerkvi sv. Antona v Veroliju smo imeli vtis, da je bila igra napisana za tisti prostor in da so se igralci z avtorjem domenili, kako naj bodo vloge napisane. Režiser Boris Kobal je namreč dogajanje postavil med publiko v sredino cerkvene ladje in na oder pred oltarjem, tako da so bili gledalci stene rudniškega rova, utesnjevalni element in price hkrati. Z občutkom za mero je režiser usklajeval premike igralcev, njihove gibe, barvo in jakost glasu, da je občinstvo lahko dojemalo sporočilnost Jančarjevega teksta tudi mimo simultano prebranega prevoda v italijansko, ki ga je pripravila Diomira Fabjan Bajc.

Predstava, naštudirana v dveh tednih

Prof. Filiberta Habilisa, nadutega znanstvenika, borca za človekove pravice je poosebljal Vladimir Jurc. Ohranitev pridobljene oblasti

za vsako ceno je njegova osnovna skrb in Jurčeva interpretacija je to potezo izostila, da je bila prisotna v nasilnem postopanju s podrejenimi, v premetenem prilizovanju in v spakovanju iz uzaljenosti. Profesorjeva zvesta družica Anastazija je zazivel z Majo Blagovic. Iz njene kreacije sta izhajali zavest o partnerjevi nizkotnosti in nemoč vnašanja sprememb, ki jih je Blagovicova z občutljivostjo vnašala v nelahko vlogo. Miranda Caharija je bila Julia, zenska brez spomina in prihodnosti, zaznamovana zaradi vzgoje s palico. Želja po mirnem preživetju je izhajala iz vsakega igralkega prestrašenega trzljaja, njeno resignacijo pa je označevala se velika toplota. Vloga mlade Neline je bila zaupana Lucki Počkaj. V njej sta se zrcalili nepreračunljivost in odločno prepričanje, da se z lažmi ne da živeti. Na tem je gradila prikaz veličine lepote in dobrote. Gojmir Lesnjak je bil Honza, Habilisov antagonist, enigmatičen klatez, ki marsikaj ve in razgali profesorjevo ponigličevost. Pri tem je Lesnjak prehajal od karakteristik pasjega pritepenca do o vsem že poučenega vohuna in ustvaril lik premetenega klateza, ki se z nevarnostmi spogleduje in jih obide.

Lektorsko delo je opravil J. Faganel, preden je igrala skupina odpotovala v Veroli. Vse vaje so namreč imeli v festivalskem mestu, kjer so jim organizatorji nudili vse potrebne usluge. V petnajstih dneh so nastudirali zahtevno, dve uri in pol trajajočo predstavo.

Jančarjev tekst je v postavitvi v Veroliju v polnosti zazivel in žel med izbrano publiko zasluženno priznanje.

Bogomila Kravos

Najbolje prodajane tujejezične knjige (med 25. majem in 23. junijem)

Med uvoženimi knjigami, ki jih lahko kupimo v slovenskih knjigarnah po Sloveniji in v zamejstvu, se najbolj prodajajo velike svetovne uspešnice (če omenimo le Schindlerjev seznam, Sliko Doriana Greya, Malega princa, Igra v rzi), precej zanimanja pa so kupci pokazali tudi za biografije znanih osebnosti. Problem je seveda v tem, da knjigarne dobivajo knjige v paketih in večina njih ni stalno na voljo kupcem, ampak jih lahko kupujemo le do razprodaje zaloga, nato pa zopet čakamo na nove pošiljke iz tujine. Razmere so se v zadnjih letih sicer nekoliko izboljšale, saj knjige v naših knjigarnah lahko narocimo, cakalna doba pa je, žal, večmesečna.

Knjigarna založbe Obzorja, Gosposka 24, Maribor

1. Toni Morrison: Jazz, Picador, 1992
2. Bob Geldof, Biography, Longman, 1993
3. Charlie Chaplin, Biography, Longman, 1993
4. Creative Makrame Project, Dover Publication, 1992
5. Oscar Wilde: The Picture of Dorian Grey, Oxford University press, 1981

Knjigarna Karantarija, Stari trg 21, Ljubljana

1. Postmoderna ili borba za buducnost, A. Cesarec, 1993
2. Ihab Hassan: Komadanje Orfeja, Globus, 1993
3. Bahtin i drugi, Naklada MD, 1992
4. Bernard Cazes: Povjest buducnosti, A. Cesarec, 1992
5. Johan Huizinga: Jesen srednjeg vjeka, Naprijed, 1991

Dom knjige, Pristaniska 5, Koper

1. Gerry Condon: Proved Innocent, Penguin, 1993
2. Michel Tournier: Vendredi, o il limbo del Pacifico, Einaudi, 1993
3. Guido Miglia: Istria, una Quercia, Istria, 1994
4. Toni Morrison: Jazz, Picador, 1993
5. Ian McEwan: Fra Le Lenzola, Einaudi, 1982

Knjigarna Mladinske knjige, Nazorjeva 1, Ljubljana

1. J. D. Salinger: The Catcher in the Rye, Penguin, 1993
2. Albert Camus: L'étranger, Gallimard, 1993
3. Antoine de Saint - Exupery: Le Petit Prince, Gallimard, 1994
4. Let's Go; The Budget Guide to Germany and Switzerland, Macmillan, 1994
5. Webster's Encyclopedie; Unabridged Dictionary of the English Language, Gramercy Books, 1989

Knjigarna Drava, Paulitschgasse 5-7, Celovec

1. Ferruccio Fökel: Erzählung vom Jahr 5744, Alekto Verlag, 1993
2. Mary Higgins Clark: Das Fremde Gesicht, Heyne Verlag, 1994
3. Annette Kast -Riedinger: Adieu, Ich rette meine Haut, Heyne Verlag, 1994
4. Thomas Keneally: Schindlers Liste, C. Bertelsmann Verlag, 1994
5. Christian Noble: Mama Tina Niemandskind, Heyne Verlag, 1994

(V. S.)

Igor Karlovšek: Rodoljub

Roman, mehka vezava, 20 x 13 x 1,8 cm, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1994, 1.890 tolarjev.

Končno! Z Rodoljubom (gre za prepesnitev imena ameriške protiraketne rakete Patriot) tudi na Slovenskem dobivamo pravi pravcati vohunsko - kriminalni roman, zavrski izdelek, kakršnega smo dolgo čakali. Pripoved o Tonetu in Esteri, uvozu raketnega sistema brez parlamentarne in javne odobritve, šefu policije Rožicu, ministrih slovenske vlade, starih kosov in udbovcih je tako napeta, da je treba Rodoljuba prebrati na dušek. Avtor z »razprseno« pripovedjo in večim premikanjem pripovedne perspektive gradi suspenz po »receptu« najboljših tujih zavrskih avtorjev, zato nas vsakokrat preseneti, da se ugrabitev zgodi na primer na Sloveniki in umor v temni ljubljanski ulici. Prvenec Igorja Karlovška je tako tudi na »občem« prostoru slovenske literature kvaliteten dokaz, da je »hitre« zvrste moč pisati in to nadvse uspešno.

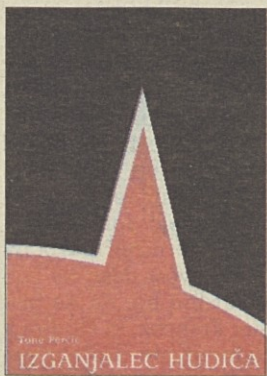
(T. V.)

Tone Percič:
Izganjalec hudiča
Roman, mehka vezava, 20 x 13 x 2 cm, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1994, 3.360 tolarjev.

Sodec po navdušeni spremni besedi Marka Crnkovića na zavihku romana Toneta Perciča je pred nami zahtevno romaneskno besedilo, ki v prvoosebni pripovedi obdeluje lep (in zanimiv) kos evropske zgodovine 20. stoletja, ko so se masonstvo, velike ideologije in ljudje zapletli v zapleten vrtnec zgodb in dogodkov. Po karkovskem začetku, ko se junak nenadoma znajde v skupini zasledovalcev ubeznika, nas roman popelje v vrsto evropskih mest, fiktivne osebnosti se menjujejo z realnimi in Tone Percič vesče plete empirično resničnost (referenčna literatura je za roman naravnost spostljiva) z ustvarjalno domisljijo v navidez kaotično celoto.

»Navsezadnje je prav vseeno, če je laž edina zanesljiva resnica tega sveta. Saj so tudi to konec koncev samo besede, in nič več!« zaključuje avtor svoje obsirno besedilo.

(T. V.)

Ueda Akinari: Pripovedi ob deževnem mesecu

Zgodbe, prevod in spremna beseda Maja Milcinski, trda vezava z zaščitnim ovitkom, 19 x 12 x 1,6 cm, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1994, 1.680 tolarjev.

Japonski avtor iz druge polovice 18. stoletja Ueda Akinari je svojo pesniško kariero opustil po velikem uspehu devetih zgodb »monogatari«, ki so pripovedovale o starih casih in povezavi japonske kulture s kitajsko (versko in zgodovinsko) tradicijo, saj je avtor v večini zgodb stare kitajske motive presegal skozi japonsko kulturo in zgodovino. Po mnenju prevajalke so Pripovedi ob deževnem mesecu eno tistih besedil, ki nam »približujejo Japonsko in pomagajo razreševati zmotne predstave o neki 'orientalni' kulturi in filozofiji, ki da nam je tako tuja, da moremo brez nje se naprej, kot doslej, samozadovoljno živeti...« Temeljni značilnosti Akinarijevih zgodb sta fantastičnost in grozljivost, značilni za deževno obdobje, ko se junj prevesi v julij in ob cakanju na sončne dni nastajajo zanimive povesti.

(T. V.)

Sodobna špansko-ameriška poezija
Zbornik, izbral, uredil in spremna besedila napisal Ciril Bergles, trda vezava z zaščitnim ovitkom, 19 x 16 x 3, 7 cm, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1994, 4.788 tolarjev.

Zbornik španskoameriške poezije, v katerem se lahko seznanimo z vsemi pomembnimi avtorji tega stoletja, ki ustvarjajo v španskem jeziku, pišejo pa v Latinski Ameriki, je več kot dobrodošla novost Cankarjeve založbe. Polemike, kakaj naslov španskoameriška, namesto južnoameriška poezija, so uredniki zavrnili z odgovorom, da v Južni Ameriki nastaja tudi poezija v portugalscini in drugih jezikih, ki pa ni vključena. Večina piscev, ki ustvarja v Južni Ameriki, je mnenja, da je poezija tod ena sama, kot je pač en sam kulturni prostor in ena sama tradicija. Poezija je dokaj eksotična, obarvana s socialno noto in ljudsko mitologijo, ki se dandanes živi med potomci španskih emigrantov. Zbornik prinaša tudi bogato spremno besedo, ki bralca pouči o Latinski Ameriki in njeni kulturi.

(V. S.)

Petra Svolsjak: Soška fronta

Monografija, mehka vezava, 23 x 13 x 0,6 cm, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1994, 2.730 tolarjev.

-Dolina Soče, se dandanes kar nekoliko odmaknjen od drugih slovenskih pokrajin, je bila med leti 1914 in 1918 eno najbolj krvavih bojišč I. svetovne vojne. Zgodovinsko - geografski prikaz časa Petre Svolsjak nam ob vrsti fotografij prikazuje kraje, ki jih je opisoval že Ernest Hemingway in kjer sta se lomili vojaški moči Italije in Avstro-Ogrske. Tako je takoj po začetku vojne, 3. avgusta 1914, Italija najprej razglasila nevtralnost, konec maja naslednjega leta pa se je pridružila antanti in odprla se je jugozahodna fronta, ki je segala od prelaza Stelvio do Jadranskega morja. Ob Kobariškem muzeju z monografijo Soška fronta dobivamo tudi »prenosni« pomnik časa izpred tricetrt stoletja, dvanajst sosisih bitk (ki so terjale nad milijon žlivenj) in hkrati spremljevalca za potepe po znamenitostih soške doline.

(T. V.)

PARTNERSTVO ZA MIR

Rusi so zadovoljni

Tesnejše vezi zagotavlja neformalni del sporazuma

BRUSELJ - V sredo je ruski zunanji minister Kozirjev na sedežu Nata podpisal okvirni sporazum o pristopu k Partnerstvu za mir. Moskva je pred podpisom dolgo oklevala in nenehno iskala razloge, zaradi katerih je bila lahko nezadovoljna - skratka, pripravljeni okvirni sporazum nikakor ni bil narejen »po ruski meri«.

Po že kar preveč očitnem ruskem namigovanju je bil Nato končno le primoran uvideti, »v katerem grmu tiči zajec«, zato je Rusom ponudil več kot drugim podpisnicam sporazuma o pristopu k Natovem načrtu, ki zagotavlja različne oblike vojskega in političnega sodelovanja, ne pa tudi stalnega članstva v Severnoatlantski zvezi. Prav to pa je bila največja želja večine podpisnic - vsaj tistih, ki po Natovih zemljevidih se vedno sodijo v vzhodno Evropo.

Tudi Moskva je zelega postati polnopravna članica zveze, toda politični mlini meljejo počasi, predvsem pa se vrtijo v smeri največjih političnih koristi, zaviti v domnevna načela različnih mednarodnih skupnosti in organizacij. Ker pa je Natu

ustrezalo, da k njegovemu načrtu pristopi tudi nekdanja sovražnica iz obdobja hladne vojne, je sporazum za Ruse nekoliko prikrojil. Sam sporazum Rusom sicer ne prinaša nobenega posebnega privilegija, saj je skoraj enak kot dokumenti, ki so jih podpisale druge države. Razlika je »le« v spremljajočem (menda neformalnem) dokumentu, s katerim Nato Rusiji zagotavlja, da bo upošteval njene predloge pri reševanju različnih mednarodnih vprašanj. Kremelj je sicer zahteval tudi pravico do glasovanja, vendar mu je Nato ni hotel dati.

S podpisom sporazuma sta Zahod in Rusija uradno končala razprtije, povezane z različnimi pogledi na reševanje spornih mednarodnih vprašanj. Tako sta se se nekaj ur pred slovesnostjo ob ruskem pristopu k Partnerstvu za mir sestala ameriški državni sekretar Warren Christopher in ruski zunanji minister Andrej Kozirjev ter se pogovorila o aktualnih mednarodnih problemih, med drugim seveda o zaostritvi odnosov s Severno Korejo in nadaljevanju bosanske tragedije.

Nicholas Doughty,
Reuter

NOVICE

Predsednik Kolumbije in mamila

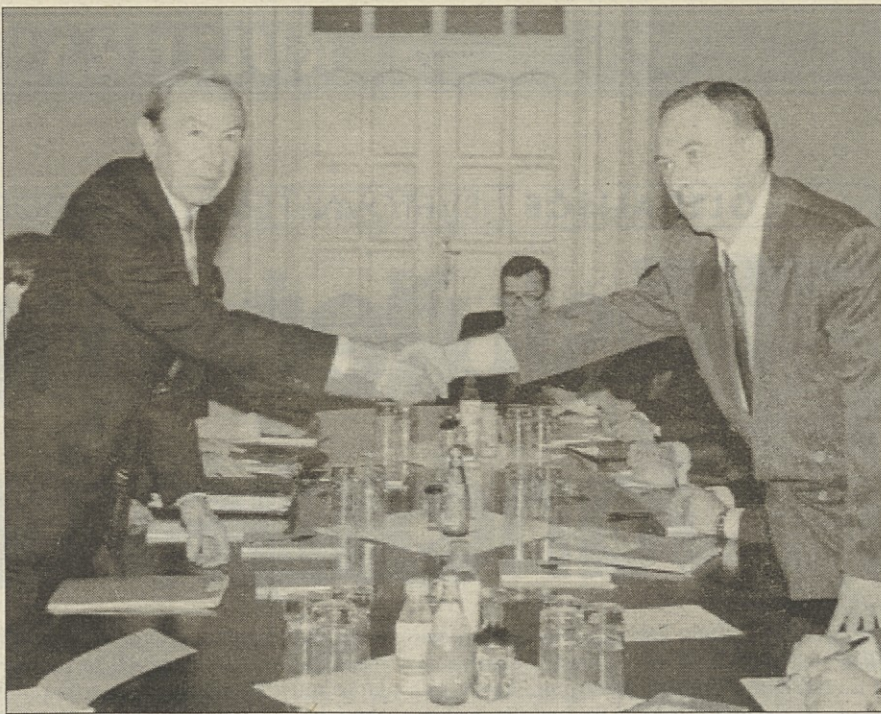
BOGOTA - Novoizvoljeni kolumbijski predsednik Ernesto Samper je včeraj zanikal namigovanja, da je med volilno kampanjo prejemal denar od kartela Kali, ene najvplivnejših in najmočnejših organizacij na jugozahodu države, ki se ukvarja s pridelavo in razpečevanjem mamil. Kolumbijska lokalna televizijska postaja Noticiero de la Siete je namreč objavila vest, da so številne lokalne medijske hiše prejele avdiokaseto, na kateri so posneti telefonski pogovori med sefom Sampersovega volilnega tabora in voditeljema kartela, bratoma Orejuela. Samper je državnemu tožilcu že predlagal ustanovitev posebne preiskovalne komisije, ki bo raziskala primer, in ga povabil, naj pregleda njegove finančne knjige. (Reuter)

Mirovni pogovori o Gvatemali

OSLO - Norvežan Petter Skauen, posrednik Združenih narodov na pogajanjih med gvatemalsko vlado in uporniki, ki že od 13. junija potekajo v Oslu, je včeraj izjavil, da sta sprti strani dosegli napredek, vendar je končni sporazum o koncu 33-letnega spora še zelo daleč. Trenutno se uporniki in predstavniki vlade pogajajo o sestavi posebne komisije, ki bo raziskala kršenje človekovih pravic med državljansko vojno, v kateri je bilo ubitih več kot sto tisoč ljudi. V petek sta obe strani podpisali okvirni sporazum o vračanju beguncev in razseljenih oseb na njihove domove. (Reuter)

Napad na turiste v Turčiji

ANKARA - Dva državljana Velike Britanije, stirje nemški turisti in stirje Turki so bili v torek lažje ranjeni, ko sta v neki čajnici v turskem letoviskem mestu Fethiye eksplodirali dve podtaknjeni bombi. Odgovornosti za napad se ni prevzela nobena teroristična organizacija, oblasti pa so prepirane, da so atentat izvedli uporniki Kurdi. Kurdska delavska stanka je namreč zagrozila, da bo v boju za neodvisnost uporabila vsa sredstva, tudi napad na turistični turizem. V zadnjih nekaj mesecih je bilo v turističnih naseljih na jugovzhodu Turčije podtaknjenih že več kot deset bomb. (Reuter)

Ameriški in ruski zunanji minister sta se dogovorila (Telefoto: AP)

Srečanje predstavnikov obeh Korej že prihodnji teden

SEUL - Severna Koreja je privolila v predlog južne sosesde, da naj bi se predstavniki obeh držav prihodnji teden sestali in se dogovorili o podrobnostih prvega srečanja na vrhu v zgodovini razdeljenega Korejskega polotoka. Severnokorejski premier Kang Song San je svojemu južnokorejskemu kolegu poslal sporočilo, v katerem je zagotovil, da njegova vlada sprejema ponudbo, po kateri naj bi se diplomati sesli 28. junija v obmejni vasi Panmunjom ter »pripravili teren« za srečanje obeh predsednikov, Kim Il Sunga in Kim Jong Sama.

Predstavniki vlade v Seulu so odgovor Pjongjanga označili kot »ugodno znamenje«, čeprav so priznali, da izkušnje

kažejo, da severu ne gre prehitro zaupati. Zaenkrat pač se ni mogoče izključiti možnosti, da si skuša Pjongjang le pridobiti nekaj časa in prepricati Varnostni svet, naj ne uvede ukrepov. Washington je že sporočil, da se je pripravljen odpovedati ukrepom, če Pjongjang dokaže, da res namerava zamrzniti svoj jedrski program. V nasprotnem primeru bodo ZDA z zavezniki in drugimi članicami VS OZN nadaljevale pripravo resolucije o ukrepih.

Po besedah neimenovanega predstavnika ameriske diplomacije naj bi zunanja ministra Warren Christopher in Andrej Kozirjev v Bruslju zgladila nesoglasja o načrtovanih ukrepih, do katerih je bila Rusija doslej močno zadržana. (Reuter)

Ruandski uporniki zavračajo francosko posredovanje

KIGALI - Predstavniki mirovne misije OZN v Ruandi (Unamir) je sporočil, da bodo iz nemirne države umaknili 42 francosko govorečih afriških modrih celad, saj naj bi ti vojaki »ne bili dobrodošli na ozemlju, ki je pod nadzorom upornikov«. Ta poteza nedvomno odraža narasčajoco skrb, da utegne načrtovano vojsko posredovanje enot pod francoskim vodstvom ogroziti malostevilne pripadnike mirovnih sil, ki se že nahajajo v Ruandi.

Omenjenih 42 vojakov OZN namreč prihaja iz Konga, Senegala in Toga, držav, ki so obljubile diplomatsko in vojsko podporo načrtu, ki ga je predlagal Pariz.

Ruandski uporniki so tuje posredovanje označili za zaroto, s katero hočejo neokolonialisti prepričati njihovo zmago nad vladnimi silami in zagrozili, da bodo potrditev francoske resolucije v VS sprejeli kot

vojno napoved. Resolucija predvideva prihod dva tisoč vojakov iz francoskega oporišča v Centralnoafriški republiki. Ti naj bi zascitili ruandske civiliste. Podporo resoluciji je že napovedal britanski zunanji ministere Hurd, senegalski predsednik Abdu Diuf pa je ponudil pomoč v vojaški sili.

Medtem je Ruanda doživljala enega najhujših dni, odkar je aprila izbruhnila vojna. Vladne in uporniške enote so se silovito spopadale v središču Kigalija. Opazovalci ugotavljajo, da skuša RPF pred mednarodnim posredovanjem na bojišču cim več iztržiti, kljub ofenzivni strategiji pa uporniki menda niso premaknili frontne crte. Unamir je obnovil oskrbovalne poote v Kigali, ki so jih odpovedali pred dvema tednoma, potem ko so vladne enote med streljanjem le za las zgrešile kanadsko letalo. (Reuter)

PRED VRHUNSKIM SREČANJEM EVROPSKE UNIJE NA KRFU

Zahodna Evropa bo v boju proti brezposelnosti omejila pretok delovne sile

Evropa, ki se hrani z velikimi idejami, je nedavno ugotovila, da poleg idealizma potrebuje tudi konkretno hrano. Če ne ona, pa zagotovo njeni državljani. Narasčajoca brezposelnost, ki je dvanajsterica ne zna brzdati niti v svojih zaenkrat se državnih mejah, kaj sele da bi našla globalno rešitev, je pravosodne in notranje ministre prisilila, da so se odločili za radikalnejšo strategijo. Odslej namreč ne bo več dovolj, da si državljani Evrope, za delovno mesto bo več kot dobrodošlo tudi državljanstvo v državi, kjer je delovno mesto razpisano.

Clanice Evropske unije bodo odslej imele enotna merila za izdajo dovoljenj za delo tujim državljanom. Začasna dovoljenja za bivanje in zaposlitev lahko »pridejo v postev le kot izrecna izjema«, so odločili ministri. Dvanajsterico so politični, gospodarski in socialni vzroki prisilili, da omeji »možnost legalnega priseljevanja«.

Odlocitev dveh ducatov evropskih ministrov formalnopravno ni obvezujoča; dvanajsterico obvezuje le politično, da do začetka leta 1996 svoje predpise uskladi s splošnimi zakoni Evropske unije. Posamezne evropske vlade torej ne bodo nemudoma poo-

strile svojih predpisov, zagotovo pa jih ne bodo omilile.

Ko se bo za neko delovno mesto potegovalo preveč kandidatov, bodo imeli v Nemčiji prednost Nemci, v Franciji Francozi, v Spaniji Spanci... Tak ukrep bodo seveda najmočnejše občutile revnejše države Evropske unije. Portugalke, ki si v Franciji služijo denar s čiščenjem in pospravljanjem, bodo imele odslej več težav pri iskanju redne zaposlitve. Prednost bodo imele domačinke - ne glede na priporočila in kakovost dela. Se bolj absurdno bo, da na primer Francoz, ki študira v Nemčiji, po diplomi pa ne bo mogel dobiti slu-

zbe. Ne zato, ker ne bi bil dober, ne, le nemsko državljanstvo mu manjka.

Se huje bo delavcem, ki ne prihajajo iz držav Evropske unije. Ti se lahko praktično obrišejo pod nosom, saj bodo delovno mesto dobili le, če med kandidati ne bo nobenega z ustreznim po-tnim listom.

Odlocitev notranjih in pravosodnih ministrov Evropske unije je njene državljane doletela le dober teden po volitvah v Evropski parlament. Politiki so nenehno ponavljali, da je Evropa ena in edina, to pa naj bi dokazovala tudi pomembna novost: prvič v zgodovini so Evropejci lahko volili zunaj meja svoje matične države. V Franciji so se volilne komisije zadovoljile že z računom za elektriko in volilni upravičenec, sicer državljan katere druge države dvanajsterice, je imel pravico, da v strasbourgski parlament izvoli francoske kandidate.

Ana Kovac

BOJ ZA OBMOČJA VPLIVA

Zahodne velesile niso pozabile črne celine

NAIROBI - Francoska vlada kljub zagotovitom, da gre pri načrtovanem vojskem posredovanju v Ruandi le za reševanje človeških življenj, ni razblinila vseh dvomov o svojih motivih. Načrt ni naletel na pretirano navdušenje niti pri ZN niti pri evropskih zaveznikih. »Če ima Francija res le človekoljubne namene, bi morala ukrepati že veliko prej,« meni Richard Dowdon, poznavalec afriške problematike pri britanskem downiku Independent.

Številni poznavalci sumijo, da si želi Francija predvsem zagotoviti večji vpliv na tem območju. Ruanda je frankofonska dežela in Francija je dolga leta podpirala njen režim. Voditelji upornikov Domoljubne fronte pa so anglesko govoreci, saj so odrasli v Ruandi, nekdanji britanski koloniji. Slišati je, da se v ozadju ruandske vojne skriva staro rivalstvo med frankofonstvom in anglofonstvom v Afriki. Kot primer za to posplošitev navajajo dejstvo, da profrancoskim vladnim četam pomagajo vojaki frankofonskega Zaira, uporniki Domoljubne fronte pa pomoč dobivajo iz anglesko govoreče Ugande. Francozi so se pri svojem posredovanju v Ruandi oprli na zairsko dobrohotnost. Dolgoletni vladar Zaira Mobutu Sese Seko, ki je zaradi svojega gospodarskega neuspeha po vsem svetu na slabem glasu, zdaj upa, da si bo s pomočjo francoske operacije povrnil mednarodni ugled.

V preteklem stoletju so se kolonialistične sile še vojskovale za območja vpliva v Afriki, v času vzhodno-zahodnega konflikta pa so bili - na primer v Angoli ali Mozambiku - Afričani tisti, ki so kot »predstavniki« enega ali drugega bloka posegli po orožju. V preteklih letih naj bi velesile izgubile zanimanje za celino, ki so jo pretresale dolgotrajne krize in lakota, vendar to ne drži popolnoma. Ko se je anglesko govoreča Nigerija nedavno sprla s (pretirano frankofonskim) Kamerunom zaradi polotoka Bakasi, bogatega z nafto, je Francija demonstrativno poslala svoje vojaške na mejo, da bi Nigerijce odvrmili od napada na zavezničke. Pariz je sumnicavo opazoval, kako so Združene države pod predsedstvom Georgea Busha marljivo sirile svojo dejavnost v države, kot so Togo, Burkina Faso, Kamerun ali Slonokoščena obala, ki so veljale za »dedne kmetije« Francije. Poznavalci se govorijo o mali vojni med Parizom in Washingtonom. Francija je edina država, ki si razmerno odkrito prizadeva za ohranitev svojih območij vpliva. Druga nekdanja kolonialna velesila Velika Britanija ima v Afriki zdaj manj vpliva. London sicer vojsko ne posreduje, vendar kljub temu brani svoje interese - to pa počne bolj prikrito kot Francozi. Pred volitvami v Keniji je na primer britansko zunanje ministrstvo objavilo poročilo, ki potrjuje, da bo kenijski predsednik Daniel Arap Moi dobro služil britanskim interesom. Območja vpliva v Afriki se danes podrejajo nepisanemu vrhovnemu zakonu: konflikti lahko tam le tlijo in se ne smejo razplamteti v velike spore med zahodnimi silami. Veleposlaniki velesil v Afriki morajo ohraniti svojo zadržanost.

Ko gre zares, se zahodne velesile postavijo v enotno fronto. Na primer v Togu: ko so na začetku demokratičnih reform izbruhnili nemiri, se je Francija postavila v bran diktatorja Gnassinga Eyadema, Nemci pa naj bi podpirali opozicijo. Rezultat: Pariz in Bonn sta sprožila skupno pobudo za posredovanje v sporu med sovražnima taboroma. »Togo ima gospodarsko moč manjše evropske države. Zato Nemčija in Francija nista tvegali svojega prijateljstva,« je nekoč dejal neki diplomat v Lomi.

Hubert Kahl / dpa

Milijarde za zaprtje Černobila

PARIZ - Voditelji Evropske unije bodo na Krfu zahtevali zaprtje ukrajinske jedrske elektrarne v Černobilu, ki osem let po največji jedrski nesreči v zgodovini še vedno predstavlja grožnjo. Dvanajsterica je pripravljena pri tem Kijevu tudi finančno pomagati.

Francoski minister za evropske zadeve Alain Lammasoure, ki se je vrnil z obiska v Ukrajini, je izrazil prepričanje, »da je povsem običajno, da EU pri tem odigra vodilno vlogo«, vendar po njegovem »ni nujno, da bi morala edina seči v denarnico«. Operacija zapiranja černobilske jedrske elektrarne bo po mnenju izvedencev stala med eno in dvema milijardama dolarjev. ZDA, Japonsko in Kanado bodo zato zaprosili za dodaten denar, prav tako pa tudi Svetovno banko ter Evropsko banko za obnovo in razvoj (EBRD). Da zaradi tega Ukrajina ne bi bila ob tretjino električne energije, ki ji jo zagotavlja Černobil, in da se ne bi bila prisiljena zateči k povečevanju dobav ruske nafte in plina, EU proučuje tudi možnost zagotavljanja pomoči pri dokončevanju del na treh drugih ukrajinskih jedrskih centralah, ki so sodobnejše.

Dvanajsterica namerava zato okrepiti svoj pritisk na Kijev, da bi sprejel dodatne ukrepe pri varčevanju z energijo in uveljavljanju zakonodaje o jedrski varnosti, zagotovil pa naj bi tudi svoj podpis dunajske konvencije o odgovornosti jedrskih programov za civilno prebivalstvo, brez katere nobena zahodna država ne bo hotela sodelovati pri gradnji jedrskih elektrarn.

Francoski predsednik François Mitterrand in nemški kancler Helmut Kohl sta pred kratkim svoje kolege v dvanajsterici v skupnem pismu opozorila na varnostni problem, ki ga za vso celino predstavlja propadanje Černobila. Belgija pa se je pred kratkim zavzela za gradnjo in razvoj termoelektrarn, saj ima Ukrajina velike zaloge premoga.

Christophe de Roquefeuil / AFP

BIH / SPOPADI IN DIPLOMACIJA

Tudi Rusija proti embargu?

Christopher in Kozirev trdita, da sta dosegla soglasje

SARAJEVO - Ruski zunanji minister Andrej Kozirjev je po sestanku z ameriskim kolegom Christopherjem novinarjem dejal, da bi Moskva utegnila podpreti odpravo embarga na prodajo orožja bosanskim Muslimanom, če bo srbska stran se naprej zavračala mirovni nacrt, ki ga diplomati tako imenovane kontaktne skupine za BiH (v njej so predstavniki Združenih narodov, Združenih držav Amerike, Evropske unije in Rusije) pravkar končujejo.

Skupina naj bi se še enkrat sestala prihodnji teden, ko naj bi sprtim bosanskim stranem ponudila »korenček ali palico«, kot se je izrazil ruski diplomat. Če bodo mednarodni predlogi dobro sprejeti, bodo za dokončno potrditev nacrta sklicali sestanek zunanjih ministrov.

Trditev, da sta Amerika in Rusija že blizu sporazumu o delitvi BiH, je potrdil tudi ameriški državni sekretar Warren Christopher.

Ce bodo Srbi nasprotovali predlogu delitve BiH, ki ga pripravlja mednarodna skupnost, Mu-

slimani pa ga bodo sprejeli, se bodo pritiski za odpravo embarga na prodajo orožja Muslimanom zelo povečali, je menil britanski zunanji minister Douglas Hurd. Države, kot Velika Britanija in Francija, ki imata trenutno v BiH največ vojakov med modrimi celadami, pa bi najbrž zahtevale popoln umik svojih enot.

Kljub optimističnim napovedim iz pogajalskih dvoran s terena prihajajo poročila o vse hujskih spopadih predvsem v osrednji Bosni. V okolici planine Ozren Srbi, obkoljeni s treh strani, napovedujejo protiofenzivo, če bosanska vojska ne bo prenehala napadati, v Bihacu pa Abdičevi somisljeniki kljub podpori krajskih Srbov očitno zgubljajo bitko z vojniki bosanskega petega korpusa. Predstavniki Unproforja poročajo o skorajšnjem padcu Pecigrada in Pivke, le Bihac je še v Abdičevih rokah, saj ga z vseh strani obdajajo srbske enote. Abdičevi mozejo upajo, da jih bodo ti scitili pred napadi bosanske vojske.

(Reuter, AFP)

Tramvaj v Sarajevu (Telefoto: AP)

Tudman je ožigosal fašizem in istrski regionalizem

ZAGREB - Hrvaska je v sredo proslavila dan protifasističnega boja. Osrednja slovesnost je potekala v Pazinu v Istri, kjer je spregovoril tudi Franjo Tudman. Povedal je, da Hrvaska s tem praznovanjem »dokazuje, da je nastala na temeljih boja proti fašizmu«. V več kot uro dolgem govoru je predsednik republike poudaril pomen osrednjega boja na Hrvaškem in njegovi vlogi pri gradnji hrvaške države.

Državni vrh je za včerajšnjo proslavo izbral Istro zato, ker se je ta pokrajina prav med uporom proti fašistom pridružila Hrvaški.

Po Tudmanovih besedah je lahko Istra takrat in danes uresnicila svoje interese »le kot sestavni del hrvaške države«. Istrsko zgodovino je predsednik prikazal kot nenehno težnjo italijanskih iredentistov, odločenih, da polotok skupaj z Reko priključijo Italiji.

Povlekel je tudi vzporednico z današnjim političnim trenutkom in zatrdil, da nekateri skušajo regionalne posebnosti izkoristiti za istrsko odtujevanje od matične Hrvaške. Te besede so se najverjetneje nanašale na program Istrskega demokratičnega zbora, ki mu je na zadnjih volitvah naklonilo podporo

več kot 70 odstotkov prebivalcev Istre.

Tudman je v Pazinu dejal, da je takšno regionalistično razpoloženje v prid velikosrbskemu nacionalizmu in italijanskemu iredentizmu. Kljub temu bo Zagreb se naprej gojil dobre odnose z Rimom kot prestolnico demokratske države.

Predsednikov obisk so izkoristili nekdanji istrski borci, ki so zahtevali pravice, brez katerih so ostali po spremembi družbene ureditve. Udeleženci narodnoosvobodilne vojne trdijo, da so se borili za Hrvaško, prav tako kot vojniki med zadnjo, »domovinsko« vojno, vendar marsikdo od njih danes nima niti pokojnine. Tudman je obljubil, da bo zanje poskrbljeno.

Zaradi državnega praznika so bila v sredo zaprta tudi vrata hrvaškega sabora, kamor se je v terek zvečer vrnil del parlamentarne opozicije, natančneje predstavniki srbske manjšine in Hrvatske stranke prava. V polni zasedbi pa se sabor očitno še ne bo sestal. Kot najnovejši opozicijski adut mediji navajajo dejstvo, da je za ratifikacijo washingtonskega sporazuma o konfederaciji z BiH potrebna dv tretjinska parlamentarna večina.

Darko Pavčić

Slovenci so krivi, da je ZRJ brez denarja

BEOGRAD - Guverner Narodne banke Jugoslavije, »čudodelni« Dragan Avramović, je pred časom napovedal izdajo novih bankovcev najnovejšega jugodinarja. Denar naj bi ustrezal najstrožjim svetovnim standardom in tudi ponarediti naj bi ga bilo nemogoče. Bankovci pa se do danes še niso pojavili v obtoku, za kar so, kot piše beograjski tednik Telegraf, krivi njihove drug

kot Slovenci. Kakovosten papir za izdelavo denarja so namreč naročili (in tudi plačali) v Sloveniji. Ko je naročeno blago prispelo na jugoslovansko mejo, pa so ugotovili, da papir sploh ni primeren za tiskanje bankovcev. Menda se se ne ve, je zapisal Telegraf, ali so posiljko vrnili Slovencem in naročili potrebni material pri kakšni zanesljivejši tuji tovarni. (STA)

O čem pišejo drugje po svetu

O EU in brezposelnosti

»Odlocitev notranjega in pravosodnega ministra Evropske unije, da brezposelnim tujcem iz držav nečlanic Unije prepove vstop v Unijo, ni v skladu z evropsko ustavo. Zato si zasluži podrobno obravnavo. (...) Ta odlocitev zaznamuje enega najbolj crnih dni za Evropo, ki si prizadeva postati nenacionalna zveza. (...) Sprijazniti se je treba: ljudem, ki iscejo delo, so pred nosom zaprli vrata, ceprav se na pot ne podajajo zaradi užitka. Raziskave so pokazale, da so to mladi in visoko izobrazeni ljudje, ki so za golo prezivetje pripravljeni prevzeti breme kulturne in religiozne nestrpnosti.« (Il Messaggero, Rim)

O atentatu v Iranu

»V ponedeljek so poskusali perversnezi že cetrtic v tem letu z atentatom na vernike ustvarjati politiko. (...) Incident v grobnici imama Alija Reze v Masadu je bil naperjen proti tradicionalnemu in institucionalnemu šiitskemu verskemu prepričanju, ne proti političnemu aparatu islamske republike Iran. Teolosko je atentat izraz nespoštovanja boga in zaničevanja pre-rokove družine.« (Neue Züricher Zeitung, Zürich)

O odnosih med Rusijo in EU

»Ruski predsednik Boris Jelcin bo na Krfu s predstavniki Evropske unije podpisal sporazuma o sodelovanju. Odnosi s to zahodnoevropsko organizacijo so bili v zadnjih nekaj letih nezadovoljivi, vendar se je na koncu vse dobro končalo - odlocitev je ugodna za obe strani. Rusija bo odslej Evropi blizja na vojaško-političnem (podpis Natovega nacrta Partnerstvo za mir) in gospodarskem področju. Ceprav je treba narediti še veliko, to pomeni, da je ruska zunanja politika (katere glavni cilj je sodelovanje) nespremenjena.« (Nesavisimaja Gaset, Moskva)

O Ruandi

»Francozi, ki so po koncu kolonializma še vedno povezani s Crno celino, ne bodo več prenasali genocida: medtem ko Varnostni svet Združenih narodov in Zahodnoevropska unija se razpravljata o morebitnem posredovanju v Ruandi, mislija, ki naj bi resila številna življenja, že poteka; francoski vojniki bi lahko vkorakali v Ruando in vzpostavili red. Kaj čaka mednarodno posredovanje v Ruandi, pa lahko razberemo iz skandiranja na stotine uporniških Tutsijev: 'Pojedli jih bomo, obglavili jih bomo.' Glede na razmere v Ruandi in na način, kako se mednarodna skupnost pripravlja na posredovanje, lahko pričakujemo polom 'a la Somalija'.« (Die Presse, Dunaj)

»Tezko verjamemo, da bodo francoski vojniki v Ruandi scitili civiliste in da jim pri tem ne bo treba poseci v spor. Če hočejo Francozi iz koncentracijskih taborisc resiti civiliste, se bodo morali najprej spopasti s podivjano policijo, ki naj bi ustavila napredovanje upornikov... Pametneje bi bilo, da bi Francija podprla obstoječi nacrt Združenih narodov, ne pa da je sprožila lastno pobudo. Pariz bi lahko tudi z uckinkovitimi diplomatskimi sredstvi vplival na svoje nekdanje varovance v ruandski vladi.« (Financial Times, London)

MADŽARSKA / POLITIČNI PROCESI

Od skrajne desnice je ostal le mit

Na volitvah so dobili zanemarljivo število glasov - Volili so jih predvsem bogataši, ne pa tudi delavci in kmetje

BUDIMPESTA - Bojazni, da bi se madžarska skrajna desnica utegnila uveljaviti kot politična sila, so se razblinile na volitvah prejšnji mesec, kjer so skrajni nacionalisti dobili zelo majhno podporo. Najbolj znana med temi strankami, Madžarska stranka pravice in življenja (MIEP), ki jo vodi dramatik Istvan Csurka, je na parlamentarnih volitvah dobila le 1,59 odstotka glasov, veliko manj kot pet odstotkov, kolikor potrebujejo za vstop v parlament.

Se slabše so se odrezale manjše stranke, saj so imele nekatere od njih težave celo pri zbiranju zahtevanih 750 podpisov, da bi se lahko volitev udeležile s svojimi kandidatom. Volitve so znova spravile na površje nekdanje komunistične reformatorje in prenovljeno Madžarsko socialistično stranko. »Mit o močni desnici je bil izmiseltina, ki so jo volitve razkrinkale brez milosti,« je izjavil politolog Laszlo Keri.

Volilni izidi so tudi razkrili, da je MIEP dobila največ podpore v budimpeštanskih bogatih krogih, manj pa v delavskih ali kmetijskih okrožjih, kar je v popolnem nasprotju s tem, kar je ta stranka razglasala ves čas, češ da je »globoko

zakoreninjena v narodu«. »Domneva, da bodo porazenci prehoda iz komunizma v kapitalizem glasovali za skrajno desnico ali skrajno levo, je bila popolnoma napačna,« je izjavil politolog Laszlo Bruszt.

Skrajni desničarji so pogosto globoko verni intelektualci, doktorji in profesorji, se vedno zvesti tistim skrajno desnim krščanskim in narodnjaskim idealom, kakršne je na Madžarskem zagovarjal admiral Miklos Horthy, ki je obvladoval politično prizorišče med obema svetovnimima vojnama, je se dodal Bruszt. Tako ima madžarska skrajna desnica veliko več skupnega s 30. leti tega stoletja, s takratnim obdobjem gospodarske krize,

meni Bruszt. Po njegovem si bo morala skrajna desnica izmisliti kaj bolj sodobnega, če si bo hotela zagotoviti množično podporo.

Madžarski volilci so tako skrajni desnici odvzeli moč, da bi jih predstavljala v parlamentu, toda podobno so storili tudi s komunistično Delavsko stranko.

Toda vpliv skrajnih desničarjev na madžarske politike je veliko večji od vpliva zagriženih komunistov, saj so bili ti v jedru vladajočega Madžarskega demokratičnega foruma (HDF), nekdanje desnosredinske vlade. Csurka je bil eden od ustanoviteljev HDF in hkrati član najozžjega vodstva HDF do sredine 1993, ko ga je premier Jozsef Antal prisilil, da je izstopil. Tudi po tem, ko se je Csurka s svojimi privrženci odcepil in ustanovil MIEP, so ohranili svoje sedeze v parlamentu.

Osem mesecev pred volitvami so pripadniki MIEP dodobra izkoristili svoja poznanstva na državni tele-

viziji, da so lahko prepričali predvajanje nekaterih oddaj in odpustili novinarje, ki so bili do desnice in skrajne desnice kritični. S tem jim je uspelo spremeniti državno televizijo v propagandno masinerijo stalinističnega tipa, je se dodal Keri. »Med provokativnimi oddajami so se gledalci lahko dodobra nagledali dolgovoznih portretov pravih Madžarov«, ki so na dolgo in široko razpredali o svoji madžarski identiteti,« je se dejal. »Ljudi so enostavno pitali s tem.« Toda Csurkovi naporji so bili zaman, saj so se volilci, razočarani nad vladavino konservativcev, zatekli k socialistom.

Liberalna zveza svobodnih demokratov, ki je bila druga tarča Csurkovih napadov, se je sicer uvrstila precej višje kot konservativci. Izvršni sekretar MIEP Lajos Horvath je izid volitev ocenil kot ne ravno slab, češ da gre za novo stranko, ki se ni uveljavlje-

na. »Ti volilni izidi ne pomenijo poloma, saj smo presegli enodstotni prag in si tako zagotovili državno podporo,« je izjavil Horvath. »Ta podpora nam bo omogočila, da bomo stkali mrežo po vsej državi in postali zelo resen političen dejavnik na prihodnjih volitvah.« Toda niti Keri niti Bruszt nista prepričana, da bo oblast samodejno zdrsnila v naročje skrajne desnice, tudi če bi socialistom, tako kot je njihovim konservativnim predhodnikom, spodletelo, da bi trdno prišli v roke vajeti gospodarskih in socialnih problemov, ki pestijo Madžarsko.

Po njunem mnenju bi bila možnost za znago zagriženih desničarjev le v primeru, če bi uveljavljene konservativne stranke, kot so HDF, Krščanski demokraci ali Neodvisna stranka malih posestnikov, volilni poraz skupaj spremenile v zmago.

Emil Varadi / Reuter

Budimpešti se ne bi bilo treba bati skrajnežev

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

11.30	Video strani
12.00	Dezela kock, reportaza iz Legolanda
12.20	Na počitnice, otroška oddaja
12.35	Kronika, 33. del kanadske dokumentarne serije Brezskrbno leto 1953?
13.00	Porocila
13.05	Video strani
17.25	Porabski utrinki, oddaja madzarske TV
18.00	TV dnevnik 1
18.10	Otroški program: Zmigaj se!, 1/8 del sportne oddaje za mlade
18.40	Ze veste
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, šport
20.10	Gozdarska hiša Falkenau, 1/13 del nemske nadaljevanke
21.00	Tri leta samostojnosti, pogovor s predsednikom Republike
21.40	Tednik
22.35	TV dnevnik 3, VPS 2235
22.55	Poletni navdih, turistična oddaja TV Koper-Capodistria
	Sova
23.20	To je ljubezen, 16/19 del angleske nanizanke
	Od slabega na slabše
23.50	Delo na črno, 7. del ameriške nanizanke
	Oce izve zadnji
00.40	Video strani

SLOVENIJA 2

10.30	Kosarka NBA, koncnica: Houston Rockets - New York Knicks, posnetek
12.30	Kinoteka - Angleski klasični filmi: Trenutek obupa , angleški cb film, 1953
13.55	SP v nogometu: ZDA - Kolumbija, posn. iz Los Angelesa
15.45	Svet poroca, ponovitev
16.15	Strta srca, 15/16 del francoske nadaljevanke
17.00	Osmi dan, ponovitev
	Sova, ponovitev
17.50	Popolna tujca, 15/22 del ameriške nanizanke
	Larryjev avto
18.25	Delo na črno, 6. del ameriške nanizanke
	David za zapahi, 2. del
19.10	Poslovna borza
19.30	Dnevnik 2
20.05	CIA, 5/6 del angleske dokumentarne nadaljevanke
21.00	Muljava: Podelitev nagrade Kresnik '94 , prenos
21.50	SP v nogometu: Italija - Norveška, prenos iz New Yorka
23.50	Video strani

KANAL A

07.00	Borza dela
07.15	Video strani
12.00	Na velikem platnu
12.25	Luč svetlobe, ponovitev 193. dela ameriške nanizanke
13.15	Call Selection, pon. kontaktne glasbene oddaje
13.45	Spot tedna
13.50	CMT
14.30	Borza dela
14.45	CMT
15.55	Spot tedna
16.00	Na velikem platnu
16.25	Album Show, pon. glasbene oddaje
17.10	Beverly Hills, 90210, pon. 5. dela ameriške nanizanke
18.00	Video igralnica, oddaja o računalniških igricah
18.30	Učna leta, ponovitev 19. dela am. nadaljevanke
19.00	Porocila
19.10	Luč svetlobe, 194. del ameriške nadaljevanke
20.00	Magnetoskop, glasbena oddaja
20.40	Drakula, 17. del ameriške nanizanke
21.10	Porocila
21.20	Iztrebljevalci , ameriški zf film
	Igrajo: Andrew Prine, Denise Crosby, Patrick Reynolds, Conan Lee, Roy Dotrice in drugi; režija Peter Manoogian.
23.00	Zdrava video glava, glasbena oddaja
23.45	Spot tedna
23.50	Na velikem platnu
00.15	CMT
00.45	Borza dela

MMTV (62. kanal)

16.20	Bravo, maestro, ponovitev kulinaricne oddaje
16.30	Video strani - Panorama
18.55	Napovednik programa
19.00	Risanka
19.19	Bravo, maestro, kulinaricna oddaja
19.30	TV Akvarij
20.05	Sport MMTV
20.30	Zdravo, mama (Hi, Mom), ameriski film
22.15	Sport MMTV
22.40	Baron (The Baron), ameriski film
01.00	Adult Channel

RAI 1

6.45	Jutranja odd. Unomattina, vmes dnevnik, 7.35 gospodarstvo
9.30	Dnevnik in nan. Cuori senza età, 10.00 dnevnik
10.00	Film: Settimo lancieri carica (zgod., ZDA '50), vmes (11.00) dnevnik
11.35	Aktualno: Utile futile
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik
14.00	SP v nogometu ZDA '94, 14.15 ZDA-Kolumbija
16.00	Variete: Mi ritorni in mente (vodi Red Ronnie)
15.05	Mladinski variete: Uno per tutti, vmes variete
	Solletico, risanke, nan.
17.30	Risanke: Gli antenati
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.20	Nan.: In viaggio nel tempo (i. Scott Bakula)
19.05	Mi ritorni in mente
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: Serata Mondiale, (vodijo A. Parietti, V. Marini, F. Maffei), vmes (21.50) SP v nogometu Italija-Norveska, (22.50) dnevnik
0.10	Dnevnik in vreme
0.20	Danes v Parlamentu
0.30	Dok. DSE Sapere
1.00	Variete: C'era una volta... Io Renato Rascel

RAI 2

6.20	Spoznavajmo biblijo
7.10	Dok.: En umetnik na dan
8.05	Otroški variete
10.20	Nad.: Quando si ama
11.45	Dnevnik 2
11.50	Glasba: Scanzonatissima
12.00	Nan.: La clinica della Foresta nera
13.00	Dnevnik, Dribbling Mondiale, vreme
13.40	Glasba: Scanzonatissima
14.00	Nad.: Santa Barbara, 15.05 Beautiful
14.50	I suoi primi 40 anni (vodi Enza Sampò)
15.50	Film: Passione senza speranza (dram., '85)
17.25	Iz Parlamenta, dnevnik
17.35	Nan.: Miami Vice
18.20	Sportne vesti in vreme
18.35	In viaggio con Sereno variabile
18.50	Nan.: Ispettore Tibbs
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	Film: Dietro la maschera (dram., ZDA '85, i. R. Widmark, K. Carradine)
22.20	Aktualno: Le ragioni del cuore
23.15	Dnevnik in vreme
23.35	Dok.: Taiwan
0.35	Il mondo del pallone

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja
7.30	Oddaje DSE: Anglescina, Chiusi, Cudezno oko, dok., obrtništvo
11.30	Euronews
12.00	Dnevnik 3 iz Milana
12.15	TGR E - O gospodarstvu
12.30	Znanstveni dnevnik
12.35	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	Regione 7-Deželni tednik
15.15	Sport: Derby, biljard
16.30	Dok.: Green
17.15	Film: La mia brunetta preferita (kom., ZDA '47)
	Sport, Insieme in reme
19.00	Dnevnik, dezalne vesti
19.50	BlobCartoon, Blob
20.30	Film: Totò e le donne (kom., It. '52)
22.30	Dnevnik in vreme
23.05	Diritto di replica
23.55	Proces SP v nogometu
0.35	Dnevnik in vreme
1.05	Variete: Fuori orario
1.25	SP v nogometu: Koreja-Bolivija

RETE 4

7.25	Nad.: Piccola Cenerentola, 8.00 Valentina
9.00	Variete: Buona giornata, vmes 9.15 nad. Pantanal, 9.45 Guadalupe, 10.15 Maddalena, 11.35 Antonella, 12.00 Gioco delle coppie beach, 13.00 nan. Murphy Brown, (11.30, 13.30) dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri, 15.00 Avvocati a Los Angeles, 16.15 Principessa, 16.50 Topazio
17.15	Kviz: La verità, 17.30 dnevnik
18.00	Aktualno: Funari News, 19.00 dnevnik
20.30	Nad.: Matrimonio proibito (i. Miguel Palmer)
22.30	Variete: Raffaella Carrà Show, vmes (23.45) dnevnik
0.30	Pregled tiska
0.45	Nan.: Top Secret

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Sarà vero?
15.25	Aktualno: Agenzia matrimoniale
16.00	Otroški variete, vmes risanke in Bim bum bam
17.55	Dnevnik TG 5 - Flash
18.00	Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.30	Film: Scandalo al sole (dram., ZDA '50, i. S. Dee, R. Egan, A. Kennedy, D. McGuire)
22.50	Nan.: Casa Vianello
23.20	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5
1.45	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
9.30	Nanizanke
11.00	Sport: Mundial Film
12.25	Odpri studio, Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.45	Otroški variete
14.00	Odpri studio
14.30	Varieteja: Non è la RAI, 16.00 Smile
16.05	Nan.: I ragazzi della prateria, 17.05 Agli ordini papà, 17.55 I miei due papà, 18.30 Baby Sitter, 19.00 Genitori in blue jeans
19.30	Odpri studio
20.00	Sport: Mai dire Mondiali
20.30	Variete: Karaoke
21.00	Film: Fantozzi (kom., It. 75, i. P. Villaggio)
23.00	Film: Rosalie va a fare la spesa (kom., Nem. '89)
1.00	Sport studio ZDA '94
1.30	Nan.: Starsky & Hutch, 2.30 A-Team

TELE 4

13.30	19.30, 23.10 Dogodki in odmevi
20.30	Film: La promessa
23.00	Gospodarska stran

MONTECARLO

14.00	18.45, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
16.00	Film: Le ragazze dei Lakers (kom., '89)
10.00	13.45, 22.00, 1.15 SP v nogometu (tekme)
3.15	CNN News

Koper

16.00	Euronews - TV novice
17.00	»Rotocalco Nostrano«
17.45	Svet danes
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Carobna svetilka, otroški program: Dokumentarni film; Sprehodi po stari Ljubljani
20.30	Meridiani, aktualna tema
21.30	Achtung, Baby!, oddaja o kulturi
22.00	No Comment
22.15	TV dnevnik
22.30	Slovenski program: Primorska poslovno
22.40	Karaoke - dobra volja je najbolja, zabavno-glasbena oddaja

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Zlata dekleta
09.30	Zemlja in ljudje
10.00	Slika Avstrije
10.25	Neznani svet: Budovi dedici
10.40	Polkovnik Redl, ponovitev avstrijskega filma
13.00	Cas v sliki
13.35	Družinske vezi
14.00	Trojica s štirimi pestmi
14.45	Pogledi od strani
15.00	Otroški program: Risanke
15.45	Smrkci
16.30	Kremenckovi
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.30	Doktor Trapper John, ameriska serija
19.22	Znanost
19.30	Cas v sliki
20.15	Iris in Violeta, 2/12 del nemske serije
21.05	Pogledi od strani
21.15	Hunter, am. serija
22.00	Kuba, am. akc. film
23.55	Cas v sliki
00.00	Vsak večer ob devetih, angleški film
01.40	Porocila
	Tisoč mojstrov

Avstrija 2

12.50	Tisoč mojstrov: John Everett Millais: Ofelija
13.00	Cas v sliki
13.10	SP v nogometu, povzetek tekem prejšnje noci
15.00	Lipova ulica, serija: Zlikrofi
15.30	Moje podvodne dogodivščine, 10. del: Intermezzo
16.15	Dezela dolin: Stajerska Toskana
17.00	Mongolski vihar, 2/5 del: Modri volk Dzingiskan
18.00	Zlata dekleta: Miami Vice
18.30	Pa smo vas, potegavščine s skrito kamero
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Domace reportaze
21.05	Novosti v kinu
21.35	Večerni studio
21.50	SP v nogometu: Italija - Norveška, prenos

Hrvatska 1

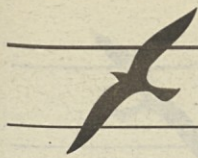
10.00	Porocila
10.05	Jaz, lutkar, oddaja za otroke
10.20	Zgodbe vsevednice
10.35	Okoli sveta v 80 dneh, 19/26 del risane serije za otroke
11.00	Poletni solski program Slogi, obdobja, življenje: Srednji vek - Bizanc
11.35	Berlinski muzeji: Dva romantika
12.00	Porocila
12.05	TV-koledar
12.15	Divja vrtnica, 117/199 del meh. nadaljevanke
12.40	Na veliki nogi, 3/7 del am. humoristične serije
13.10	Veliki stezosledec in dekle Thursday , ameriski film, 1976
14.50	Monoplus
15.30	Ucimo se o Hrvaski
16.00	Porocila
16.05	Sedmi veter, oddaja za otroke
16.20	Gasilec Sam, risani film
16.30	Kulturna dediscina
17.00	Hrvaska danes
18.00	Porocila
18.05	Kolo sreće
18.35	Santa Barbara, 747. del ameriške nadaljevanke
19.18	Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
19.30	Dnevnik 1
20.15	Iz strankarskega življenja
21.00	Me je kdo iskal?, zabavnoglasbena oddaja
21.45	Porocila
21.50	Poslovni klub
22.35	Slika na sliko
23.20	Glasbeni večer: Monika in Ana
00.20	Porocila v nemščini
00.25	Sanje brez meja

Hrvatska 2

09.50	TV-koledar
10.00	Zasedanje Sabora Hrvatske, prenos
15.30	Okoli sveta v 80 dneh, pon. 19/26 dela risane serije za otroke
15.55	Zadeva Seznec, 3/4 del francoske nadaljevanke
16.45	Filmi hollywoodskih zvezd: Rock Hudson, ameriski film, 1990
18.15	Kulturna krajina
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.15	Ko se srca vnamejo, 9/20 del angl. humor. serije
20.40	Zadeva Seznec, 4., zadnji del francoske serije
21.55	SP v nogometu: Italija - Norveška, prenos 1. polcasa iz New Yorka
23.00	Nogomet, 2. polcas
23.45	Video strani

Madžarska

09.00	Cez dan, dnevnoinformativni program
09.30	Riviera, serija
10.30	Regina, nemška serija
11.30	Igra
12.00	Opoldanski zvon
12.10	Risanka
13.02	Nas sončni sistem, serija
13.32	Preluknjani dolar, italijanski film
15.10	Vaska TV
15.30	Izlazba
16.00	Dnevnik
16.25	SP v nogometu: ZDA - Kolumbija
17.28	Zunanje zadeve, serija
17.57	Zodiak, serija
18.30	Vklopi, otroški program
19.00	Stavimo!, kviz
19.25	Otroški kotiček
20.00	Dnevnik
20.45	Sosedje, 187. del
21.20	Zvezdniki rocka: Bryan Adams
21.50	Panorama
22.50	Festival Balaton, prenos iz Keszthelya
00.45	Dnevnik BBC

	TV SLOVENIJA 1	20.10
	GOZDARSKA HIŠA FALKENAU,	
	Otrok za Falkenau	

Družina Rombach pričakuje novega člana. Družina 24 ur na dan skrbi za Angeliko, mladi Rombach pa se odloči, da bo malce pohitel in želi priti na svet ravno takrat, ko je Angelika sama. Medtem se Rombach v gozdu ubada z lastnikom bojnih psov. Zlobni lastnik naščuva svoje zveri na gozdarskega direktorja Leonharda. Na nesrečo ima puško samo Vinzenz Bieler, ki navadno vedno zgreši. Tokrat pa na srečo zadene. Leonhard pa zaradi razburjenja dobi srčni napad. Medtem, ko mu rešujejo življenje postane Rombach srečni očka zdravega fantka.

	TV SLOVENIJA 2	20.10
	CIA,	
	izvršeno dejanje	

Peta oddaja pripoveduje o poskusih obveščevalne službe, da bi strmoglavila Fidela Castra in vladavino komunistov na Kubi, o poskusih, da bi ubili bolivijskega revolucionarja Che Guevaru ter o uspešni operaciji, s katero so strmoglavili čilskega predsednika Allendeja.

Najbolj znan je ponesrečen poskus brigade kubanskih beguncev, ki jih je izurila in vodila Cia. Aprila 1961 so se izkrcali v Prašičjem zalivu, v boju s Castrovimi vojaki so sprva zmagovali, vendar pa se je operacija po nekaj urah sesula. Kriva je bila slaba organizacija, saj kubanski begunci niso dobili ustrezne letalske zaščite. Neuspeh je bil hud udarec za predsednika Kennedya in Cio.

Organizaciji vsekakor ni manjkalo domišljije za načrtovanje vedno novih operacij, ki naj bi strmoglavile osovraženega državnika. Na otoku so pripravili vrsto sabotaž, ki so prizadele krho kubansko gospodarstvo, popolnoma odvisno od sladkorja. Del operacije Mungo, ki jo je nadzoroval predsednikov brat Robert, je bilo manipuliranje z mednarodnim trženjem sladkorja.

Po strmoglavljenju čilskega predsednika Allendeja so se zaradi brutalnosti novega čilskega režima začeli v Washingtonu spraševati o vlogi Cie. Zbali so se, da je to organizacija, ki je ne bo mogel nihče več obrzdati. Prišlo je do vrste sprememb in današnja Cia se močno razlikuje od obveščevalne službe, ki je organizirala operacijo v Prašičjem zalivu.

	TV SLOVENIJA 2	21.00
	UMETNIŠKI VEČER,	
	filmi mladih avtorjev	

MITJA NOVLJAN - SABAJEV
BRANE BITENC - GOOD ROCKIN' TONIGHT
IGOR ŠTERK - ONE WAY TICKET
PETRA HAUC - SREČNO

Za štiri kratke igrane filme, ki so nastali v sodelovanju ljubljanske Akademije za gledališče, radio, film in televizijo ter Umetniškim programom TV Slovenija, lahko rečemo, da zanikajo splošno razširjeno mnenje o krizi sodobnega slovenskega filma in mu napovedujejo lepše čase. Štirje režiserji, katerih filme bomo predvajali nočoj, se uvrščajo v generacijo mladih ustvarjalcev, ki se je s svojimi avtorskimi filmi že uveljavila v slovenskem prostoru, izjemno kakovost in nadarjenost pa je potrdila tudi v mednarodnem merilu.

Mitja Novljan je za svoj kratki igrani film »Sabajev« (po Grumovi noveli Podgana) prejel prvo nagrado na mednarodnem festivalu »Prvi kadri«, filma Braneta Bitenca »Good rockin' tonight« (po noveli Mihe Mazzinija) in »One way ticket« Igorja Šterka sta sodelovala na mednarodnem filmskem festivalu v Edinburgu, Petra Hauc pa se s filmom »Srečno« vključuje v zanimiv opus kratkih igranih filmov, ki so ga ustvarile mlade slovenske filmske režiserke.

	TV SLOVENIJA 2	21.00
	PODELITEV NAGRADE KRESNIK 94,	
	prenos iz Muljave	

Na sam kresni večer bomo iz Muljave v neposrednem prenosu lahko doživljali kresovanje, kjer Društvo slovenskih pisateljev in Delo, gosta občine Grosuplje, že po tradiciji vsako leto podelita nagrado Kresnik za najboljši domači roman minulega leta. Tačas ko bo žirija zaklenjena v rojstni izbi prvega slovenskega romanopisca Josipa Jurčiča in bo napetost rastle iz minute v minuto, bodo obiskovalci Muljave in gledalci pred zasloni lahko spremljali pester kresne običaje iz raznih slovenskih krajev pa nastope znanih igralcev in pevcev, kar vse bo za televizijske gledalce povezovala Tajda Lekše. Pred iztekom prenosa bomo seveda tudi izvedeli, kdo je letošnji dobitnik 10 tisočev mark nagrade in katero knjigo torej velja čimprej vzeti v roke.

Spremljali bomo lahko pesmi Bogdane Hermanove, Svetlane Makarovič, Poldeta Bibiča in Violete Tomič, stare pevske in folklorne točke domačih Radencev iz bližine Račne pa Belokranjcev s pevci, tamburaši in folkloristi; tudi ljubljanski kvintet trobil, Vlado Kreslin in Šukariji bodo ta večer zavili na Muljavo, da premagajo uroke. Pozornost občinstva bodo poskusili pritegniti mladi, ljubiteljski igralci s Taufferjevimi Prometejem, gledalci pa bodo povsod lahko pomagali: pri metanju venčkov iz ivanjščic, praproti in šentjanževk na strehe Jurčičevine, da bo zadržaje pri hiši, pri kurjenju metel in praproti pa seveda bodrenju pisateljev, ki bodo čakali na zadnjo odločitev žirije. Avtor najboljšega romana bo okronan s kresno krono in pripadla mu bo čast, da zakuri veliki kres.

TV SLOVENIJA 2 / DANES OB 11.35

Nedolžen, vendar kriv

Angleško črno-beli film, 1953

Scenarij: Patrick Kirwan, George H. Brown, po romanu Marthin Albrand

Režija: Compton Bennett

V glavnih vlogah: Dirk Bogarde, Mai Zetterling, Philip Friend, Albert Lieven, Theodor Bikel, Frederick Wenthousen, Simone Silva

Film Trenutek obupa nam dokazuje, da so neke ponavljajoče se vsebine vedno znova aktualne in privlačne. Tema pobeglega obsojenca, ki mora med begom pred policijo in pred drugimi

kriminalci dokazati svojo nedolžnost in poiskati pravega krivca, je bila nazadnje mojstrsko obdelana v filmu BEG-NEC. Tudi v filmu Trenutek obupa gre za do-cela enako temo - le da je dogajanje postavljeno v se vedno porušeni Berlin - razdeljen na štiri okupacijske cone. Zgodba je pač postavljena v čas in okolje, kakršna sta bila ob snemanju filma 1953 leta.

»Proračunsko« sicer bolj reven film pa dokazuje, da je mogoče prav v tem žanru s čvrsto

dramaturgijo ustvariti izjemno napet in privlačen film s skromnejšo tehniko in počasnejšimi avtomobili, s katerimi preganjajo policaji - to-krat nemški in ameriški (vojni) begunca med njegovim iskanjem dokazov za nedolžnost.

Dick Bogarde je v filmu nadvse prepričljiv. Njegova soigralka Mai Zetterling (Svedinja na začasnem delu v tujini) pa je kasneje - po vrnitvi v domovino - svoje bogate filmske izkušnje uspešno uveljavila tudi kot režiserka.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 The Soul; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Video; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 MTV v kinu; 17.30 Diat MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beavis & Butthead; 00.00 PartyZone

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 10.00 Risanke; 11.00 Koncentracija; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 Falcon Crest; 15.00 Nadaljevanja; 16.00 Drugačen svet; 16.45 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.00 Paradise Beach; 19.30 E Street; 20.00 Reklame; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 Rescue; 22.00 L.A. Law, serija; 23.00 Ponovitve

PRO 7

05.20 Ponovitve; 11.35 Pri Huxtablovih; 12.05 Agentka s srcem; 13.00 Hotel; 15.00 Dinastija; 15.55 Hišica v pretriji; 17.00 Risanke; 18.25 Naš hrupni dom; 18.55 Drugi svet; 19.25 Pri Huxtablovih; 20.00 Poročila; 20.15 Očkov kadilak, am. kom.; 22.00 F/X - Umor s trikom, am. akcijski film; 23.50 Poročila

PREMIERE

07.00 Romeo; 09.35 The Water Engine, am. srhljivka; 11.05 Maroko Blues, dan.-franc.-ital. drama; 13.45 Kino; 14.00 Romeo; 15.25 Beg skozi noč, am. triler; 16.55 Pršut, pršut, špan.-ital. melodrama; 18.25 Polnočno želo, am. akc. kom.; 20.00 Poročila; 20.15 Dan v aprilu, am. pustol. drama; 22.50 Mačje pokopališče, am. grozljivka; 00.20 David Letterman Late Show

SAT 1

09.00 Ponovitve serij; 13.30 Ladja zaljublencev; 14.30 Superboy; 16.00 Vesoljska ladja Enterprise; 17.05 Pet krat pet; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pojdi na vsel; 19.00 Poročila; 19.19 Sport; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Wolffov revir, 6/22 del; 21.15 Schreinemakersova v živo; 23.30 Django, krsta polna krvi, nem.-ital. vestem

EUROSPORT

07.00 SP v nogometu, pregled; 09.00 SP v nogometu, vrhunec; 11.00 Eurogolf; 12.00 Gorsko kolesarjenje; 12.30 SP v nogometu, pregled; 13.00

SP v nogometu, vrhunec; 15.00 Biljard; 16.00 Motorji, magazin; 17.30 Gorsko kolesarjenje; 18.00 SP v nogometu, vrhunec; 19.30 Športna poročila; 20.00 Namizni tenis; 22.00 SP v nogometu; Italija - Norveška, prenos iz New Yorka; 00.00 Športna poročila; 01.30 SP v nogometu; Južna Koreja - Bolivija, prenos iz Bostona

RTL

09.05 Ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 13.00 Odprto prvenstvo Velike Britanije v tenisu - Wimbledon '94, prenos iz Londona; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Klic v sili; 21.15 Mestna bolnišnica, 13. del; 22.10 Brez sledi, iskanje izgubljenih oseb; 23.10 Nočna oddaja

RTL 2

05.25-16.55 Ponovitve; 16.55 Mož za šest milijonov dolarjev; 17.50 Umik; 18.20 Nasmehnite se, prosim; 18.55 Poročila; 19.00 Hulk; 20.00 Poročila; 20.15 Žena brez spomina, am. kriminalka; 21.35 Poročila; 21.50 Klavnica 5, am. protivojni film; 23.45 Fantastične zgodbe

SKY MOVIES

17.00 Heartbeeps; 19.00 Once Upon A Crime; 21.00 Stepkids; 23.00 Raising Cain

MOVIE CHANNEL

17.00 The Magic Riddle; 19.00 The Story Lady; 21.00 Doc Hollywood; 23.00 Medicine Man

FILMNET +

16.00 K-TV; 18.00 Ten, am. kom.; 20.10 Above The Law; 22.00 Once Around

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 18.00 Danes; 19.00 Poročila; 19.30 Showcase; 20.30 Zdaj; 21.30 Showcase, dokumentarec; 22.00 Poročila; 22.30 Jay Leno Show

CNN

06.00-23.00 World News; 07.30 MoneyLine; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Business Day; 14.30 Business Asia; 15.00 Larry King Live; 17.30 Cnn & Co; 18.00 CNN Newshour; 20.00 World Business Today; 21.00 International Hour; 23.00 World Business Today Update; 23.30 Showbiz Today

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 9.35 Turistični napotki; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.05 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtekov večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Stari gramofon; 23.05 Literarni nočno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.40 Prireditve; 10.35 Kompas holidays turistično oko; 11.15 Izjava tedna; 12.00 Opoldne; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Drobtnice; 16.35 Popevka tedna; 17.50 Sport; 19.30 Jazz; 21.00 Zavrtite, uganite; 22.20 Rock Underground.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 10.05 Božanska komedija 36. del; 13.05 Mehurčki; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 O jeziku; 15.10 Na ljudsko temo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Caruso; 16.45 Mednarodna univerza; 18.05 Zunanjepolitični feljton; 18.25 Komorni koncert; 19.30 Zborovska glasba; 20.00 Iz arhiva simfonikov RTVS; 22.05 Večerni logos; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranjik in osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 8.45 Servisne informacije, prireditve; 9.45 Od otroštva do mladosti; 11.00 Hladno-toplovroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podknice; 15.00 Nostalgija; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.35 Mladim poslušalcem; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem, 2. del; 19.00 Dnevnik; 19.30 -23.15 Večerni program Modrega vala Radia Koper.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 7.05 Dobro jutro, otroci; 8.00 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 8.40 Igrajte z nami; 9.00 Aktualnosti; 9.32 Bilo je nekoč; 9.40 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Govorimo o medicini; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Romagna mia; 13.00 Glasba po željah; 14.05 Turistična oddaja; 14.45 The magic

bus; 16.00 Modri val; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Jazz; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15 Novice; 7.15 Napoved; 7.35 Vreme; 9.35 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 15.45 Avtomarket; 16.10 Cankarjev dom se predstavi; 19.05 Pravljica EPTE; 19.25 Vreme; 20.00 Poslovni radio; 22.00 Medžik; 1.00 Gromska glasba.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.40 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Planinsko športni kotiček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Mednarodna razstava psov Cacib-Kranj 94; 18.20 Music machine; 19.30-24.00 Študentski program Radia Kranj.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Delavnica znanec; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Peksko gorco; 13.10 Poštni predal; 12.1; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Sport; 18.00 Pokličite 101 555; 19.30 Mladi glasbeniki; 20.00 Kulturno-umetniški program; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

11.00 Vzlet; 12.00 Komu zvonil?; 14.00 OF; 17.00 Jocular; 18.00 Borzni parket; 19.00 TB; Tlbor Szemzo; 22.30 Vaš omiljeni DJ Jure.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljičica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 S hrano do zdravja; 8.40 Revival; 9.00 Iz studia z vami; 9.15 Odprta kniga; Ni neskončnih poti (Franja Bojc-Bidovec, pisma sinu prebira Minu Kjuder); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Zborovska glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale; 15.00 Slov. lahka glasba; 15.30 Mladi val; 16.30 Potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: MePZ Primorec-Tabor; 18.00 Dopisnice z najbližjega vzhoda; 18.30 Rock balade; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 18.30 Revolution rock; 20.30 Foyer.

Radio Koroška

18.10-18.30 Rož - Podjuna - Zila.

Priznanje fiziku Igorju Muševiču

Raziskovalec dr. Igor Muševič

LJUBLJANA - Danes bo v osrednjem parku Instituta Jozef Stefan družabno srečanje ob podelitvi nagrade Glenna Browna za najboljšo doktorsko disertacijo s področja tekočih kristalov, ki jo je Mednarodna zveza za tekoče kristale (International Liquid Crystal Society - ILCS) podelila raziskovalcu instituta dr. Igorju Muševiču, o čemer smo že poročali. Nagrado je prejel za izjemen doseg na navedenem področju, za disertacijo pod naslovom Studij elementarnih eksitacij v feroelektričnem tekočem kristalu, ki je bila povezana z zelo zahtevnimi eksperimentalnimi postopki. Ob tej priložnosti nemara ne bo odveč, če si znova priključimo v spomin vsaj nekatere segmente Muševičevega dela in poskusamo predstaviti nagrajenca. Kajti nagrada Glenna Browna označuje predvsem izjemno uspešnost raziskovalnih prizadevanj Igorja Muševiča, hkrati pa tudi izraza priznanje slovenski soli fizike kondenzirane materije in se posebej tekočih kristalov, kakršno je zasnoval prof. Robert Blinc, nagrajencev mentor, ter Institutu Jozef Stefan, kjer nagrajenec sprošča svojo ustvarjalno energijo.

Kot smo že poročali, je bila Brownova nagrada podeljena Muševiču zlasti za dva dokaj odmevna eksperimenta na področju sipanja svetlobe v feroelektričnih tekočih kristalih, katerih rezultati so bili objavljeni v uglednem ameriskem fizikalnem časopisu Physical Review Letters. Pri svojih poskusih je preučeval obnašanje tekočih kristalov v okolici faznega prehoda v feroelektrično fazo, kakor tudi vpliv zelo močnega zunanega magnetnega polja na tekoče kristale. Nekatere poskuse je opravil v tesnem sodelovanju z laboratorijem za visoka magnetna polja Univerze v Nijmegenu na Nizozemskem, s katerim tudi sicer sodeluje. Razumevanje lastnosti in obnašanja osnovne vijčne strukture feroelektričnih tekočih kristalov je poglavitnega pomena za uspešno aplikacijo. Muševič je v svojem delu s sipanjem laserske svetlobe opazoval toplotna nihanja vijčne strukture v okolici temperature, kjer snov preide v feroelektrično tekočokristalno fazo. Ugotovil je, da se kratkoživski skupki z vijčno strukturo pojavijo že nad feroelektrično fazo ter da pri faznem prehodu zrastejo in zamrznejo. V tej fazi pa vijčna struktura počasi niha, podobno kot kaka mehka vzmet. Pričujoča nihanja imajo nekatere zanimive in nenavadne lastnosti, ki jih je Muševič preučeval v zelo zahtevnem eksperimentu znotraj močnega magnetnega polja. Pod vplivom tako močnega magnetnega polja se v nihajnem spektru vijčnice pojavita dve frekvenci, frekvenčni razcep pa narašča s kvadratom magnetnega polja. Opazil je, da nihanja z nizjo frekvenco izginejo pri velikosti magnetnega polja, ki povzroči razvite vijčne strukture. Svoje izsledke je objavil s preprostimi simetrijskimi razlogi. Delo je pomembno tako s stališča fundamentalne znanosti kot tudi aplikativnih ved, saj odpirajo metode, ki jih je razvil Muševič, podatke o tistih lastnostih feroelektričnih kristalov, ki poglavitno vplivajo na možnosti za njihovo uporabo. Prav zaradi velikega praktičnega pomena teh raziskav je v znanosti o tekočih kristalih bolj izražena tekmovalnost kot pri nekaterih drugih sorodnih strokah. Razvite drzave in transnacionalne korporacije namreč vlagajo v to področje ogromna finančna in druga kapitalna sredstva, kar samo se krepki prepričanje, da je Muševičev »podvig« resnično velik. Delo je bilo financirano v okviru programa mladih raziskovalcev in je v precejšnji meri plod dolgoletne usmeritve, po kateri so mednarodna merila in odprtost v svet nepogrešljiva za kakovost v naravoslovju na Slovenskem; kakor je v svojem članku v Delu zapisal Martin Copic.

Nagrajencu in njegovemu mentorju želimo se veliko raziskovalnih uspehov, obilico osebnega zadovoljstva, v prepričanju, da bodo njuna prizadevanja se dolgo vzpodbujala mlade raziskovalce.

(N. P. - N. IJS)

SAHAJA YOGA (1) / KAKO OBRNITI SVOJO POZORNOST NAVZNOTER

Veliko odkritje

Človeško bitje išče radost v denarju ali lastništvu, v oblasti ali omejeni človeški ljubezni in končno v religiji, ki je zunaj njega

Človek v iskanju radosti in sreče beži od sebe, svojega lastnega bistva, ki je resnični vir radosti. Sam sebi se zdi grd in dolgočasen, ker sebe sploh ne pozna. Človeško bitje išče radost v denarju ali lastništvu, posedovanju, v oblasti ali omejeni človeški ljubezni in končno v religiji, ki je ravno tako nekaj, kar je zunaj. Problem je torej v tem, kako obrniti svojo pozornost navznoter.

»Božja Ljubezen«

To notranje bitje, ki je pravzaprav naše zavedanje, je energija - imenujemo jo »Božja Ljubezen«. Celo evolucijo in manifestacijo materialne energije vodi najvišja energija »Božje Ljubezni«. Ne zavedamo se, kako silna in premisljena je ta neznatna energija. Tiho delovanje zavedanja je tako avtomatično, natančno, dinamično in razsežno, da ga sprejemamo kot nekaj, kar je samo po sebi umevno. Na začetku se ta energija manifestira kot tihe, utripajoče vibracije, ki jih cutimo v svoji notranjosti po samorealizaciji. Ker smo nezmogljivi ugotoviti nase pozornost na nekaj, kar je brez oblike - abstraktno bitje -, naša pozornost tava v zunanjem svetu oblik. V današnjem času pa je bila odkrita metoda, s katero lahko crpamo »Božjo moč«. Imenuje se Sahaja Yoga.

Ze takoj na začetku naj povem, da je delovanje Sahaja Yoge zelo preprosto, čeprav je njeno delovanje v notranjosti precej zapleteno. Če želite na primer gledati televizijo, je to zelo preprosto. Da pa bi razložili inženirsko tehniko televizijskega aparata, morate poseči po težki in zapleteni razlagi. Potreben bi bil vsaj usposobljen inženir, ki razume in lahko razloži njegovo delovanje. Poskušala bom

torej razložiti na najbolj preprost način, toda pri tem upoštevajte, da je Sahaja Yoga resnično zapletena, če jo želite spoznati v podrobnostih. Najboljši način, da uživate v televiziji je, da jo najprej vključite, jo gledate in sele nato razumete njeno delovanje. Kot mati bi vam rekla, da sem vam nekaj skuhalo. Čemu bi se vznemirjali, kako sem to storila. Če ste lačni, bi morali začeti jesti. Če pa v resnici niste lačni, ampak samo radovedni, kaj morem za to? Ne morem vas prisiliti, niti vam vzbuditi lakote z razpravljanjem ali predavanji. Prepustim vas lastni modrosti in svobodi, da začutite hrepenenje svoje notranjosti.

Beseda »Sahaja« - torej »Saha« in »ja« - pomeni prirojen. Karkoli je prirojeno, se izraza brez vsakega truda. Tako potemtakem ime »Sahaja Yoga« označuje moj sistem, za katerega ni potreben napor, kajti sistem je lahek in spontan. Lasten je Naravi z veliko začetnico - lahko ga imenujete vir življenja, življenjska sila ali »Božje«.

Da bi razumeli življenje, pogledimo primer nečesa živega - kaljenje semen. Seme zraste samo od sebe v drevo, ki vzcvetijo, cvetovi se spremenijo v sadeže. Kakršenkoli človeški napor ne more spremeniti procesa rasti semen v drevo. Vrtnar lah-

ko samo skrbi za rast drevesa. Na enak način se proces razvoja naše zavesti, ki bo pospešil evolucijo, odvija brez napora.

Ko je plod - otrok v maternici - star dva do tri mesece v materinem telesu, prodrejo vanj žarki zavesti, ki jih oddaja povsod navzoča »Božja Ljubezen« in razsvetlijo njegove možgane. Po obliki so človeški možgani podobni prizmi, tako se snop žarkov, ki nanje pade, lomi v štiri raznolike kanale, ki ustrezajo štirim kanalom živčnega sistema. Ti so: 1) Parasimpatični živčni sistem, 2) simpatični živčni sistem - desni, 3) simpatični živčni sistem - levi in 4) centralni živčni sistem (o katerem tukaj ne kaže govoriti, ker je vez z objektivnostjo).

Niz žarkov

Niz žarkov, ki pade na fontanelo - teme glave imenovano »Taloo« -, jo predre v centru in gre naravnost v modula oblongato - podaljšani hrbtini možek - preko kanala Sushumna. Ta energija zapusti kot nit tanko sled v medulla oblongati in se navita v polcetrnem navoj okrog sebe ustali v trikotni kosti na koncu hrbtenjače - Mooladhar. Ta energija se imenuje »Kundalini«.

Subtilna energija vstopa skozi center možganov - Sahasrara, Brahmarandhra - in strmoglavo drvi skozi šest centrov, ki so se na njeni poti. Groba zunanja manifestacija te subtilne energije v kanalu Sushumna - kanal hrbtenjače - se imenuje parasimpatični živčni sistem

in »chakre« - centri energije - so izražene kot pleksusi zunaj same hrbtenjače. Presenetljivo je stevilo pleksusov in subpleksusov zunaj enako številu »chaker« in njihovih cvetnih listov znotraj hrbtenjače. Zelo malo o tem sistemu je znanega medicinski znanosti. Imenujejo ga avtonomni živčni sistem - sistem, ki spontano deluje sam od sebe. Na primer, če želimo pospešiti bitje srca, lahko to storimo z njegovo obremenitvijo - aktivnost simpatičnega živčnega sistema. Toda ne moremo upočasniti bitja srca - aktivnost parasimpatičnega živčnega sistema. Parasimpatični živčni sistem je kot nekakšna bencinska crmpalka, preko katere se napolnimo z gorivom »Božje Ljubezni«. Takoj po otrokovem rojstvu, ko se pretrga popkovina, nastane vrzel v »sushumni« - subtilni kanal v hrbtenjači. Tudi zunaj je mogoče videti praznino med solumarnim pleksusom in živcem vagusom parasimpatičnega živčnega sistema. To vrzel poznajo kot praznino v religioznem sistemu Zen in kot Maya ali Bhav Sagar v indijski misli. Pozneje, ko se ego in superego napihmeta kot balona in pokrijeta naše možgane na vrhu levega in desnega živčnega sistema, fontanela zaraste in preseka povezavo s povsod navzočo življenjsko silo »Božje Ljubezni«. Potem se človek identificira kot ločeno bitje in prevlada zavest jaza - Aham. Iz tega razloga človek ne pozna svojega »univerzalnega nezavednega«, ki ga ločuje njegov ego.

Simpatični živčni sistem

Simpatični živčni sistem je ustvarjen, da uporablja to življenjsko energijo. Obstajata dva sistema, levi in desni. Ta dva kanala prenašata energijo v subtilni obliki v podaljšani hrbtini možek in imenujeta Ida in Pingala. Desni sistem - pri desni carju - oskrbuje nujne primere aktivne zavesti (dodatni napor in neogibni primeri). Levi sistem - medicinci pravijo, da miruje - oskrbuje podzavest psihe ali libido.

Hatha Yoga izhaja iz besed Ha in Tha s pomenom Sonce in Luna. Oba simpatična živčna sistema se imenujeta Sonce in Lunin kanal - t.j. Surya vadi in Chandra vadi. S to yogo lahko nadzorujete aktivnost simpatičnega sistema. To pomeni, da lahko uporabljate več shranjene energije ali da njegovo dejavnost popolnoma zaustavite za kratek čas. Z uporabljanjem shranjene energije nikakor ne morete doseči večnega toka božjega. Z nadzorovanjem simpatika lahko upočasnite bitje srca ali ga za kratek čas celo ustavite. Lahko dosežete vse fizične simptome parasimpatika, toda ne morete aktivirati parasimpatika, ki je kanal za vašo resnično yogo - srečanje z božjim. S Hatha yogo lahko celo nadzorujete svoj razum. Vendar tako vođen razum je močno pogojen za duhovni polet v obnebj božjega. Človek lahko obdrži dobro telesno in duševno zdravje, da je dober državljan v družbi, toda to zagotovo ni edini cilj v njegovem življenju. Shri Mataji Nirmala Devi (Se nadaljuje)

DIABETES / ZANIMIVI REZULTATI DRUŠTVENE ANKETE MED SLADKORNIMI BOLNIKI V HRASTNIKU

Mačehovsko in brezbržno dojemanje svoje bolezn

V Hrastniku je društvo diabetikov na pobudo diabetologa dr. Matjaža Urbajsa med člani in ostalimi bolniki izvedlo anketo. Anketna vprašanja je pripravil izvršni odbor društva po izkušnjah izpred nekaj let in tudi na podlagi izkušenj drugih društev, ki so podobne ankete že izvajala. Z njo so želeli dobiti informacije o tem, kako diabetiki poznajo svojo bolezen, kakšen je njihov odnos in sodelovanje pri zdravljenju, v kolikšni meri poznajo dejavnost društva, kaj bi želeli zvedeti na predavanjih, ki jih pripravlja hrastniško društvo, in podobno.

Anketa je bila sestavljena iz enaindvajsetih vprašanj, bila je anonimna, vsak anketiranec pa je lahko predlagal društvu tudi izboljšave pri njegovem delu. Čeprav je anketa zajela le eno tretjino vseh diabetikov v tamkajšnji občini, ocenjujejo, da dobljeni odgovori vendarle dajejo zadostno osnovo za načrtovanje posameznih dejavnosti v bližnji prihodnosti. Odgovore oziroma pripombe je mogoče strniti v naslednje: Vzroku za nečlanstvo v društvu so se mnogi anketi-

ranci izognili, drugi pa so navedli, da so sele pravkar zboleli. Največ diabetikov je bilo diagnosticiranih v obdobju med 1980. in 1990. letom. Močno presenetljiv je odgovor na vprašanje, če poznajo način ravnanja ob nenadnem poslabšanju bolezni, kajti večina anketirancev je odgovorila pritrdilno. Vendar pa je dober del teh odgovorov nekoliko dvomljiv, saj praksa kaže precej drugačno podobo stanja. Podoben dvom je bil izražen tudi pri poznavanju nacer za

pravilno prehrano. V zvezi s storitvami v diabetični ambulanti so bili številni odgovori subjektivni, nekatere pripombe pa so bile upravičene, čeprav so razmere v tamkajšnjem primeru organizacijsko pogojene, torej zunanji vplivi strokovnega osebj. Ugotovitve, ki izhajajo iz ankete, je izvršni odbor društva obravnaval na posebnih seji in z njimi seznanil lokalne množične medije. Strnemo jih lahko v nekaj točk:

1. Z anketiranjem je društvo opozorilo diabetike, da v njihovi občini deluje, in tako vzbudilo posameznike, da so se začeli bolj zanimati za svojo bolezen. Doslej je namreč pri večini veljalo prepričanje, da morata za izboljšanje bolezni vse posvetiti zdravnik in zdravila, manj pa sami bolniki.

2. Potrdila je izkušnje, da se predavanj udeležuje le približno desetina članstva, čeprav društvo o tem redno obvešča s plakati na javnih mestih, objavi preko radia in oglasno desko v diabetični ambulanti. Neodiznavanje članov kaže na določeno stopnjo brezbrznosti do lastne bolezni.

3. Pred leti je društvo organiziralo prodajo priročnikov za diabetike, ker pa je bilo premalo zanimanja, je ta način dela opustilo. Zanimanje niti danes ni tolikšno, da bi kazalo znova razmišljati o tem načinu edukacije.

4. Večina trgovin sicer ima poseben prostor za diabetična živila, vendar izbor ni bogat, saj pri potrošnikih bolnikov ni izraženo dovolj veliko zanimanje, trgovci pa si ne želijo veliko neprodanih zalog.

5. Dohodki kažejo približno realno podobo finančnih zmogljivosti hrastniškega članstva in ostalih diabetikov, pri čemer velja pripomniti, da približno dve tretjini bolnikov v občini živi skladno z zahtevami svoje bolezni, čeprav je na hrastniškem območju tudi doma pridelana hrana z okoljevarstvenih vidikov oporečna.

6. Večina anketirancev se ne meni kaj dosti za svojo bolezen, se bistveno manj pa izražajo navdušenja nad telesnimi dejavnostmi.

Ce upoštevamo navedene ugotovitve, se bo moralo hrastniško društvo diabetikov se zelo truditi, da bo svoje člane motiviralo za bolj dejaven odnos do njihovih težav. Podobno stanje beležijo tudi druga društva po Sloveniji.

S. Mokotar (SB/94)

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

MESTNO GLEDALISCE

LJUBLJANSKO,

tel.: 061/ 210-852

V ponedeljek, 27. junija, ob 20. uri: A. Bennett - BLAZNOST JURIIA III, za abonma E in izven.

VPIS ABONMAJEV ZA SEZONO 1994/95

Vse dosedanje in nove abonente vabimo k vpisu do petka, 24. junija, vsako dopoldne od 10. do 13. ure, razen sobote in nedelje. Vpis je v pasazi PIC MGL.

Repertoar:

E. Flisar - STRIC IZ AMERIKE
F. Wedekind - POMLADNO PREBUJENJE
T. Bernhard - PRED UPOKOJITVIJO
F. G. Lorca - YERMA
T. Partljic - STAJERC V LJUBLJANI

Izven abonmaja:

J. Godber - NA SMUCISCU
S. Makarovic - SHOW STRAHOV

KUD FRANCE PRESEREN,

tel.: 061/ 332-288

V petek, 24. junija, ob 21. uri: literarno-dramska predstava Andrej Morovic, Matjaz Pikalo, Breda Krumpak (sax) - FANTOVSCINA.

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALISCE

MARIBOR,

tel.: 062/ 26-748

V nedeljo, 26. junija, ob 11. uri: Marjan Pungartnik - VODNI MOZ IN LEPA POLONA, za izven.

V petek, 1. julija, ob 18.30 uri: v atriju mariborskega gradu Jan Wilkovski - TRDOGLAVCEK. Gostuje Lutkovno gledališče iz Ljubljane.

OPERA,

tel.: 062/ 221-206

V petek, 24. junija, ob 19.30 uri: G. Verdi -

RIGOLETTO, za abonente in izven.

V nedeljo, 26. junija, ob 21.30 uri: na festivalu LENT balet J. Strauss - PLES KADETOV.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO

GLEDALISCE,

tel.: 063/ 25-332

Danes, 23. junija, ob 21. uri: na celjskem Starem gradu A. Novačan - HERMAN CELJSKI, za izven. Predstava bo se v soboto, 25. junija, ob isti uri. Režija Franci Krizaj.

Predstavo si lahko ogledate v avtentičnem okolju Starega gradu. Organiziran je brezplačni prevoz s parkirišča Glazija pol ure pred predstavo.

REPERTOAR ZA SEZONO 1994/95

Bertolt Brecht - BÖBNI V NOCI
Jože Kranjc - DETEKTIV MEGLA
W. Shakespeare - BENESKI TRGOVEC
Oton Zupancic - VERONIKA DESENISKA
Marco Antonio de la Parra Calderon - SKRIVNOST VSAKDANJE OBSCENOSTI
Zoran Hočvar - Nace - SMEJCI
S. Mrozek - NA ODPRTM MORJU
Albert Wendt - TICEV JAKA

Vpis abonmajev za sezono 1994/95 bo od 12. do 24. septembra.

POSTOJNA

ATRIJ INSTITUTA ZA

RAZISKOVANJE KRASA,

tel.: 067/ 22-806

V soboto, 25. junija, ob 11. uri: gledališka predstava za otroke. Lutkovna skupina LUFT se bo otrokom predstavila s sladko zgodbico o medenem mesecu.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

SSG - Poletne predstave na prostem

SSG gostuje z Molierovo »Zdravnik po sili«, režija Zvone Sedlbauer danes, 23. t.m., ob 21. uri v Repnu - na Mausarju; jutri, 24. t.m., ob 21. uri na Vrhu - na igrišču, v soboto, 25. t.m., ob 21. uri v Zgoniku - na igrišču pod županstvom; v nedeljo, 26. t.m., ob 21. uri v Nabrežini - igrišče Sokola; v ponedeljek, 28. t.m., ob 21. uri v Bazovici - na vrtu Gospodarske zadruge.

Verdi - Dvorana Tripcovich

Mednarodni festival operete 1994

V petek, 1. julija ob 20.30 bo na sporedu druga opereta na repertoarju in sicer Leharjeva »Giuditta«. Ponovitve bodo do 3. julija ob 18.00 .Vstopnice za vse predstave in za Poletne koncerte dobite

KOROŠKA

CELOVEC

Tischlerjeva dvorana Mohorjeve: Danes, 23. t.m., ob 20.00 - Multimedijška prireditev »Beseda na meji«.

Na dvorišču Mohorjeve: Jutri, 24.t.m., ob 15.30 - »98. Rock ob meji«, mladinski rockfestival.

ŠENTRUPERT

Obcinski center: Danes, 23. t.m., ob 20.00 - Plesni teater Ikarus »Entlasse-

ne Kinder«. Ponovitev jutri, 24. t.m., ob 20.00.

ŠENTJAKOB V ROŽU

Kulturni dom: Danes, 23. t.m., ob 19.00 - Zaključni koncert GS.

SELE

V Farni dvorani bo jutri, 24. t. m., ob 18. uri javni nastop v oddelkih Glasbene sole.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

V petek, 24. junija, ob 21.30 uri: pred Mednarodnim grafičnim centrom koncert VITE MAVRIC ob spremljavi BORUTA LESJAKA.

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

Do ponedeljka, 27. junija, ob 19. uri: kitajski film ZBOGOM MOJA KONKUBINA, premierno predvajanje.

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

Danes, 23. julija, ob 18.30 uri: proslava KULTURNI VIKEND OTROK IZ BIH.

MARIBOR

V petek, 24. junija, ob 19. in 21. uri: v mariborskem gradu modna revija studentov oblikovanja Oddelka za tekstilno tehnologijo FNT Univerze v Ljubljani z naslovom Kdo sem?

MULJAVA

Danes, 23. junija, od 10. do 22. ure: v Jurčičevi domaciji kulturne prireditve in podelitev nagrade Društva slovenskih pisateljev

in dnevnika Delo za najboljši slovenski roman.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

Danes, 23. junija, ob 20. uri: prireditev ob zaključku solskega leta. Nastopajo: ANDREJ SIFRER, carodej MIRAN ČANAK in plesno-akrobatska skupina FLIP iz Pirana. V nedeljo, 26. junija, ob 18. in 20.30 uri: zadnji del trilogije Oliverja Stona o Vietnamu - NEBO IN ZEMLJA.

PIRAN

V soboto, 25. junija, ob 19. uri: na Tartinijevem trgu DOBRODOSLICA - DOMACIM TURISTOM. Nastopil bo Mladinski pihalni orkester KUD Karol Pahor Piran.

SEŽANA

KC SRECKO KOSOVEL, tel.: 067/ 73-355 Danes, 23. junija, ob 20. uri: ameriški film KLUB SRECNIH ZENSK. V torek, 28. junija, ob 20. uri: ameriški film THE DOORS.

ŽALEC

Danes, 23. junija, ob 19. uri: v občinski matični knjižnici predstavitev izdaje razglednic in projekta RADOZIV. Predavanje bo z diapozitivi popestril MILAN VOGRIN.

V petek, 24. junija, bo ob 19. in 21. uri v mariborskem gradu modna revija z naslovom KDO SEM, ki jo prirejajo študenti oddelka za tekstilno tehnologijo FNT Univerze v Ljubljani

Foto: Primož Predalič

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

V peterokotnem stolpu na Ljubljanskem gradu je do 1. oktobra na ogled razstava ZIBELKA LJUBLJANE (arheoloske raziskave na Ljubljanskem gradu).

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

Razstava Nove bolonjske delavnice. Predstavitev najmlajše umetniške generacije z bolonjske akademije po izboru prof. Concetta Pozzattija. Razstava bo na ogled do 27. julija.

V Mali fotogaleriji je do 22. julija na ogled razstava kanadskega fotografa NEALA PANTONA.

MODERNA GALERIJA, Cankarjeva 15

V zgornjih prostorih MG je do 28. avgusta na ogled prvi Triennale sodobne slovenske umetnosti Danes, 23. junija, bo ob 20. uri v spodnjih prostorih MG otvoritev razstave MARIJA PREGLJJA. Razstava bo na ogled do 28. avgusta. Razstava ZMAGA LENARDICA je na ogled do 28. avgusta.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava Sodobne male plastike iz Spanije v zgornjih prostorih galerije in razstava barvne fotografije ANTONIA GIRBESA v pritličju galerije sta na ogled do 30. junija.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE -

CEKINOV GRAD, Celovska 23

Razstava likovnih izdelkov tečaja PISEMO IN RISEMO KITAJSKO je na ogled do 10. julija. Razstava slik (NE)PREPOZNAVNA SLIKA - abstrakcija in figuracija v novejšem hrvaskem slikarstvu je na ogled do 3. julija.

GALERIJA AUSTROTEL, Miklošičeva 9

Razstava umetniških fotografij ANDREJE PEKLAJ je na ogled do 7. avgusta.

GALERIJA EQUINA, Gregorčičeva 3

Razstava Majski vrh FRANCA PURGA je na ogled do 19. julija.

GALERIJA GLINA, Gornji trg 7

Danes, 23. junija, bo ob 19. uri srečanje in predstavitev dela priznane nemške ustvarjalke s področja lončarstva in keramike RENATE HAHN. V petek, 24. junija, ob 12. uri pa bo v prostorih Keramičnega in lončarskega centra (Gornji trg 7) pogovor z avtorico o keramiki kot sodobnem likovnem mediju ter sistemu izobraževanja na tem področju.

GALERIJA HEST, Novi trg 6

Danes, 23. junija, bo ob 19. uri otvoritev razstave del JOZETA TISNIKARJA.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

Razstava slik članov DRUŠTVA LIKOVNIH SAMORASTNIKOV je na ogled do 12. julija.

GALERIJA SLOVENIJALES, Dunajska c. 22

Razstava arhitekta FRANCA POPEKA je na ogled do 23. avgusta.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3

Razstava 3. VELIKA NAGRADA RISBE ALPE-JADRAN Z GOSTI je na ogled do 28. avgusta.

IZOLA

GALERIJA INSULA, Smrekarjeva 20

Razstava MILANA PERCANA je na ogled do 10. julija.

KOSTANJEVICA NA KRKI

GALERIJA BOZIDAR JAKAC

V petek, 24. junija, bo ob 18. uri v grajski cerkvi otvoritev razstave VALENTINA OMAHA. V petek, 24. junija, bo ob 19. uri otvoritev razstave RIHARD JAKOPIČ - To sem jaz, umetnik...

MARIBOR

NOVINARSKI KLUB

Danes, 23. junija, bo ob 21. uri otvoritev razstave fotografij IZTOKA BRODNJAKA.

RAZSTAVNI SALON ROTOVZ,

Trg Borisa Kraigherja 3

Razstava slik JANEŽA PRISTAVCA je na ogled do 5. julija.

FOTOGALERIJA STOLP, Zidovska ulica

V petek, 24. junija, bo ob 19. uri otvoritev razstave fotografij članov fotokluba A. Azbe iz Skofje Loke.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ

Razstava 3. bienale slovenske grafike je na ogled do 15. septembra.

PIRAN

GALERIJA MEDUZA 2, Cankarjevo nabrežje 7

Razstava del manjšega formata BORISA ZAPLATILA je na ogled do 8. julija.

TRZIC

GALERIJA KURNIKOVA HISA

Razstava Lepota cipke iz Zeleznikov in Dobrota drzgoskega kruhka je na ogled do 6. septembra.

SLOVENJ GRADEC

GALERIJA LIKOVNIH UMETNOSTI, Glavni trg 24

Danes, 23. junija, bo ob 19. uri otvoritev pregledne razstave grafičnih del slikarja ZDENKA HUŽJANA. Razstava bo na ogled do 31. julija.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella: do 31. avgusta bo na ogled razstava Vidiki - Punti di vista. Galerija Torbandena: na ogled je razstava Wolfganga Wiednerja.

Galerija Cartesius: do 23. t.m. so na ogled slike umetnika Franca Chersicole.

Grad sv. Justa - Bastione Fiorito: do 14. julija razstavlja umetnica Alice Gombacci. Galerija Art Light Hall - do 2. julija je na ogled skupinska razstava sedmih slikarjev. Art Gallery - do 29. t.m. je na ogled razstava slikarke Claudie Raza.

Trzaska turistična ustanova - Do 25. t.m. je na ogled razstava slikarke Renate Fanin Favrin.

GRADEZ

Galerija Villa Romana - Ul. Dante 20 -Do 8. julija je na ogled razstava slikarja Enza Maršija.

KOROŠKA

CELOVEC

Galerija H.Punkt: Do 25. t.m. razstavlja slikar

Bringfried Pösgel.

Galerija Slama: do 2. 7. je na ogled razstava Rudija Benetika.

ZELEZNA KAPLA

Za obiskovalce so zopet odprta vrata v Obirske kapniske jame v Zelezni Kapli-Bela.

ŠENTPAVEL V LABOTSKI DOLINI

V Samostanu bo do 27. oktobra na ogled razstava »Glas - Porzellan«.

ŠTALENSKA GORA

Izkopanine na Staleni gori - Magdalensberg bodo na ogled do 28. oktobra.

BELJAK

Galerija Freihausgasse: do 25. t.m. razstavlja slikarka Judithe Rataitz.

ŠPITAL OB DRAVI

Grad Porcia: do 26. t.m. so na ogled dela Alfreda Hrdlicka.

ROŽEK

Galerija Sikoronja: na ogled je razstave Jožeta Boschitza.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

KLUB CHANNEL ZERO NA METELKOVI

V soboto, 25. junija, ob 23. uri: koncert HEAVY LES WANTED.

GORNJA RADGONA

V petek, 24. junija, ob 20. uri: v avli OS Gornja Radgona koncert Moskega pevskega zbora Markovci pri Ptuju in Zenskega pevskega zbora Manko Golar iz Gornje Radgone.

GRAD BOGENŠPERK

V petek, 24. junija, ob 20. uri: koncert LARE ZURUNIC (flavta). Program: Bach, Paganini, Fauré, Burton, Büsser.

NOVA GORICA

KD NOVA GORICA

Danes, 23. junija, ob 20.30 uri: koncert pianista HANSA JOACHIMA RODELIUSA.

NOVO MESTO

V petek, 24. junija, ob 20.30 uri: v atriju kapiteljske prostije koncert NOVOMESKEGA SIMFONICNEGA ORKESTRA.

POSTOJNA

Danes, 23. junija, ob 20.30 uri: v jamskem dvorcu koncert violiniške MONIKE SKALAR ob klavirski spremljavi ANDREJA JARCA.

ROGAŠKA SLATINA

V petek, 24. junija, ob 20.30 uri: zaključni koncert poletne sole za godala GLASBENI ATELJE TARTINI.

ŠKOFJA LOKA

V petek, 24. junija, ob 21.30 uri: na dvorišču Loskega gradu koncert UROSA RAKOVCA (kitara) in DOMNA RAKOVCA (klaviature) in predstavitev avtorske CD plošče in kasete LABIRINT.

V nedeljo, 26. junija, ob 20. uri: v Ursulinski cerkvi v Skofji Loki letni koncert Komornega pevskega zbora Loka. Sopranistka VERA MLEJNIK in organist TONE POTOČNIK.

FJK

TRST

Dvorana Tripcovich

Jutri, 24. t.m., ob 20.30 - Koncert orkestra gledališča Verdi, dirigent Julian Kovachev. Vstopnice so na prodaj pri blagajni gledališča.

Gledališče Miela

Danes, 23. t.m., ob 20.30 bo na sporedu zaključni koncert XXV Koncertne sezone trzasko sekcije Glasbene mladine Italije. Nastopil bo pianist Marco Schiavo s skladbami

B. Galuppija, D. Scarlattija, L.van Beethovna in F.Chopena.

Pivovarna Forst

Danes, 23. t.m., ob 20.30 večer folk glasbe z godbo Banda Sluc.

Trg Zedinjenja Italije

Jutri, 24. t. m., ob 20.30 »Poletni koncerti gledališča Verdi«. Nastopil bo orkester gledališča Verdi pod vodstvom Juliana Kovatcheva.

OGLEJ

V oglejski stolnici bo jutri, 24. t. m., ob 20.30 na sporedu koncert zbora gledališča Verdi pod vodstvom Gianfranca Cosmija. Vstop prost.

SKUPINA D / NIZOZEMSKA TAKTIČNA UREJENOST, NEMŠKA ODLOČNOST IN »ČRNA« MOČ

Afriška lekcija stari celini Finidi in Yekini izredna

Bolgari so igrali petnajst minut, Stojčkov razočaral na celi črti

© 1991 WC 94 TM

NOVICE

Pošteni Goikoetxea

CHICAGO - Španski napadalec Juan Goikoetxea, strellec prvega zadetka na tekmi Spanija - Nemčija, ko je zoga v izjemno natančno merjenem loku preletela nemškega vratarja Boda Ilgnerja, zadela vratnico in končala v голу, je po srečanju priznal, da je bil njegov osnovni namen spraviti zogo do svojih napadalcev, ki so čakali v kazenskem prostoru, ne pa zatreti mreže.

Spanec pa se kljub temu veseli zadetka, ki ga je dosegel proti svetovnim prvaku, in dodaja, da se ga bo spominjal za vselej. Goikoetxea je dosegel tudi zadetek na srečanju Spanija - Južna Koreja, ki se je končalo z izidom 2:2. Kakor pravi Juan, je bil tudi ta gol prej rezultat srečnih naključij kot pa znanja, saj zase trdi, da ni nikakršen »golgeter«, pravo nasprotje Jürgen Klinsmannu, za katerega Spanec trdi, da se mu vidi, da je rojen za zabijanje golov.

Nigerija - Bolgarija 3:0 (2:0)

Strelci: Yekini v 20., Amokachi v 43. in Amunike v 53. min.

NIGERIJA: Rufai; N'Wanu, Uche, Eguavoen, Iroha; Oliseh, Amunike, Siasia (od 68. min. Adepoju), Finidi (od 73. min Ezeugo); Yekini, Amokachi.

BOLGARIJA: Mihailov; Hubčev, Jankov, Ivanov, Kremenliev, Borimirov (od 72. min Jordanov); Stojčkov, Balakov, Cvetanov, Lečkov (od 58. min. Sirakov); Kostadinov.

DALLAS - Napačno bi bilo poročati o presečenju, kajti na pragu tretjega tisočletja ze lahko recemo, da afriški prvak vendarle velja več od kake anonimne repre-

zentance s stare celine. In to se je pokazalo, čeprav v dimenzijah, ki so presegle večino napovedi. Nigerija je proti Bolgariji zaigrala takorekoč brezhibno, točno po zamislih nizozemskega trenerja Clemencea Westerhofa: nizozemska taktična urejenost, nemška odločnost ter moč, ki jo je mati narava dala samo črnemu človeku. In zdaj od »zelenih orlov« res lahko pričakujemo najmanj to, kar je pred stiri leti dosegel Kamerun. Za afriške pojme je vratar kar zanesljiv, obramba nekoliko preveč napadna, a zato vezna vrsta in napad izredna. Zlasti so navdušili Rashid Yekini, Daniel Amokachi in George Finidi. Ob tem nestrpnost pričakujemo, da bomo v soboto, ko bo nasprotnik Argentina, preverili, če nimajo morda pri odlični predstavi Nigerijcev prste vmes tudi... slabi Bolgari.

Stojčkov (pravo razočaranje) in tovarishi so dejansko igrali le prvih deset-petnajst minut, ko je Kostadinov tudi imel dve ugodni priložnosti. Nato je igro v roke vzela Nigerija, ki je s široko razpredeno mrežo podaj na sredini igrišča izvabila iz brloga Bolgare in jih preresetala z bliskovitimi podajami v globino. Mihailov je moral prvič poseči v 18. minuti, ko je le za las prehitel Amokachija. Le-ta je le malo kasneje odlično podal Finidiju, katerega predložek je prosti Yekini lahko nemoteno spravil v mrežo. Tudi v nadaljevanju je bila tema ista. Bolgari so podlegli zmešnjavi (Stojčkov je med drugim premagal Rufaia, a je sodnik gol razveljavil, ker je Barcelonin igralec indirektni prosti strel streljal neposredno v zgornji kot vrat) in z urejeno igro so Afričani se naprej pritiskali na nasprotnikovo polovico. Tik pred koncem prvega dela je drugi zadetek dosegel Amokachi, slavje pa je dopolnil Amunike takoj po začetku drugega polčasa. Do konca bi Ni-

Rashid Yekini se je po голу tudi sam »ujel« v mrežo (AP)

gerija lahko se povisala vodstvo, najboljši Bolgar pa je bil vratar Mihailov, kar pove vse.

Porazeni trener Dimitar Penev je dejal: »Tekma je bila pomembnejša

za nas. Igralci so nestrpnost pričakovali prvo zmago na svetovnem prvenstvu sploh (Bolgarija je doslej šestkrat igrala neodločeno in desetkrat izgubila) in pritisk nas je pokopal.«

Clemence Westerhof je bil seveda zadovoljen: »Prisli smo, da prikazemo lep nogomet. Imamo pa se rezerve. Tu mislim predvsem na vstop Okoche (zvezni igralec Eintrachta iz Frankfurta) in Ikpebo (napadalec Monaca).« Malce zaskrbljen je psiholog Rafiu Oladipo: »Upam, da se igralci zdaj ne bodo počutili kot v nebesih, sicer nas bo izkušena Argentina povozila.«

SKUPINA A / V DETROITU PROTI ROMUNIJI

Prepričljiva zmaga Švice

Švicarji napravili važen korak proti uvrstitvi v osmino finala

Romunija - Švica 4:1 (1:1)

Strelci: v 17. min. Sutter, v 35. Hagi, v 52. min. Chapuisat, v 67. in 71. min. Knap.

ROMUNIJA: Stelea, Belodedic, Petrescu, Prodan, Mihali, Popescu, Hagi, Lupeacu (od 84. Panduru), Munteanu, Raducioiu, Dumitrescu (od 69. min. Vladioiu).

ŠVICA: Pascolo, Hottiger, Geiger, Herr, Quentin, Ohrel (od 81. min. Silvestre), Bregy, Sforza, Sutter (od 69. min. Bickel), Knap, Chapuisat.

Sodnik: Neji Jouini (Tunizija)
DETROIT - V srečanju vsaj na papirju dveh »nezanimivih« reprezentanc so gledalci v Silverdому in tisti pred TV zasloni prisostvovali lepi tekmi, v kateri so Švicarji zaslužen visoko slavili in napravili velik korak proti osmini finala.

Prvi del se je začel v znamenju premoči Romunije, ki si je v prvih desetih minutah pripravila dve lepi priložnosti za zadetek,

toda najprej Petrescu in nato se Popescu nista bila natančna. Nato pa je pobudo prevzela Švica in že v 12. minuti je Sutter dosegel gol, ki ga je sodnik Jouini razveljavil zaradi nedovoljenega položaja enega od soigralcev. Le stiri minute kasneje pa je isti igralec z lepim strelom z roba kazenskega prostora premagal Stelea. Tekma je bila zanimiva tudi v nadaljevanju, rezultat pa je izenacil Hagi, ki je v 35. minuti s približno 20 metrov presenetil Pascola.

V drugem polčasu so Švicarji dosegli se tri zadetke. Najprej je bil po gneči v kazenskem prostoru uspešen Chapuisat, nato pa je Knap najprej izkoristil lepo podajo Sforze, po prostem strelu Bickla pa je z glavo dosegel se svoj drugi zadetek. Od 73. minute je Romunija igrala le z desetiimi igralci, ker je sodnik zaradi grobe prekrške upravičeno izključil Vladioiuja, ki je v igro vstopil le 3 minute prej namesto Dumitrescuja.

DANES NA TV

CETRTEK

23. JUNIJA

ZDA - Kolumbija
(posnetek)
13.45 (TMC)
14.00 (TVS 2)

Italija - Norveška
ob 22:00
RAI 1, TVS 2, TMC

J. Koreja - Bolivija
ob 01:30
RAI 3, TMC

Lestvica skupine D

Argentina	1	1	0	0	4:0	3
Nigerija	1	1	0	0	3:0	3
Bolgarija	1	0	0	1	0:3	0
Grčija	1	0	0	1	0:4	0

Dosedanja izida

Argentina - Grčija 4:0

Nigerija - Bolgarija 3:0

Preostali spored

25. 6. ob 22:00: Argentina - Nigerija

26. 6. ob 18:30: Bolgarija - Grčija

30. 6. ob 01:30: Grčija - Nigerija

30. 6. ob 01:30: Argentina - Bolgarija

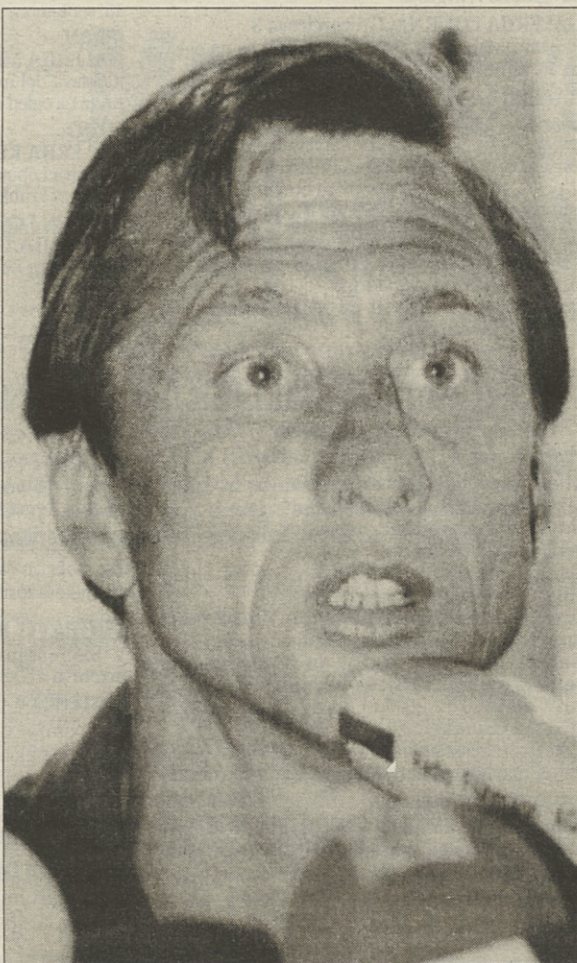
ODKLONILNO STALIŠČE ZNANEGA TRENERJA

Johan Cruyff ne soglaš

Strinja pa se s strogostjo pri prekrških

CHICAGO, BARCELONA - Sloviti nizozemski igralec in trener Johan Cruyff je ostro kritiziral novo pravilo o tockovanju na svetovnem prvenstvu. »Po mojem mnenju so skoraj vsi novi ukrepi Fife nepotrebni,« je zapisal trener španskega prvaka Barcelone v svoji kolumni v španskem dnevniku El Periodico. Nizozemcu se zdi, da bi bilo veliko bolje, če bi že obstoječa pravila uporabljali z nekoliko več inteligence. Za pravilo treh točk za zmago Cruyff pravi, da je nepravilno. »Kako lahko minimalno zmago, kot so jo Nemci z defenzivno igro dosegli proti Boliviji, nagrajijo s tremi točkami, atraktivno in napadalo mostvo pa za izid 3:3 dobi samo eno točko?« se sprašuje

Johan Cruyff. Če so se pri Fifi odločili za tri točke, potem bi morda morali dodati še določilo, da to velja za zmago vsaj z dvema goloma razlike. Razen tega pa se Cruyffu razmere za igranje na stadionih v Združenih državah Amerike ne zdijo idealne: »Trava na stadionih je previsoka, plaščne zoge pa niso najhitrejše. Torej hitrost igre ne more biti nikoli optimalna.« Nizozemec, ki je na svetovnem prvenstvu leta 1974 s svojo reprezentanco osvojil drugo mesto, pozdravlja samo ostro kaznovanje prekrškov. »To je edino, s čimer se strinjam. Toda tudi majhne napake, ki se zmeraj ponavljajo, bi morali kaznovati. Vsaj s časovno kaznijo, kot na primer v hokeju na ledu,« pravi Cruyff.

Trener Barcelone Johan Cruyff (arhivski posnetek AP)

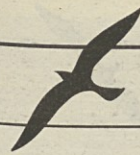
AMERIKA JE LAHKO TUDI POCENI

Hamburgerji in čips za bolj plitve žepe

PALO ALTO - Carlos Alberto de Valentim in njegov prijatelj Georges Pereira sta brazilška navijača. V času predtekovanja na stadionu Stanford spita v minibusu, tuširata pa se na bližnjem bazenu. Samo v skrajnem primeru si za 70 centov privoščita skodelico kave. Raje si jo skuha v bivalniku na majhnem stedišču, na katerem si pogrejeta tudi fizol iz pločevinke ali spečeta jajce na oko. Skratka, Carlos in Georges ne sodita ravno med tiste turiste, ki osrečujejo lastnike hotelov in restavracij. Dejansko postajajo obrazi le-teh vse daljši, in ne samo v Palu Alto, temveč v vseh mestih SP, kajti blagajne za zdaj ne zvonijo tako pogosto, kot so pričakovali. Tisti, ki so si prisli ogledat svetov-

no prvenstvo, ne razmetavajo dolarjev in potovalnih čekov. Prav nasprotno: skušajo živeti kar se da poceni. To predvsem velja za Brazilce. Pri njih obstaja velik jezik med revnimi in bogatimi, vendar navdušenost nad nogometom ne pozna razredov. Veliko navijačev je spraskalo se zadnje kovance, da si svoje mostvo lahko ogledajo na SP. Drazji hoteli v okolici San Francisca, kjer se nahaja Palo Alto, se zdaj niso zasedeni. Zato pa morajo v motelih, kjer prenočujejo stane približno 45 dolarjev, vsak dan zavrniti ducat razočaranih navijačev, ker ze dolgo nimajo nobene proste postelje. Tudi mladinski domovi so polni. V povprečju vsak dan odslužijo sto navijačev in srečneži

končno lahko pridejo do ležišča v kampu YMCA. Ob večerih sedijo gostje v bivalnih prostorih pred televizorjem in gledajo skrajnsane posnetke tekem. Nato se ponavadi odpravijo v restavracijo s hitro pripravljeno hrano. Čips, hamburgerji, mehiki tacosi in sendvichi gredo zelo dobro v promet. Zadovoljstvo, da so lahko na tek-mah, je večje kot veselje do dobrega zrezka. »To je dobra učna ura za nas. Nogometni navdušenci so ljudje posebne vrste,« pravi lastnik restavracije. Toda ni se vse izgubljeno, kajti veliko gostov, ki so rezervirali sobe v prvovrstnih hotelih, bo prislo sleh v naslednjih dneh. Ti si bodo ob dražjih vstopnicah lahko privoščili tudi prvovrstne počitnice s tušem v sobi.

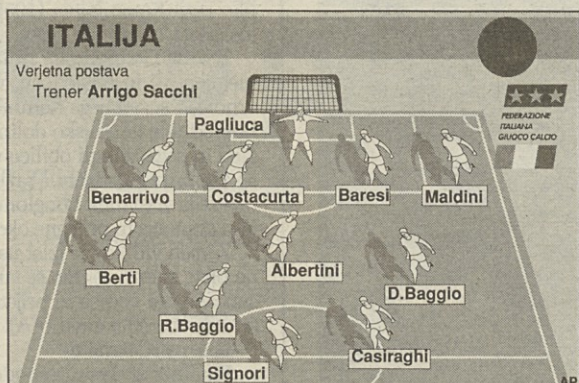
SKUPINA E / PRED DANAŠNJO TEKMO MED ITALIJO IN NORVEŠKO

Berti: »Ne bodo odločale sheme, pač pa srce!«

Flo in Fjørtoft kandidata za drugega Pak Do Ika?

EAST RUTHERFORD - V Združenih državah svetovno prvenstvo v nogometu, v Italiji prvenstvo polemik. Sacchi tu, sheme tam, vsak hoče povedati svoje, vsak hoče vedeti več od drugega. V takem vzdušju se torej pričakuje tekmo proti Norveški, tekmo, ki bi lahko v najslabšem primeru pomenila novo Korejo. Tak izraz pomeni na sportnem področju vsaj toliko kot Kobarid na zgodovinskem: leta 1966 je namreč severnokorejski zobozdravnik Pak Do Ik prekinil avanturo »azzurrov« v Angliji. Kaj pa, če bosta Flo ali Fjørtoft zaigrala vlogo matadorja? Nacionalna tragedija ter s paradizniki in jajci zabeljen povratek.

Italijanska reprezentanca je v uvodnih devetdesetih minutah zapravila dober del simpatij pri izseljenicah, da o ameriških novinarjih, ki so nogomet predstavljali kot sport Roberta Baggia sploh ne govorimo. Zdaj gre zares, se enega popravnega izpita ne bo, zmaga je obvezna. Arrigo Sacchi je za osvojitev prvih treh točk občutno spremeni postavo, tako imensko kot taktično. Evani ne bo igral zaradi poškodbe, zaradi katere je zanj SP že končano, a tudi sicer ga verjetno ne bi bilo na igrišču. Mesto desnega branilca je od Tassotija prevzel Benarrivo, ki zaradi tak-

ticnih vrzeli ni ravno Sacchijev ljubljenelec, a vseeno zagotavlja večjo dinamičnost. Neposredna posledica vključitve Benarriva je tudi standardno mesto Casiraghija, saj drugega morebitnih predložkov s krila ne bi mogel izkoristiti nihče. Presenetljiva je vključitev Bertija (zanj velja podobna ocena kot za Benarriva) namesto Donadonija, ki edini v italijanski vrsti zna resnično preigravati.

Bodo zadostovale te sveže moči za preporo? Sacchija zdaj že bolj zene upanje, kajti tudi njemu samemu je

postalo jasno (vsaj upajmo, da je tako), da ekipi manjka pravi leader. Predvsem prevladuje upanje, da je Sacchi v starih dneh po tekmi z Irco znal v svojo četo vnesti nekaj tiste dobre volje in sproščenosti, ki smo jo opazili pri vseh nastopajočih ekipah, le pri Italiji ne. Edino vedno nasmejana Nicola Berti se je spustil v daljši pogovor z novinarji: »Igral sem na prvi tekmi Sacchijevega mandata, prav proti Norveški. Takrat smo igrali neodločeno, tokrat moramo zmagati. Naloga vsekakor ne bo lahka. Norvežani so

Od Dina in Roberta Baggia bo danes marsikaj odvisno (AP)

boljši od Ircev, morda so manj solidni v obrambi, a vsekakor nevarnejši v napadu. Berti je se dodal nekaj, kar morda Sacchiju ne bi bilo najbolj všeč: »Jutri ne bodo odločale sheme, pač pa srce.« Novost, od katere si vsi obetajo največje spremembe v plehki igri, pa predstavlja Pierluigi Casiraghi, ki ne skriva preepričanja v lastne moči: »Vem, da me čaka odgovorna naloga, a v reprezentanci sem vedno zadovoljil.« Arrigo Sacchi pa je bil izredno kratek in jednat: »Če igrajo drugi boljše in odločnejše od nas, za-

služimo takojšen povratek domov.« Glede menjav v postavi pa je dejal, da je izbral pac tiste, ki po njegovem zagotavljajo večjo borbenost in ofenzivnost.

Pri Norvežanih govori le trener Egil Olsen: »Vem, da bodo Italijani skušali navaliti na naša vrata, a z igro, ki smo jo pokazali v kvalifikacijah in proti Mehiki smo lahko kos vsakemu nasprotniku.« Medtem, ko je Sacchi že najavil postavo, ki bo stopila na igrišče, Olsen tega se ni storil: »Igralci že vedo, kdo bo igral.« Najbrž bodo igrali tisti, ki so igrali že proti Mehiki.

POGOVOR / MASSIMO GIACOMINI O AZZURRIH

»Problem ni nasprotnik, pač pa slabosti Italije«

Kaj pa strokovnjaki mislijo o trenutnem poteku svetovnega prvenstva in zlasti o azzurrih? Massimo Giacomini, trener, ki je Triestino skoraj popeljal v A ligo in jo zdaj kot nekaj »factum« resuje pred izginotjem iz profesionalnega nogometa, nam je o današnji tekmi in dveh letih Sacchijeva ekipa ni pokazala niti najmanjšega napredka. Zato si res ne morem misliti, kako

bodo vse težave splahnele v samih starih dneh. Dejstvo je, da je bilo o Sacchiju doslej mnogo povedanega, sam trener pa ni pokazal nicesar, kar bi visoko donece, celo osabne govorice upravičilo. O ekipi so nam doslej pripovedovali le zgodbe, zdaj mora dokazati, da je delček povedanega resnica. Zdaj vsi zahtevajo spremembe v ekipi: Sacchi je doslej poklical sedemdeset igralcev, imel več pripravljalnih tabarov. Po vsem tem bi bilo skoraj smešno, da bi se njegove izbire izkazale za zgrešene, čeprav po tem že smrdi.»

Kaj ali kdo manjka po vašem mnenju?

»Spremeniti je treba mentaliteto. Ne moremo zahtevati, da igrajo Ita-

lijani po nemško. Da pa v moštvu manjka igralec, ki bi znal tovariše izvesti v težkih trenutkih, je jasno. Tak moč je Vialli, ki je celo sezono počival in je vsekakor igralec, ki se ob važnih priložnostih izkaze. Naravnost neverjetno je, da na spisku ni Lombarda, ki je že dve sezoni med boljšimi igralci v Evropi nasploh, v svoji vlogi pa nima tekmecev.«

Kako ocenjujete dosežani potek svetovnega prvenstva?

V Italiji smo svetovno prvenstvo pričakovali optimistično, češ, Milan je evropski prvak, italijansko prvenstvo najlepše na svetu, kako nam bodo drugi sploh lahko prisli do živega. Za Milanove uspehe nosi lep del zaslug Fabio

Capello, ki je razumel, da stari igralci ne morejo več igrati kot pred petimi leti s Sacchijem, italijanska A liga pa je najtežja, a ne najlepša na svetu. Dosedanje tekme so pokazale, da je taktiziranje odveč, treba je igrati odločno. Nogomet se je spremenil, ekipe, ki si jih nekoč premagal z levo nogo so enakovredne vsem, Savdska Arabija docet. Brazilc Jorginho ter Argentinca Ruggeri in Simeone so izvrzki italijanskega prvenstva, a so pokazali odlično igro. Med posamezniki sem se opazil brazilskega desnega branilca Leonarda, Nigerijec Oliseh, ki ga je kupila Reggiana, je pravi »jez« pred obrambo. Tudi Norvežani so zelo dobri: osebno stavim na Larsa Bohinena.« (dk)

SKUPINA C / JUŽNI KOREJCI FAVORITI

Zgodovinska zmaga bi jamčila napredovanje

Bolivijci še besni na Mehicana Artura Brizia

BOSTON - Glede na prvi tekmi so presenetljivi Korejci favoriti in lahko računajo na svojo prvo zmago na sklepnem delu svetovnega prvenstva. Po odlični tekmi s Španijo, kjer bi nedvomno zaslužili celoten izkupicek, je trener Kim Ho (na sliki) optimist: »Zavedamo se, da je vsako srečanje poglavje zase, vendar želja po uvrstitvi je tako velika, da igralcem stoodstotno zaupam.« Tezavni, vsi so zdravi, telesna pripravljenost odlična, skratka, že remi bi marsikoga razočaralo.

Bolivijci se po tesnem porazu v otvoritveni tekmi niso mogli odločiti, če jokati ali se veseliti. Nedvomno je potek tekme pustil grenak priokus v ustih navijačev, kajti realne raz-

like s svetovnim prvakom ni bilo opaziti. V La Paz so ljudje poraz celo proslavljali. Sele po trezni presoji so se zavledli krute resničnost. Za napredovanje v osmino finala potrebujejo danes zmago in nato remi proti Španiji. Veliko prahu je vzdignilo tudi sojenje Mehicana Artura Brizia, katerega dolžijo, da je spregle-

dal »off-side« pri zadetku Klinsmanna, predvsem pa izključitve domnevnega zvezdnika Marca Antonia Etcheverryja: ob dveh kolih diskvalifikacije bi SP zanj znalo biti že končano.

Verjetni postavi JUŽNA KOREJA: Choi In-Young; Hong Myung-Bo, Kim Pan-Keun, Park Jung-Bae, Choi Yuong-Il, Kim Joo-Sung; Lee Young-Jin, Ko Jeong-Woon, Noh Jung-Yoon, Shin Hong-Gi; Hwang Sun-Hong. Trener Kim Ho.

BOLIVIJA: Trucco; Rimba, Quinteros, Sandy, Cristaldo; Borja, Baldovino, Soria, Melgar, E. Sanchez; Ramallo. Trener Albert Xavier Azgakarta.

SODNIK: Leslie Mottram (Škotska)

NOVICE

Kakofonični orkester Rafia Oladipa

DALLAS - Nigerijski zdravnik Rafiu Oladipo je vnet privrzenec nogometa. Kljub temu pa večino časa, ki ga prebije na stadionu, igrišču in igralcem kaže hrbet, saj ima precej bolj resno nalogo kot opazovanje dogajanja na travi. Uradni predsednik nigerijskega »fan cluba« je dirigent skupine kakih dvesto nigerijskih navijačev, katerih osnovna naloga je zganjati hrup. Bobnarji v pobesnelem ritmu nabijajo na svoje bobne, eden se hvali, da lahko nepretrgoma bobna 24 ur, ostala poskakujoca gmota v zeleno odetih teles, pa tuli, momlja, drgne, trobi in ropota z ostalimi nacionalnimi instrumenti in kljub vročini nepretrgoma skaklja in poplesuje. Nenadoma se Rafiu začne dreti na navijača, zahteva popolno tišino in jim ukaze, naj se vsedejo. Vsakemu, ki se ne bi podredil ukazu, zagrozi, da ga bo izključil iz navijaškega tabora. Ko se »regiment« kakofonične godbe pomiri, Rafiu v resnem tonu povzame molitev: »Vsemogočni, prosili smo te, daj nam tri gole... in dal si nam tri gole, hvala vsemogočni! Nič ni nemogoče, če si ti z nami.« in truš se nadaljuje. Na srečanju Nigerije in Bolgarije so imeli Bolgari večje in lepše zastave, kar pa se tiče hrupa, niso imeli Bolgarski navijači nikakršnih možnosti. »Non stop« bobnanje, to je naša naloga, to je naša dolžnost do države«, pravi dirgent Oladipo, ki je predvidel, da bodo premagali Grke s 3:0, Argentine z 2:0 in da bodo osvojili naslov svetovnih prvakov.

Zastupitev

ORLANDO - Velika oteklina na desnem kolenu Andyja Townsenda je velika uganka za zdravnika irskega mostva. Oteklino naj bi po zadnjih ugotovitvah povzročil komarjev pik, toda raziskave v bolnišnici v Orlando so pokazale, da gre za tako imenovano zastupitev »efeu«. Kapetan Ircev se je med treningom naslonil na drevo in se takrat okužil z rastlinskim strupom.

Ponesrečena stava

BANKOK - Tudi na Tajskem je prišlo do prve žrtve svetovnega prvenstva. Nek 26-letni Tajec iz okolice Bankoka se je obesil, ker je na stavi glede izida tekme Nizozemska - Savdska Arabija izgubil več tisoč bahtov. Nesrečnež, ki je stavil na zmago Savdske Arabije, je v poslovnem pismu svoji ženi zapisal: »Skrbi za najino hčerko. Nasvidenje v prihodnjem življenju.« Milijoni Tajcev gledajo SP in stave sodijo zraven. Nogometna zveza Tajske ocenjuje, da bo med SP lastnike zamenjalo približno deset milijonov bahtov.

NOVICE

Salernitana v B ligi

NEAPELJ - V odločilni tekmi na nevtralnem igrišču si je Salernitana z zmago nad Juve Stabio s 3:0 (0:0) zagotovila napredovanje v B ligo. Pred 40 tisoč gledalci je odločitev padla v drugem delu, ko je Tudisco v 50. in 54. minuti dosegel dva gola in tako praktično odločil zmagovalca. Tretji gol za Salernitano je dosegel Breda v 81. minuti. Srečanje je sodil Alberto Gronda iz Genove, ki je zaradi dvojnega rumenega kartona že v prvem delu izključil igralca Juve Stabie Incarbona, v drugem delu pa sta mu v 52. in 53. minuti v slacilnico sledila še Onorato in Italia, tako da je Juve Stabia srečanje končal le z osmimi igralci.

Opel odslej sponzor Milana

MILAN - Milan in Opel sta včeraj skupaj izdala tiskovno sporočilo, v katerem sporočata, da bo od julija dalje Opel tri leta sponzoriral ekipo Milana. V zadnjih treh letih je bil Milanov sponzor »Motta«.

Dirka po Švici: 9. etapo dobil Fabio Roscioli

LAUSANNE - Italijanski kolesar Fabio Roscioli je dobil 9. etapo kolesarske dirke po Švici od Gstaada do Lausanna v skupni dolžini 193 km. V skupni uvrstitvi se naprej vodi Švicar Pascal Richard. Vrstni red 9. etape: 1. Fabio Roscioli (Ita/Brescia-lat) 4 ure 54minut 43sekund, 2. Rolf Järmann (Svi) +12, 3. Frankie Andrew (ZDA) + 22, 4. Scott Sunderland (Avs) + 28, 5. Jan Nevens (Bel) isti cas, 6. Wilfried Nelissen (Bel) + 1:11, 7. Andreas Kappes (Nem), 8. Giovanni Lombardi (Ita), 9. Jesper Skibby (Dan), 10. Beat Zberg (Svi) v casu Nelissena itd.

Skupni vrstni red: 1. Pascal Richard (Svi/GB-MC) 30 ur 39 minut 11sekund, 2. Vladimir Pulnikov (Ukr) + 1:02, 3. Gianluca Pierobon (Ita) + 1:05, 4. Heinz Imboden (Svi) + 1:26, 5. Rodolfo Massi (Ita) + 2:23, 6. Marco Saligari (Ita) + 4:04, 7. Lance Armstrong (ZDA) + 4:18, 8. Flavio Giupponi (Ita) + 4:33, 9. Mauro Gianetti (Svi) + 4:41, 10. Felice Puttini (Svi) + 5:56 itd.

Obvestila

KK ADRIA

vabi na kolesarski MARATON FRANJA v soboto, 25. t. m. s startom ob 8. uri v Tacnu pri Ljubljani. Interesenti se lahko prijavi v soboto direktno na startu ali danes, 23. t. m., po 20. uri v društvenih prostorih v Lonjerju (tel. st. 911275).

SK BRDINA

sporoča, da se pričnejo suhi treningi danes, 23. t. m., ob 18. uri z zbirališčem na trgu Brdina na Opcinah.

SZ GAJA-teniski odsek

obvešča, da bo začetniški teniski tečaj za otroke od 7. do 10. leta starosti od 27. 6. do 2.7. vsak dan od 14. do 16. ure. Vpisovanje in informacije po telefonu 226115 vsak dan od 17. do 19. ure ali 27. 6. ob 14. uri na igrišču neposredno pred začetkom tečaja.

MLADINSKE ZDRUŽENE NOGOMETNE EKIPE

obveščajo otroke in starše, ki se bodo udeležili nogometnega tabora, da je odhod na Roglo v nedeljo, 26. t.m., ob 9.30 iz pred hale Tivoli (spodnji parkirni prostor) v Ljubljani. Za vse ostale, ki nameravajo odditi z osebnimi avtomobili, je zbirališče na Rogli ob 12. uri! Informacije sprejemajo odborniki društev, ki se bodo udeležili kampa: BREG - Lavrecic, BOR - Babuder, PRIMORJE - Kante, ZARJA - Vojko Krizmančič!

SZ SLOGA

prireja od 5. do 13. septembra na Opcinah tečaj miniodbojke za osnovnosolske otroke. Treningi bodo v telovadnicah na Opcinah in Repnu ter na odprtem pod vodstvom mag. Dusanah Blahute, prof. Maria Caca, prof. Franka Drasicca, prof. Ivana Peterlina in prof. Branka Saina. Tecajniki se bodo zbrali vsak dan ob 9. uri, trenirali dvakrat dnevno do 17. ure, ob 12. bodo postreženi s kosilom. Poleg odbojke bo v prostem casu razvedrilna dejavnost. Cena tečaja znaša 120.000 lir. Prijave zbira urad ZSSDI v Trstu, tel. 635627 v jutranjih urah in prof. Mario Cac tel. 214290.

SD ZARJA - lokostrelski odsek

prireja začetniška lokostrelska tečaja za mlade od 11. do 18. leta v sledečih izmenah: od 11. do 23. julija; od 22. avgusta do 3. septembra (od 17. ure do 18.30). Opremo daje na razpolago SZ Zarja. Podrobnejše informacije na tel. st. 226261 (Moreno) in 226386 (Marko)

SK KRAS

prireja od 27. junija do 2. julija poletni rokometni tečaj za vse nižje srednjesolce, ki bo v jutranjih urah v zgoniški telovadnici. Poskrbljeno bo tudi za prevoz s kombijem. Podrobnejše informacije na tel. st. 723010 (Alan) vsak dan od 14. do 15. ure.

JK CUPA

obvešča, da je v teku vpisovanje v jadralne tečaje za otroke od 7. leta dalje od 4.7. do 15.7. začetni in od 18.7. do 29.7. nadaljevalni. Podrobnejše informacije na sedežu društva v seslanskem zalivu ob sobotah od 16. do 18. ure. Začetna tečaja za surf bosta od 4. do 8. julija ter od 11. do 15. julija, nadaljevalni tečaj pa od 18. do 22. julija.

TPK SIRENA

obvešča, da je v teku vpisovanje v jadralne tečaje za otroke od 7. do 14. leta in za mladino in odrasle od 15. leta dalje: tečaj za otroke (začetni) bo od 18. 7. do 29. 7. in od 16. 8. do 27. 8. (nadaljevalni).

1. tečaj za mladince in odrasle bo od 4. 7. do 15. 7., 2. tečaj (windsurf) pa od 11. 7. do 16. 7. Podrobnejše informacije in vpisovanje na sedežu TPK Sirene v Barkovljah vsak delavnik od 16. do 18. ure in po telefonu 422696.

TENIS / WIMBLEDON

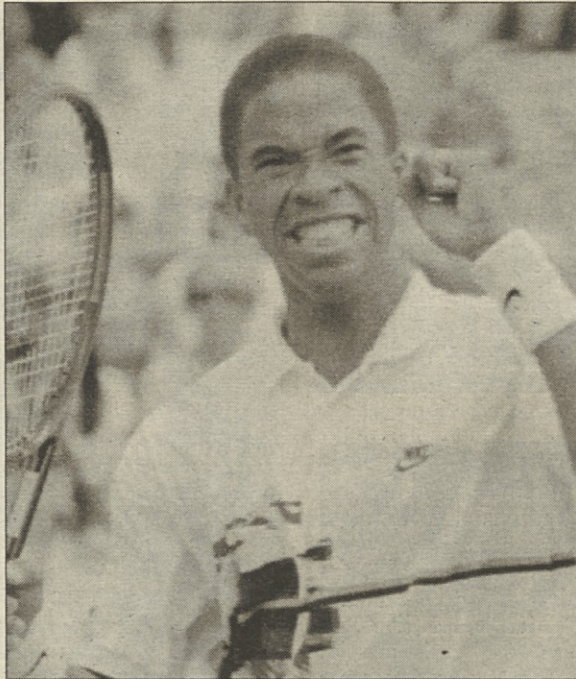
Michael Stich
že na tribunah

Izločil ga je Američan Brian Shelton

LONDON - Letošnji Wimbledon si bodo v Nemčiji dobro zapomnili. Po senzacionalnem torkovem porazu Steffi Graf v prvem kolu proti Američanki Lori McNeilovi je včeraj podobna usoda doletela njenega rojaka Michaela Sticha, drugega igralca sveta. Stich je v prvem kolu naletel na Američana Briana Sheltona, ki se je na glavni wimbledonski turnir prebil preko kvalifikacij. Toda 120. igralec sveta se slovesa svojega nasprotnika ni ustrašil in je Sticha »izprasil« s 6:3, 6:3 in 6:4. Toda ob vsem tem je treba povedati, da Shelton na travi sploh ni slab in je prav v Wimbledonu leta 1990 dobro namučil Ivana Lendla, ki je bil takrat v vrhunski formi, pa tudi Boris Becker z njim pred dvema letoma ni imel lahkega dela. Michael Stich pa je včeraj še enkrat dokazal, da so velikanski nihanja v formi zanj nekaj povsem običajnega. Letos je tako na velikih turnirjih že izpadel v 1. kolu v Avstraliji in v drugem v Franciji. Za poraz ni iskal nobenih izgovorov in je mirno priznal, da je bil Shelton pač boljši.

Za se bolj črn nemški dan je včeraj poskrbela še Anke Huber, ki je izgubila z Argentinko Ines Gorrochategui.

Važnejši rezultati, 1. kolo, moški: Bryan Shelton (ZDA) - Michael Stich (Nem-2) 6:3, 6:3, 6:4; Alexander Volkov (Rus) - Jeff Tarango (ZDA) 6:4, 6:2, 6:2; Guy Forget (Fra) - Doug Flach (ZDA) 6:1, 6:2, 6:2; Andrei Olhovski (Rus) - Arnaud Boetsch (Fra-16) 6:2, 6:3, 7:5; Wal-ly Masur (Avs) - Alex An-

Brian Shelton je poskrbel za veliko presenečenje (AP)

tonitsch (Aut) 6:1, 6:2, 3:6; 6:3; Jevgenij Kafelnikov (Rus-15) - Laurence Tielemann (Ita) 7:5, 6:7 (5:7), 7:5, 6:7 (5:7), 11:9; Jim Courier (ZDA-5) - Byron Black (Zim) 6:1, 6:7 (5:7), 6:3, 6:4; 2. kolo: Pete Sampras (ZDA-1) - Richey Reneberg (ZDA) 6:3, 6:4, 6:2; **ženske, 1. kolo:** Gigi Fernandez (ZDA) - Marzia Grossi (Ita) 6:2, 6:1; Zina Garrison-Jackson (ZDA-13) - Katarina Studenikova (Slk) 6:3, 7:6 (7:4); Helena Sukova (Čes-17) - Tammi Whitlinger Jones (ZDA) 6:7 (7:9), 6:0, 6:3; 2. kolo: Lindsay Davenport (ZDA-9) - Tessa Price (JAR) 6:4, 6:2; Conchita Martinez (Spa-3) - Nana Miyagi (Jap) 6:1, 7:6 (7:3); Kimiko Date (Jap-6) - Shirley Ann Siddall (VB) 6:2, 6:0; Ines Gorrochategui (Arg) - Anke Huber (Nem-12) 6:3, 6:4.

Berger
pri Ferrariju
do konca
sezone 1995

MARANELLO - Avstrijski voznik formule 1 Gerhard Berger bo tudi prihodnje leto vozil za Ferrari, kamor je prišel leta 1987, čez tri leta odsel k McLarnu in se leta 1993 spet vrnil v Maranello. Na ta način bo avstrijski voznik postal Ferrarijev rekorder po številu VN za krmilom »rdečega« vozila. Rekorder je sicer še vedno Clay Regazzoni, ki je v 6 sezonah s Ferrarijem nastopil na 73 velikih nagradah, Berger pa doslej že na 69-ih. Berger je dosegel tudi štiri zmage.

PLANINSKI SVET

Izlet na Gartnerkofel

Po zelo »mokrem« srečanju obmejnih planinskih društev prejsno nedeljo v Globasnici je bil to nedeljo 19. t.m. na vrsti avtomobilski izlet na Gartnerkofel nad Mokrinami.

Sest avtomobilov s skupno 19 udeleženci se je napotilo proti Trbizu in preko italijansko-avstrijske meje po Ziljski dolini do prelaza na Mokrinah. Pot do izhodišča za vzpon na Gartnerkofel je bila sicer nekoliko daljša zaradi neprevoznosti ceste, ki s Tablje vodi do Mokrin, vendar je bila vožnja zelo prijetna zaradi lepega vremena in edinstvene pokrajine ob Zili.

Udeleženci izleta so lahko občudovali endemični cvet wulfenije ob strokovni razlagi prof. Marinke Pertotove, ki je tudi vodila izlet. Planinski del izleta je predvideval vzpon na 2195 m visoki Gartnerkofel in na sosednji, nekoliko nižji Kammleiten (1955 m), koder poteka tudi geološka pot.

Z vrha Gartnerkofla ni bilo dosti razgleda zaradi zamgljenosti in oblačnosti, v kateri so bili oviti okoliski vrhovi. S sosednjega Kammleitna pa je bil nekoliko boljši razgled vsaj na Ziljsko dolino in Ziljske Alpe, dlje pa pogled ni segal zaradi obilice vlage, ki je bila v ozračju. Tu so izletniki prisluhnili razlagi vodice, ki je podrobno razložila nastanek konglomerata, ki je prava posebnost tega območja in pritegne oko že zaradi raznobarnosti.

Z vseh vidikov je izlet uspel, še posebno zaradi poučne plati, zato si želimo se takih izletov, kjer imas na voljo zanesljivega vodica in prijetnega strokovnjaka, ki ti razkriva skrivnosti narave. (FA)

Izlet na Kočevsko

Planinci iz Trsta se bodo spet srečali s pobratenimi planinci društva Integral iz Ljubljane. Za 26. junija je predviden skupni avtobusni izlet na Kočevsko. Izletniki se bodo odpeljali iz Trsta ob 7.00 uri oziroma ob 7.20 z Opcin (pri društvu Tabor) in se srečali dve uri kasneje z ljubljanskimi planinci na Barju pri Ljubljani. Skupno bodo potem nadaljevali pot do Gotenice in se povzpeli na Goteniški Sneznik ter si spotoma ogledali razne zanimivosti. Do tja je približno dve uri in pol hoje. Z Goteniškega Sneznika se bodo potem spustili do Kočevske reke in hodili se približno dve uri. Tam bo družabnost in čakalo jih bo kosilo z divjajino.

Vpisovanje za izlet na Kočevsko je že v teku v uradih ZSSDI (tel. 635627), kjer je treba vplačati 20.000 lir za prevoz. Podrobna pojasnila daje tudi vodja izleta Ervin Gombac, ki odgovarja na telefon 396889.

V nedeljo izlet Vrh Peskov in k jezeru v Lužnici

SPD Gorica vabi člane in prijatelje, da se v nedeljo, 26. t.m. pridružijo na izletu v Krnsko pogorje. Povzpeli se bodo na Vrh Peskov in obiskali sicer manj znano jezero v Lužnici. Vzpona bo približno tri ure. Prevoz z lastnimi sredstvi, zbirališče do 7. ure na Travniku, od koder se bodo odpeljali do vasi Km. Vzpon na Vrh Peskov je namesto predvidenega izleta na Monte Semo v Kamiji. Izlet vodi Miran Cotar tel. 30995.

V začetku julija na Begunščico

Po Peskih pride na vrsto Begunščica. Izlet na to lepo goro v sosedstvu Stola bo 7. julija. Predvidoma bo vzpon z Ljubelja, izlet pa bo samo en dan. Hoje do vrha bo okrog štiri ure. Če bo prišlo do sprememb glede poteka izleta, z možnostjo, da bo izlet trajal dan in pol, bo društvo pravočasno sporočilo. Prevoz bo z lastnimi sredstvi.

Planinski koledar 1995

V pripravi je planinski koledar PZS za leto 1995. SPD Gorica je lani in prejšnja leta oskrbelo zadostno število izvodov omenjenega koledarja, z dotiskom imena in naslova društva. Lani je popraševanje preseglo pričakovanja in je koledarjev zmanjkalo. Društvo zato vabi člane in prijatelje, ki jih stenski koledar zanima (v pripravi sta dve verziji) naj to čimprej sporočijo na društvo. Cena bo okrog osem tisoč lir.

Pohod Kekec - Triglav

Novogoriški planinci pripravljajo tradicionalni večdnevni pohod na Triglav. Na pot bodo letos sli 13. julija, vrnili pa se bodo 17. julija. Informacije prejmejo intereseanti na sedežu PD Nova Gorica, v prihodnjih dneh pa bomo objavili podrobnejši program.

NAMIZNI TENIS / REPREZENTANCA

Krasovski Katja in Vanja
Milič teden dni z državno
selekcijo na pripravah
v ruski prestolnici

Mladi Krasovi igralci Katja Milič (14 let) in Vanja Milič (13 let) bosta preživeli teden dni na pripravah v Moskvi s tamkajšnjo rusko državno reprezentanco. Italijanska mladinska zenska in moska vrsta se bosta v Rusiji od 23. do 30. junija tam pripravljali na evropsko mladinsko prvenstvo, ki bo prihodnji mesec v Parizu. Od deklet je državni selektor Sarkis Sarkhaian poleg Katje in Vanje Milič pozval na skupni trening se Silvio Delugan (Recoaro Agostini), v moski vrsti pa zasledimo tudi nekaj novih imen in sicer Davideja Gusminija (Ferentino), Fabrizia Puglisija (Ardor Sales Catania) in Ulricha Von Pfostla (Marling).

Izbira ruskih sparing partnerjev nedvomno ni bila slučajna, saj je italijanski namizni tenis v zadnjih letih dosegel vidne uvrstitve tudi v mednarodnem okviru in Italija je aktualni evropski ekipni prvak v kategoriji narasčajnikov. Za dosego takšnih ciljev je potrebno trdo garati. Vsekakor se delo vsakodnevno zastavlja na treningih v okviru domačega društva kot je to primer pri SK Kras, kjer Katja in Vanja trenirata že precej let.

Za Kras je izbor dveh igralk za pionirsko reprezentanco veliko priznanje, če pa bosta po pripravah Krasovki izbrani za Pariz, bo to Katjin tretji, Vanjin pa drugi nastop na evropskem prvenstvu. (J.J.)

KOŠARKARSKI TURNIR OPEN 94 / JUTRI FINALNI DEL

Breg - Sokol in Cicibona
Polet nocoj v polfinalu

V prvem delu izpadli Dom, Kontovel, Prosek in Bor

Sokol - Kontovel 95:81 (40:39)

SOKOL: Stanissa 15 (1:2), Busan 10 (2:4), Paulina 25 (5:6), Sosic (0:2), D.Starc 16 (6:6), Hmeljak 18 (2:3), Usaj 9, Lesica 2; trener Tercon.

PM: 16/23. SON: 21. 3T: Usaj 3, Stanissa 2, Busan 2, Paulina 2.

KONTOVEL: Spadoni 14 (4:5), Kralj 10, Gulic 14 (0:6), Turk 19 (3:7), Rebula 9 (1:3), A.Daneu 4 (2:4), Voldopivec 4, Godnic 7 (1:1); trener Furlan.

PM: 11/26. SON: 16. 3T: Spadoni 2, Kralj 2.

Sodnika: Gorji in Verni. Idealna peterka: **Stanissa, Hmeljak, Paulina, Gulic, Turk.** Najboljši igralec: **R.Stanissa.** Matchwinner: **M.Usaj.** Nad pričakovanjem: **P.Busan.** Pod pričakovanjem: **K.Rebula.**

Tekma je bila izenačena do 30. minute (61:61), zatem pa so sokolovci povedli

s 75:64 in brez težav zmagali, kljub temu, da Rauber ni igral.

Breg - Polet 99:86 (47:43)

BREG: D.Kovacic 6 (2:2), Koren, Corbatti 15 (2:6), Korosec 18 (5:6), Filipcic 4 (4:7), Kneipp 10, Arena 19 (4:4), Pregarc 21 (7:8), Samec 6, Gobbo, Bandi; trener D.Salvi.

PM: 24/33. SON: 19. 3T: Korosec 3, Corbatti 1, Arena 1.

POLET: Bogatec, Berdon 6, Vitez 7 (3:4), Persi 26 (3:9), Vremec 19 (4:4), W.Sosic 8 (0:2), Skerk 4, Gregori 14 (2:4), Pro 2 (2:2); trener Tavcar.

PM: 14/25. SON: 27. 3T: Persi 1, Vremec 1.

Sodnika: Della Torre in Cherebauchic.

Idealna peterka: **Korosec, Corbatti, Arena, Vremec, Gregori.** Najboljši igralec: **I.Corbatti.** Matchwinner: **F.Korosec.** Nad pričakovanjem: **I.Gregori.** Pod

pričakovanjem: **B.Vitez.**

V tekmi, ki je odločala o prvem mestu v B skupini, so Brežani zaslužno premagali Polet. Do odločitve je prišlo v začetku drugega polcasa (delni izid 16:2). Vse do konca sta bili ekipi enakovredni, kljub toči kosev Stefana Persija (19 točk v zadnjih 8 minutah) pa se razlika ni več spreminila.

KONCNI VRSTNI RED

Skupina A: Cicibona 6 (3-0), Sokol 4 (2-1), Dom 2 (1-2), Kontovel 0 (0-3).

Skupina B: Breg 6 (3-0), Polet 4 (2-1), Prosek 2 (1-2), Bor 0 (0-3).

SPORED POLFINALNIH TEKEM

Danes: ob 19.30 **Cicibona - Polet;** ob 21.00 **Breg - Sokol.**

Jutri, ob 18.30: tekmo vanje v metu za 3 točke; ob 19.30: finale za 3. mesto, ob 21.00: finale za 1. mesto (VJ)

gospodarstvo in finance

RIM / VČERAJ Z VELIKO VEČINO GLASOV

Senat dokončno odobril odlok o privatizaciji INA

Odkupovanje delnic se bo začelo že v ponedeljek, 27. junija

RIM - Senat je včeraj dokončno odobril zakonski odlok o privatizaciji državnega zavarovalniškega zavoda INA, in to z njegovim izvirnim besedilom, kakor so ga sestavili v poslanski zbornici. S tem je bila premoščena še zadnja ovira na poti do prodaje družbinega kapitala, ki se bo praktično začela že prihodnji ponedeljek.

Dekret so odobrili z veliko večino glasov, saj je proti glasovala samo Stranka komunistične prenoje, medtem ko se je Demokratična stranka levice vzdržala. Pred glasovanjem so senatorji zavrnili vse popravke, ki jih je v četrtek sprejela komisija za industrijo na predlog clava Severne lige Valentina Perina, a so že brž zatem naleteli na nasprotovanje ministrskega sveta. Zaradi tega, kakor tudi na prigovarjanje načelnika senatne skupine SL Francesca Tabladinija, češ da potreba po upravljalnosti države narekuje sprejetje odloka brez popravkov, se je Perin naposled premislil in pojasnil, da se prilagaja vladni usmeritvi, čeprav bi bili amandmaji po njegovem nujni. V resnici so cut odgovornosti pokazale skoraj vse senatne komponente vključno z Ljudsko stranko Italije in, kot rečeno, Demokratično stranko levice, saj so v

opozicijskem progresističnem taboru že predvčerašnjim naglasili, da ne bodo upočasnili privatizacije INA, ker so pač privatizacijam kot takim naklonjeni.

Privatizacija zavoda INA (Istituto nazionale delle Assicurazioni), ki je največja družba za življenjsko zavarovanje v Italiji, predstavlja doslej najboljše tovrstno operacijo. Pred razpisom 51 odstotkov Inovega kapitala bodo to soboto sporočili prodajno ceno

vsake posamezne delnice, ki naj bi se sukala od 2.200 do 2.700 lir. V ponedeljek, 27. junija, pa bodo sprožili tako na italijanskih kot na tujih tleh javno ponudbo poldruge milijarde delnic, katerih nominalna vrednost bo znasala 1.000 lir in bodo namenjene bodisi sirsijavnosti bodisi (v razmerju 34%) zavarovanjem, sicer pa se ameriškega trgu (delnice INA bodo kotirali tudi v New Yorku), italijanskim ter inozemskim institucional-

nim investitorjem, uslužbencem Ine in bivšim delničarjem Assitalie, ki so se odzvali na javno ponudbo (OPA) Inovih delnic novembra lani.

Od 7. julija dalje bodo te delnice kotirali na tele-matskem trgu, 13. julija pa jih bodo kupci plačali. Od ponedeljka naprej bodo lahko varčevalci kupili vsak po najmanj 2.000 delnic v protivrednosti 4, 4 do 5, 4 milijona lir. Kdor jih bo hranil vsaj tri leta, bo imel pravico do ene brezplačne delnice

na vsakih deset, posebne olajsave pa so predvidene za zavarovance: kdor ima življenjsko-zavarovalno polico vrednosti 2, 5 milijona lir ali več, bo smel kupiti 4.000 delnic in imel pravico do dvojnega bonus-sharea, torej do dveh brezplačnih delnic na vsakih deset. Seveda bo treba dokazati, da si zavarovanec, in sicer tako, da obrazcu za nakup delnic priloži kupon, ki ga ravno te dni delijo agencije INA-Assitalia.

TURIZEM / PREUSMERITEV ITALIJANSKE PONUDBE

Obmorska letovišča zamenjala mesta zgodovine in umetnosti

Letošnji velikonočni obisk tujih gostov obeta dobro sezono

MILAN - Turizem je v Italiji ena najbolj donosnih dejavnosti. Z njo se ukvarja zelo veliko število ljudi, saj je samo hotelov več kot 80 tisoč. Nekoč je Italija slovela predvsem kot dežela sonca in je največ tujcev privlačljala v obmorska letovišča. Danes, ko ji uspešno konkurirajo tudi druge sredozemske države, kot so Tunizija, Grčija in Španija, pa Italijani vabijo tuje v svoja zgodovinska mesta, kjer jim ponujajo večje prireditve. To ni nič čudnega, saj je znano, da v Italiji hranijo skoraj tri tretjine vsega svetovnega umetniškega bogastva in da je muzej z zanimivimi in dragocenimi zbirkami nicolico.

Domači in posebno tuji turisti to zelo cenijo. Tudi dvigovanje izobrazbene ravni najbrž vpliva, da je obisk v teh zgodovinskih mestih iz leta v leto večji. Če je ponekod padel obisk v letovskih krajih ob morju, se je v zameno povečal v mestih. Ne samo v Benetkah, Firencah in Rimu, ki jih obvezno obišče vsak turist, ki pride v Italijo iz ZDA, Japonske ali Nemčije. Ljudje obiskujejo tudi Sieno, Verono, Assisi, oddaljena Belluno in Cedad. Tematske razstave (v Cedadu je bila npr. pred dvema letoma pomembna razstava o

Longobardih) prinašajo veliko reklamo, ki ima svoje rezultate tudi v kasnejšem času.

Zaradi lanske gospodarske krize je turizem v Italiji nekoliko nazadoval, in to se posebej v obmorskih krajih. Posebno opazen je bil upad domaćih gostov, medtem ko so tujci lani le delno izkoristili ugodnosti, ki jim jih je prinesla devalvacija lire.

Najnovejši podatki kažejo, da bo letos na tem področju veliko boljše. Zanimanje turistov za operaterjev na februarjski turistični borzi BIT v Milanu, podobno zanimanje na berlinskem in na londonskem sejmu ter napovedi, ki prihajajo iz ZDA in Japonske, kažejo, da bo prišlo letos v Italijo zelo veliko tujih turistov. Se več naj bi jih prislo prihodnje leto, ko naj bi jih bilo kar 20 milijonov.

Letos naj bi v Italijo prislo več kot 7 milijonov Nemcev, dobra 2 milijona Američanov in prav toliko Francozov. Angležev naj bi bilo poldrug milijon, več kot milijon turistov pa naj bi prislo iz Avstrije. Italija postaja zanimiva tudi za turiste iz vzhodnoevropskih držav, za Madžare, Poljake, Čehe in Slovače. Poljaki sicer že več let prihajajo v velikem številu, poseb-

no pa jih privlači Rim z njihovim papirjem. Turisti iz teh držav niso samo tisti, ki pridejo za nekaj ur v tržasko trgovino. Kar po nekaj sto avtobusov je vsak teden v Benetkah, po avtocesti v smeri Benetk pa vozi vedno več osebnih avtomobilov z registracijami držav vzhodne Evrope. V Jesolu in Lignanu so že lani imeli veliko število turistov iz teh držav, pa čeprav so porabili zelo malo denarja. Hotelirji pa so prepričani, da bodo že čez nekaj let ti turisti lahko porabili veliko več, zato jih ne odklanjajo.

Prvi letošnji uspehi so se že pokazali za velikonočne praznike, ko je v Italijo prislo zelo veliko tujih turistov. Ti zelo upoštevajo dejstvo, da je zanje v tem času Italija zelo cenena. V skoraj vseh primerih pri nas porabijo eno tretjino manj kot bi sicer. Za Američane in Japonce je ta razlika še večja. Tudi zato si Nemci, ki so se prej zadovoljili s krožnikom spagetov ali ocvrtega krompirja, zdaj privoščijo boljše in dražje jedi steklenico dobrega vina.

Zanimivo pa je se nekaj: kljub občutnemu padcu vrednosti lire se ni zmanjšal odhod italijanskih turistov na tuje. To se je le deloma zgodilo lani, letos pa se je število Italijanov, ki

se gredo turiste v Parizu, Londonu ali kaksnemu letovišču, spet občutno povečalo. To pomeni, da takšnih turistov kriza ni prizadela. Izjema so le države v katerih so na dnevnem redu vojna, atentati in podobno. Mednje očitno sodijo Dalmacija, Turcija, Egipt, Sri Lanka in druge.

Marko Waltritsch

KMETIJSTVO / DEŽELNI POSVET ZVEZE CIA

Politika EU za vinogradništvo

Posredni in neposredni ukrepi Bruslja za omejevanje proizvodnje vina

VIDEM - Italijanska konfederacija kmetov CIA je priredila pretekli teden v Vidmu deželno srečanje o temi »Politika Evropske unije za vinogradništvo«. Deželni predsednik CIA, Dante Savorgnan je v poročilu nanizal ukrepe, ki jih pripravlja Evropska unija za omejitev proizvodnje vina in ki jih je mogoče strniti v naslednje sklope:

1. Sedanja proizvodnja vina v Evropski uniji (bivši EGS), ki znasa okrog 190 milijonov hektolitrov, se mora zmanjšati na 154 milijonov hl v šestih letih. Od odvečnih 36 milijonov hl bo na Italijo odpadlo okrog 13 milijonov hl, ki jih bo morala država porazdeliti med posamezne dežele po kriterijih, ki jih bo treba sele izdelati. Ker je proizvodnja vina v Furlaniji-Juljski krajini, ki znasa okrog 1,3 milijona hl, manjša od porabe, je upati, da ukrepi naše dežele ne bodo občutnejše prizadeli.

2. Kako bo EU te ukrepe izvajala? Najprej tako, da se zmanjša proizvodnja na hektar, kar bo EU nadomestila oziroma nagradila s polovico tržne vrednosti zmanjšane proizvodnje. Ključ za oceno proizvodnje se ni določen. Bolj drastičen poseg pa je krčenje vinogradniških površin, za kar je predvidena odškodnina okrog 15 milijonov lir za vsak hektar opuščene vinograde.

3. Posredni ukrepi. Za posredno re-

ševanje problema na deželni ravni bi se poslužili promocije našega vina, kar bi izvajala ERSa, vendar selektivno. Na obrobni, predvsem gričevnatih območjih, kjer je vinska trta najvažnejša kultura in kjer so tudi pogoji optimalni, bi skušali vinogradništvo ohraniti in celo se bolj razviti ob upoštevanju, da ima poleg ekonomskega tudi krajinski in ekološki pomen. Za okrepitev vinogradništva na teh območjih je predvidena posebna nagrada EU za realizacijo novih vinogradov v višini 3 tisoč ekujev ali okrog 6, 5 milijona lir na hektar.

V EU prevladuje tudi mnenje, da naj bi prislo do posplošenja uporabe sladkorja za dviganje alkoholne stopnje vina, kar je zdaj v Italiji prepovedano. V ta namen naj bi EU razdelila države oziroma regije v tri pasove, tako da bi severne regije s skladanjem lahko dvignile alkoholno stopnjo za največ 3 stopinje, regije srednjega pasu za največ 1, 5 stopinje in regije južnega pasu (Italija, Grčija, Španija) za največ 1 stopinjo. Stališča o tem so različna, načelno pa je Italija proti, ker meni, da je edino možno sladkanje s koncentriranim mostom.

Gre nedvomno za vprašanje, ki bo dvigalo se precej prahu, zlasti v nižinskih vinogradniških predelih, ki jih bodo ukrepi Evropske unije najbolj prizadeli. (jk)

LIRA

ČET. PET. PON. TOR. SRE.

1595,1 1605,8 1584,4 1583,2 1575,7

\$

DM

977,9 981,4 990,8 986,1 984,2

NOVICE

Italijanska podjetja se izvijajo iz krize

MILAN - Po zadnjih podatkih so italijanska podjetja nekoliko bolj točna oziroma manj zamujevalna pri plačevanju svojih dobaviteljev. V prvem trimesečju letos so namreč prvič po treh letih skrajšale plačilni rok za dobavitelje, saj se je zamuda v povprečju skrcila na 28 dni, potem ko je od septembra 1991 do 31. decembra 1993 stalno narasčala. Kljub temu pa italijanska podjetja ostajajo pri plačevanju svojih računov najbolj počasna med evropskimi: po podatkih konzulencne družbe Dun and Bradstreet, ki je analizirala 178.587 italijanskih in 1, 29 milijona evropskih podjetij, so najtočnejša nemška podjetja z 11 dnevi zamude, sledijo britanska z 18, francoska in nizozemska z 19 in belgijska z 20 dnevi zamude.

Veneto na drugem mestu med izvoznimi deželami

RIM - Sosednji Veneto se je po obsegu izvoza prebil na drugo mesto med dvajsetimi italijanskimi deželami in se uvrstil takoj za Lombardijo. Presegel je tradicionalno drugi Piemont, ki sta mu v italijanski vrh pomagala predvsem Fiat in Olivetti. Po podatkih zavoda ICE se je lani izvoz iz Veneta povečal za 28, 7 odstotka in dosegel vrednost 35.812 milijard lir, kar pomeni 13, 5-odstotni delež v celotnem italijanskem izvozu. Iz raziskave, ki bo objavljena v prihodnji številki zunanjetrgovinskega tednika »Sistema Italia«, izhaja, da se je izvoz povečal v vseh vejah industrije Veneta, največ pa so k njegovemu rasti prispevale mehanska industrija z 29, 6 in tekstilno-oblačilna in obutvena industrija z 22 odstotki, ki sta skupaj ustvarili skoraj 60 odstotkov vsega deželnega izvoza. Pri zavodu ICE ugotavljajo, da je tak izvozni boom v lanskem letu in v prvih letošnjih mesecih povzročil občuten zagon proizvodnega sektorja, ki se je medtem temeljito preobrazil in prilagodil novim tržnim razmeram.

Obvestilo Kmečke zveze

TRST - Kmečka zveza ponovno obvešča svoje člane, da bo bližnjega 30. junija zapadel rok za letno prijavo UMA o porabi goriva po nižani ceni in da grozijo tistim, ki prijave ne bodo pravočasno oddali, stroge kazni.

Tudi letos izpolnjujejo prijave v uradih Kmečke zveze, in sicer po naslednjem urniku:

- v uradu KZ v Nabrežini ob torkih od 9. do 13. ure;

- v uradu KZ na Opcinah ob četrkih od 9. do 13. ure;

- na osrednjem sedežu Kmečke zveze v Trstu (Ul. Cicerone 8/b) vsak dan od 8. do 14. ure, ob četrkih pa tudi od 15. do 18. ure.

Zamudniki, pohitite!

gospodarstvo in finance

KMETIJSTVO V EVROPSKI UNIJI / RAZLIČNA RAVEN ZAŠČITE PRIDELOVALCEV

Nemčija močno ščiti svoje majhne kmetije

Na jugu Evrope je produktivnost v kmetijstvu nizka

LJUBLJANA - V organizaciji ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo se je včeraj nadaljeval tridnevni seminar na temo Kmetijska politika Evropske unije. Države znotraj Unije, je pojasnil Michael Tracy, nekdanji član Evropske komisije, se med seboj zelo razlikujejo po deležu, ki ga kmetijstvo prispeva k bruto družbenemu proizvodu države, in po deležu zaposlenih v kmetijstvu.

Zanimiv je podatek, da na Portugalskem kmetijstvo prispeva samo pet odstotkov k družbenemu proizvodu, medtem ko je v kmetijstvu zaposleno kar 18 odstotkov vsega prebivalstva. To kaže na nizko raven produktivnosti kmetijstva v članicah Unije na jugu Evrope.

Zato je ena najpomembnejših nalog Evropske unije oblikovati politiko za povečanje produktivnosti. Južne države in Nemčija imajo tudi zelo majhne kmetije, najbolj urejene in največje pa imajo na Nizozemskem. Vendar kljub majhnosti kmetij in usmerjenosti v in-

dustrializacijo Nemčija izredno močno ščiti svojega majhnega kmeta. V Evropi prevladujejo družinske kmetije, saj povprečno samo pet odstotkov delovne sile prihaja izven družine.

Skupno kmetijsko politiko držav Unije je začrtal rimski sporazum iz leta 1957. Treba je bilo zagotoviti zlasti ravnovesje med povečano produkcijo in povprasevanjem, ki se ni zviševalo. Mehanizmov za doseg te ciljev rimski sporazum ni opredelil. Zaloge določenih pridelkov so rasle, zato je Evropska unija sprejela sistem izvoznih intervencij za pospeševanje izvoza denimo žita, mleka in masla. S sistemom kvot pa Unija kaznuje tiste članice, ki so presegle s kvotami določeno raven pridelave nekega kmetijskega pridelka (na primer mleka). Članice imajo za določeno kvoto zagotovljeno ceno, in če jo presežejo, morajo plačati dajatev. Za doseganje teh ciljev skrbi FEOGA - sklad za usmerjanje in zaščito kmetijstva. Osnovni model trznega reda za kmetijske pridelke je začrtan z definicijo ciljne, intervencijske in notranje cene kmetijskih pridelkov. Intervencijske cene so najnižje cene in pod to vrednost cena pridelka ne sme pasti. Vsaka država ima tako imenovano intervencijsko komisijo, ki ji pridelovalec lahko ponudi odkup

izdelka po intervencijski ceni. S tem se pridelovalec zavaruje pred morebitnim padcem cene na prostem trgu. Ciljna cena je cena, ki naj bi jo dobil kmet in bi vključevala stroške pridelave. Vhodna cena - cena na pragu - pa je minimalna cena, po kateri lahko izdelek določene države vstopi na trg Evropske unije. Instrumenti kmetijske politike Evropske unije so: zaščita na meji (prelevmane, ki so bili doslej v veljavi, bo EU kot posledica pogajanj urugvajskega kroga scasoma nadomestila s carinami), notranja podpora (neposredne intervencije) ter izvozna konkurenčnost (izvozna nadomestila in koncesijska prodaja).

Pri tem velja pravilo, da se izvozno nadomestilo ne odobri, če je cena nekega pridelka na domačem trgu precej visoka. Nadomestila se lahko odobrijo, če se cena na domačem trgu približuje intervencijski ceni. Leta 1992 je bila uvedena tako imenovana MacSharryjeva reforma. Ta je znižala cene določenim kmetijskim pridelkom (žitom) na domačem trgu, kmetom pa so zaradi znižanja zagotovili kompenzacije. Vendar kmetje dobijo kompenzacijo le, če opustijo približno 20 odstotkov (do razlik med državami prihaja iz različnih vzrokov) obdelovalne zemlje na leto.

Irena Pirman

Obrestne mere za medbančne kredite dne 21.6.'94

	skupna obrestna mera	realna obrestna mera
- povprečna ponderirana medbančna letna obrestna mera čez dan	22,6%	8,6%
- povprečna ponderirana medbančna letna obrestna mera na večernem denarnem trgu	22,7%	8,7%
- skupna povprečna ponderirana medbančna letna obrestna mera	26,6%	8,7%

Skupna obrestna mera je sestavljena iz stopnje rasti drobnoprodajnih cen v Republiki Sloveniji v preteklem mesecu (R) in realne obrestne mere (r).

POSVET O POSPEŠEVANJU IZVOZA / KAPITALNE DOBRINE

Podjetja težko dobijo posojila in jamstva

Letos več možnosti pri Slovenski izvozni družbi

LJUBLJANA - Predstavniki gradbenih in drugih podjetij, ki izvajajo gradbena in investicijska dela v tujini, ter predstavniki bank in Slovenske izvozne družbe, to je družbe za zavarovanje in financiranje izvoza, na včerajšnjem posvetu sicer niso našli konkretnih rešitev za povečanje izvoza kapitalnih dobrin, nanizali pa so vsak svoje težave pri uresničevanju tega cilja.

Predstavnika Slovenske izvozne družbe sta med drugim povedala, da je glavni cilj družbe spodbujati izvoz kapitalnih dobrin, to je izdelkov in storitev, ki se prodajajo na daljši rok, pri čemer SID izvaja predvsem zavarovanje izvoza in refinancira posojila, ki jih podjetja za izvoz najamejo pri poslovnih bankah. Povedala sta, da ima SID, katere glavna delničarka je država, trenutno približno 33 do 35 milijonov dolarjev ustanovnega kapitala, kar pa verjetno ni dovolj za spremljanje izvoza kapitalnih dobrin in gradnje investicijskih objektov, saj

gre vrednost teh poslov v milijone dolarjev, medtem ko je SID omejena pri visini refinanciranja enemu prosilcu. SID, ki je lani na zahtevo države delovala pod zelo restriktivnimi pogoji, lani ni dobila nobenega resnega zahtevka s strani izvajalcev investicijskih in gradbenih del v tujini. Problem je verjetno tudi na strani bank, saj povedala sta, da ima SID, katere glavna delničarka je država, trenutno približno 33 do 35 milijonov dolarjev ustanovnega kapitala, kar pa verjetno ni dovolj za spremljanje izvoza kapitalnih dobrin in gradnje investicijskih objektov, saj

stih. Izvozna družba podjetjem zavaruje tudi komercialne in politične rizike; slednje le za države, ki nimajo previsokega delnega tveganja ali tako imenovanega country riska, sta povedala predstavnika SID.

Predstavnica Ljubljanske banke je menila, da mora osnoven posel podjetij med banko in komitentom, vedno pa se ustavi pri zavarovanju dolgoročnega posla. V LB imajo kar nekaj zahtevkov za kreditiranje izvoza, vendar jih morajo odložiti, dokler podjetje ne prinese tudi zavarovanja. Predstavnica SKB banke pa je dejala, da gradbince spremljajo in servisirajo, vendar morajo pri tem upoštevati tudi njihovo zadolženost, boniteto in podobno.

Navzoci predstavniki podjetij (na primer Iskra sistemi, Giposs, Pionir, Rudis itd.) so nanizali več problemov. Dogaja se, da recimo v Nemčiji investitorji ne priznavajo garancij slovenskih poslovnih bank, ampak zahtevajo nemško garancijo. Posojila pri slovenskih bankah so se vedno predraga, težko pa je priti do njih, kadar gre za posle na vzhodnih trgih. Banke zahtevajo za posojilo stoo odstotno hipoteko ter se 20-odstotni avans, tako da same nič ne tvegajo, za podjetje pa je posojilo pod takimi pogoji nevzdržno. Problem na vzhodnih trgih, v Iranu in podobnih državah so tudi neplačane terjatve, so nastevali predstavniki podjetij. Srečko Korber je v imenu Združenja bank Slovenije dejal, da je s stališča bank razumljivo, da ne morejo prevzeti milijonskih poslov vsaka zase, možno pa je, da več poslovnih bank prevzame vsaka samo del rizika v zvezi s podjetjem, ki se pripravlja na večji posel. Navzoci v okviru združenja za gradbeništvo in inženiring so se dogovorili, da se bodo v prihodnje med seboj obvesčali o možnostih za večje koriščenje storitev Slovenske izvozne družbe, katere nova poslovna politika zagotovo daje možnosti za povečanje izvoza kapitalnih dobrin.

Andreja Rednak

Dohodnino lahko plačate v obrokih

LJUBLJANA - Republika uprava za javne prihodke je doslej natisnila že približno 656 tisoč ali 65 odstotkov vseh odloč o odmeri dohodnine za leto 1993. Odločbe bodo tiskali se do konca junija, tako da jih bodo ti davkoplačevalci prejeli se pred dopusti, preostale pa bodo na vrsti po 15. avgustu, je pa bodo zavezanci prejeli septembra, je povedal direktor uprave Ivan Rojc.

Povedal je, da je od omenjenih 656 tisoč natisnjenih odloč kar 416 tisoč takih, po katerih bodo morali zavezanci državi se nekaj doplačati, medtem ko je odloč, po katerih bo morala država zavezancem nekaj vrniti, »le« okoli 170 tisoč. Odloč z zneski do 1000 tolarjev, torej brez vrtil in doplaci, je doslej nekaj več kot 70 tisoč. Vseh doplaci po doslej natisnjenih odločbah je kar za 5, 04 milijarde tolarjev, vseh vrtil pa za 1, 96 milijarde. To za zdaj pomeni več kot tri milijarde tolarjev v dobro države. Povprečno doplaci zdaj znaša 12.130 tolarjev, povprečno vracilo pa 11.559 tolarjev. Razmerje med doplacili in vracili kot tudi povprečni zneski se nenehno spreminjajo. V prvi fazi je namreč davkarija tiskala predvsem odločbe zavezancem, ki niso uveljavljali olajšav za vzdrževane družinske člane, zato je šlo večinoma samo za doplaci. Zdaj tiskajo se ostale, tako da se razlika zmanjšuje, kljub temu pa bo na koncu država dobila več, kot bo morala vrniti. »Deloma smo to pričakovali, čeprav bo znesek v dobro države najbrž višji od pričakovanega. Vendar ne gre za slabost zakona. Če bi namreč vsi izplačevalci plac, pokojnin in podobnega ravnali dosledno po zakonu pri obračunavanju akontacij dohodnine med letom, bi bilo doplaci in tudi hude krvi zagotovo manj,« je preprčan Ivan Rojc. Dogajalo se je namreč, da nekateri izplačevalci zaposlenim v osnovo za dohodnino niso vsteli regresa, od katerega zavezanci niso plačali akontacije, zdaj pa so doplaci precejšnja.

Tistim, ki jih bo morebitno visoko doplaciilo prestrasilo, je letos na voljo več možnosti. Poleg že uveljavljene vloge za delni ali celotni odpis dolga, je mogoče letos zaprositi tudi za odlog placila za največ šest mesecev ali za obročno odplačevanje dolga v največ šestih mesečnih obrokih. V ta namen je mogoče na davčnih izpostavah v občinah dobiti enoten obrazec, ki ga zavezanec izpolnjenega odda na izpostavi, kjer je oddal tudi napoved dohodnine. Obrazec oziroma vlogo za odpis, delni odpis, odlog oziroma obročno plačevanje dohodnine je treba oddati v roku za placilo dohodnine, to je v 30 dneh po prejemu odločbe. V vlogi je treba poleg osebnih podatkov in zneska dolga navesti tudi podatke o placu ali pokojnini zavezanca in njegovega partnerja v zadnjih treh mesecih, podatke o morebitnih dohodkih vzdrževanih družinskih članov (na primer stipendija, pogodbeno delo, preživnina itd.), morebitno premično in nepremično premoženje ter darila in dediscine zavezanca in njegove družine, morebitno evidentiranost zavezanca na centru za socialno delo in podobno. Poleg vloge je treba davkariji predložiti tudi ustrezna potrdila. Vse to bo davkarija upoštevala, ko bo presojala, ali je zavezanec upravičen do odpisa, delnega odpisa, odloga ali obročnega odplačevanja dohodnine ali ne.

Andreja Rednak

NEMČIJA / IZVOZ

Prihodnost za gospodarstvo so kupci v azijskih državah

BONN - Nemski izvoz bo letos po vsej verjetnosti narasel za pet odstotkov po tem, ko se je leta 1993 zmanjšal za deset odstotkov, je sporočila Nemska zveza trgovinskih zbornic (DIHT). »Tako bo povečan izvoz prvič v tem desetletju spodbudil celotno nemško gospodarstvo,« je na tiskovni konferenci povedal Franz Schoser, direktor DIHT.

Na predstavitvi podatkov pomladanskega pregleda iz 54 trgovinskih zbornic je DIHT za letos napovedal le 3,5-odstotno povečanje uvoza, potem ko se je ta lani zmanjšal za 14,5 odstotka. Poglavitni razlogi za te ugodne napovedi so boljše gospodarske perspektive v Evropi, nenehna gospodarska rast azijsko-pacifiškega področja ter močnejša gospodarska rast v Severni in Južni Ameriki. »Nepori nemskih podjetij, da bi okrepila svojo konkurenčnost, so prav tako začeli prinašati sadove, saj se produktivnost povečuje,« je izjavil Schoser.

Analitiki so napovedali, da bo Nemčija letos znova vstopila v obdobje gospodarske rasti, zlasti zaradi večjega izvoza, potem ko je preživela eno najhujših povojnih recesij. Se vedno pa so zaskrbljeni zaradi potrošniške porabe doma, ki zajema kar 55-odstotni delež v BDP, a se naprej ostaja nizka, saj se plače povečujejo počasi, davki se zvišujejo, visoka stopnja brezposelnosti pa ni naklonjena nakupom.

DIHT napoveduje, da bodo letos največ izvozili na azijsko-pacifiško območje, na katerega so nemška podjetja prodrla s težavami in z velikimi naporami, preden so se tam uveljavila. Izvoz na to področje naj bi se povečal za 12 odstotkov.

Toda izvoz v Evropo, ki je pokupila kar 73 odstotkov celotnega nemškega lanskega letnega izvoza, naj bi se nadaljeval v nekoliko počasnejšem tempu 4-odstotne rasti po hudem, 14,9-odstotnem zmanjšanju v letu 1993.

(Reuter)

POMORSKI PROMET / TOVOR

Ladijski prevozi tovara so vse bolj odprti konkurenci

LONDON - Tovorne ladje in tankerji, ki prevajajo tovor po vseh morjih sveta, to počno v okviru razmeroma proste trgovine, saj skritih ceri ni videti, ker so globoko pod površino. Vsaj osemdeset ali morda celo devetdeset odstotkov ladijskih prevozov poteka v okviru svobodne konkurence, je izjavil Rusel Sunderland, predsednik odbora za pomorski promet pri OECD, ki se zavzema za prosto trgovinsko plobo.

»Ta je zaenkrat osupljivo prosta, čeprav obstajajo siva področja in je pod površino se vedno mogoče zaslediti vplive, ki ovirajo razmah prostega trga,« je dodal Sunderland, ki je tudi namestnik sekretarja britanske uprave za promet in je zadolžen za ladijski in letalski promet.

Sunderland je omenil zlasti primere, ko gre za vladno posredovanje, ki je velikokrat v prid tistemu delu ladjevja, ki je v državni lasti, zlasti kadar gre za uvoz premoga. »Toda iz meseca v mesec se tudi to

področje vse bolj odpira konkurenci,« je pripomnil. Praksa vladnih posegov, da bi ladijske tovore spravila na ladjeve, ki pluje pod njihovo zastavo ali pod katerokoli drugo zastavo, ki ji je ta vlada naklonjena, je kljub vsemu vse redkejša.

Odbor za pomorski promet si prizadeva, da bi spodbudil tudi tiste države, ki niso članice OECD, da bi cim prej sprejele določila o prosti plovi. Sunderland je povedal, da ga se posebej veselijo sporazumi, ki so jih nedavno sklenile države nekdanje Sovjetske zveze in vzhodne Evrope. »Ti sporazumi omenjenih dežel sledijo nacelom in praksi svobodne plovbe, kar pomeni preobrat glede na dosedanje prakso,« je se dejal. V preteklosti so morali tudi ladjarji kupiti pravico do svojih poti na trgu, toda prav to se zdaj spreminja: »Ne obstajajo več tiste monopolne državne organizacije, ki so odredjele, katera ladja lahko kam pelje določeni tovor,« je povedal Sunderland.

(Reuter)

MENJALNIŠKI TEČAJI

22.junij 1994

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ltl)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	77,35	78,35	10,90	11,10	7,82	8,07
A banka Koper	77,30	78,35	10,90	11,08	7,79	8,06
A banka Nova Gorica	77,30	78,35	10,90	11,09	7,79	8,05
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	-	-	-	-	-	-
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	77,54	78,41	11,01	11,14	7,91	8,05
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	-	-	-	-	-	-
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	-	-	-	-	-	-
Come 2 us* Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	77,40	77,80	10,94	11,07	7,70	7,98
Creditanstalt Nova banka LJ	77,70	78,80	10,90	11,15	7,80	8,20
Dom caffè Domžale* t: 715-199	77,00	77,50	10,95	11,05	7,80	8,00
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	77,40	77,80	11,00	11,10	7,85	8,10
Hida, od 7-19, sob od 7-14	77,85	77,90	11,01	11,04	7,88	7,90
Idila Sečovelje* t: 066/ 781-082	77,50	78,00	10,45	11,95	7,95	8,03
Ilirika Ljubljana (WTC)	77,65	77,69	11,02	11,03	7,90	7,94
Kompas Hertz Celje*	77,50	77,95	10,94	11,02	7,70	8,00
Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13						
7 Kompas Hertz Velenje*	77,45	77,85	10,94	11,02	7,70	8,00
Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Idrija*	77,45	77,85	10,94	11,02	7,70	8,00
Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Tolmin*	77,45	77,85	10,94	11,02	7,70	8,00
Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Bled*	77,45	77,85	10,94	11,02	7,70	8,00
Tel: 064/ 77-180, od 8-12, 17-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Nova Gorica*	77,45	77,85	10,94	11,02	7,70	8,00
Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Maribor*	77,45	77,85	10,94	11,02	7,70	8,00
Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13						
Kreditna banka Maribor d.d.*	76,90	78,30	10,85	11,08	7,85	8,10
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	77,35	79,52	10,90	11,31	7,72	8,10
Libertas Koper* t: 066/ 37-110	-	-	-	-	-	-
Madai NG*, t: 065/ 23-083	77,40	78,20	10,97	11,10	7,83	8,05
Niprom Ljubljana t: 12-61-092	-	-	-	-	-	-
Poštna banka Slovenije*	76,50	77,90	10,45	11,02	7,60	8,00
Publikum Ljubljana, t: 312-570	77,15	77,79	11,00	11,03	7,90	7,94
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	77,40	78,00	10,96	11,05	7,82	8,02
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	77,20	77,83	10,80	10,99	7,80	8,02
Publikum Robič, t: 065/ 85-983	77,30	78,15	10,90	11,12	7,75	7,94
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	77,62	78,58	10,89	11,09	7,90	8,20
Publikum NM, t: 068/ 322-490	77,50	78,10	10,84	11,05	7,80	8,06
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	77,70	77,90	11,00	11,03	7,90	7,95
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	77,28	78,15	10,96	11,11	7,81	7,98
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	77,60	78,20	10,90	11,07	7,80	7,98
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	77,19	78,55	10,70	11,19	7,80	8,02
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	77,60	78,10	10,95	11,04	7,80	8,03
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	77,50	78,10	10,50	11,06	7,75	8,05
Publikum Zalec, t: 063/ 715-114	77,10	78,70	10,95	11,07	7,80	8,05
SKB d.d.*, ***	77,20	78,20	10,50	11,15	7,70	8,10
SHP Kranj, t: 064/331-741	77,50	77,90	10,90	11,02	7,90	8,00
SZKB d.d. Ljubljana	77,10	78,25	10,90	11,12	7,82	8,06
Tentours Domžale	77,50	77,90	10,90	11,10	7,95	8,15
UBK Ljubljana, t:061/444-358	77,50	79,20	10,80	11,20	7,92	8,15
Upimo Ljubljana, t: 212-073	77,75	77,80	11,02	11,05	7,90	7,93

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **
Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

22. JUNIJ 1994	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1555,00	1604,00
nemška marka	976,00	996,00
francoski frank	284,00	293,00
holandski gulden	866,00	894,00
belgijski frank	47,10	48,70
funt sterling	2390,00	2466,00
irski sterling	2347,00	2422,00
danska krona	247,00	255,00
grška dragma	6,20	6,60
kanadski dolar	1121,00	1156,00
japonski jen	15,41	15,90
švicarski frank	1155,00	1190,00
avstrijski šiling	138,00	142,50
norveška krona	223,00	231,00
švedska krona	201,50	208,00
portugalski escudo	9,00	9,60
španska peseta	11,50	12,00
avstralski dolar	1154,00	1192,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	11,80	12,30
hrvaški dinar-kuna	255,00	265,00

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

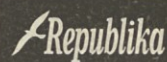
22. JUNIJ 1994	v DEM	
država	banka	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,50
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,80
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,80
Italija	Kmečka banka Gorica	11,90
Italija	Tržaška kreditna banka	11,80

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

22. JUNIJ 1994	v DEM	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	- 1.599	-
francoski frank	- 29.247	-
nizozemski gulden	- 89.235	-
belgijski frank	- 4.857	-
španska peseta	- 1.201	-
danska krona	- 25.475	-
kanadski dolar	- 1.152	-
japonski jen	- 1.588	-
švicarski frank	- 118.740	-
avstrijski šiling	- 14.216	-
italijanska lira	- 1.015	-
švedska krona	- 20.736	-

Samo Republika

vam vsak dan ponuja informacije
stirih svetovnih agencij

najbolj obveščen časnik
na slovenskem

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 120 z dne 22. 6. 1994 - Tečaji veljajo od 23. 6. 1994 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	94,2823	94,5660	94,8497
Avstrija	040	šiling	100	1127,1696	1130,5613	1133,9530
Belgija	056	frank	100	385,1374	386,2963	387,4552
Kanada	124	dolar	1	91,4042	91,6792	91,9542
Danska	208	krona	100	2019,8822	2025,9601	2032,0380
Finska	246	marka	100	2377,0782	2384,2309	2391,3836
Francija	250	frank	100	2318,9595	2325,9373	2332,9151
Nemčija	280	marka	100	7928,8800	7952,7382	7976,5964
Grčija	300	grd	100	—	52,6392	52,7971
Irsko	372	funt	1	—	192,2177	192,7944
Italija	380	lira	100	8,0534	8,0776	8,1018
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2100,0000	—
Japonska	392	jen	100	125,9502	126,3292	126,7082
Nizozemska	528	gulden	100	7075,3360	7096,6259	7117,9158
Norveška	578	krona	100	1823,5631	1829,0503	1834,5375
Portugalska	620	escudo	100	76,6168	76,8473	77,0778
Švedska	752	krona	100	1644,1326	1649,0798	1654,0270
Švica	756	frank	100	9414,7521	9443,0813	9471,4105
Velika Britanija	826	funt sterling	1	194,8046	195,3908	195,9770
ZDA	840	dolar	1	126,7828	127,1643	127,5458
Evropska unija	955	ECU	1	152,1196	152,5773	153,0350
Španija	995	peseta	100	95,2417	95,5283	95,8149

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 23. junija 1994

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 16. 9. 1994:					1,500,000	815,588	785,854	1,601,442
85	108,7451	1%	104,7805	106,7628%	150,000	81,559	78,585	160,144

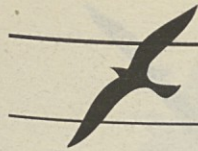

Uradna tečajnica Ljubljanske borze
vrednostnih papirjev, d.d. Ljubljana

st.: 113 Datum: 22. 6. 1994

Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex.kupon št.dal.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpreč	ponudba	Max.	Min.	pro. št. 1000 ST
UVRSCENA KOTACIJA I - Obveznice										
RS11	8,0	2(31.12)	103,3	02	22. 6.	103,3	103,5	104,5	102,7	31.337
RS12	9,5	7(1.4)	107,9	06	22. 6.	108,0	108,1	108,1	107,9	94.584
RS18	5,0	2(31.5)	85,4		17. 6.		85,0			
RS11	7,0	2(31.12)	99,5		20. 6.	99,4	99,6			
RS11(0)	8,0	2(31.12)	100,8	59	22. 6.	90,2		101,5	100,2	178
RS12(0)	9,5	7(1.4)	105,0		17. 6.	94,5				
UVRSCENA KOTACIJA II - Obveznice										
Mestolj	10,0	4(1.4)	100,3		20. 6.	95,0	95,1			
SKB1	10,0	3(1.11)	104,4	37	22. 6.	103,0	104,5	104,5	104,0	5.396
PROSTI TRG - Obveznice										
Gorenje	10,0	7(15.1)	102,5A	49	22. 6.	93,0	104,0	102,5	102,5	1.019
Lakti	10,0	3(1.1)	101,0		26. 4.					
Lakt2	12,0	3(1.11)	108,0		8. 6.					
Lesnina1	10,0	(4)	3,0		4. 5.		66,0			
Občina Smarje	10,0	1(1.8)	91,3		20. 6.		91,0			
Občina Lasko	10,0	2(1.10)	84,2	99	22. 6.	84,2	87,0	85,0	83,0	2.058
Občina Zagorje	11,0	3(1.1)	76,8	53	22. 6.	76,0	76,0	76,9	76,4	1.527
PTT Celje	12,0	5(1.6.94)	100,5A	99	22. 6.			100,5	100,5	102
PTT Ljubljana	12,0	5(1.1)	104,5	234	22. 6.	105,0	107,0	106,0	103,0	18
PTT Gorica	10,0	1(1.6.94)	100,0		21. 6.	99,0	100,4			
RGS blag.	25,0	5(1.4)	13,000		22. 3.	5,500				
Rogaska 1	10,0	4(1.6.94)	98,0	56	22. 6.	97,9	98,2	98,1	98,0	702
Yulon 1	12,0	9(1.6.94)	104,0		14. 9.					

PROSTI TRG - Redne delnice										
Dadas	10.000	(1.6.94)	219.067	8,05	22. 6.	221.000	221.150	222.000	210.000	93.323
Finmedia			118.003	5,36	22. 6.	117.200	120.100	120.000	112.000	7.080
Grad	119	(8.3.94)	4.464,2		17. 6.					
Lak	796	(4.5.93)	11.600	12	22. 6.	11.560	11.600	11.600		290
MK Zalozba	218	(30.393)	10.082*	8,41	22. 6.	9.950	10.080	10.230	9.500	7.027
Nika	4.000	(10.6.94)	142.002	3,52	22. 6.	142.550	142.600	144.200	138.000	29.253
Probanka	1.000	(6.6.94)	21.970	49	22. 6.	21.990	22.100	22.250	21.600	33.548
Salus	1.050	(28.3.94)	20.210	2,21	22. 6.	19.900	20.150	20.400	20.000	4.446
SKB redne	458	(10.6.94)	39.604	1,86	22. 6.	39.600	39.890	40.200	39.000	31.723
Terme Catez r.(5)			728,4	1,87	22. 6.	733,0	750,0	730,0	722,0	1.055

DRESDEN

Kulturna prestolnica vzhodnega dela Nemčije

Zaradi čudovitih zgradb ga imenujejo tudi Firenze ob Labi

Dresden je bil okoli leta 700 n. st. staroslovanska naselbina, ki je dobila svoje ime po besedi »drezga« (gozd). Naglo se je začel

razvijati se v 16. stoletju, ko je postal prestolnica saskih volilnih knezov. V 18. stoletju so tam živeli številni glasbeniki, kiparji,

slikarji, igralci in drugi umetniki z vseh koncev Evrope. Se poseben pečat so mestu pustili italijanski umetniki.

Velik vpliv na razvoj renesančne podobe mesta sta imela saski volilni knez Avgust Močni in njegov naslednik Friderik Avgust II. Dresden si je zaradi čudovitih zgradb pridobil naziv Firenze ob Labi in ni čudno, da velja za staro kulturno prestolnico. Mesto s približno pol milijona prebivalcev pa je danes tudi prestolnica vzhodnonemške pokrajine Sasse.

Današnjim obiskovalcem mesta hitro padejo v oči zidarski odri in vsepovsod prekopane ceste. Mesto je bilo ob koncu druge svetovne vojne leta 1945 skoraj v celoti porušeno. Le nekaj tednov kasneje se je začela obnova najpomembnejših zgradb, ki traja še danes. Številne čudovite baročne stavbe

Spomin na barbarsko bombardiranje mesta leta 1945 (Foto: Igor Fabjan)

so odete v zidarske odre, ograje, ki radovednim turistom preprečujejo dostop, pa so prelepljene s plakati za raznovrstne kulturne prireditve. Ne obnavljajo pa le zgodovinsko pomembnih zgradb, temveč tudi celotno infrastrukturo, ki jo je po padcu berlinskega zidu nujno obnoviti, če želijo revnejše vzhodnonemške pokrajine ujeti razviti zahodni del Nemčije.

Med številnimi imenitnimi stavbami vzbuja posebno pozornost rokokoj-ski Zwinger, ki ga je postavil Avgust II. Saski knez se je dobro zavedal,

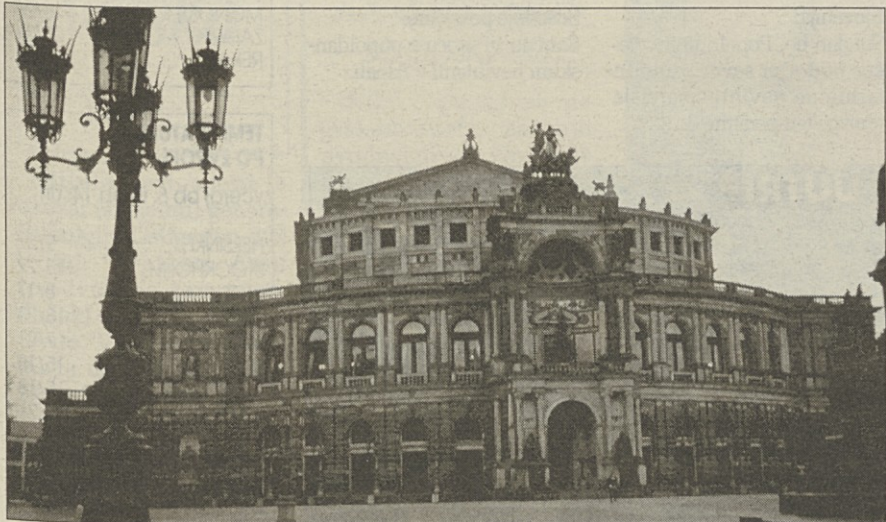
da k političnemu in gospodarskemu ugledu vladarja veliko pripomoreta tudi zunanji blisc in razkošje stavb.

Zwinger je bil zasnovan na temeljih starih vzdolžnih galerij, ki bi omejevale veliko pravokotno dvorišče, namenjeno slavnim sprevedom in turnirjem. Beseda Zwinger ni nič kaj zveneca, saj pomeni ogrado ali pesjak. V tistih casih so v takih stavbah namrec gojili eksotično drevje in v kletke zapirali razne zanimive živali. Današnji Zwinger stoji kot samostojna zgradba, čeprav bi moral

biti po graditeljevih načrtih le del palače, ki naj bi se raztezala vse do bregov Labe.

Zwinger sestavljajo enonadstropne galerije, med katerimi se vrstijo dvonadstropni paviljoni. Zadnje krilo razkošne zgradbe, ki je nekakšna mešanica baroka in rokoka, so dozidali leta 1847. Ob ameriskem bombardiranju sasse prestolnice februarja 1945 je bil porušen tudi Zwinger, ki pa so ga v povojnih letih znova sezidali. Pri obnovi so se skrbno držali prvotnih načrtov.

Igor Fabjan

Večino zgradb so po drugi svetovni vojni rekonstruirali

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Razganjalo vas bo od silne energije. Ker je ne boste znali smiselno usmeriti, se boste predali valovom usode ter pluli skozi življenje kot list na vetru.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Zaznali boste pomanjkanje samospoštovanja, zato se boste na vse kriplje trudili, da bi dajali videz močnega in samozavestnega cloveka. Uspelo vam bo.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Kot vsake toliko casa boste znova zaznali ustvarjalni nemir. Ne bo vam prav jasno, kam naj bi ga usmerili. Počakajte, da se pojavi pravi navdih.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Veliko boste pričakovali od sebe, zato boste tudi veliko delali. Pogostokrat boste v stiski s časom, zato boste nervozni. To je nujna cena za uspeh.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Ustvarjalni boste kot že dolgo ne. V vsem, o čemer boste razmisljali, boste ugledali pomanjkljivosti in možnosti za izboljšave. Poskušajte spremeniti svet.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Razmisljali boste, kako bi si olajšali obveznosti, ki pritiskajo na vaše bitje. Vaš cilj bo več prostih ur. Potrebujete jih za odzivanje izzivom življenja.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Presegli boste svoje značilne muhice ter na svet in sebe pogledali z drugačnimi, svetlejšimi in vedrejšimi očmi. Ohranite svetel pogled za vselej.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Obrali boste plodove minulega truda. Ponosno jih boste razkazovali naokoli ter mimogrede najavljali nove uspehe. Mnogi vam ne bodo verjeli.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Začutili boste močno potrebo po rešitvi notranjih problemov. Zazeleni si boste trajne odsotnosti bojazni, pretiranih skrbi in sumničenj. Naj vam uspe.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Vrnili se boste v kraje, kjer ste preživeli svoje najlepše, pa tudi najtežje trenutke. Polotila se vas bo sentimentalnost in zazeleli si boste ljubezni.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Po dolgem obdobju zanemarjanja visjih teženj boste končno prestopili magični prag: odločili se boste za korenito nadaljevanje svoje stare dobre poti.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Zeleli se boste karseda izkazati, zato boste napeli vse svoje moči. Kot ponavadi vam bo tudi tokrat uspelo, četudi na račun odrekanja in samoprisil.

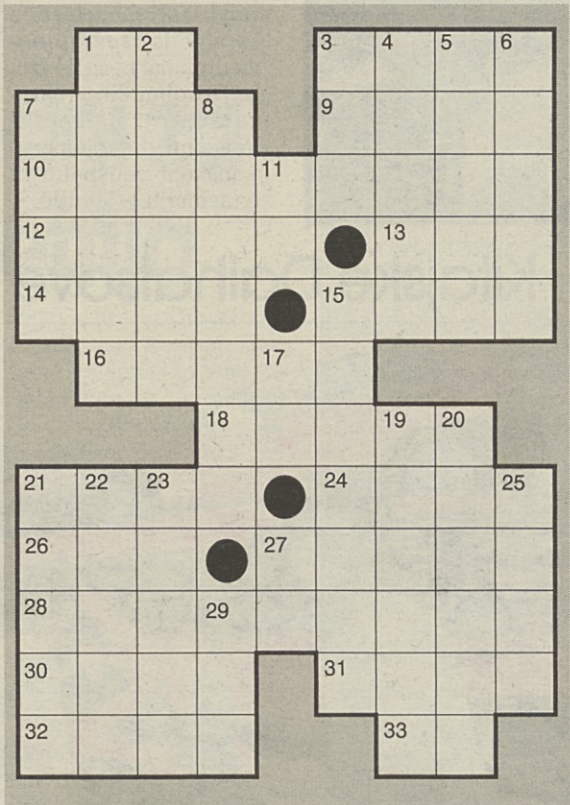
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. kratka za post scriptum, 3. rdece rjava barva, 7. njivski plevel, 9. vrsta iglavca z majnimi jagodam podobnimi storžki, 10. zacasno bivališce s sotori in zasilnimi stavbami, 12. pokrajina v Grčiji, 13. reka v Sibiriji, 14. reka v Svisi in Franciji, ki tece skozi Zenevsko jezero, 15. vrsta igre na sreco, 16. blagodi-seci rastlinski deli za mazila, olja in zdravila, 18. prebivalka pretezno nizinske skandinavske drzave, 21. mednarodna nogometna zveza, 24. mesto na jugu Sirije, 26. tropska voda, 27. stanje s hrupom, ropotom, 28. porostvo, jamstvo, 30. hrvaski skladatelj (Krst), 31. zelo kakovostno gorivo, ki ga dobijo kot preostanek pri razplinjenju premoga, 32. jezero v Etiopiji, 33. kemijski znak za natrij.

Navpico:

1. grski filozof, Sokratov ucenec, ki je v Atenah ustanovil akademijo, 2. zensko ime, 3. pas pri kimonu, 4. staro mesto v vzhodni Sloveniji, 5. enoloncnica iz jesprenove kase, 6. najvisji vrh v Pirenejih, 7. filmska zvezda v ZDA, 8. kovinski emblem na pokrivalu uniforme, 11. kemijski znak za radij, 15. mesto na Tirolskem, 17. pritrtilnica, 19. tovornjak, 20. pripadnica indoiranske jezikovne veje Indoevropcejev, 21. lese-no pihalo z dvojn timerjezickom, 22. sultanov uradni razglas, 23. zupljan, 25. vrsta francoskih preprog, 27. kratka za neznanca, 29. izraelska luka.

Razstave: PS, okra, slak, brin, tabornice, Atika, Ket, rančija, Odak, koks, Tana, Na

Danes goduje

Jožef Cafasso

Jožef Cafasso se je rodil leta 1811 v blizini Torina. V duhovnika je bil posvečen leta 1833. Se istega leta se je preselil v Torino, da bi na vseučilišču izpopolnil bogoslovno znanje. Zelo sta ga motila janzenizem in rigorizem, ki sta vladala v semenišcu in na vseučilišču. Veliko bolj pri srcu mu je bilo vzdusje v duhovniškem zavodu pri cerkvi sv. Franciska Asiskega, kjer so nasproti rigorizmu v morali, ki je skoraj v vsakem prestopku videl smrtni greh, poudarjali blagi nauk Alfonza Liguorija ter zastopali zdrava svobodoljubna nacela.

Po končanem studiju je postal najprej profesor moralke, leta 1848 pa rektor duhovniškega zavoda. Njegova naloga v tem revolucionarnem letu ni bila lahka, a jo je zmogel. Kot učitelj in duhovni voditelj je Cafasso z velikim uspehom vzgojil celo generacijo duhovnikov, pri tem pa ne zanemarjal dušnega pastirstva.

Se posebej zavzeto je skrbel za jetnike, obsojene na smrt, zato so ga mnogi imenovali »duhovnik obesenec«. Spremljal jih je na zadnji poti in jih tako pripravil na smrt, da so umrli mirno, verujoč v posmrtno življenje.

Jožef Cafasso je umrl za pljučnico 23. junija leta 1860 v Torinu. Skupaj s prijateljem Jozefom Cottolengom in njegovim učencem Janezom Boscom, ki mu je pomagal pri ustanovitvi salezijanske družbe, sestavlja tako imenovano sveto torinsko trizvezdje. Caste ga kot zavetnika jetnikov. (Vir: Leto svetnikov)

LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane, v njem pa lahko sodelujete s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Tomaz je se vedno v Spaniji, zato je Alenki delal družbo Magic. Krohotala sta se, da je bilo veselje. In pojma nimata, zakaj je klical poslušalec in rekel, da je Magic Kalimero. Kalimero je vendar stokal in jambral o krivici, Magic pa ima usta vedno do uses. Ce ne bi imel uses...

Nagrajenci: Andrej Bratovic 11.000, Barbara Kozar 4.000, Zorko Vrtačnik 4.000, Franci Korošec 1.000 in Meta Klemenc 1.000 tolarjev.

LABIRINT Z N A N J A

Ime in priimek:

Telefonska številka:

Naslov:

Glasbena želja:

Prijavnico pošljite na naslov:

RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

JUTRI

Pisalo se je leto
1859

Spomin na Solferino

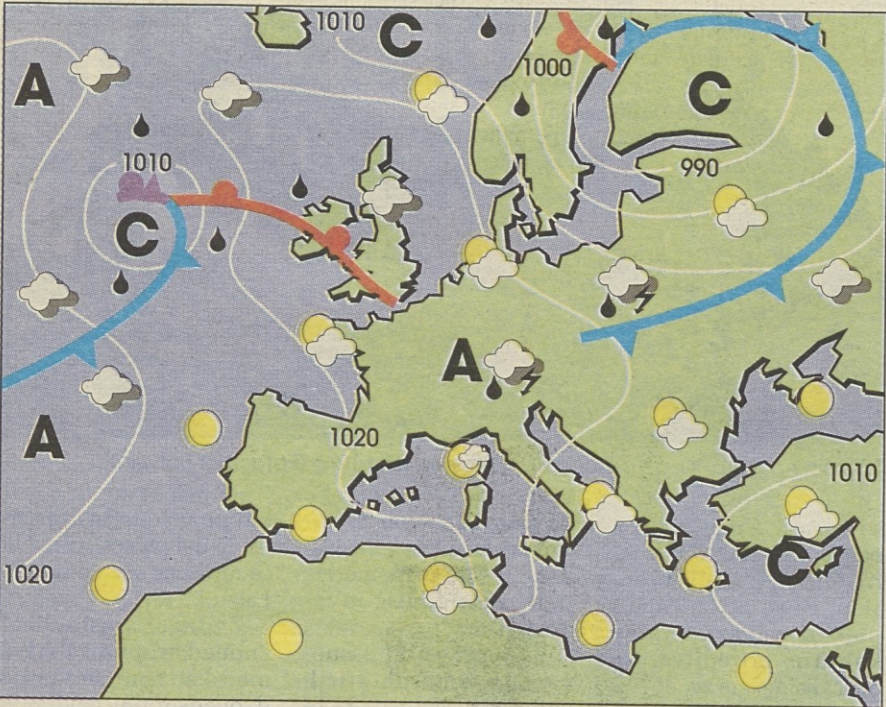
V bitki pri Solferinu je združena francosko-piemontska vojska premagala avstrijsko. V bitki, ki po mnenju mnogih vojnih analitikov velja za eno največjih in najbolj krvavih, je padlo ali bilo ranjenih več kot 30.000 vojakov. Piemont je pod Cavourjevim vodstvom prepričal Francijo, naj ga vojsko podpre proti Avstriji. Francozi ter Piemontčani in Sardinci so premagali Avstrijce pri Magenti. Njihova združena vojska, kateri je poveljeval Napoleon III., je 24. junija 1859 zavzela položaj pri Solferinu in ga po ostrem protinapadu Avstrijcev uspešno obranila. Pogled na bojišče, prekrito s trupli, je pripravi Henrija Dunanta do tega, da je napisal knjigo Spomin na Solferino in vse svoje življenje posvetil boju za mir in lajšanje trpljenja civilnega prebivalstva in ranjencev v vojnah. Švicarski clovekoljub Henri Dunant, rojen leta 1828, je tudi ustanovitelj Rdečega križa, mednarodne organizacije, ki si prizadeva, da bi ljudem lajšala trpljenje v miru in vojni. Stiri leta po bitki pri Solferinu je bil ustanovljen Mednarodni odbor Rdečega križa in naslednje leto je dvanajst vlad podpisalo zenevsko konvencijo. V njej so zapisana določila o zaščiti vojakov; razširili pa so jo tako, da so vanjo vključili tudi žrtve pomorskega bojevanja, vojne ujetnike in dvajset let pozneje tudi civiliste. Žal pa so njena določila še danes marsikdaj kršena.

PREBLISK

Upanje je velik pesnik, toda njegovi stih ne dosežejo potomec.

ruski pregovor

EVROPA / SONČNO, NA JUGU VROČE

Vremenska slika:
Nad zahodno in srednjo Evropo ter zahodnim Sredozemljem je območje visokega zračnega pritiska. Nad Skandinavijo pa je ciklonsko območje s fronto, ki sega nad vzhodno Evropo. S severozahodnimi vetrovi doteka nad naše kraje topel in suh zrak.

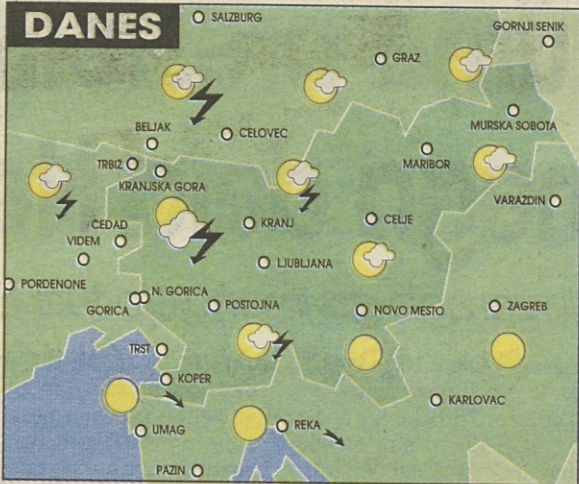
Podatke posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA	TEMPERATURE REK	PLIMOVANJE	RAZMERE NA CESTAH
 Sonce bo vzšlo ob 04.11 in zšlo ob 19.57. Dan bo dolg 15 ur in 48 minut. Luna bo vzšla ob 19.50 in zšla ob 04.11. Podatki zadevajo sončno uro, tako da je v poletnem času treba upoštevati enourni zamik.	Mura (G. Radgona) 15,8°C Sava (Radovljica) 11,2°C Sava (Sentjakob) NP°C Sava (Radece) 16,4°C Savinja (Lasko) 15,6°C Ljubljana (Moste) 13,2°C Bistrica (Sodrazica) NP°C Sora (Suha) 13,4°C Iska 11,9°C	Danes: ob 4.17 najnižje -69 cm, ob 10.56 najvišje 38 cm, ob 16.15 najnižje -16 cm, ob 21.59 najvišje 51 cm. Jutri: ob 4.51 najnižje -70 cm, ob 11.33 najvišje 40 cm, ob 16.56 najnižje -15 cm, ob 22.35 najvišje 47 cm.	Ceste po Sloveniji so suhe in prevozne brez ovir, ki bi jih povzročalo vreme. Zaradi praznika na Hrvaškem je promet povečan na vseh mejnih prehodih med Slovenijo in Hrvaško ter na večjih mejnih prehodih z Italijo in Avstrijo, kjer je čakalna doba blizu 1 ure.

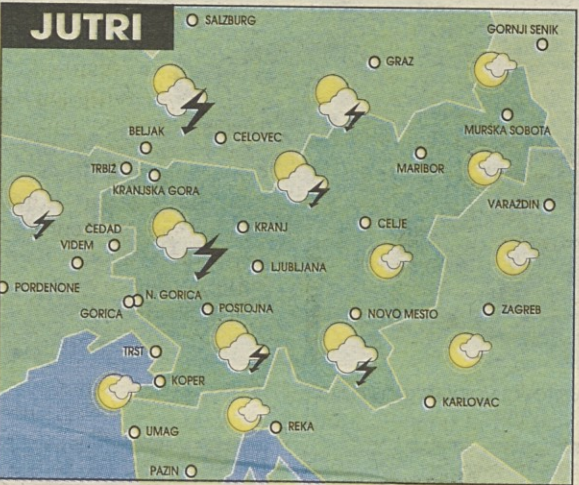
ALPE JADRAN / SONČNO IN VROČE

OBLAČNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
 pod 10%	 pod 5
 10-30%	 5-10
 30-50%	 10-30
 50-80%	 30-60
 nad 80%	 nad 60
VETER	NEVIHTE
 5-10 m/s	
 nad 10 m/s	

Slovenija:
Sončno bo. Popoldne in zvečer bodo na severozahodu termične nevihte. Najvišje dnevne temperature do 32 °C.

Sosednje pokrajine:
Sončno in vroče s popoldanskimi nevihtami v Alpah.

V Sloveniji:
Sončno in vroče bo. Popoldne in zvečer bodo ponekod v notranjosti nevihte.

Obeti:
V soboto bo sončno in vroče.

TEMPERATURE ALPE JADRAN	
včeraj ob 8. in ob 14. uri	
LJUBLJANA.....	16/27
TRST.....	21/26
CELOVEC.....	16/26
BRNIK.....	16/25
MARIBOR.....	19/27
CELJE.....	17/27
NOVO MESTO.....	16/26
NOVA GORICA.....	18/28
MUR. SOBOTA.....	17/27
PORTOROŽ.....	19/27
POSTOJNA.....	16/26
ILIRSKA BISTRICA.....	13/26
KOČEVJE.....	13/25
ČRNOMELJ.....	15/26
SLOV. GRADEC.....	13/25
BOVEC.....	-/-
RATEČE.....	12/22
VOGL.....	12/17
KREDARICA.....	5/10
VIDEM.....	20/28
GRADAC.....	17/27
MONOSTER.....	18/26
ZAGREB.....	20/27
REKA.....	-/-

TEMPERATURE PO EVROPI	
včeraj ob 8. in ob 14. uri	
HELSINKI.....	9/22
STOCKHOLM.....	13/22
MOSKVA.....	8/17
BERLIN.....	18/23
VARSAVA.....	7/21
LONDON.....	15/18
AMSTERDAM.....	15/18
BRUSELJ.....	16/21
PARIZ.....	17/25
DUNAJ.....	18/25
ZÜRICH.....	14/24
ZENEVA.....	13/25
RIM.....	18/25
MILAN.....	16/26
BEOGRAD.....	16/26
BARCELONA.....	19/26
ISTAMBUL.....	21/30
MADRID.....	16/32
LIZBONA.....	19/28
ATENE.....	24/34
BUCAREST.....	16/26
MALTA.....	21/31
PRAGA.....	14/24

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Prepoznala enega od mladoletnih morilcev

WASHINGTON - Margaret Ann Jager (na sliki AP), mlada britanska turistka, ki je bila v avtu ob svojem zarocencu Garyju Colleyju, ko ga je med rompom na nekem avtocestnem počivališču na Floridi ubila skupina mladoletnih, je prepoznala enega od napadalcev. Po še neuradnih vesteh, ki pa so jih potrdili odvetniki, je to 15-letni Aundra Akins. Jaggerjeva bi morala vsak čas pričati proti Akinsu in drugim trem mladoletnim, ki pa jim bodo sodili na podlagi zakonov, ki veljajo za polnoletne. Umor Garyja Colleyja je prisilil floridske oblasti, da so poslale svoje agente na vsako turistično počivališče.

Primer Fay bo še dolgo buril duhove

SINGAPUR - Michael Fay, 19-letni ameriški študent, ki je prejšnji mesec zaradi vandalizma prejel štiri udarce z bambusovo palico po zadnji plati, je včeraj odpotoval iz Singapurja. Z njegovim odhodom pa se polemike ne bodo umirile, ker hoče Fay v ZDA dokazati svojo nedolžnost. Pred odhodom je Fay namreč izjavil v intervjuju za izraelski radio, da mu je priznanje singapurske policije izsilila s klofutami in grožnjo, da ga bodo golega zaprli v ledenomrzlo celico. Fant, ki je po ocetu Zid, je poudaril, da je pristal na intervju za izraelski radio, ker so ga samo v Izraelu razumeli in podprli. Med poletom pa je Fay novinarju Reuterja povedal, da ima na zadnji plati brazgotine, a

da je po udarcih stisnil roko svojemu krvniku, ki je le izvrševal ukaze.

Amnesty International in druge človekoljubne organizacije bodo v prihodnjih dneh poslušale Fayja, ker hočejo ugotoviti morebitne fizične in psihične posledice neobčajne kazni. Fayju so casopisi in televizijske mreže že ponudile denar za intervjuje, baje načrtujejo objavo knjige in celo film.

Medtem pa je ameriško zunanje ministrstvo potrdilo, da bo imel primer Fay daljnosežne posledice v dvostranskih odnosih s Singapurjem. Washington je do sedaj že zavrnil singapurski predlog, da bi v Singapurju gostili prvo konferenco Organizacije za svetovno trgovino (WTO).

Kitajske Daihatsove charade

Pred odprtjem pekinškega avtomobilskega salona delavci raztovarjajo charade, ki jih na Kitajskem izdelujejo po licenci japonske hiše Daihatsu. (Telefoto AP)

Hud padec dolarja

Uslužbenec tokijske hotelske restavracije na 10-dolarskem meniju spreminja jensko protivrednost. (AP)

Rekordna violina

LONDON - Italijanska violina iz prejšnjega stoletja, ki jo je izdelal Giovanni Prassenda in ki je kot da bi pravkar izšla iz mojstrove delavnice, je na dražbi pri avkcijski hiši Sotheby's dosegla rekordno ceno 161 tisoč funtov. Nobena violina iz 19. stoletja ni do sedaj dosegla tako visoko ceno, dosedanj rekord pa je pripadal instrumentu, ki ga je v prejšnjem stoletju izdelal Giuseppe Rocca in ki so ga prodali pred dvema letoma za 90 tisoč funtov sterlingov.